

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENECE

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.549 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Smernice smotrene davčne politike

Malo je politikov in gospodarstvenikov, ki bi se danes potegovali za listnico finančnega ministra, čeprav je ta bila nekdanj radi svoje zlate vsebine najbolj privlačna za navadne zemljane in stranke, njihove politične organizacije. Splošna gospodarska kriza, ki je zmanjšala davčno moč davkoplačevalcev, je morala prinesiti s seboj tudi krizo državnega gospodarstva, to je finančno krizo. Ta ni prizanesla pobeni državi na svetu. Radi zmanjšanja dohodkov iz davkov, državnih monopolov in državnih podjetij ter na drugi strani radi zgrešene finančne politike, ki se včasih ni mogla, včasih pa ni hotela, tako naglo prilagoditi dejanskim gospodarskim razmeram v državi, je nastal v državnih proračunih primanjkljaj. Finančnim ministrom je bila odkazana neprijetna naloga, da v času splošne gospodarske krize, ko dohodki davkoplačevalcev še vedno padajo, napravijo red v državnem gospodarstvu, t. j. upostavijo ravnesje v državnem proračunu.

Kakor v vseh drugih državah, tako so šli tudi naši finančni ministri dvojno pot, da bi dosegli ta namen. Proračun lahko spravijo v ravnesje, ako znižajo izdatke ali, ako povišajo dohodek. Prva kakor druga pot vede do istega smotra. Tudi pri nas smo se lotili vprašanja z obeh strani. Ko nismo z znižanjem izdatkov, združenim tudi z neprijetnimi redukcijami, dosegli omenjenega namena, se je finančni minister odločil za povišanje državnih dohodkov, in sicer s povišanjem starih davkov in uvedbo novih.

Ceprav se zdi, da ima davčna politika za posameznega državljana samo negativne učinke, v kolikor zahteva od njega gmočne žrtve v obliki davkov, da se država lahko vzdržuje, lahko donša posledice koristi njegovemu moralnemu in celo telesnemu zdravju.

Zato pa mora biti smotrena, organska, narekovati za morala poleg zdravih splošnih, moralnih in gospodarskih načel tudi posebna, ki izvirajo iz posebnih kulturnih in gospodarskih razmer kakega naroda. Prvi pogoj zdrave finančne politike je ta, da ne sme ovirati ne gospodarskega ne kulturnega napredka, ali pa da vsaj te svoje učine čim bolj zmanjša, ker so že davki sami potrebni zlo. Politika gola stiskanja in kopičenja se ni obnesla niti v zasebnih gospodarstvih, še manj je na mestu v državnem. Ni zadosti, da finančni ministri stremijo za tem, da bi državi zagotovili potrebne dohodke, temveč njihova politika mora biti tudi pozitivna, v kolikor naj usmerja razvoj narodnega gospodarstva, to je, pospešuje rast tistih vej, katerim je po zemljepisni legi dežele in po drugih naravnih okoliščinah ter po kulturni stopnji domačega ljudstva dana možnost koristnega razvoja, na drugi strani pa zatira poganki, škodljive gospodarske in kulturne življenju naroda. Tako z davki lahko ubiješ ali vsaj omiliš marsikatero razvado in potrat, kakor so čezmerno uživanje alkohola, nevezgajne prireditve in širjenje luksusa, ki se nam kot mlademu narodu prav malo priklada.

Zanima nas vprašanje, ali so najnovejši ukrepi finančnega ministra v skladu s temi splošnimi zahtevami, ki jih stavi nanj res državotvorna davčna politika. Šolnina je bilo naše ljudstvo že navajeno iz prejšnjih časov in bi ga njihova uvedba ne bila iznenadila, ako bi bil prosvetni, oziroma finančni minister bolj upošteval socialno stran tega vprašanja. Ubogi stanovi, bodisi uradniki, delavci ali kmeti, iz katerih je izšla naša najboljša inteligenca, ne bodo zlahka prenesli šolnine in nevarnost obstoji, da se bo ta osveščujoči tok z dežele in iz revnejših stanov zaprl ter da postane šola izključna domena bogatejših ne glede na nadarjenost njihovih sinov. Pridni in revni dijaki naj bi se šolnine sploh oprostili, medtem ko naj bi taksiranje lemuhov in manj nadarjenih pospešilo izbiro dijakstva. Hvalevredno je, da je bila šolnina za starše, ki imajo po več otrok v šoli, za ostale sinove znižana na polovico in da je bila tako dana olajšava družinam z več otroci. Namen naših številnih vzgojnih ustanov in podpornih zavodov, ki jih naš narod vzdržuje z veliki žrtvami, je ta, da se omogoči nadarjeni mladini iz revnih slojev kmetijskega, delavskega in uradniškega ljudstva izšolanje in da se tako stalno vzdržuje stik mesta z deželo, kar je za vsak narod neprecenljivega pomena. Prav ti napori so omogočili, da se je kultura našega ljudstva po vseh stanovih dvigala vzporedno in da ni nastal med našo mestno inteligenco in podeželskim ljudstvom prepad, ki ga opazujemo pri drugih narodih. Nove šolnine so v tej obliki brezdomno v navzkrižju s tem razvojem.

Poslovni davek se je podvojil. S tem bo v prvi vrsti zadeta naša banovina, ki plača okoli 20 odst. davka, pobranega po vsej državi. Povišanje trošarine na električno strujo ne bo imelo za dolgo zaželenega finančnega učinka, a bo na drugi strani občutno zadelo našo mlado industrijo in našega konsumenta, ki bo moral plačevati dražje električno razsvetljavo. Prva posledica bo, da se bo konsument elektrike za pogon obratov in razsvetljavo še bolj zmanjšal. Če danes so bile nekatere naše elektrarne na deželi prisiljene skriti proizvodnjo od 70 do 80 odst., ker je domača industrija, njihov najboljši klient, zašla v krizo, Slovenija je ena izmed najbolj industrializiranih dežel v državi. Industrijska kriza je naravno najbolj zadela nas; množice brezposelnega proletariata, pravega proletariata, ki ga druge pokrajine v naši državi skoro ne poznajo, se čedalje večajo. Vedno bolj se tudi čuti brezposelnost med našo inteligenco. Prav naša dežela je bila v tem času potrebna izredne pomoči. Tovarniški dimniki in plavži naj ne varajo nikogar, kajti ogenj v njih lahko vsak hip ugasne in gospodarska katastrofa bo v naših krajih, ki živijo po

Sijajna taktična poteza centra

Berlin, 13. avgusta. — Senzacionalna izjava centra, da je pripravljen dopustiti osnovevanje Hitlerjevega kabineta na ustavni in parlamentarni podlagi, je tukaj izzval razumljivo presenečenje. Hitlerjevski listi sami, med njimi Göbelsov »Der Angriff«, so skorajda zbegani po iskrenosti izjave in brez običajnih napadov pričakujejo povratka vodje stranke Adolfa Hitlerja, ki bo najbrže v ponedeljek sprejel pri Hindenburgu v avdienco.

Centrum zahteva ustavno rešitev

Ta korak nemškega centra je odločna poteza za absolutno ustavno reševanje vsega bodočega notranjepolitičnega razvoja v nemški državi. To, da centrum zahteva, da se kancelerstvo bodoče vlade proti Hitlerju kot voditelju najmočnejše parlamentarne frakcije, je popolnoma v tradiciji politike nemškega centra. Od leta 1918 naprej je centrum ob vsaki priliki zastopal stališče, da mora predsedstvo vlade pripasti najmočnejši stranki in je tekom vseh koalicij s socialno-demokratsko stranko izrečno zmiral stavil to zahtevo. Temu stališču centrum tudi tokrat ostaja zvest, dasi more gledati na vse bodoče vladarske čine Hitlerjeve vlade le z veliko skepsa. Vsemu delu Hitlerjeve vlade v parlamentu centrum ne bo stavil nikakih zgolj strankarskih težkoč, ampak bo pri resni ugotovitvi resnične, zdrave in zakonite Hitlerjeve vladne politike pripravljen vstopiti z njim v koalicio, kakor je to delal pri vstopu v koalicio s socialdemokrati ali pa z nacionalci.

Centrum rešuje avtonomijo Prusije

Obenem z izjavo centra o svojem stališču do Hitlerjeve vlade, je predenel nemško javnost ponudba centromove deželnozbornice frakcije v pruskem deželnem zboru nacionalnim socialistom in Hugenbergovim nacionalistom, da se prične razgovori o volitvi pruskega ministrskega predsednika in sestavi pruske deželne vlade.

Kakor znano, vlada danes vsled nezmožnosti pruskega deželnega zbora v Prusiji državni kanceler von Papen kot deželni komisar in to v obliki, ki očitno krši prusko deželno ustavo. Predno se sestavi državna vlada, je treba rešiti vprašanje delazmožne sestave pruske deželne vlade iz nacionalnih socialistov, nacionalistov in centromasov. Odstavitev pruske deželne vlade se je izvršila v sporazumu med Papenom in Hitlerjem in je bil prvi diktatorski udarec Hitlerjev proti načelom nemške federalne ustave. Brez slehernih obvez in pogodb z ozirom na bodoče oblikovanje državne vlade prevzema centrum v Prusiji politično širokogrudno, a ustavno natančno dosledno inicijativno, ki naj pruske hitlerjevce še pred slehernim korakom državnozbornice hitlerjevske frakcije obveže k zakonitemu in ustavnemu režimu v Prusiji. Pod Papenovim pruskim komisariatom se je nered v Nemčiji s hitlerjevci na čelu le še povečal. Centrum zahteva le, da se v Prusiji ustanovi ustavna koalicijska vlada s hitlerjevci na čelu, ki bo zavrla nered v Prusiji, katerega so izvajali hitlerjevci.

Hitlerjevci v veliki zagati

To edino pravilno in ustavno centromasško stališče spravlja hitlerjevce v veliko zadrego. Pri stališči Hitlerjeve stranke so bili prepričani, da bo Hitler zavladal v Nemčiji z diktatorsko vlado svoje stranke ali pa se bo v slučaju delazmožnosti parlamenta Nemčija vladala po prehodnih vladah, ki bi si pomagale z dekreti in izjemnimi odredbami, dokler bi zopet ne postale potrebne nove volitve. Ta razvoj bi se pa mogel vršiti le v obliki poostrene notranje politične borbe, ki bi še preselila oblike današnjih žalostnih razmer. Ugled Hitlerjeve stranke pa je že po zadnjih dogodkih silno trpel in bi v bodoče pri trajni napetosti državljanske vojne moral Hitler sam izginiti v revoluciji nemškega naroda.

Prezidialna ali koalicijska vlada

Tako pa spretna taktika centra Hitlerja sili, da se odloči pred težo odgovornosti. Do diktature zakonitim in ustavnim putem pa ne more

večini od obrti, v primeri z drugimi bogatimi agrarnimi deželami res katastrofa. V tem trenutku gotovo ni bilo dobro, da so se zopet povečala bremen našega kmeta, delavca in uradnika, bodisi s povišanjem trošarine na sladkor, bodisi z uvedbo trošarine na elektriko. Uradništvu in delavstvu se nižajo plače, medtem ko ostajajo nujni socialni problemi — med temi je stanovanjski — nereseni.

Bog je obdaril našo zemljo z vodnimi silami, ki so jih naše elektrane izpreminjale v ekonomske dobrine v prid našega ljudstva in naše države. Elektrifikacija je s požrtvovalnostjo naših samoupravnih teles, občin in podjetnih gospodarjev naglo napredovala. Ljubljana je bila gotovo prvo mesto v državi, ki je nedavno uvedla gospodinjstvi tarif za kuhanje na elektriko. Temu napredku, za katerega so dani v naših krajih naravni pogoji, je bila postavljena s trošarino velika ovira. Marsikje se bo ustavil električni motor, v marsikateri uradniški in delavski hiši bo zagorela petrolejka ali sveča. Trpel bo tudi tujski promet.

Naša dežela je bila vselej najboljši davkoplačevalec, a tudi njenim silam so postavljene meje, ki jih ne bo pri vsej dobri volji mogla prekorajčiti. Smotrena finančna politika bi morala s tem dejstvom računati.

več priti, in pred instinktivno nevarnostjo poostrenja notranje-političnih nasprotstev se Hitler mora odločiti za obliko parlamentarne rešitve. Vprašanje je, ali se bo to izvršilo v obliki prezidialne vlade ali pa koalicijske vlade. Hindenburg se je nedavno izjavil za obliko prezidialne vlade, a centrum se v tem oziru izraža v popolnoma določenem smislu parlamentarne vlade, ki bi se v doglednem času lahko razširila na koalicijsko vlado narodnih socialistov in centra.

Hindenburgin Schleicher, poroka za centromovo kombinacijo

Da se to izjemno stališče centra do posebnega mnenja Hindenburgovega razume, se mora posebno podpreti zahteva centra, da v bodoči vladi Hitlerjevi ostane vojni minister general von Schleicher, ki je velik nasprotnik vseh Hitlerjevih strankarskih diktatorskih naklepov, ker vsako

kombinacijo mimo in izven temeljne podpore Reichswehra smatra za nezdravo. S tem, da centrum zahteva, da ostane von Schleicher v novi vladi, hoče le ojačiti Hindenburgovo in Schleicherjevo pozicijo napram eventualnim Hitlerjevim diktatorskim naklepom.

S temi nazori stavlja nemški centrum meje vsem hitlerjevskim političnim kombinacijam. S tem, da je tako odločno podprl Hindenburgovo stališče, je le dokazal, da hoče vse bodoče Hitlerjevo delovanje omejiti z vsemi ustavnimi pripomočki. Četudi se Hitlerju prepusti popolna svoboda dokazovanja svojih državnih sposobnosti za vlado, se mu v vprašanju izvrševanja vladne funkcije nalagajo absolutno varni ustavni zaklopci. Dočim je bila Mussoliniju ob pričetku njegove diktature pripisana popolna svoboda, da krši ustavo, se centrum že vnaprej zavaruje z vsemi sredstvi, ki so v izobilju na razpolago, če jih le kdo zna uporabiti, da se ustava brezpogojno spoštuje.

Narodni socialisti vztrajajo na svojem nemogočem stališču

Berlin, 13. avg. Sedanji položaj je tak: Državni predsednik Hindenburg vztraja na takozvanem prezidialnem kabinetu in zato odklanja takó vlado, ki bi bila odvisna od kakšne strankarske koalicije, kakor vlado, ki bi bila odvisna samo od ene stranke.

Hitler je za prezidialno vlado, v kateri pa naj bi on kot kanceler z ministri iz svoje srede imel vodstvo, dočim bi nekatere člane sedanjega ministristva poleg sebe toleriral. Centrum je proti prezidialni vladi sploh in zahteva kabinet na parlamentarni podlagi, to se pravi, koalicijsko ministristvo, v katerem bi narodni socialisti imeli eno tretjino mest, ki jim pripadajo po številni moči stranke. Nemški nacionalci (Hugenberg) so odločno proti koaliciji narodnih socialistov s centromom, ker bi v tem slučaju njihova stranka bila

popolnoma odveč. Odklanjajo pa tudi vlado, ki bi obstojala pretežno iz narodnosocialističnih ministrov. Bolj blizu so si narodni socialisti in centrum, ker se narodni socialisti ne branijo odgovornosti za vlado, kar popolnoma odgovarja stališču centra, toda narodni socialisti odklanjajo parlamentarno podlago vlade in vztrajajo na svoji hegemoniji.

V zadnjem času se zdi, da hitlerjevci definitivno odklanjajo parlamentarno koalicijsko vlado, v kateri bi bili vezani na centrum, ampak bi raje, da Hindenburg Hitlerja pozove v prezidialni kabinet, v katerem bi oni igrali prvo vlogo. Toda Hindenburg zahteva v tem slučaju, da Hitler in njegovi soministri izstopijo iz stranke. Zato se izhod iz položaja zdi neresljiv problem, ako Hitler ne sprejme iniciative centra za koalicio.

Hindenburg definitivno odklonil Hitlerjeve zahteve

Berlin, 13. avgusta, tg. Sestanek Hitlerja pri predsedniku republike Hindenburgu je trajal samo četrte ure in je končal brez uspeha. Ob 16.15 so se prijavili pri Hindenburgu Hitler, Frick in Röhm. S strani vlade pa sta bila prisotna državna tajnika Meissner in Planck. Hindenburg je v začetku razgovora pozval Hitlerja k sodelovanju in mu ponudil vstop v državno vlado, bodisi da vstopi v vlado on sam, ali pa člani njegove stranke. Hitler pa je zahteval, da se mu izroči vsa državna oblast. Hindenburg je nato odgovoril, da take misli ne more zagovarjati niti pred svoje vestjo, niti pred domovino. S tem je bil razgovor končan. Po takem koncu tega sestanka ostane samo, da obdrži državno oblast v svojih rokah Papenov kabinet kot prezidialna vlada.

Ze dopoldne so narodni socialisti po svojem Hitlerju napovedali vojno ministru Schleicherju najostrejši boj, če bi Hindenburg odklonil njihove zahteve. Seveda se razume samo po sebi, da bo državna vlada in predsednik republike uporabil vsa svoja bogata sredstva, da ohrani državno avtoriteto. Politični razgovori, ki so se začeli s sestankom Hitlerja s Schleicherjem, so končali s tem, da je Hitler izjavil vojnemu ministru, da pričakuje ali svoje imenovanje za državnega kancelerja, ali pa, če se mu to odreče, da napoveduje najostrejši boj vsaki drugi vladi. Vojni minister je poudarjal naziranje predsednika republike in da mora ostati na svojem mestu prezidialni kabinet brez obvez nasproti političnim strankam. Skliceval se je tudi na avtoriteto države, ki mora ostati nad vsemi zahtevami in mnenji strank.

Hitler je nato obiskal državnega kancelerja von Papena, pa tudi ta dolgi razgovor ni prinesel nobenega sporazuma. Slejkoprej se ponudil narodnim socialistom državno notranje ministristvo in mesto podkancelerja ter še dve drugi mesti v državni vladi, razen tega pa so jim ponudili še druge

možnosti za sodelovanje. Po sestanku s Hitlerjem je državni kanceler von Papen poročal predsedniku republike Hindenburgu, na kar je popoldne bil Hitler pri Hindenburgu.

Odločitev predsednika republike bo imela za posledico, da bo von Papenova vlada koncem meseca stopila pred novo izvoljeni državni zbor. Tam pa nima pričakovati večine. Čakati moramo torej na nadaljnji potek dogodkov.

Berlin, 13. avgusta, tg. Po uradnem opisu današnjega sprejema Hitlerja pri Hindenburgu se je razgovor končal z resnim svarilom Hindenburga, naj Hitler napovedano pozicijo svoje stranke vodi viteško in naj se zaveda svoje odgovornosti pred domovino. Državna vlada bo vsak poizkus, da se izوزه zopet teror, zatrla z vso energijo in, če treba, z brezobzirnostjo.

Vlada zavzela energično stališče

Berlin, 13. avgusta, tg. V uradnem komuniqueju omenjeno svarilo državnega predsednika Hindenburga, ki ga je izrekel Hitlerju, je imelo ta smisel, da je državni predsednik, če bi se na katerikoli strani pokazal namen za nezakonito postopanje, voljan in tudi v stanju, odbiti vsak poskus nasilne preureditve sedanje oblasti. Tudi na prejšnjem sestanku Hitlerja z državnim kancelerjem in vojnim ministrom se je naglašalo enako stališče. Najbrže se je pri tem govorilo tudi o vseh, da se name-rava pohod na Berlin in o sličnih stvareh. Jasno so vprašali Hitlerja, ali res obstajajo taki načrti. Čuje se, da je voditelj narodnih socialistov odgovoril na to, da se na take stvari ne misli. Državni kanceler in vojni minister sta potem navzile temu še enkrat izrečno opozarjala na posledice, ki bi jih izvajala državna oblast, ako bi kdo poizkusil kršiti red.

Nemška vlada proti 'kulturi' nagote

Berlin, 12. avgusta. Državna vlada je v svoji izjavi, ko je nastopila vladne posle, obljubila, da bo ščitila krščanska pravstvena načela v državnem življenju. V soglasju s tem je državni komisar za Prusijo, ki živi v veleumstvu, katero je po vsem svetu proslulo kot središče največje spekulacije z nemoralo, izdal proglas, v katerem pravi, da je sklenil, da bo v mejah možnosti nastopil proti vsem pojavom pravstvenega in kulturnega razpada, kakor ga predvsem kažejo veleumstva. Predvsem se protivi nemškimi krščanskim pravom in ljudski pravstvenosti nesramno poniževanje ženske časti in dostojanstva. Zato državni komisar brez-pogojno prepoveduje vse nastope golih žensk v gledališčih, na revijah, v kabareti in drugod kakor tudi običaj, da ženske osebe, komaj oblečene tvorijo dražilo za obiskovanje plesišč.

Prav tako so prepovedane prireditve, na katerih posebna razsodišča in publika ocenjujejo lepoto žensk, oblečenih samo v kopalne obleke, da se potem izvolijo tako zvane kraljice ali miss lepote, ker je to brez dvoma znak kulturnega propadanja naroda.

Tudi kopalno življenje ob jezerih in rekah je zavzelo oblike, ki deloma nimajo več ničesar opraviti s hvalevredno težnjo po zraku in soncu. Poročila iz inozemstva: tudi dokazujejo, da taki pojavi, ki jih nujaemo nemški gostje v inozemskih kopalniščih, zelo škodujejo nemškemu ugledu v svetu. Državni komisar prepoveduje kopanje v popolni nagoti kakor tudi obiskovanje gostiln v kopalnih oblekah, če se te ne nahajajo neposredno na kopalni obali. Policija pa ima tudi oblast, da nastopi proti skandaloznemu vedenju sploh na takih krajih.

V Berlinu obstajajo tudi šole za telesno kulturo, ki so celo v večjih gledališčih pred tisoč gledalcev predvajale predstave popolnoma golih otrok, mladeničev in odraslih obeh spolov, čes, č hočejo s tem pripraviti pot novi, tako zvani preletarski kulturi. Nemški narod po svoji veliki večini pa tako kulturo odklanja in zato bo policija take predstave odlej prepredila.

Policija pa ima tudi navodila, da pazi na obnašanje tudi na cestah in tam zabrani podobne skandalozne prizore.

Špansko iramasonstvo pritiska na maščevanje

Madrid, 13. avgusta. Ž. Zasliševanje aretiranih častnikov in civilistov se vrši z veliko naglico. Vsi obtoženci bodo prišli pred vojaško sodišče. V San Sebastianu je bil prijet mlajši sin generala de Rive, Miguel Rivera, v četrti pa so aretirali tudi starejšega Riverovega sina Antonia. Parlament je sredi sprejel zakon, po katerem vlada lahko takoj odpusti iz državne službe vse uradnike in častnike, ki bi v katerikoli oziru ogrozili obstoj republike. Vsa letovišča v Španiji so pod strogim nadzorom, tako da nihče ne bo mogel pobegniti v inozemstvo z letalom. Za jutri so prijavili voditelji delavskih sindikatov velike manifestacije za republiko. Splošno se misli, da general Sanjurjo ne bo obsojen na smrt, ker so ga po njegovi izjavi, in to je deloma dognala tudi že razprava, prevarali monarhisti, ker so ga pozvali v Seviljo, ne da bi vedel za kaj prav za prav gre.

Iz Gibraltara pa poročajo, da je markiz d' Estival, ki je sodeloval z generalom San Jurjem,

ponoči pobegnil na motornem čolnu na angleško obalo.

Madrid, 13. avgusta. Ig. V Sevilji so oblasti izvršile mnogo aretacij ljudi, zapletenih v zaroto generala Sanjurja. Vse orožništvo, ki je bilo nastanjeno v Sevilji, so zamenjali z drugimi oddelki. Sodno razpravo proti generalu Sanjurju je pričakovati konec septembra. Levičarski krogi zelo pritiskajo na to, da bi se general obsojil na smrt, češar pa menda vlada ne želi. V madridskih vojaških zaporih je sedaj 15 generalov, 11 polkovnikov in majorjev in 22 poročnikov in kapetanov.

Divjanje proti cerkvam

Granada, 13. avgusta. AA. Po večurnem delu so davi ob 6 gasilci pogasili požar, ki je bil začet v cerkvi sv. Nikolaja. Požar je uničil poslopje do tla. Ostalo je le zidovje, ki ogroža pešce in ki se bo vsak hip zrušilo. Slike in druge verske predmete so rešili.

Maniu za pametno demokratsko politiko

Bukarešta, 13. avg. I. Danes dopoldne je dr. Maniu, predsednik kmečke stranke, sprejel inozemske častnike in jim izjavil svoje veliko zadovoljstvo, da je novo vlado sestavil njegov stari prijatelj Vajda Vojvod. Maniu je nadalje ugotovil, da je javno mnenje bilo zelo zadovoljno z njegovim delom. Zato se je dr. Maniu priporočil, da njegova osebnost ni nič več potrebna na čelu romunske vlade, ker vse posle lahko v polni meri vrši njegov prijatelj Vajda Vojvod.

Maniu je nadalje brez vsakega prikrivanja izrazil častnikarjem svoje velike veselje, da se Romunija vrne nazaj k popolnemu ustavnemu življenju in da je ravno radi tega tudi on stopil iz rezerve ter zopet aktivno pričel sodelovati v političnem življenju, ker nima nobenega vzroka več, da bi ostajal v ozadju. Kot predsednik stranke bo vodil v parlamentu vladno večino.

Dr. Maniu je na koncu svoje izjave pristavil, da se Romunija danes nahaja v približno istem

položaju, kakor je bila l. 1919. in da je tudi tedaj Vajda Vojvod bil tisti, ki je državo rešil velikih nevarnosti. Maniu je še dodal, da ni točno, da bi med člani nove vlade obstajala kakšna nesoglasja in da se nova vlada lahko smatra kot homogen zastopnik vsega romunskega naroda. Ta vlada bo sicer v prvi vrsti imela nalogo, da se reši vseh finančnih problemov v državi, morala pa bo delati tudi z vso silo na tem, da v zunanji politiki zagotovi Romuniji širok razvoj.

Častnikarji so vprašali dr. Maniu, če namigava na rusko-romunsko pogajanja, kakor je pristavil, da zaenkrat ni pooblaščen, da bi v tej zadevi predjudicialno akcijo, katero bo vlada pričela, toda njegovo čisto resno mnenje je, da se mora Romunija slejkoprej sama brez inozemskega pritiska sporazumeti s Sovjetsko Rusijo, to pa le na ta način, da ne bo trpela njena bodočnost niti zunanji niti znotraj.

Pravilna sodba romunskega lista „Improvizirani diplomati“

Belgrad, 13. avgusta. I. Iz Bukarešte poročajo, da je članek, katerega je objavil »Universul« o poljsko-romunskih odnosih po podpisu sovjetsko-poljskega pakta vzbudil v javnosti veliko pozornost. Članek najprej očita Poljski, da se je udala, v kolikor se tiče Sovjetov velikim iluzijam, toda glavno odgovornost nosi romunska diplomacija. Romunska diplomacija je zadnja leta popolnoma odpovedala, ker ji manjkajo vsake smernice od centra. Najvažnejša diplomatska mesta v inozemstvu so bila izročena improviziranim diplomatom, ki na noben način ne morejo zadovoljivo in učinkovito izvršiti svoje dolžnosti. Ako se v kratkem času na tem polju ne izvršijo temeljite spremembe, potem mora Romuni računati na še katastrofalnejši položaj v mednarodni politiki in na še hujše poraze, kakor jih je doživela od sedaj. Nadalje dokazuje slučaj Poljske, ki je s tako lahkoto pri-

šla v prijateljska pogajanja s Sovjetsko Rusijo ne glede na obveznosti, ki jih ima kot zaveznica napram Romuniji, da je današnji čas zelo nevaren za vsake mednarodne državne zveze. Danes nobena zveza ne drži več. Kar se tiče Poljske, je Romunija sicer prepričana, da se ne sme Poljska udajati nobenim iluzijam, da bi Sovjeti ostali nevtralni v slučaju nemško-poljske vojne, toda isto se lahko zgodi tudi z Romunijo, da se ne sme več zanašati na svoje zavezništvo v slučaju, če bi prišlo od kakih vojnihi zapletitve s Sovjetsko Rusijo. Zato, naglašja »Universul«, naj bi se politični voditelji v Romuniji hitro pripravili na to, da se sami sporazumejo s Sovjetsko Rusijo, in naj se ne zanašajo na nobenega zaveznika in na noben zavezniški pakt. Sami naj poravnajo vse spore, ki jih imajo z Rusijo, tako da bo romunska meja za vso bodočnost izven nevarnosti.

Ruski manevri ob romunski meji

Varšava, 13. avgusta. Ig. Sovjetska armada je določila letošnje manevre v bližini rusko-romunske meje ob Dnjestru, kar se sprito nasprotje med Mosko in Bukarešto živahno komentira.

Osebnosti

Belgrad, 13. avg. I. V 5. položajno skupino so napredovali sledeči učitelji in učiteljice: Grapar Jože, Ljubljana, Gorjup Alojz, Ljubljana, Piller Ivanka, Ljubljana, Grm Franc, upravitelj šole za gluhošle, Ljubljana, Rupnik Marija, Kamnik, Račič Marija, Brezovica, Antončič Marija, Borovnica; v 7. položajno skupino: Pečar Franc, Rateče, Turk Fortunat, Ormož, Banič Vladislav, St. Vid pri Ljubljani, Pintar Ivan, Ljubljana, Božič Marija, Gorjup grad, Levee Ana, Ljubljana, Rak Zora. Moste pri Ljubljani, Abacelj Dragotin, Ptuj, Stiplovec Franc, Krško, Klavor Franc, Jesenice, Kegelj Vekoslav, St. Jakob v Slov. gorah.

Belgrad, 13. avg. I. V resoru ministrstva za trgovino in industrijo je premeščen Josip Ažman, profesor 8. skupine iz drž. dvorazredne trgovske šole v Celju na drž. dvorazredno trgovsko šolo v Ljubljano.

Belgrad, 13. avg. AA. Na predlog ministra za trgovino in industrijo so odklikovali: z redom sv. Save III. stopnje Jakob Ogrdasevič, uradni ministar za trgovino in industrijo ter dr. Juraj Tomičič, ravnatelj zavoda za pospeševanje zunanje trgovine; z redom jugoslovanske krone IV. stopnje Milan Antula, tajnik ministrstva za trgovino in industrijo ter Vuk Krajac, tajnik ministrstva za trgovino in industrijo.

Minister I. Mohorič v Novem Sadu

Belgrad, 13. avg. I. Iz Novega Sada poročajo, da je dospel danes tjakaj minister za trgovino in industrijo Ivan Mohorič v spremstvu načelnika trgovskega oddelka v ministarstvu za trgovino in industrijo Dragiša Lazarevič. Ministra Mohoriča so na kolodvoru sprejeli predstavniki banovinske oblasti. Minister Mohorič je večji del svojega obiska posvetil temu, da je stopil v stike s trgovskim oddelkom banke uprave in da je debatiral z merodajnimi krogi glede letošnje letine in glede potrebe za semensko žito, ki bo izredno velika radi katastrofalne rje, ki je uničila žetev v podonavski banovini. G. Mohorič je obljubil prizadetim, da bo država s svoje strani storila vse, da bodo kmetje dobili dovolj semenskega žita in da lahko mirno pričakujejo jeseni.

Izplačilo pšeničnih bonov

Belgrad, 13. avg. AA. Privilegirana društva za izvoz pšenične žitarke združbe in trgovci, ki imajo bone sledečih serij in števil: a) od 1 do 310 in od 2001 do 4301, b) od 1 do 10 in od 2001 do 2738, c) od 1 do 11 in od 2001 do 2363, d) od 1 do 85 in od 2001 do 3524, da jih v svrhu izplačila od 15. avgusta t. l. dalje predložijo njegovi blagajni.

Kako premagati gospodarsko krizo

London, 13. avg. AA. Prvi stvarni uspeh konference britanskega imperija v Ottawi je bil javljen prošli večer, ko je bilo poročilo odbora za denarne in finančne zadeve enoglasno sprejeto in objavljeno.

Ker je južna Afrika zadržala zlato denarno osnovo, medtem ko imajo Avstralija in Nova Zelandija denar, ki stoji nižje kot funt na Angleškem, a kanadski dolar nad šterlingom, se smatra dejstvo, da je bilo možno doseči sporazum v tako različnih okoliščinah, kot izredno zadovoljivo. — Glavna vsebina tega poročila, ki ne omenja nič enotne valute britanskega imperija in osrednje imperijske banke je, da bi bilo zelo hvalvredno doseči porast cenam surovin in pa zagotovilo, da bo britanska vlada z veseljem podprla vsako mednarodno akcijo, ki bi šla za tem smotrom. Konferenca smatra, da je mednarodna akcija v to svrhu nujno potrebna in izjavlja, da je pripravljena sodelovati z drugimi narodi pri vseh izvedljivih ukrepih, ki bi imeli izgled doseči tak dvig cen su-

rovinam. Konferenca je tudi z velikim zadovoljstvom sprejela izjavo ministra državne zakladnice Chamberlaina, da bi tej svrhi najbolj služil dvig v zlatih cenah in ker se ta dvig ne da izvesti z denarno akcijo samo, naj bi se pomagalo z izdatnimi kratkimi krediti na nizke obresti, ki bi se določile tako nizko kot bi bilo le mogoče v skladu s finančnimi prilikami. Vendar bi se ta ugoden denarni položaj ne smel doseči z inflacionističnimi sredstvi, temveč z redno denarno politiko, ki bi bila zavarovana proti nesolidni spekulaciji z blagom in vrednostnimi papirji. Glede denarnih činiteljev, ki pritiskajo na višino cen in ovirajo izboljšanje, jih je večina mednarodnih ter zahtevajo torej tudi mednarodnega reševanja.

Med tem se nadaljujejo drugi razgovori v zelo ugodni atmosferi. V svojem razgovornem govoru je Baldwin poudarjal, da mora britski imperij stopiti na čelo pokreta za poživljenje svetovne trgovine s tem, da se zniža medimperijalne cariske ovire.

Olimpijske tekme

Los Angeles, 13. avg. AA. Na včerajšnjih olimpijskih tekmah v Los Angelesu so doseženi sledeči rezultati.

Sesterec s krmarjem v finalu: Prvo mesto je zavela Nemčija, drugo Italija, tretje Poljska, četrto Nova Zelandija. Dvojka brez krmarja v finalu: Zmagali so predstavniki Velike Britanije za eno dolžino in v času 8 minut, drugo mesto je zavela Nova Zelandija, tretje Poljska, četrto Holandija. Skif v finalu: Zmagal je Avstralec Pierce, ki je postavil čas 7 minut 44.4 sekund. Drugo mesto je zavel Poljak Miller. Dvojka s krmarjem v finalu: Zmagali so predstavniki USA v času 8 minut 25.8 sekund. Drugo mesto je pripadlo Poljski, tretje Franciji, četrto Braziliji. Hrbtno plavanje na 100 m gospodje v finalu: Zmagal je Japonec Kijokava, ki je postavil v tej disciplini čas 1 min. 8.4 sekund. Drugo in tretje mesto sta prav tako zavela predstavnika Japonske Irije in Kavazu. Stafetno plavanje na progi 400 m (dame): Prva je dospela na cilj Američanka v času 4 min 38 sekund, drugo mesto je pripadlo Holandiji, tretje Veliki Britaniji. Plavanje na progi 1500 m (svobodni stil): V drugi semifinalni skupini je prvo mesto zavel Japonec Makinov, ki je v času 19 min 38.7 sekund postavil v tej disciplini nov olimpijski rekord. Drugo mesto je zavel ameriški plavalec Kreps. V prsemu plavanju na 200 m (gospodje) je v prvi semifinalni skupini prvi dospel na cilj Japonec Koike, ki je v času 2 min 44.9 sek. postavil v tej disciplini nov olimpijski rekord. Drugo mesto je prav tako pripadlo Japoncu Curuti. Oba sta se kvalificirala za finale.

Los Angeles, 13. avg. AA. V polfinalu na 400 metrov prosto je gna Ivona Godard zasedla drugo mesto s 6 m 1/10 s

Drobne vesti

Ljubljana, 13. avgusta. AA. Pomočnik bana g. dr. Pirkmajer v torek, dne 16. t. m. ne bo sprejemal strank, ker bo odsoten.

Banjaluka, 13. avgusta. Ž. Med potniki in turisti, ki prihajajo isemkaj pod skupnim naslovom »potniki okrog sveta«, je zelo zanimiva starejša dama Marija Hribar, ki je prispela včeraj semkaj. Marija Hribar potuje peš iz Heidelberga v Carigrad.

Pariz, 13. avg. Ž. V Nizzi je policija odkrila vohunsko afero. Nekega vojaka lovskega bataljona v Nizzi in dva italijanska delavca so aretirali, ker so bili v službi italijanske vlade, kar so pri zaslišanju tudi že priznali.

Dijaška komunistična revolucija v Čile

Newyork, 13. avgusta. 4g. V Santiagu je preteklo noč 400 študentov zasedlo vseučilišče, kjer so potem izklicali smešansko republiko. Policija je obkolila vseučiliško poslopje, ga več ur obstrlevala, potem pa zavela v naskoku. Vjetih je bilo 350 študentov, 1 policist pa je bil ubit.

London, 13. avgusta. AA. Kakor poroča Reuterjev urad iz Santiaga de Chile je padlo v času dijaškega upora, ki je včeraj izbruhnil, 8 oseb, večinoma meščanov, ki so se nahajali v neposredni bližini univerze. Ranjenih je bilo nad 20 oseb. Dijaki so se upirali policiji, dokler nista došla dva polka vojaštva, ki sta šele vzpostavila red. Vsi uporni dijaki so bili aretirani, le 50 izmed njih se je posrečilo pobegniti. Dijaki so nameravali postaviti na čelo državne oblasti polkovnika Grovea, voditelja školskih komunistov, ki se nahaja v izgnanstvu.

Za znižanje delovnika

Zeneva, 13. avgusta. AA. Danes se je sestala mednarodna konferenca dela k posebni seji v svrhu razprave o znižanju delavnih ur v industriji zaradi vedno bolj naraščajoče brezposelnosti na svetu.

Veliko neurje na Angleškem

London, 13. avgusta. Ž. Ves včerajšnji dan je vladalo po vsej Angliji, Škotski in Irski strašno neurje. Samo v okolici Londona je bilo pretrganih 341 telefonskih in brezžalnih vodov.

Katastrofalna poplava v Mandžuriji

Mukden, 13. avgusta. Ž. Z vsakim dnem postajajo poplave vodno bolj katastrofalne. Do sedaj je v samem Harbinu 50.000 ljudi brez strehe. Tudi kolera se vedno bolj razširja in število mrtvih v Harbinu narašča od dneva do dneva.

Bombe govore

Dresden, 13. avgusta. Ž. Ponoči je pred domom komunistične stranke eksplodirala bomba ter ranila težje neko osebo, ki je šla mimo poslopja.

Vital Vodušek:

Nedeljske misli

Evangelij 13. pobinkoštne nedelje: Luka 17, 11—19. Deset gobavcev je prošlo Jezusa usmiljenja. Ozdravil je vse. Zahvalil pa se mu je prišel samo eden in ta je bil tujec ...

Ne vem, koliko so resnične zgodbe o hvalačnosti dihalnih živali. Če so si jih izmislili v dokaz, da so divje živali večasih boljše kot ljudje, bi si bili pač lahko ta trud prihranili, zakaj dokazov, da nobena žival ni tako divja in kruta kot je bil marsikak človek, najdete v vsaki svetovni in kulturni zgodovini na tisoče.

Ce matka požre ptička, je naše mehko srce tako žalostno ... Seveda nas pa to ne ovira, da bi nam hip pozneje pečen golobček ali piška enako ne šla v slast. Smešno, kako je človek samo sebi pridržal pravico na loz, živali pa, ki delajo isto, imenuje divjačino. Golobec je človek v krutosti neprekosljivo. In v nehrlečnosti menda enako. Celo o najnevarnejših zgodbi o človeških nehrlečnosti bi niti za hip ne podvomil. Sploh je ni nehrlečnosti, ki bi je ne bilo med ljudmi in ki bi se še stokrat ne ponovila in se lahko jutri spet ponovi.

Kdor računa na hvalačnosti ljudi, se vedno uračuna. Celo veseli moramo biti, če nas ljudje, ki smo jim storili posebno veliko dobroga, ki smo jim pomagali v kaki veliki težavi, pozneje ne smatrajo za sovražnika in vtiljeva. Da smo jim pomagali, pozabijo; da smo pa videli njih nesrečo, mnogi ne pozabijo nikdar. Deveteri izmed desetih, ki so bili nedolžni gobavosti, ne mislijo prav nič na to, da bi se vrnili. Zakaj pa? Saj so sedaj zdravi. Vse je v redu. V prihodnje se bodo celo Jezusa skrbno izogibali, da bi jim ne priklajal v spomin čas gobavosti. In če bodo morda stali pred Pilatovo hišo, bodo posebno močno kričali, da bi vendar nikomur ne prišlo na misel, da so temu človeku kaj dolžni, ker ne divjajo z drugimi proti njemu, — da bi se morda ne izkazalo, da so bili nekoč gobavi ... Ne, ne! »Na križ s njim!«

Ce pa boš kdaj prišel do tega, da ne boš pričakoval nobene hvalačnosti več, se boš dvakrat bolj veselil vsake izjeme. In tudi izjeme so. Vendar mora človek marsikaj bridkega preboleti, preden si utrdi kožo. Mnogi nimajo potem samo trde kože, ampak tudi trdo srce. Kristjan se obvaruje trdega srca s tem, da vse za Boga stori, za kar ga ljudje prosijo. Strašno hudo je, da je tako malo hvalačnosti, zakaj prav radi tega je nešteto ljudi izgubilo voljo, da bi bili dobri. In zato je najprejnejši berač, ki živi samo od dobrote, vendarle sam dober človek, če je hvalačnejši, zakaj njegova hvalačnost vrata človeštvu prijažen nasmeh in dobre roke. In zato je vsak nehrlečnejši škodljivci in slabši od tatu, ki krade denar, zakaj nehrlečnejši trga dobroto iz človeških src.

Do tu sem prebral svojemu prijatelju, kaj sem napisal. Malo je nagubal čelo, ko sem bral o dihalnih živalih; pa se je kmalu pomiril. Ko sem končal, je dejal: »Kajne, sedaj pa pride koristen nasvet iz vsega tega?« Prav res, nasvet pride sedaj, in sicer čisto preprost

Samo to namreč: naj bi vsak sam postal hvalačnejši. In sicer ne samo onim, ki so nam pomagali iz kake posebno velike zadrege. Te hvalačnosti sploh ne more biti dostojen človek oproščen. Sedaj mislim bolj na ono hvalačnost, ki se vedno zaveda, koliko človek ima in kaj vse ima morda več kot drugi. Ta vrsta hvalačnosti je namreč najbogatejši in najčistejši vir veselja.

Sam si ste že videli nešteto bolnih, pohabljenih, slepih ... In ljudje, ki imajo vse, zdrave oči in noge in roke? In ljudje, ki imajo svojo dobro hrano in ne mislijo na one, ki jim manjka skorjice kruha? In ljudje, ki ležijo v postelji in se ne spomnijo onih, ki spe pod kakim mostom, v kakem kupu sena ali pod kako ograjo? Malo stvari je v življenju, ki jih ne bi mogli mehko postlati s hvalačnostjo, četudi so drugače trde. Nič drugega ni treba kot da mislimo na one, ki imajo toliko manj kakor mi ...

Se ena vrsta hvalačnosti je, ki jo pa najmanj poznamo. Hvalačnost do ljudi, ki delajo za nas. Morda bi kdo oporekal: »Kaj? Saj so ljudje plačani!« To drži, v kolikor gre za čeljarja, krojača, mizarja, kleparja in druge. Jaz zahtevam določeno delo, oni plačilo, in kadar je plačano, je konec. In »Hvala lepa« — naj že reče oni ali jaz — to so vladnosti. A vendar je na tisoče ljudi, ki jih niso najela ne ti ne jaz in vendar delajo za nas vse. To je delo, ki mora biti na vsak način izvršeno, drugače bi se pokarilo ali pa sploh ustavilo vse kolesje modernega življenja. Samo premisli, koliko rok se je trudilo in delalo zate, preden leži hleb kruha na tvoji mizi. Iz enega kosčka kruha je sklanih nešteto hvalačnosti do nešteto ljudi. Za enega, ki vidi, za enega, ki misli. Nekateri pa jedo in pijejo in ne mislijo ničesar. Pomisli na množico ljudi, ki čistijo naše ceste in podzemne kanale! Koliko ljudi se je trudilo z eno živalico, s enim nožem, z enim peresom? V resnici je cela vojska ljudi: delavci v rudnikih, delavci pri apnčnicah, delavci v toliko in toliko tovarnah! Samo pomisli na tisoče, ki dan in noč globoko pod zemljo, v stalni življenjski nevarnosti, za nas kopijejo premoči!

Dan za dnem berete o Trbovljah in Zagorju, o krajih, kjer se zgodi toliko nesreč. In v teh krajih zaslužijo danes ljudje za štirinajst dni — zase in za svojo družino, pa naj bi bilo deset otrok — 60, 80 dinarjev. Težko je verjeti, človek se brani, da bi verjel. In poleg tega so plače in dohodki ravnateljev, upravnih svetnikov in delničarjev, ki zaslužijo deset, dvajset, trideset in še več tisoč v enem tednu! Če je to resnica — in to je žal briaka resnica — potem bi moral to oznanjati vsak dostojen časopis pri nas v debelih črkah dan za dnem, dokler bi se ne spremenilo. Da položite pozneje ljudem na krste venco za več sto dinarjev, a tem ni nič pomagano. Pokažite vsem tem junakom dela hvalačnost, dokler žive; ne, kadar umro. Socialna hvalačnost je morda še redkejša kot vsaka druga. A prav po njej moremo meriti, ali so ljudje vredni, da se sanje kdo trudi, in ali je človeška družba vredna, da izvršujejo drugi zanj zdravju škodljivo in življenjsko nevarno, najbolj umazano in najbolj trdo delo. (Po Fiedlerju.)

Oba slovenska škoia za brezposelne v Trbovljah

Kakor je bilo že objavljeno, se je v Trbovljah ustanovil »Prehranjevalni odbor« za brezposelne z javno delavsko kuhinjo.

Župni urad je prevzel nalogo, da razpošlje okrožnice za pomoč tej nad vse potrebni javni kuhinji vsem župnijam obeh slovenskih školi in je za to dne 20. julija 1932 poslal oba škoia za to potrebno vsajecerkveno dovoljenje. Prejel je od obeh školi sledeča dopisa:

A) Lavantinski knezoškofski ordinariat, Maribor 22. julija 1932, št. 1652:

»Na tam uradno prošnjo z dne 20. julija 1932 št. 2581 rad dovoljujem, da se razpošlje okrožnica za pomoč novoustanovljeni javni delavski kuhinji v Trbovljah vsem župniskim uradom lavantinske škoije... in obenem prosim vse duhovnike in vernike, naj dobrohotno podpirajo trboveljske dušne pastirje v njih skrbni za bedne brezposelne.

Sv. pismo N. Z. (Ap. dela 4, 32—36) poroča, da so prvi kristjani sestavno skrbeli za svoje revne sbrate in sestre, tako, da ni bilo med njimi nikogar, ki bi stradal. Če hočemo biti enakovredni prvim kristjanom, tudi mi ne smemo in ne bomo zapustili svojih bratov in sester, ki so v stiski radi brezposelnosti.

Pretrajali so besede, s katerimi se je zavzel sveti Oče Pij XI. v znanem apostolskem pismu z dne 2. oktobra 1931 »Nova impendet« za stradalno množico poštenih delavcev, prisiljenih s svojimi otroci v brezdelje in skrajno bedo. Ti vsi ne žele ničesar bolj, kakor da bi si mogli pošteno prislužiti svoj kruh, za katerega prosijo vsak dan svojega nebeskega očeta! Njih jok napolnjuje naše srce z žalostjo in vas sili, da polni sočutja ponavljamo besede, ki jih je izreklo preljubljeno Srce Božjega Učenika pred množico gladi oslabljeno: »Množica se mi smili« (Marko 8, 12).

Nato poziva sv. Oče vse, v katerih je vera in krščanska ljubezen že živa, k tekmovanju v krščanski dobroti za brezposelne in stradalne, pa vabi obenem tudi k goreči molitvi za potrebni blagoslov iz nebes za one, ki dajejo, in za one, ki prejemajo. (Oglasnik 1931, IX.)

Poslušali ste tedaj glas sv. Očeta in zbrali ste ga minulo zimo v vsaki župniji ne le za domače

reveže izdatne podpore, ampak spomnili ste se tudi brezposelnih po mestih in delavskih središčih naše škoije. Bog naj Vam obilno povrne Vašo dobrosrčnost in darežljivost!

A danes, ko prosim ob poostreni bedi trboveljski župni urad usmiljenja in darov za brezposelne in njih gladujoče otroke v trboveljski župniji, ne zaprite svojih src in svojih rok. Pri ljubezni Kristusovi, ki nas bo enkrat sodil, rekoč: »Lačen sem bil, pa ste mi dali jesti, popotnik sem bil in ste me sprejeli; nag sem bil, in ste me oblekli, bolan sem bil in ste me obiskali (Mat. 25, 35, 36). Vas prosi Vaš škof, ne preslišite prošnje za pomoč javni delavski kuhinji v Trbovljah! Vsak pa naj dobro stori po svojih razmerah; a dvakrat da, kdor hitro da!«

† Andrej s. r., škof.

B) Škofijski ordinariat v Ljubljani, dne 4. avgusta 1932, št. 2682.

»Župnemu uradu v Trbovljah dajem na prošnjo z dne 20. julija t. l. iz srca rad dovoljenje, da za javno delavno kuhinjo v Trbovljah zbira tudi po ljubljanski školi in da priloži svojim okrožnicam sledeče priporočilo:

Vsem župnim uradom ljubljanske škoije!

Iz okrožnice župnega urada v Trbovljah doposlano z dovoljenjem škofijskega ordinariata v Ljubljani spoznate, kako velika beda vlada v rudarskih družinah. Zapoved ljubezni nas sub gravi veže, da za te siromake poskrbimo, kolikor je mogoče. Zato vsem dušnim pastirjem najtopleje priporočam to zadevo ne glede na domače potrebe posameznih župnij. Nekaj se mora povsod dobiti, zlasti živil. Ljubezen Kristusova naj premaga vse pomisleke in pomaga tam, kjer je stiska najhujša. Bog povrni vsem, ki bodo v ljubezni božji pomagali.

† Gregorij s. r., škof.

Župni urad Trbovlje je ta dopisa objavil v blagohotno vednost tistim župnim uradom, ki so že prejeli tozadevne okrožnice brez škofiovih priporočil.

Darove sprejemata: »Prehranjevalni odbor« in župni urad Trbovlje.

Sinovi in hčere so prišli obiskat slovensko domovino

Westfalski in holandski Slovenci s svojimi otroci med nami

Zastopnik Rafaelove družbe, dr. Pegan, pozdravlja slovenske izseljence na glavnem kolodvoru

Ljubljana, 13. avgusta.

Davi ob 9 se je pripeljal z gorenjskim brzovlakom 110 slovenskih izseljencev iz Francije in Holandije v Ljubljano. Na kolodvoru jim je bil pripravljen priručni sprejem, ki je mnogim, ki so se po dolgih letih vrnili iz tujine, izvalil solze v oči.

Naši rojaki so se pripeljali v domovino že včeraj. Prišli so z vlakom ob 6 popoldne na Jesenice. Njihov izlet je organiziral izseljeniški duhovnik Drago Oberžan. Pripeljal je iz Francije in Holandije 190 slovenskih delavcev in rudarjev, ki si služijo kruh v tujini. Med temi je bilo 80 takih, ki so morali zaradi brezposelnosti zapustiti trdosrčno tujino in se vrniti domov brez dela in denarja, ker jim tujina ni bila več pripravljena dati kruha. »Tujina se diči z deli njihovih rok« (Zupančič: Duma), ko pa jim je izšla glavno življenjsko silo in izžepala mladost, jih požene nazaj v domovino, od koder so prišli. Ostalih 110 izseljencev pa je prišlo s svojimi otroci le na obisk v domovino, kjer bodo ostali do 29. avgusta.

Drago Oberžan, izseljeniški duhovnik, se zahvaljuje za sprejem.

Lojzek, šestletni sinko g. Kronovška, ki je v pozdrav domovini in Jesenicam pri sprejemu na Jesenicah deklamiral v lep slovensčini.

Sprejem na Jesenicah

Na Jesenicah so jim pripravili lep sprejem, ki je ganil vse prisotne. Ko je privozil vlak na postajo, jih je pozdravila godba Krekovega prosvetnega društva s pozdravno koračnico, potem pa je drage rojake pozdravil Mr. Zabkar s primernim nagovorom. Za njim je govoril poverjenik Rafaelove družbe na Jesenicah, duhovni svetnik in župnik K. Kastelic, ki je s pomočjo Rafaelove družbe tudi organiziral ves sprejem na Jesenicah. Dalje je pozdravil prihajajoče rojake zastopnik Rafaelove družbe iz Ljubljane g. Marinček. K sprejemu se je iz Ljubljane pripeljal tudi p. Teotim, ki je prišel iz Holandske in ki biva v Sloveniji pol leta samo zato, da se bo naučil našega jezika.

Za priručne pozdrave sta se v imenu gostov zahvalila g. Alojzij Kronovšek, predsednik Zveze društev sv. Barbare na Holandskem in g. Vabič, predsednik katoliških delavskih društev v Westfaliji. Za njima je pozdravil domovino in vrle Jesenice njegov Kronovškov 6letni sinček Alojzij z lepo deklamacijo v lepi slovensčini. Rojaki, ki so se za stalno vrnili domov, so se odpeljali naprej na svoje domove, onih 110 pa se je nato z avtobusi odpeljalo v Lesce, kjer so odložili svojo prtljago, potem pa so se odpeljali dalje na Brezje.

Na Brezjah

Na Brezjah je drage rojake iz tujine pričakoval o. Kazimir Zakrajšek. Vsi izseljenci so po

PONOS
GOSPODINJE:
★
SNEŽNOBELO
NAMIZNO
PERILO!

Kako prijeten občutek za gospodinjico: pogrnjena miza z dehtečimi svežim prtom — snežnobelimi prtici — da, to so stvari, ki napravijo življenje zdravo in ugodno — stvari, katere ima vsaka gospodinja rada. Za to je potrebno predvsem dobro milo, ki je nežno in čisti temeljito, a to je že 80 let poznano

SCHICHTOVO MILO

ZNAMKE JELEN

prihodu na Brezje najprej opravili v cerkvi večerno pobožnost, med katero je lepo govoril p. Kazimir Zakrajšek. Zjutraj so prisostvovali vsi rojaki sveti maši, ki jo je ob pol 6 daroval p. Kazimir Zakrajšek. Ko so se tako pripravili Priprošnji na Brezje, so odrinili z avtobusi nazaj v Lesce na jutranji monakovski brzovlak, ki jih je v dobri uri potegnil v Ljubljano.

V Ljubljani

Na ljubljanskem kolodvoru je pričakovala drage rojake množica občinstva, ki je ob prihodu vlaka navdušeno vzklikala. Med množico je bilo seveda veliko prijateljev in sorodnikov, ki so s solzami v očeh sprejemali svoje drage ter jim priručno stiskali roke. Delavska godba »Zarja« je med tem igrala pozdravne koračnice.

Izseljenci so izločili iz dveh vozov svojo prtljago, nato pa jih je pozdravil v imenu banske uprave ravnatelj Fink, v imenu ljubljanske občine dr. Šubic, za Rafaelovo družbo dr. Pegan, za Jugoslovansko strokovno zvezo pa g. Rozman. V imenu Narodno izseljenškega odbora in Zveze izseljenških organizacij v Zagrebu je pozdravil tudi g. Kravos.

Za lepi sprejem se je najprej zahvalil izseljenški duhovnik g. Drago Oberžan, ki je povedal, da se ta obisk v domovino ni tako posrečil, kakor so prireditelji pričakovali. Mnogo več izseljencev je

hotelo obiskati svojo domovino, vendar jim gnotne stiske tega niso dovolile. Ne samo to! Prišlo je tudi 80 rojakov nazaj v domovino brez sredstev, kakor so jo svoj čas zapustili. Nesrečni upajo, da jim bo domovina v času najhujše stiske, potem ko jih je tujina pregnala, dala vsaj bornega kruha. Govornik je izrazil prepričanje, da domovina ne bo pozabila svojih sinov, ki se vračajo v stiski domov, čeprav so upali, da se bodo lahko vrnili na domačije s prihranki.

Zahvalila sta se tudi g. Alojzij Kronovšek, predsednik Zveze društev sv. Barbare ter njihov pevovodja; dalje g. Vabič, zastopnik katoliških delavskih društev na Westfalskem. Rojaki so nato spravili svojo prtljago v garderobe ter potem odšli ogledovat si Ljubljano, ki se je tako zelo izpremenila, odkar so prišli njeni starši. Lepi spomini na našo slovensko zemljo naj jih varujejo v tujini pred odpadom! Tistim pa, ki se ne bodo več vrnili v tujino, pa želimo skorajšnje zaslužke in kruha, ki ga jim je tujina odrekla.

Prisrčno pozdravljamo rojake na domačih tleh ter jim želimo prijetno bivanje ob svojih domačih in v lepi slovenski domovini. Zlasti slovenska izseljenška mladina, ki je prvič stopila s svojimi starši na slovenska tla, naj odnese nepozabne vtise iz zemlje, iz katere so prišli njeni starši. Lepi spomini na našo slovensko zemljo naj jih varujejo v tujini pred odpadom! Tistim pa, ki se ne bodo več vrnili v tujino, pa želimo skorajšnje zaslužke in kruha, ki ga jim je tujina odrekla.

Strašna toča nad štajer. Posavjem

Se tretji dan so ponekod na polju ležali kupi toče

Planina nad Sevnico, 11. avg.

Včeraj ravno na Lovrenčev dan so se začeli zbirati okoli 6 popoldne skoraj malenkostni oblaki ob Boča in Donatske gore. Čulo se je votlo bobneče grmenje, toda, da bodo ti oblaki in to grmenje v dobri pol uri tako usodni, si ni nihče mislil. Ze ves dan od zjutraj naprej je bil zrak težak — mamen. Brez vsakih prejšnjih znamenj so se oblaki združili in usmerili od Prevorja in Košnice, drveli čez Preščno, Vrhe, Planinsko vas, Podpeč v Bohor ter se razgrnili ob Zagorja do Planine.

Takega razdejanja, ki je sledilo, ne pojmi niti najstarejši ljudje. Ti oblaki so kar zajeli doline in nizke griče ter s satanskim plesom končali svoje pogubonosno dejanje. Dan je postal skoraj noči enak, v oblakih skoraj ni bilo strel, ampak votlo bučanje. Nastal je silen piš in vsipala se je toča kakor kurja jajca debela. — Prej tako lepo obetajoči pridelek so bili v hipu potolčeni. Vsi spomladni nasevki in bogato obetajoče sadno drevje je vse zbito do vsake bilke in vejice. Koruza, fižol, krompir, zelje in drugo je zbito kar v zemljo. Sadržje pa leži po kupih zmešano z odsekanimi listjem in vejicami pod drevjem. Nekaterim je omlatilo še celo požeto pšenico po njivah. Z eno besedo, kar je bilo pod milim nebom, je bilo dobesedno uničeno.

Ta ledeni bič ni prizanesel niti gospodarskim poslopijem. Niti ene hiše ni, da bi imela okna brez ubitih šip. — Škoda je neprecenljiva. Merodajne oblasti naj se zavamejo za te prizadete kraje, kajti prebivalstvo gleda s strahom v bodočnost. Saj so si z največjo varčnostjo in trudom hoteli pripraviti to, kar rabijo za svoj življenjski obstoj.

Blanca pri Sevnici, 12. avg.

Dne 10. t. m. se je ob pol 7 popoldne začelo oblačiti in grmeti na severovzhodu za Bohorjem, nato je nastal strašen piš in vsula se je toča vse vrste debela.

Dež je bil kakor iz škafa, naker je bilo videti po vseh poljanah vode kakor morje. Voda je odnesla z nekaterih njiv vso orano zemljo. Po vinogradih je nalive napravil cele jarke. Vinogradi so od toče tako zbiti, da ni enega lista videti. Sadonosniki ravno tako.

Vsi poljski pridelek so uničeni, razen krompirja. Po gozdovih je tudi mnogo škoda, ker je vrtnec lomil smreke in borovje do 40 cm debele, in sicer 3—5 metrov visoko od tal. Tudi hrasti so

Na novo otvorena šoferska šola

G. E. Čeh, ki je poučeval ves čas obstoja Čamernikove šoferske šole na isti, je otvoril šofersko šolo v prostorih bivše Čamernikove šoferske šole na Dunajski cesti 36

morali pokazati svoje močne korenine.

Koliko je šip in opeke na strehah potolčene! Veter je prevrnil enemu posestniku kozolec s štirimi okni, enemu s šestimi okni, enemu s štirimi okni, poln pšeničnega snopja. Dalje eno leseno hišo.

Tudi sadnega drevja je mnogo polomljenega. Danes, dne 12. t. m., je prispel v našo okolico okr. kmetijski referent iz Brežic, da si ogleda škodo. Je tudi obljubil pomoč, ki je nujno potrebna. Danes, dne 12. t. m., je še toče po travnikih, ki jo je voda skup nanosila cele vozove. Najbolj so prizadete vasi Gornji Leskovec, Stranje, Osredok, Poklek, Selee, Trnove, Strežiče, Zagradec, Graška gora, Canje in Zigerški vrh.

Jubilej 80 letne mame

Sevič, 12. avgusta.

Marija Strmšek, rojena Kodelič se je rodila dne 13. avgusta 1852 v slovenskokonjiškem okraju. Z 18. letom se je poročila na precejšnje posestvo *

Petrom Strmškom. Z njim je delila veselje in bridkosti zakonskega življenja in mu kot dobra žena rodila 11 otrok. Z 48. letom je postala vdova in je že 22 let po moževi smrti opravljala posestvo skupno z otroci.

Vsako leto je na njen god dosti veselja in radosti, ki jo gine do solz, ko gleda svoje ljubljene otroke, vnuke in pravnuke, kateri ji napravijo največje veselje s čestitanjem, želeč ji skupno: »Zlata mama, Bog vas živi še mnogo let!«

Ljubljana

Silne množine blaga na trgu

Na Vodnikovem trgu je bila včeraj dopoldne med stojnicami taka gneča, da se v prvih urah sploh gani ni mogel. Kmetice so navozile na trg cele gore živil. Krompirja je bilo najmanj 2 vagona, posebej pa še na Sv. Petra nasipu kakih 20 polno natovorenih voz. Cena krompirja še vedno popušta. Po dinarju krompir je težko prodati. Kmetice ga dajejo na drobno že po 75 par kilogram ter po 1.75 Din 2 kg. — Dober pridelek je dala letos čebula, ki je je na trgu cele gore po 1.50—2 Din kilogram. Iz Skofje Loke in nje okolice so pripeljali dober vagon kumar, ki so jih dajali po 50 in 75 par eno. Paradižniki so po 3 Din kilogram. Dovolj je tudi še novega kislega zelja, ki je pri Trnovčankah po 4, pri drugih prodajalkah po 3 Din kilogram. — Izmed zelenjave je največ glavnate salate po 20 par glavica. Vedno več prihaja na trg endivije, ki je po 50 par ena. Stročji fižol se je zopet pocenil ter ga dajo tudi po dinarju kilogram. Največ pa po 1.50—2 Din kg. Redek in drag pa je postal grah, ki ga dajejo malo merico po 1.25—1.50 Din, liter graha velja tako 6.25—7.50 Din. Drobne kumarice za vlaganje so ponujali po 10 za dinar, tudi 100 za 8 Din. — Bogato založen je bil tudi sadni trg. Kmetice so prinesle mnogo lepih zgodnjih

ga nalagajo na vozičke, katere potegne lokomotiva naprej po izsušeni strugi do mesta, kjer jih rabijo. Precej delavcev je zaposlenih že delj časa samo z obdelovanjem tega kamena in z zidanjem kamenite obloge nabrežja.

Kopači so se pomaknili v strugi močno naprej in sedaj izravnavajo levo nabrežje nad mostom za bolnišnico. Nekako v sredi med mostom za bolnišnico in zatvornico so zgradili poseben mostiček, ki vodi na desni breg. Po tem mostičku dvigajo z izkopanim materialom napolnjene hunte na desni breg in zasipajo desno nabrežje, ki dela tam oster ovinek. Glavni štab kopačev, ki odkopavajo levi breg, dela sedaj kakih 100 m pred zasipano zatvornico. Prvi, ki razkopavajo obrežje, so oddaljeni komaj 30 m od zatvornice. Seveda je razumljivo, da je do zatvornice zgrajen tudi tir, ki ima več izogibalšč. V obratu sta v odseku med mostom za bolnišnico in zasipno zatvornico dva kompresorja in delavci redno razstreljujejo precej velike skalnate gmote, ki so zlasti v srednjem predelu zelo obsejne. Če ne bo nagajalo vreme, bodo v nekaj tednih izravnali nabrežje do zatvornice in potem ne bo treba drugega, kakor dokončati se kamenito oblogo in poglobiti vso strugo.

Lepa razstava vezenin

Ljubljana, 13. avgusta.

Ta razstava, ki je bila odprta danes dopoldne ob 9 v Jakopičevem paviljonu pod okriljem Splošnega ženskega društva, se ne odlikuje toliko po kvantiteti, kolikor po kvaliteti in svojevrednosti razstavljenih predmetov. Napolnjen je samo del Ja-

zadružništvo Ltd. vse moderne jezike

kopičevega paviljona. A baš to strogo omejeno število izbranih vezenin ima na sebi poseben čar.

Okus in resnoba, s katerima se posveča ga. dr. Nevenka Steindlova študiju vezenja, sta obudovanju vredna. Pozna do zadnjih odtenkov vso tehniko vezenja od najstarejših dob do danes. Razstavljeni predmeti so plod večletnega intenzivnega dela in truda. Razvrščeni so spretno in pregledno na dveh dolgih mizah. Na prvi mizi vidimo risbe s primitivnimi vzorci in prav tako primitivnimi barvami iz neolitike dobe. Tudi material za te risbe je zelo primitiven. Poleg teh risb so razvrščene risbe, ki ti na prvi pogled povedo, da imajo njih motivi svoj izvor v stari egiptovski kulturi. So to po svojem izredno živem, a ne kričočem kontrastu barv in po svoji karakteristični stilizaciji silno zanimive risbe. Sledijo krasni arabski motivi, v katerih prevladujeta zlata in srebrna barva, dalje češki narodni motivi, ki pa imajo z motivi drugih narodov v bistvu nekaj povsem skupnega. Barve teh motivov so svetle, izrazite, polne življenja. Renesance čipke poleg njih so v tehniki sicer imitirane, drugače pa povsem originalne. Pri teh risbah je zanimivo, da so strogo gotoske. Biedermeierjevi motivi so po ubranosti svojih barv tako nežni in intimni, da zaslužiš v njih vso lepoto in domačnost družinskega življenja v dobrih starih časih.

Mračni, težki motivi koptskih in staro-peruanskih vezenin, ki so razvrščene na drugi mizi, so v velikem nasprotju s pestrimi motivi starih Egiptov. Izrazito lep in živahen je češki narodni motiv, kombiniran s presenetljivo sličnim turškim motivom. Potem so tu še mirni, skoraj povsem mrtvi motivi iz portugalske Gvineje in Mehike, dalje

K. PUČNIK

krojaški atelje, se je preselil v
Štefenburgovo ulico št. 1
nasproti kavarne Zvezda

krasna izbira
damskih plaščev

Vsakovrstna oblačila za go-
spode po meri. Specijelno vsa
sportna oblačila.

Cenjeno občinstvo se vljudo Vabi k nakupu

bohotne barve orientalskih arabesk, s katerih odseva vsa neizčrpanost fantazije in bogastva orient. Motiv za te vezenine je ga. dr. Steindlova posnela s platnice korana. Posebno lepi in originalni so tudi kitajski motivi. Fina, prečna izdelava in aristokratski stil. V njih se zrcali ves različen okus in vse razkošje »boljših« kitajskih družin.

Dobri deli zaslug za tako okusno aranžirano razstavo ima tврdka Herzmannsky, ki je razstavo okrasila z najizbranejšimi in največjimi razstavljenimi svojega vrta ter tako zila posamezne, po svojem stilu tako različne si vezenine v harmonično celoto.

Opozarjamo naše žene in dekleta na to izredno zanimivo in poučno razstavo in jim toplo priporočamo: Oglejte si jo čimprej, ne bo vam žal!

☉ Zvezda in mali Monte Carlo. V Zvezdi nimajo penzionisti nič več tistega idiličnega življenja in mira, odkar so zasedle klopi trume brezposelnih. Večina penzionistov se je umaknila v druge parke, nekaj pa pod smreke Monte Carla pod tivolskim gozdom, kjer se »udejstvujejo kot igralci pri »tarok« ali »marjaš« za »knofec, ostali pa samo kot »kibicji«, kajti za penzioniste so prišla zdaj za dinarje prava »suha leta« in so zdaj zanje že tiste niklaste in železne pare vprav — »kapital«! Je paš tako!

Zoo Cirkus Kolumbia v Ljubljani

V prihodnjih dneh bomo imeli priliko videti del svetovnega cirkusa Karla Kludskyja, ki je točasno na turneji po Jugoslaviji.

Zadnje dneve je Cirkus Kolumbia gostoval v Zagrebu, kjer je pred polno hišo na splošno zadovoljstvo Zagrebčanov priredil svoje predstave.

Cirkus Kolumbia se odlikuje z lepo opremo svetovnega slovesa in izbranim svetovnim umetniškim sporedom, posebno je pa hvale vredno to, da

Kaj bo danes?

Nočno službo imajo lekarne: Danes: mr. Sušnik, Marijin trg 5 in mr. Kural, Gosposvetska cesta 10; jutri: mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20; v torek: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bohinec ded., Rimska cesta 25 in dr. Stanko Kmet, Dunajska c. 41.

★

☉ Nabrežja ob Ljubljani, ki so v sredini mesta vočnoma ozka in zaradi tega za vozni promet neoporna, so zdaj začeli zasipati ter jih uravnati. Že več dni vozijo vozniški s stavbišča Delavskega zavetišča ob Gosposvetski cesti tam izkopani grušč k bregovom Ljubljance. Zasuli bodo zlasti prostor okrog Cevljarskega mostu, na Cankarjevem nabrežju, na Bregu, na Dvornem trgu in na Gallusovem nabrežju. Mestni delavci izdelujejo ob posameznih starih hišah na teh obrežjih potrebne izolacije, šele potem zasujejo prostor ob hišah. Pri oknih in drugih odprtinah pa pred zasipanjem zgrade betonske jaške. Nasuli bodo menda vsa nabrežja tako visoko, da bo z Marijinega trga mogel vozni promet po obeh straneh Ljubljance do lani zgrajenega cevljarskega mostu. Obe nabrežji, ki sta bili dolga leta pusti in zanemarjeni, bi bili s tem močno poživljeni, promet skozi Mestni in Stari trg na eni strani ter skozi ozko grlo v Wolfovi ulici na drugi strani pa bo z novima voznima cestama ob Ljubljani močno razbremenjen.

☉ V Ljubljani umrli od 5. do 11. avgusta 1932. Bešter Lenart, 76 let, zasebnik, Bleiweisova 18/III; Bukšič Mihael, 70 let, žel. strj. v p., Dunajska c. 12; Mesar Ana, 23 let, strd. filozofije, Dvořakova ulica 6/III; Ilić Radmila, 20 let, stud. prava, Mirje 9; Zumer Ivan, 30 let, delavec, Masarykova cesta baraka; s. Stemberger Slava Marija, 70 let, usmiljenka, Slomškova ul. 20; Verzelj Valentin 11 let, sin kovača, Vidovdanska c. 9; Pregelj Terezija, 80 let, gospodinja, Vidovdanska c. 9; Vodopivec Julijan, 70 let, frančiškan, Marijin trg 4; ing. Preselj Ivan, 67 let, viš. stavbn. svetnik v p., Dalmatinova ul. 1. — V ljubljanskih bolnišnicah umrli: Kikelj Antonija, roj. Brunčič, 72 let, vdova žel. upokojenca Ivana, Stožice 119; Vrhovnik Matilda, 3 leta, Hrušica

Vas nauči doma — najbolje, najhitreje, najceneje

4; Mokorel Jožefa, 47 let, žena posestnika, Prevoje; Cepin Bojan, 20 let, zobotehnik, Miklošičeva c. 22; Mihelič Karel, 25 let, sin posestnika in gostiln., Črnomelj 61; Miklavc Alojzij, 1 dan, sin služkinje, Ribnica na Pohorju; Meglič Marjan, 6 mes., sin delavke, Tržič; Soko Ana, 51 let, žena posestnika, Krčevina 66; Gašpar David, 45 let, študent pri Mariboru; Pečnik Franc, 50 let, delavec, Sora pri Kranju; Jager Marija, 38 let, žena rudarja, Retje 72; Vidmar Avgust, 60 let, ključavničar, Zabjask 14; Lukančič Anton, 32 let, delavec, Slap pri Trzinu; Urbanc Henrik, 29 let, eklatičnik, Moste.

☉ Putnikova potovalna pisarna na Dunajski cesti 1 se nahaja začasno v Gajevi ulici za nebolnišnikom.

☉ Kopanje v Gruberjevem kanalu. Tropična vročina silni mladi svet vsepovsod v hladno vodo v mestu in izven mesta, zato si tudi siromašna mladina išče ohlajenja v vodi, kjerkoli more. Zato ji pride prav tudi Gruberjev kanal. Od dolenskega mostu do Štepanje vasi se otroci in odrasli kopljejo od dopoldneva do mraka.

☉ Letina za domači kostanj kaže letos po gozdovih in sadnih vrtovih dobro, kar bo zlasti za revne sloje prav prišlo.

☉ Prestavljanje in prenašanje klopi v parkih. Nekateri ne puste v parkih klopi na svojem mestu. Ko opazijo zvečer, da je paznik odšel, se že spravijo, zlasti razni mladi pari in pa razni sumljivi tipi, na klopi in jih vlačijo v temne kote, medtem ko nimajo stari in trudni ljudje ob hladnem večeru kam sedeti. Zadnji čas se godi ta nered n. pr. tudi v šentpeterskem parku. Magistrat in policija naj stopita takim ljudem na preste!

☉ Tifusa ni. Po Ljubljani so se razširile vesti, da je bolnišnica sprejela nekaj bolnikov, ki so zboleli za tifusom. Informirali smo se v sestransko bolnišnico in ugotovili, da v bolnišnici sedaj ni nobenega bolnika, ki bi zbolel za to nalezljivo boleznijo. Govorice izvirajo najbrže od tod, ker ljudje zamenjajo tifus s črevesnim katarjem, za katerim zbole nekateri ljudje, ki so zavživali nezrelo sadje.

☉ Poldnevni izlet priredi za svoje člane, njih družine in prijatelje v nedeljo 21. t. m. popoldne križanska moška in mladeniška kongregacija k podružnici sv. Marjete v preški župniji. Odpeljemo se z opoldanskim vlakom do Medvod. Po cerkvenem opravilu v tej cerkvi obisk župne cerkve in kapele v kn. šk. graščini Gorjancem.

☉ Kemično čisti oblike Šimene, Kolodvorska ulica 8.

Hišo podira

mestna občina v Gajevi ulici št. 2. zato sem se od tam izselil s svojo čevljarso delavnico v Frančiškansko ulico št. 8 (dvorišče) kjer z veseljem pričakujem Vaših naročil.

Fran Rokman, nasl. Lovro Mulej.

Dr. FR. DEBEVEC, specialist za pljučne bolezni, zopet redno ordinira, Miklošičeva c. 18. od 11—12 in 2—3

Zobozdravnik dr. med. univ.

Srečko Puher

Gregorčičeva ul. 32. tel. 20-70

(nasproti Trgovskega doma, poleg banovinske palače) zopet redno ordinira

5.000.000.

SREČKE ZA ZGRADBO KATEDRALE

Zrebanje: 31. avgusta 1931

SREČKE ZA ZGRADBO KATEDRALE

Glavni dobiček: Din 5.000.000—1

SREČKE ZA ZGRADBO KATEDRALE

Cena: $\frac{1}{1}$ Din 100— $\frac{1}{2}$ 50— $\frac{1}{4}$ 25—

SREČKE ZA ZGRADBO KATEDRALE

- Dobe se povsod -

10.000

Marenberg

Odšel je od nas krojaški pomočnik g. Vinko Vorina. Ves čas svojega bivanja v Marenbergu se je vneto udeleževal kot član tuk. Kat. prosv. društva. Uredil in zelo mnogo se je trudil za knjižnico, kjer je tudi izven določenih ur rad postregel bravcem. Kadar je nastopil kot igralec, je vedno v splošno zadovoljnost rešil svojo vlogo.

Nasla polja obetajo precej lepo razen tam, kjer je nekaj škode naredila toča. Sicer že nekoliko pristiska suša, a doslej še polja radi nje preobčutno ne trpijo.

Cerknica

Nesreča ne počiva. V lonce vrelega kropa se je vsedla mala štrkljeva Ivanka. Vkljub takojšnji zdravniški pomoči je deklica umrla v deželni bolnišnici v Ljubljani.

Karlovce bodo zopet snaili. Za snailjenje je nakazan kredit 40.000 Din. Z delom bodo začeli takoj, ko bo odtekla voda. Bo vsaj tu nekoliko zadrž. ka, ko ni drugod nič, pravijo oni, ki so brez

Z zlato medaljo je bil odlikovan g. Sparen Matija, načelnik gasilskega društva v Dolenji vasi radi zaslug, ki si jih je pridobil v tridesetih letih pri gasilskem društvu. Čestitamo!

Dopisna trgovska šola

Ljubljana, Drazakova 8/1

(vogal Miklošičeve 30)

Najpopolnejše, najmoderneje organiziran učni zavod. Pouk vodijo sami prvovrstni strokovnjaki profesorji.

Ze v enem šolskem letu

si pridobite popolno trgovsko in jezikovno izobrazbo in sicer potom dopisovanja: ni ti treba prekinjati svojega poklicnega dela.

Starši,

če vaši otroci ne bi mogli obiskovati rednih trgovskih šol iz kakršnega koli razloga, pošlite jih v Dopisno trgovsko šolo, ki jih pripravi

najbolje, najceneje

za privatno izp. te na državnih trgovskih šolah, ki jim dajejo vse pravice rednih učencev-šolencev

Trgovski in obrtniški vajenci in pomočniki najcenejšo, najpopolnejšo strokovno izobrazbo dobite v Dopisni trgovski šoli: Ni Vam treba prekinjati Vašega dela, izobrazujete se hkrati teoretično in praktično!

Zadruge!

Dopisni zadrugi tečaj, ki ga priredi Dop. trg. šola — Vam vzgoji najboljšega in najpopolnejšega sposobnega zadrugarja, ki bodo znali vse, kar je potrebno za vodstvo in upravo zadrug.

Tečaj, v katerem sodelujejo najodličnejši slovenski zadrugi strokovnjaki, je zelo poceni — in ga lahko konča vsakdo, če tudi vrši svoje delo čez dan.

Pišite po podrobna pojasnila!

Dopisna trgovska šola, Ljubljana.

Drazakova ul. 8/1 (vogal Miklošičeva c. 30)

Uradne ure: 8 do 12 in od 2 do 6.

Cerkveni vestnik

Križanska moška in mladeniška Marijina družba proslavi veliki praznik Marijinega vnebovzeta dne 15. avgusta z božjo službo jutraj ob 6 (med sv. mašo skupno obhajilo) in zvečer ob 6 s slovesnim shodom v družbeni cerkvi v Križankah. Vodstvo vabi člane, da se polnoštevilno udeležijo te kongregacijske proslave. — V nedeljo, dne 21. avgusta poldnevni družbeni izlet k Sv. Marjeti, podružnici preške župnije. Odhod z opoldanskim gorenskimi vlakom do Medvod.

Cerkev sv. Jožefa. Jutri na praznik Marijinega vnebovzeta ob 8 slovesna sv. maša. Izvaja se: Missa in hon. B. M. V. de Loretto, z. A. Rihovsky, gradual: Propter veritatem, z. P. Griesbacher, po ofert. Ave Maria v G. z. St. Premr, Tantum ergo, z. dr. Fr. Kimovec. Po maši: Danes odprto je sveto nebo, z. St. Premr.

Drugi tečaj zaprtih duhovnih vaj za dekleta v Lichtenurnovem zavodu v Ljubljani. K prve mu tečaju duhovnih vaj za dekleta se jih je prijavilo toliko, da so že vsi prostori oddani. Ker se pa še vedno oglašajo nove prošilke, bo v tem mesecu še drugi tečaj zaprtih duhovnih vaj za dekleta, in sicer od 25. t. m. zvečer do 29. t. m. jutraj. Vodili jih bodo preč. g. misijonarji sv. Vincencija Pavelskega, Oskrbnina (hrana, stanovanje) znaša za vse tri dni 100 Din. Prijave — ustne in pismene — sprejema vodstvo Lichtenurnovega zavoda v Ljubljani, Ambrožev trg. Prijaviti se je treba kmalu.

Nashe dijaštvo

Duhovne vaje za srednješolske abiturijentke se prične v nedeljo dne 4. septembra ob 5 popoldne in zaključijo na praznik 8. sept. jutraj. Prijave sprejema predstojništvo uršulinskega samostana v Ljubljani do 28. avgusta. Oskrbnina za ves čas duhovnih vaj je 80 Din.

Poizvedovanja

Izgubil se je pes volčje pasme, sliši na ime »tigr«. Kdor kaj ve o njem, naj javi proti nagradi: Bajželj, Gasilska 7.

Kroni

Oddamo s 1. septembrom lepo opremljeno svetlo sobo s posebnim vdomom sredi mesta Kranja dvema gospodinjama ali gospodom s priložnostno uporabo klavirja. Cena zmerna. Več je poizvedeti v trafiki g. Krč nasproti Stara počta

Med. univ. dr. Jože Jakša

specialist za kožne in spolne bolezni

ne ordinira od 16. do 31. avgusta 1932.

Vsako soboto redno ordiniram.

Iz suhe Ljubljaničine struge

Ljubljana, 13. avgusta.

Kljub temu, da spuste vsak teden enkrat ali celo dvakrat vodo skozi Ljubljanično strugo, dela pri poglobljanju struge in obzidavanju nabrežin dobro napredujejo. Levi breg se pod obema vodmatiskima mostovima že obzidali, prav tako pa je obzidanega polovico izravnana nabrežja med obema vodmatiskima mostovima in mostom za bolnišnico. Pri obzidavanju nabrežja polagajo kamene tudi še 1 m daleč v strugo. Voda teče seveda ob desnem bregu skoraj za cel meter višje, kakor so kamni v dnu struge na desnem bregu. Vodo zadržuje nasip, po katerem teče ozkotirna železniška proga in po kateri z vso pridnostjo odvažata obe lokomotivi dolge vlake nakopanega materiala in privržata velike kupe neobdelanega kamena, katerega vozijo na velikih čolnih s Podpeč do zasilne zatvornice ob stari cukrarni pri St. Petru. Tam zložijo kamene v zasilno pristanišče, odkoder

Dnevna kronika

Kat. slovensko učiteljstvo na Brezjah

Poročilo o zborovanju Slomškove družbe.

Ze šestič so se bili zbrali dne 10. avgusta t. l. člani Slomškove družbe pri Mariji Pomagaj na Brezjah. Kakor vsa prejšnja zborovanja, tako je bilo tudi to v očigled razmeram, ki jih preživljamo, naravnost sijajno. Najprej so imeli zborovalci, naravnost pri kateri je krasno prepeval improvizirani pevski zbor učiteljev in učiteljev. Po sv. maši je imel cerkveni govor častiti gospod duhovni svetnik J. Kalan, ki je navzočnega navduševal za lepo krščansko življenje ter kazal na zglede, ki jih je videl na Nemskem, v Belgiji in Holandiji med tamkajšnjim katoliškim učiteljstvom, za katerimi pa tudi ne zaostajajo člani in članice Slomškove družbe, katerim je čestital, ker po svojem življenju in pripravi kažejo, da se žrtvujejo za krščanske ideje.

Takoj po sv. maši so zborovalci napolnili samostansko dvorano, gostoljubnih oo. franciskana. Tu je predsednik Štrukelj otvoril zborovanje, poudarjajoč, da prihajajo člani Slomškove družbe na Brezje zato tako radi, ker je Marija vzgojila največjega pedagoga vseh časov in svetov, ker je bil vzornik Slomšek velik Marijin častilec, in ker se na Brezje zateka slovensko ljudstvo, s katerim se čutijo člani Slomškove družbe eno. Predlagal je vdanostno brzojavko kralju, ki so jo navzočni sprejeli s petjem državne himne. Predstavil in pozdravil je navzočnega vladnega zastopnika, dalje navzočnega gg. dekana Faturja in Keteja, čast. o. lazarista Plantarica iz Belgrada, župnika Kosa z Vinice in ostalo duhovščino, kakor tudi vse druge zborovalce in zborovalke. Temu je sledilo predavanje gospoda E. Bojca: Kaj nam je Slomšek? Po svojem globoko zamišljenem predavanju nam je pokazal Slomška kot izrazito pedagoško osebnost v vsem njegovem življenju in delovanju. Osebnost, ki je edinstvena med Slovenci, zrasla iz naroda in je kot taka nosila vse njegove znake in barvitosti, ki jih zamašimo v tako veliki

meri pri drugih. Zakorenjenost v narodu, njegova velikopoteznost udejstvovanja ga označujejo kot pravega narodnega voditelja, kot požrtvovalnega vzgojitelja in buditelja. Gledamo ga iz stoljetja nazaj, vendar nam še danes lahko služi za vzlet. Posebno v sedanjih materialističnih dobi bi morali upoštevati Slomškova vzgojna načela, zadevajoča predvsem srčno kulturo in duhovno oblikovanje, ker narod in posameznik rasteta progresivno v etičnem smislu le tedaj, kadar rasteta v duhovnosti in jima daje potrebne smernice šola, ena najvažnejših kulturnih ustanov naroda in države. Res lepo zamišljeno predavanje so navzočni zadovoljno aplavdirali.

Banski šolski nadzornik v p. g. Fortunat Lužar je predaval o odsevih delovne šole po Slomškovi knjigi Blaže in Nežica. Na konkretnih zgledih iz knjige same nam je pokazal vse bistvo delovne šole tako glede tedenskih učnih enot in strnjene puka, da vse to, kar danes poudarjajo na pedagoškem polju kot po vsem nekaj izvrinega in novega — ni novo. Tudi Lužarjeva izvajanja so bila nenavadno zanimiva in hkratu zabavna, zakar je žel priznanje in odobravanje poslušalcev. Sledila so poročila funkcionarjev, kakor tajnice, blagajnika, knjižničarja, upravnika podpornega fonda, knjižničarja, kar vse je bilo sprejeto z odobravanjem. Podrobnejše poročilo o odobrovanju delovanju bo objavil Slovenski učitelj. Po izvršenih volitvah so se oglašili k besedi: Rebolj, ki je priporočil učiteljsko udeležbo pri duhovnih vajah, Igljič, ki je pozival člane in članice na čisto in pravilno slovensko in srbohrvatsko govorico in pisavo in končno J. Kalan, ki je navduševal navzočne na protialkoholno delo. Po lepem zborovanju je imelo učiteljsko skupno kosilo, po kosilu pa je pohitelo zadovoljno razpeloženo na različne izlete.

Koledar

Nedelja, 14. avgusta: (13. pobinkoština nedelja.) Evzebij, spoznavalec; Atanazija, vdova.
Ponedeljek, 15. avgusta: Vnebovzetje Marije Device; Tarzicij, škof; Alipij, škof.
Torek, 16. avgusta: Rok, spoznavalec; Joahim, oče Marije Device. — Štip ob 8.42. — Herschel napoveduje spremenljivo vreme.

Novi grobovi

† **Dijak Dušan Turnšek.** Umrl je včeraj jutraj dijak II. c na III. realni gimnaziji Dušan Turnšek, sin inž. V. Turnška. Po smeseni bolezni, ki jo je prenašal s junaško potrpežljivostjo, je prenehalo biti srce in angelska duša je vzplapolala v nebo. Najbolj je ljubil Dušan svoje starše in bratca in mu je bil dom vse. Sedaj je ostala neotolajljiva mati, ki mu je skušala nuditi vse, da bi ozdravel, a božji načrti so bili že zaključeni. Z vso ljubeznijo se je oklenil svojega študija; bil je vesten in odličen dijak, zglede svojim tovarišem. Mlado življenje je bilo polno lepih kreposti, ki si jih je vzgajal v dijaški kongregaciji in v iskrenem verskem življenju. Danes teden je prejel sv. obhajilo in bil pripravljen na vse. Pospremiti ga bomo danes popoldne ob pol 5 na zadnjem potu na pokopališče na Viču. Have, anima candida!

RIO - PIVO

vedno sveže zagrebško. — Priznana najboljši

RIO - ZENDVIČI

od Din 1— naprej za družabne prireditve
Automatični buffet, Selenburgova 4. Tel. 28-63

† **Monika Sturm.** Iz Železnikov, 13. avgusta. V cerkvenem stolpu je zapel mrtvaški zvon. Bližnjakom hitro se je raznesla vest, da je umrla Monika Sturm. Kar verjeti ne moremo, da je ni več, saj je bila pred dobrim tednom še zdrava med nami. Rajna Monika je bila stara 24 let, pa je že veliko storila na prosvetnem polju. Bila je društvena tajnica, poverjenica »Vigreda« itd. Vedno je rada pomagala, kjer je bilo treba. Naj omenim le njeno vneto za delo pri pripravih za novo mašo, povsod je bila zraven in pomagala z zgleddom in besedo. Kdo bi bil mislil takrat, ko je stregla novomasnemu svatom, da nas bo tako hitro zapustila. Pa se je prehladila, napadla jo je huda vročinska bolezen, ki je tako hitro pokosila mlado življenje. Tolaži nas pa zavest, da se že veseli pri svoji nebeski Materi, kateri je tako rada zalajala majniški oltar. Pogreb bo v nedeljo 14. t. m. po večernicah. Jezus ji bodi plačnik!

Najfinejše
Glashütte - ure
dobjo se pri
F. Čuden
Ljubljana, Prešernova 1

Osebnosti

— **Poroka.** Včeraj sta se v frančiškanski cerkvi v Ljubljani poročila g. Ludovik Tavčar, šol. upravitelj na Rakitni in gđe. Marija Zupanova, učiteljica istotam. Nevesta je iz znane rodbine Zupanove v Rožni ulici. Poročal je g. univ. prof. dr. S. J. Iskreto čestitamo!
— **Vzela sta se profesor gosp. Mirko Avsenak in gđe. Marija Ivanec,** uradnica v Vel. Laščah. Poročil ju je gosp. dr. Blatnik na Kodeljevem. Bog daj srečo!
— **Češkoslovaški konzul g. ing. Josef Ševčík** nastopi z dnem 16. avgusta 1932 svoj redni dopust. V njegovi odsotnosti ga bo zastopal gosp. vicekonzul gosp. Alois Čihelka.
— **Zdravniške vesti iz Litije.** Zdravnik dr. Fr. Lebing, ki je služboval lastno leto dni kot sekundarij v ženski bolnišnici v Novem mestu, se je po odpustu iz banovinske službe preselil v Litijo,

Slatinske tablete za hujšanje

Vam vrnejo vitkost, mladost in lepoto, ker raztope in odstranijo preobilno mast.

Tekom enega leta izgubite na težini 8—14 kg.

Doza 100 tablet Din 46—
doza 200 tablet Din 74—

Proizvaja:
Lekarna Mr. Bahovec
Ljubljana

kjer je začel privatno zdravniško prakso. Mlademu doktorju želimo v domačem kraju mnogo uspeha! — Za sanitetnega referenta pri okrajnem glavarstvu je imenovan zdravnik dr. Vladimir Orel, ki vrši obnovo službo zdravniške OUZD v litijski predlini. — Zobotehnik gosp. Boris Skok se je iz Litije preselil v Kočevje.

Ostale vesti

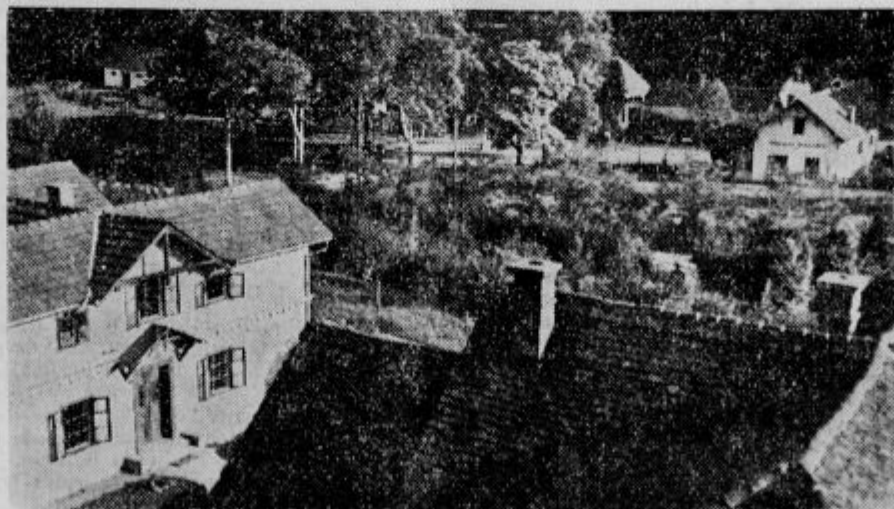
— **Naši Američani** se vračajo v Ameriko. Letos sta prišli na obisk v domovino dve skupini slovenskih izseljencev iz Amerike. Precej jih je ostalo v domovini nad en mesec, sedaj pa se zopet vračajo. Te dni se je vrnilo precej izseljencev nazaj, med njimi tudi g. Kolander, ki ima v Clevelandu potovalno pisarno in kateri je vodil obe skupini v domovino. Vsem, ki se vračajo, želimo srečno pot in jim kličemo: Na svidenje!

— **Upokojenci in šolnina.** Potrdila za šolnino na srednji šolah bosta železniško in finančno ravnateljstvo izdajali onim upokojencem, katerim nakazuje pokojnino in kateri namenjajo v imenovan šole vpisati svoje otroke. Potrebno pa je, da starši, kateri bodo vpisali svoje otroke v srednje šole, nemudoma pri računskih oddelkih onih ravnateljev, kjer se jim pokojnina nakazuje, vložijo tozadevno prošnjo, in sicer na sličen način: Podpisani prosim za potrdilo o višini letnega uslužbenskega davka.

NAZNANILO

Vljudno naznanjam otvoritev trgovine z vrvarskimi izdelki, žimo, afrikom itd.
Cenjenim odjemalcem se najtopleje priporočam. Jamčim za solidne cene, prvovrstno blago in točno postrežbo.

I. ANDLOVIC
Mestni trg 9 (poleg Skaberneteta).

Kopalnice Medija-Izlake. Članek glej na 15. strani.

Potrdilo potrebujem za predložitev šolski upravi zaradi odmere šolnine. Prošnjo je treba kolkovati s 5 Din in priložiti kolek za 20 Din za rešitev. Toli v pojasnilo onim železniškim upokojencem, katerih se tiče. — Društvo železniških upokojencev za dravsko banovino v Ljubljani.

— **Poziv maturantom ljubljanske realke iz l. 1922** na prijateljski sestanek ob priliki 10letnice mature. Sestanek je namenjen v začetku oktobra t. l. v Ljubljani. Naprošam vse one tovariše, ki se mislijo udeležiti proslave, da sporoče svojo udeležbo in eventualne predloge na naslov: ing. Viktor Černe, Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana. Kraj in čas sestanka bo pravočasno sporočen udeležencem.

D A J Ledeno kavo D A M

— **Slovenskim stenografom.** V soboto 20. t. m. se bo vršilo v Zagrebu zborovanje stenografij iz vse Jugoslavije v zvezi s prvo stenografsko razstavo v naši državi. Po dogovoru s starostom slovenskih stenografov g. ravn. Fr. Novakom vabim vse slovenske stenografe, ki se za zagrebško zborovanje in za razstavo zanimajo, na razgovor o udeležbi Slovencev na tem zborovanju. Sestanek se bo vršil v sredo 17. avgusta ob 10 dopoldne v učiteljski knjižnici I. drž. realne gimn. v Ljubljani, Vegova ulica. — Prof. I. Dolenc, Ljubljana, I. realna gimnazija.

— **Doraščajoča mladina** naj zavziva jutraj kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice, ki doseže vsled svojega učinkovanja kot čistilo želodca, črev in krvi zelo zadovoljive uspehe pri deklicah in dečkih. Na otroških klinikah se uporablja »Franz-Josef« voda že pri malih, češče zelo zaprtih bolnikih. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerij-skih trgovinah.

— **Glavna skupščina JUU** v Belgradu bo 24. 25. in 26. t. m. Člani združenja, ki se bodo udeležili skupščine, uživajo ugodnost četrtinske vožnje po osebnih in brzovlakih. Na odhodni postaji naj kupijo polovični vozni listek, ki bo veljal tudi za povratek. Potrdilo o udeležbi bo dobil vsakdo na skupščini. Vozni listek bo veljal za povratek le ob predložitvi potrdila o udeležbi. — JUU, sekcijska za dravsko banovino v Ljubljani.

— **Čebelnja gniloba na Murskem polju.** V več občinah na Murskem polju so uradno ugotovili gnilobo čebelne zalege. Da se ta bolezen ne prenese v druge kraje, je okr. načelstvo v Ljutomeru prepovedalo uvoz čebel na pašo iz drugih krajev v občine Lukavci, Bolehnečiči, Logarinci, Boreci, Ključarinci, Krizevci, Iljaševci, Staranova, Bučecovci, Vučja vas, Bunčani, Veržej, Grlava, Cven, Kristanci, Noršinci in Ljutomer. Prepovedano je tudi postavljanje čebelnih panjev na železniškem svetu ob železniških progah Ljutomer—Bučecovci in Ljutomer—Dokležovje.

Izbirčen jeziček
liže sladolep »Petriček«.

— **Čebelarjem, ki prevažajo čebele na ajdovo pašo na Ptujsko polje.** Z ozirom na to, da je prepevala letos okr. načelstvo v Ptuj uvoz tujih čebel na pašo v nekatere občine, se je bati, da bo naval uvoženih čebel na nekatera pasišča prevelik. Čebelarstva podružnica »Zgornje Dravsko polje« v Orehovi vasi opozarja radi tega čebelarje, da so bila pasišča v občinah Gorica, Podgora, Sv. Marijeta na Drav. polju, Rače, Skoke, Orehova vas v polni meri izkoriščana. Oni čebelarji, ki so do sedaj dovažali vsako leto svoje čebele na ajdovo pašo v navedene občine, se opozarjajo, da jih ne pripeljejo prej, dokler ne bo ajda v cvetu. Letos se je cvetenje ajde zakasnilo ter bo treba čakati še najmanj 10 dni na pričetek. Sploh pa bo ajdova pašna letos zelo slaba. V ostalem se čebelarji opozarjajo na odlok banske uprave z dne 8. julija t. l.

KOLESARJI!

Ne pozabite, da je Vaš drugi cilj

DAJ-DAM!

— **Zaščitno cepljenje proti davici v občini Litija.** Po naredbi kr. banske uprave bo izvršil Higijenski zavod v Ljubljani obvezno cepljenje proti davici v litijski občini dne 19. avgusta, 2. in 23. septembra, vsakokrat ob 9 v litijski šoli in ob 3 popoldne v hotijski šoli.

— **Zrtev napada.** Včeraj je prišel v ljubljansko bolnišnico 28 letni delavec Edmund Skrlj, uslužben pri gradbenem podjetju »Slavec« v Kranju in doma iz Koroške Bete. Nekdo ga je v jezi s tako silo udaril po hrbtu, da je Skrlj dobil resne notranje poškodbe in ima polomljeno najbrže rebro. Na kolo-dvoru je prevzel Skrlja reševalni avto in ga prepe-ljal v bolnišnico.

— **Ant. Rud. Legatov enoletni tegovski tečaj, Maribor.** Zasebno trgovsko učilišče. Odobren od ministrstva trgovine in industrije v Belgradu. Zavod je na najboljšem glasu zaradi svojih odličnih učnih uspehov, izbornega učiteljskega zbora, vzorne discipline, nadzorstva ter strokovnega ravnateljstva. Lastni dijaški internat, znižana šolnina. Prijave ustmeno ali pisмено v trgovini

PLANINKA ČAJ

Bahovec deluje izvrstno proti nečisti krvi, slabi prebavi in proti zlati žili. — Zavitek Din 20— v apotekah.

v Slovenski ulici 7, zraven trgovine Wegerer. Šolski programi brezplačno. Začetek dne 9. septembra 1932. Glej tudi današnji inserti!

— **Nekaj o jugoslovenski trgovini.** Umetniško sestavljen in moderno tiskan cenik z uradnim in notarskim potrdilom, da je Trg. dom Stermečki v Celju poslal v enem dnevu več kot 300 zavojev blaga svojim odjemalcem, je ravno dotičan in se pošlje na zahtevo vsakemu zastopni. Odprema več kot 300 zavojev v enem dnevu je pač dovolj siguran dokaz, da Trg. dom Stermečki res to nudi, kar obljubi in vsak to dobi, kar želi.

Kupi meni, ljubi striček, samo sladolep »Petriček«! Za en dinar ali dva liževa ga obadva.

— **V Zgornji Šiški** je otvoril g. Boris Bandistično prakso. Opozarjamo na oglaš!

— **Vzajemna zavarovalnica, oddelek »KARITAS«.** Pojasnila in prospekte dajejo: Vzajemna zavarovalnica, oddelek »KARITAS«, Ljubljana, podružnica Vzajemne zav. Celje, palača Ljudske pos., glavno zastopstvo Vzajemne zavarovalnice Maribor, Loška c. 10, glavno zastopstvo Vzajemne zavarovalnice Novo mesto, Ljudska pos., ter vsi farni zastopniki oddelka »KARITAS«, vsi župni uradi in vsi krajevni zastopniki požarnega oddelka Vzajemne zavarovalnice, Ljubljana. Telefon št. 25-21, 25-22. Ček. račun št. 16.049.

Enoletni trgovski tečaj

Slovenskega trgovskega društva v Mariboru sprejema prijave za pouk dnevno od 9—10, Zrinjskega trg 1-1. (Državna trgovska akademija). Sprejemajo se tudi pisne prijave. Zahtevajte od ravnateljstva tečaja prospekte.

— **Kopalnice Medija—Izlake** popolna oskrba 50 Din.

— **Franz-Josef grenčica** dela telo vitko.
— **Svojim blagopokojnim** bodete postavili nagrobni spomenik zato si ogledajte takoj trajno razstavo nagrobnikov najnovejših oblik, skic, album izvršenih spomenikov pri znani najcenejši in najsolidnejši tvrdki kamnoseško-kiparskem podjetju **Franjo Kunovar**, pokopališče Sv. Križ, Ljubljana. Telefon 27-87.

KAVA

dnevno sveža pri
LEGAL. MIHOLIČEVA c. 16
specerija, delikatesa, zajutrkov

SPORTNIKI POZOR!

Mocca kavine kocke za skodelico dobre črne kave po 1.— Din
pri B. MOTOH, Ljubljana, Vodnikov trg št. 5
trgovina dnevno sveže prazene kave

Cerkniško jezero usahnilo

Cerknica, 11. aprila.
Radi velike vročine in dolgotrajne suše je Cerkniško jezero kaj hitro usahnilo. Pred desetimi dnevi je bila voda pod mostom še skoro tri metre globoka. Jezero je usihalo v istem redu, kakor druga leta. Prvi je usahnil požiralnik Potodos. Tu je bilo zelo malo rib, posebno ščuk. Potem je usahnil požiralnik Rešet, potem Narti, Ponikve itd. Pretekli tri dni pa je usihal Zadnji kraj. Kljub pričakovanju, da bo tu veliko rib, je bil zelo slab ribolov. Temu bo pač največ krivo to, ker je jezero usahnilo tudi še pozimi. Mnogo majhnih ribic ščuk je bilo odposlanih v Ljubljano za mestni ribnik. Ribolov je bil dovoljen samo onim, ki so imeli ribolovno karto, izdano od glavnega ribiča g. Svigila na Dolenjem Jezeru. Seveda je bilo tudi mnogo takih, ki so lovili brez pravice, te pa je orožništvo zapisalo in bodo morali plačati obično kazen.

REX steklenice in aparati

za vkuhanje sadja. — Zaloga:
Judi Klein, Ljubljana, Wolfova 4

Ruše

Dva stareka umrla. Pretekli teden je umrl na Lobnici Jurij Pajnik, ki je bil mnogo let zaposlen v tovarni za vžigalice. Dosegel je 84. leto starosti. Še starejši je bil Anton Marinčič, ki je umrl v petek na Bezenji; dosegel je 87. leto. Bil je prej kmet pri Sv. Petru na Krasu, pa je moral vsled vojne posestvo prodati in je pribežal k sinu. Lani mu je umrla žena, zdaj je še sam šel za njo. Pogreb bo danes.

Poroka. Danes bo v Mariboru poroka gđe. Pol-dike Angel, uradnice v ruški tovarni, z električarjem Ivanom Dogenik.

Poljski čuvaj v Rušah je šolski sluga g. Puhmajster. Pravi, da ima veliko posla, ker je veliko lačnih želodcev, pa malo njiv in vrtov. Občina mu bo morala preskrbeti še strojno puško, da bo kos vsem dolgotrtnem.

Konzumno društvo. Na letni skupščini so bili izvoljeni lanskim zaupniki. Zaupniki naj bodo vez in posredovalci med člani in ravnateljstvom. Kdor ima kako željo, naj se brez strahu obrne do zaupnikov. Ravnateljstvo je pripravljeno vsaki želji članov ustreči, če je to le v njegovi moči, da bodo člani zadovoljni.

Dentist Ivan Novak

RIBNICA, DOLENJSKO
ne sprejema do sobote 20. avgusta 1932.

za 10.000
—15.000 Din je zavarovan vsak Slovenčev naročnik za slučaj smrtne nesreče.

Maribor

† Dr. Karl Ipavc

Včeraj popoldne je umrl po daljšem bolehanju dr. Karlo Ipavc, šef-zdravnik ter vodja reševalnega oddelka mariborske prostovoljne požarne bramb. Pokojnik je užival v mariborskih krajih splošno spoštovanje ter si je pridobil za svoje doveljbojstvo delo pri reševalnem oddelku mnogo zaslug. Pred kratkim je dobil kot priznanje za te zasluge red sv. Save. Pokojnika bodo pokopali v torek popoldne na radvanjskem pokopališču. Blag mu spomin, preostali naši iskreno sožalje!

*

□ **Odlični obiskovalci »Mariborskega tedna«.** Včeraj je prišlo v Maribor več odličnih osebosti iz Rogaske Slatine, kjer se nahajajo na zdraviljenju, ter so si ogledali razstave in prisostvovali zvečer »Prizoriti« »Prodane novice«. V petek popoldne je posetil Maribor ministrski predsednik dr. Sršnik, ki si je ogledal mesto ter se nato vrnil na Bled.

□ **Odlikovanje zaslužnih razvayjskih gasilcev.** Ob priliki 25 letnice gasilnega društva v Razvayju, ki se je slavila pretekli dan, so bili odlikovani za požarovalno gasilsko delo častni poveljniki Martin Pukl in člani Ivan Novak, Simon Kozar, Anton Mesiček, Herman Lubajšek in Blaž Germ. Odlikovanja jim je izročil ercki načelnik.

□ **Smrt uglednega meča.** V Zgornji Sv. Kunoti je umrl v petek popoldne najstarejši mož v fari, gospod Ivan Vaupotič, v 89 letu starosti. Blagopokojni je bil oče župana in uglednega trgovca s sadjem F. Vaupotiča. Dolgo dobo njegovega življenja je določila poštenost, dobrosrčnost in vernost. Pogreb se vrši danes popoldne na domačem farnem pokopališču. Pokoj njegovi blagi duši, žalujočim sorodnikom pa naše iskreno sožalje.

□ **Zlata peregna.** Jutri na praznik slavit v Mariboru bivajoči podmaršal v pokolu Ivan Lavrič in njegova gospa soproga Ernestina redek in časten jubilej. Poteklo bo 59 let, odkar uživata neskaljeno srečo svojega zakona, še oba v polni duševni čistosti in kljub visoki starosti čvrsta in zdrava. Uglednemu paru prisojimo čestitamo ob njuni zlati poroki ter jima želimo dočakati še mnogo let v zdravju in veselju.

□ **Odhod dr. Stojadinovića s Pohorja.** V petek zvečer se je vrnil v mariborski kočij intimitim poslovnih večer bivšega finančnega ministra dr. Stojadinovića od njegovih mnogostevnih prijateljev. Dr. Stojadinović se je mudil na Pohorju s svojo družino dalje časa na odlični ter ga je lepota mariborske okolice in Pohorja zelo navdušila.

□ **Belgrajžani v Mariboru.** Včeraj popoldne je prišlo v posebnih vagonih, ki so bili priključeni brzovlaku, 230 Belgrajžanov na Mariborski teden. Gostje iz Belgrada so prisostvovali zvečer predstavi »Prodane novice«, danes pa si bodo ogledali razne priveditve ter napravili izlete v mariborsko okolico.

□ **Streli pri Sv. Marjeti na Drav. polju** prirede 21. avgusta od 8 do pol 15 strelsko tekmo. Ob 15 pa bodo odigrane komedije »Sokratov gošč« in »Nocelj je pa lep večer«.

□ **Vsenačeni.** Tržno vrvenje je bilo včeraj na mariborskem trgu izvanredno. Bilo je 7

šeparskih vozov, 24 voz čebule in krompirja, 30 vozov sadja, preko 2000 komadov perutnine itd. Cene so bile zopet v znamenju nazadovanja. Padle so zlasti sadju, tako da se je dobilo za dinar po trideset jabolk. Posebno proti poldnevju so kmetje dajali vse skoro za smešne cene, ker je bilo ob obilici ponudbe premalo kupcev. — V jutranjih urah so bile cene sledeče: kokoš 12—25, raca in gos 15—60, krompir mera 6, zelna glava 1, glavna salata 0.50—1, karfiola 3—7, kumare 0.25, buče 2—4, čebula 3—4, česen 8—10, hren 8, kislo zelje 4, jabolka in bruske 3—5, breskve 10 do 14, grozdje 8—12, marelice 8—10, slive 4—6, grozdje 3—4, borovnice 2—3 Din. — Trg za živilsko krmo je bil slabše založen. Bilo je 12 s senom in deteljo naloženih voz in 12 voz slame. Cene sena 85—100, slama 50—65, detelja 95—100 dinarjev. — Opaža se še nadaljni porast cen živilske krme.

□ **Pri današnjih waterpalo-tekma**h nastopi moštvo SSK Maribora proti sledeči kombinirani postavi najboljših plavalcev od ostalih klubov: Skaplja Boris, Kožuh Marjan, Skotič Peter (Sokol), Košak Edgar (Ilirija), Juritsch (GAK, Gradec), Bertonec Stane (SSK Maribor) in R. Recher.

□ **Kaj bo danes?** Ob 7 budnica, ob 10 prihod in sprejem trgovskega ministra Molitorja in trgovsko z rovanje v Unionu, ob 11 promenačni koncert in cvetlični korzo. Popoldne ob 15 ljudska veselica v kopalnici na Mariborskem otoku. Zvečer bengalična razsvetljava otoka in kopalnice.

□ **Zalosten konec vesele vožnje.** Huda nezgoda se je pripetila mariborski veseli družbi, ko se je odpeljala po prečuti veseli noči v petek z avtomobilom na sveži zrak proti meji. V bližini St. Ilija je namreč sofer zavozil preveč ob kraj ceste ter trčil v obcestni kamen. Vozilo je šlo pri tem skoro na kose in tudi vozač so dobili več ali manj hude poškodbe, da so se morali v Mariboru zateči v zdravniško oskrbo.

□ **Avtobusne vožnje** v kopalnice na otoku bodo drevi tudi po 20. uri. Cena za listek 3 Din.

□ **Nabava mesa za mariborsko garnizijo.** Mestno načelstvo v Mariboru razglasa, da se vrši dne 18. t. m. ob 11 popoldne v pisarni mariborskega voja. okrožja v Mariboru (Trstenjakova ulica št. 5) javna ustmena licitacija za nabavo mesa od 1. oktobra 1932 do 31. marca 1933 za mariborsko garnizijo pod pogoji, ki so na vpogled v navedeni pisarni.

□ **Obisk Mariborskega otoka.** Danes mora vsak obiskovalec otoka pri vstopu kupiti tudi vstopnico za večerno ognjemestno vepredstvo (10 Din). Če zapusti otok pred 17. dobi proti povrnitvi večerne vstopnice to vsoto nazaj, ali pa obdrži vstopnico ter dobi nanjo žig: »se vrne«. Brez tega žiga je vstopnica za ponovni vstop neveljavna. Avtomobilom in motornim kolesom je vstop na otok dovoljen le do pol 20, izstop pa šele po pol 22. Avtomobilski gostje prevažati le do avtobusne postaje. Vstopnina za otok je za avto 20 Din, za motorno kolo 10 Din. Vsa vozila smejo pri vstopu proti otoku uporabljati Koroško cesto, pri povratku nazaj pa preko Kamnice Kamniško cesto. Po pol 20 morajo se parkirati avtomobili in motorna kolesa na glavni cesti, kjer bodo na razpolago čuvaji. Pristojbina 10 Din za avto in 5 Din za motorno kolo.

1 krojaškega in za 1 trgovskega vajenca. Za ženske pa je na razpolago delo za 5 deklet, za 5 gostilniških kuharic in služkinj, za 1 hotelsko kuharico, za 2 kuharice, za 2 sobarice in za 1 služkinjo.

Z dnem 9. avgusta je prešla **lekarna na Jesenicah** ki jo je imel do sedaj v najemu g. mag. pharm. Jože Zabkar, **v roke lastnika G. IVA KOŽELJA** sina pok. lekarnarja Mr. pharm Ernesta Koželja.

Školja Loka

Tretja nova sveta maša v naši fari bo jutri, na Veliki Smaren ob 10 popoldne v farni cerkvi. Novomašnik, g. Peternelj Jože, mešan, je študiral bogoslovje v Djakovem na Hrvaškem. Članstvo Prosvetnega društva je ob veliki požrtvornosti pripravilo vse potrebno za novo sv. mašo. Hvala!

Kino Društveni dom naznanja vsem cenjenim obiskovalcem, da od danes naprej preneha z obračunom, kar oblasti ni dovolila nadaljnje koncesije. Za zboljšanje morale. Našemu letnemu kopalšču želimo prav dobrih uspehov. Ne zdi se nam pa prav, da kopalci posedajo in postajajo na brvi, ki vodi iz Karlova v Puštal. Ker je to javna pot, ne sme biti zasedena, da so polniki ovirani. — Tudi v »Zvezdici ni vse v redu. Bila bi lahko prav lepo letno izprehajališče, a ni nikogar, ki bi se za to pobrli. Ker ni urejena, je — vsaj podnevi — prazna. Pač pa oživi ponoči, ko jo zagrne tema... Kako to, da prav na tem kraju ni nobene svetilke? Že radi javne varnosti je ta tema kožljiva. Kdo bo te stvari uredil? Olepševalno društvo?

Popravljen most. Pretekli dni so popravili most, ki vodi iz mesta v Puštal. Napravili so novo ograjo in mnogo novega stebrovja. Most je zopet odprt.

Študentovska igra bo prihodnjega nedelja v Prosvetnem društvu. Opozarjamo že danes nanjo in vlijudno vabimo k udeležbi. Podprite naše dijake!

Radovljica

Dr. Slivnik Anton

od 15. do 29. avgusta ne ordinira.

Zahvala

Podpisana se najiskrenee zahvaljujem gosp. primariju dr. Mirku Čerčiču v Mariboru za vso skrb in trud, ki ga je imel z menoj ob priliki moje operacije. Priporočam g. primarija dr. Čerčiča kot specialista za kirurgijo in njegov moderno urejen sanatorij v Gosposki ul. 49, kar najtopleje vsakemu, ki potrebuje njegove pomoči ter ostajem vedno hvaležen.

Kubur Marija, Maribor

Huda nesreča z motorjem

Grosuplje, 13. avgusta.

K večerašnjemu kratkemu poročilu prinašamo še naslednje:

Včeraj proti večeru okrog pol 6 je peljal posestnik sin Anton Pavčič iz Gatine pri Grosupljem velik voz drv na kolodvor. Na državni cesti po klančku v začetku vasi Grosuplje je za njim privozil z veliko brzino znani ljubljanski motociklist Janko Šiška z motorjem Harley-D., na katerem je sedel za njim njegov prijatelj B.

Ker je bil ravno klanec, je Pavčič hotel voz zavreti. V tistem trenutku je motor pribrel mimo njega in zadel v Pavčiča tako močno, da ga je vleklo več metrov s seboj, nato pa so vsi trije z motorjem vred padli na stran ceste. Posledice so bile precej hude: najbolj je poškodovan Pavčič, ki je dobil zelo resne poškodbe na glavi in ima najbrž pretresene možgane ter precej krvavečo rano na levi dlani; Šiška pa je lažje ranjen — zlomljeno ima gorjo željst in še nekaj drugih ran v ustni duplini, iz katere je zelo krvavel. Njegov sovozač B. pa je dobil le nekaj manjših prask in so je kmalu nato s skoraj popolnoma nepoškodovanim vozilom odpeljal proti Ljubljani.

Nesreča se je zgodila ravno nasproti stanovanja g. ban. zdravnika dr. Kalana, ki je takoj pritekel in nudil ponesrečenemu prvo pomoč. Pavčič se je najprvo onesvestil, potem pa je postal zelo nemiren in je otepaval okrog sebe ter strgal z glave vse obveze. Kmalu nato se je pripeljal v isti smeri trg K. R. iz Ljubljane. Ta je oba ponesrečenca odpeljal v Ljubljano. Pavčič vso pot ni

prišel k pravi zavesti. V bolnišnici ga pa niso hoteli sprejeti, kar pa je krivo veliko pomanjkanje prostora na psihiatričnem oddelku (skrajni čas bi že bil, da se te neizdare razmere uredijo); rekli so, naj ga peljejo na policijsko ravateljstvo, tam pa so ga poslali zopet nazaj. Končno je bil sprejel v Leoniče.

Kako se je nesreča dogodila, bo težko točno ugotoviti. Gotovo je, da je dal motociklist znamenje s hupo nekoliko pred srečanjem. Ni pa res, da bi bil Pavčič skočil tedaj na sredo ceste, kakor je bilo včeraj v nekem ljubljanskem dnevniku, ampak je šel ob vozu, kakor je neka priča povedala. Če pa je vozil čisto po desni, še ni ugotovljeno. Omeniti je še treba, da stoji ob cesti pred vasio drog z velikim napisom: 15 km! — Orožništvo je bilo takoj na kraju nesreče in pričel zaslišalo.

Tone Pavčič je sin edinec. Ko so doma izvedeli, se jih je polastila silna žalost, zlasti očeta, ki se boji, da njegov sin ne bo nikoli več popolnoma zdrav. Bog daj, da bi se vse dobro in srečno izteklo!

Ljubljana, 13. avgusta.

Kakor smo se informirali v bolnišnici, je stanje ponesrečenega Janka Šiške boljše, kakor pa je bilo prvi dan. Zdravniki upajo, da bo v kratkem okreval. O stanju kmečkega fanta Toneta Pavčiča pa so nam v Leoniču izjavili, da je ponesrečenec sicer zelo nemiren, vendarle pa zdravniki še upajo, da bo krizo srečno prešal in tudi okreval.

Velik požar gosposke zidanice

Ptuj, 13. avgusta.

Krasno in gosposko opremljena zidanica ptujškega veleposesnika Josipa Ortnina pri Sv. Trojici v Halozah je postala snoči žrtev plamenov. Okoli 11 zvečer se je posvetilo nebo in kmalu je bilo obsežno poslopje zavito v goreči sij, ki je odseval daleč v Ptujsko polje. Požar so kmalu zapazili in nabralo se je pri gorečem poslopiju dovolj ljudi, toda na gašenje ni bilo misliti, ker je primanjkovalo vode. Poslopje leži tudi na zelo nedostopnem kraju, tako da bi bil prihod gasilcev z brzgalno otežkočen. Plameni so uničili vse ter je od gosposkega poslopja ostala le okajena razvalina. Žrtev plamena je postalo 6 lepo opremlje-

nih sob, šele pred kratkim vpeljan vodovod, moderna stiskalnica in mnogo druge opreme. Škoda je zelo velika in presega 250.000 Din, ter ni krita z zavarovalnico. K sreči je stalo poslopje na samoti, tako da ni bilo nevarnosti za sosedna poslopja.

Požar je bil zvezan s čudnim slučajem. Lastnik Ortnig se je vrnil s svojim avtomobilom baš v trenutku, ko se je posvetilo nebo nad Halozami. V temni slutnji, da gori njegova last, se je takoj odpeljal k Sv. Trojici ter prispel v trenutku, da je še videl uničenje lastne imovine. Požar je bil očitno podtaknjen, vsled česar je uvedlo orožništvo strogo preiskavo.

Terpetinovo „Hubertus“ milo

za žehlto v avgustu

Razpečevalec 100 Din bankovcev

Litija, 13. avgusta.

Danes dopoldne je po Litiji starejši človek ponujal 100dinarske bankovce v menjavo, pa jih stranke niso hotele sprejemati, ker so se jim zdele sumljive. Pač pa se je možakarju posrečilo, da je v pekariji Selšek spravil v promet tak bankovec in kupil zanj kruha. Litijski orožniki, ki so bili takoj opozorjeni, da nekdo hodi po Litiji s ponarejenim denarjem, so takoj opozorili trgovce in gostilničarje in so pri tem prišli na to, da je v Litiji v pekarni Selšek razpečevalec oddal 100dinarski bankovec. Mož je seveda izginil.

Popoldne pa je dobila litijska orožniška postaja telefonično poročilo, da je na Savi ta mož oddal v gostilni »Pri Štamfarju« tak bankovec. Takoj se je odpeljal na lov orožniški narednik Čuš s kolesom in se mu je posrečilo razpečevalec prijati. Je baje S. J. rudar iz Kotredže. Izročili so ga v litijske sodne zapore.

— Pri tolščici, protinu in sladkosečnosti izboljša naravna »Franz-Josef« grenčica delovanje želodca in črev in vztrajno pospešuje prebavo. Raziskovalci na polju zdravilstva o prebavilih zagotavljajo, da so dosegli s »Franz-Josef« vodo sijajne uspehe. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Kdo bo povrnil škodo?

Odpeljava materiala iz rudnika Sitarjevec

Litija, 12. avgusta.

Kakor smo poročali, je voda podrla stari rov v svinčenem rudniku nad Litijo ter nanesla mnogo materiala na dvorišče treh posestnikov. Rudarska družba je menda v dogovoru z občino ves ta material dala speljati pod občinsko hišo v Savo ter tako zaprla precejen del savske struge. Ker pa so oškodovanci zahtevali, da jim družba povrne vso škodo, povzročeno po takratni katastrofi, družba izjavlja, da noče vse vpostaviti v prejšnji stan, češ, da ni dolžna tega storiti. Zato bodo oškodovanci uveljavljali svoje odškodninske zahteve sodno. Kako bo pravda iztekla, bomo poročali.

Po oni vodni katastrofi pa je rudarska družba na tem odseku dobila precej okrove barve, katero je odposlala kar cel vagon, tako da je njena škoda s tem vsaj delno krita.

Ptuj

Razpis službe. V smislu sklepa kuratorija dijaškega doma razpisuje mestna uprava ponovno mesto vodje v dijaškem domu v Ptuj. Za mesto pridejo v poštev le osebe, ki imajo pedagoško izobrazbo. Plačilni pogoji se določijo po dogovoru. Prošnje z dokazili o dosednji zaposlenosti je predložiti mesni upravi v Ptuj do najkasneje 20. t. m. V slučaju podelitve mesta se mora isto takoj nastopiti.

Licitacija dobave mesa za ptujsko garnizijo se vrši 20. t. m. pri komandi mesta v Ptuj. Natančna navodila so razvidna iz razglasa, ki je nabit na občinski deski.

Tedensko službo požarne brambe od 14. do 21. t. m. ima prvi vod. tretja desetica in sicer četovodja Ernest Dasch in desetnik Ivan Merc. — Rešilni oddelki: šofer Ivan Omulec in desetnik Friderik Mahac, od moštva Josip Kmetec in Rudolf Erlac.

Huda nezgoda. Franc Plamec, viničar v Krčevini pri Vurberju, se je pri podirjanju drevov vsek s sekiro v levo nogo tako močno, da bi si jo skoro presekla. Nevarno ranjenega so prepeljali v ptujsko bolnišnico.

Sah

Turnir v Bernu se je končal s sledečim rezultatom: 1. Dr. Aljehin 12½, 2. in 3. Euwe in Flohr 11½, 4. Sultan Khan 11, 5. in 6. dr. Bernstein in Bogoljubov 10, 7. in 8. Hans in Pavel Johner 7 točk. Ostali mojstri so odšli brez nagrade, pač pa je vsak igralec dobil za vsako dobljeno partijo nagrado 30 frankov. — Turnir sam ni prinesel kakih presenečenj. Velemojstri so zasedli prvih šest mest, kot je bilo pričakovati, in pustili prva dva Švicarja za cele tri točke zadaj. Pač pa je presenetil Aljehin, ki je prvo mesto dosegel le po sreči. V treh partijah proti Švicarjem je bil že izgubljen, toda mu je kljub temu uspelo, da je v dveh remiziral in eno še celo dobil. — Lep uspeh sta dosegla kandidata za prvenstvo sveta, dr. Euwe in Flohr, ki sta zaostala za Aljehinom le za eno točko. Posebno Flohr je že nevarno ogrožal Aljehina in je bilo celo pričakovati, da po porazu Aljehina, ki mu ga je zadal Bogoljubov, turnir ne bo končal, kot je bilo prerokovano. — Sultan Khan je zaostal za Euwejem in Flohrom le za pol točke in je dokazal, da spada med najboljšje mojstre. Dr. Bernstein je ni igral 18 let na turnirjih in je dosegel kljub temu lep uspeh. Če bo nastopil še na kakšnem turnirju, moremo od tega izvrstnega igralca pričakovati še lepših uspehov. Bogoljubov v Bernu ni mogel popraviti svojega zmagusa v Sliacu, pač pa nas je presenetil s svojo zmago nad Aljehinom. Kot najboljša švicarska mojstra sta se izkazala brata Hans in Pavel Johner, ki bosta igrala match za prvenstvo Švice.

Naslednja partija je bila odigrana v devetem kolu in nam lepo kaže močno igro svetovnega prvaka.

Damski gambit.
Aljehin : H. Johner

1. d2—d4, d7—d5; 2. e2—e4, e7—e6; 3. Sb1—c3, e7—c5. (To potezo zagovarja zelo trdovratno dr. Tarrasch, po katerem se ta obrambni sistem imenuje. Črni dobi sicer zelo svobodno razvoj svojih figur, toda kmet d5 more postati zelo slab.) 4. c4×d5, e6×d5; 5. Sg1—f3, Sb8—c6; 6. Lc1—g5. (To je starejša varianta. Navadno igrajo moderni mojstri Rubinsteinovo varianto g3 in Lg2.) 6. —, Lf8—e7; 7. Lg5×e7, Sg8×e7; 8. e2—e3. (Na d×c5 sledi d4!) 8. —, Dd8—b6; 9. Se3—b5 (pretl d×c5); 9. —, c5×d4; 10. Sd3×d4, 0—0; 11. Dd1—b3, Sc6×d4; 12. Sb5×d4, Dd6—a5+; 13. Db3—c3. (Beli mora menjati dame, kar bi na Kd1 sledilo Ld7 z močnim napadom. S tem dobi beli sicer slabega kmeta na c3, za kar pa ima kompenzacijo v izvrstno postiranim konju i. dr.) 13. —, Da5×c3+; 14. b2×c3, Lc8—d7; 15. Ta1—b1, Ta8—b8; 16. Ke1—2, a7—a6; 17. Lf1—e2, b7—b5. (Pripravljen napad na kmeta c3, toda slabi damsko krilo.) 18. Tb1—b3, Ld7—d5; 19. Th1—a1! (Beli hoče izvesti a4.) 19. —, Lf5—d7; 20. Ta1—b1! (grozi a4!). Tb8—a8; 21. Le2—f3, Tf8—c8. 22. a2—a4! (Beli izvaja svoj napad na damskem krilu zelo energično.) 22. —, b5×d4; 23. Tb2—b7, Ld7—e6; 24. Lf3—d1, Kg8—f8. (Izsiljeno, ker je grozilo La4 z izgubo kvalitete.) 25. Ld1×a4, Te8—d8; 26. Tb1—b6, Le6—c8; 27. Tb7—c7, g7—g6; 28. f2—f3, h7—h5. (Aljehinove figure popolnoma obvladajo položaj in črnemu preostajajo le še poteze s kmeti, ker so vse črne figure priklovene na svoja mesta. Črni je popolnoma izgubljen.) 29. g2—g3, Lc8—h3; 30. Tb6—b7, Lh3—c8. (Črni izgubi kvaliteto in Aljehin v končnici hitro odloči partijo v svojo korist.) 31. Te7×e7, Lc8×b7; 32. Te7×b7, Td8—b8; 33. La4—c6, a6—a5; 34. Tb7×b8+, Ta8×b8; 35. Kd2—c2, Tb8—b6; 36. Lc6×d5 (Za izoliranega kmeta d5 ni bilo rešitve), Kf8—e7; 37. Ld5—b3, f7—f5; 38. Lb3—a4, Ke7—d6; 39. Sd4—b3, Tb6—a6; 40. c3—c4, g6—g5; 41. Kc2—c3, Ta6—a7; 42. c4—c5+ in črni se vda.

Hrastnik

Na praznik v ponedeljek popoldne ob 6 priredi trboveljski mladinski zbor v naši cerkvi koncert Marjinih pesmi. Mladi pevci so se že drugo dobro postavili, upamo, da bodo tudi na nudili lep užitek s svojim petjem.

Ljutomer

Poroka. Poročil se je pretekli teden v Lj. meru g. Franc Lovrec, nečak g. župnika, z gđe. A. Antonac. Oba sta vzgojitelja na osnovni šoli v Cir-kovcah. Obilo sreče!

Sport

Plavalna tekma Jugoslavija : Avstrija

Millstatt, 13. avg. tg. Danes je bil prvi dan plavalnih tekem med Avstrijo in Jugosl. o. Avstrija vodi s 14:13.

Prosti stil 100 metrov: 1. Senjanović (Jugoslavija) 1.02.9, 2. Wilfan (Jugoslavija) 1.04.8, 3. Kelt-scher (Avstrija).

Prsno plavanje 200 metrov: 1. Berger (Avstrija) 3.03.4, 2. Parik (Avstrija) 3.15.4, 3. Grginič. Umetno skakanje: 1. Stauner (Avstrija) 149.47, 2. Cromer (Avstrija) 149.04, 3. Zihel (Jugoslavija). Stafeta 3 krat 100 metrov: 1. Jugoslavija 3.41.2, 2. Avstrija 3.46.3.

Waterpolo: Wien je premagal kombinirano moštvo Dubrovnik in Split s 3:1 (2:0).

Šolske vesti

— Na II. drž. realni gimnaziji v Ljubljani (Poljanska cesta) bo vpisovanje za sprejemni izpit za I. razred dne 24. avgusta t. l. od 10 do 12 dopoldne, sprejemni izpit pa 25. avgusta ob 8 zjutraj. Popravni izpiti za učence I. do III. in V. do VIII. razreda (vključno privatiste) bodo 26. ni 27. avgusta, vsakokrat ob 8 zjutraj po sporedu, ki bo nabit na razglasni deski v gimnazijski veži. Popravni nižji tečajni izpiti se bodo vršili 29., popravni višji tečajni izpiti pa: a) pisnimi 29., ustni 30. t. m.; pričetek vsakokrat ob 8 zjutraj. Vpisovanje v I. razred se bo vršilo 1. septembra t. l., vpisovanje v II.—VIII. razred se bo vršilo: a) za učence-ke domačega zavoda dne 2. septembra ob 8 v lanskih razredih, b) za učenec tujih zavodov 3. septembra od 9 do 12 v ravnateljstvu pisarni. — Vsak učenec-čenka mora predložiti poleg izpričevala o dovršenem nižjem razredu (učenci tujih zavodov z od-podpisno na izpričevalu in rojstnim listom) še po-dpila o vilišni neposrednih davkov, na podlagi ka-terega jim bo plačati šolnina.

Celje

✶ Kolporterji za okolic. Podružnica uprave Slovenca potrebuje nekaj dobrih, predvsem interes-ljivih kolporterjev za celjsko okolico. Interesni naj se blagovolijo prijaviti v pisarno podružnice v Cankarjevi ulici 4. Predpisana starost najmanj 16 let.

✶ Perilo za čame in gospe. Dobro izdelano in zelo poceni. Tovarna perila Sternecki, Celje.

✶ Neprizakovana smrt pri delu je zadela 12. t. m. 43 letnega delavca mestnega mlina Jerneja Levca iz Trnovelj. Levce je bil zaposlen s čiščenjem kotla. Da bi laže opravil svoje delo, je zlezal v kotel. Nenadoma pa je postalo prevroče v ko-tlu, tako da je postalo Levcu slabo. Potegnili so ga hitro iz kotla, pa je bilo že prepozno. Ker je še bilo upanje, da ga reši hitra pomoč, so telefo-nirali po rešilni avto, ki je v trenutku pridrvel, a prepozno. Došli zdravnik je konstatiral srčno kap zaradi prevelike vročine. — V javni bolnišnici je umrl v soboto, 13. t. m. predpoldne v starosti 17 let dinar Matija Matavšek iz Ljubnice pri Vi-tanju. — Naj v miru počivata!

✶ Pri Borzi dela je na razpolago delo za moške in sicer: za 3 hlapce, za 4 rudarje, za 1 klobu-čarja in za 1 sodarja ter za 7 vajencev in sicer: za 3 pekove, za 1 mizarkega, za 1 krojaškega, za 1

ŽALOIGRA BREZPOSELNOSTI

Ljubljana, 13. avgusta.

Komaj par let je še od tega, kar je bilo še tako »po in nedolžno veselo povpraševati naše otročice: »No kaj boš pa ti, ko boš velik?« In razširila so se usta otročič in v vsem zanosu vam je zalučal: »Jaz bom pa vlakovodja!« Oče je dobro vedel, da bo sinko nekoč korenjak v svojem poklicu in bil je res pravi družinski ponos, če je sin sledil v obrti očetu za mizarstvo stolico, za šoferskim krmilom ali pa za pisalno mizo. Ta dednost poklicev je včasih vplivala tudi uničevalno kot mora...

V nekaj letih se je vse to izpremenilo. Mladina raste v grozno skrb bodoče zaposlenosti ali brezposelnosti in izbira poklica je itak že postala enakovredna obupu neizbrane polkica. Ali je treba utoniti v brezbrzičnosti ali pa se držati tako kot so se držali očetje in si domisljati, da veselje do dela nikakor še ne tane. Polna notranjega nemira se ta mladina vprašuje, kaj bo jutri. Samo za jutri ji daje odgovora, da bi bil jutrišnji dan bolj brez brezposelnosti nego današnji; nikdo ne zahteva preloženosti in odgovora za dve tretjini življenja, ki je še pred to mladino.

Seveda ni mogoče zahtevati, da mladina odhaja v življenje z dovršenim in razvijenim življenjskim načrtom. Je pa to strašno znamenje našega časa, da ta mladina, pa tudi starejši trpi naše krize, ne pozna drugega, ko svoj položaj za danes, samo to, kar je trenutno in bežno. Oblikovanje notranjosti se tako silno utesnjuje mučnemu neprostočelnemu življenju vsakodnevnosti. Nikdo ne more dati

odgovora za jutri. Jutri bodo obrabi brezposelnosti le še obilnejši in oni srečni priključek k delu, k smotnosti življenja bo le še težavnejši.

Današnja kriza ne zasenčuje le gospodarskega obstoja, ampak v isti meri tudi duševno-nravno dogajanje velikega dela človeštva. Na lastni, trpljenja polni preizkušnji je tako večina spoznala, da tako vsakodnevno delo ni le vprašanje plače in pobiranje dolgega časa, ampak da to delo daje tudi globok smisel življenja. Silno prazno — ne prazno na dogodkih in vsebini — mora biti danes življenje milijonov brezposelnih. Zlasti na mora biti bilanca vsega strokovno in mehanično izobraženega delavstva, ki po najvišji stopnji industrijske civilizacije v okviru širše sodobne civilizacije ne more najti nobene strokovne zaposlitve.

Sami so le še odvisni. To je čas, ko lahko evede najrazličnejši preroki političnih in socialnih svetovnih nazorov. Pridite z nami, ker le pri nas je resnica, ki bo dala smisel našemu življenju. Mnogi se odzovejo in najdejo v okviru teh organizacij možnost bega iz vsakdanjosti. Mnogi utonejo v apatičnosti in so kmalu popolni fatalisti in asocialni hkrati. Boda uči moliti, pa žal marsikaj drugega tudi.

Toda beda mora naučiti tudi moliti. Ta molitev more biti silna in globoka: dosledna samozaveš samega sebe, poglobitev v lastno notranje snovanje in volja v oblikovanju lastnega življenja. Ta molitev more biti velik plod naše skupne sodobne nesreče. Iz tega bo izšla edina pravila pot za oblikovanje novega reda v zunanjem materialnem svetu.

Položaj socialnega katolicizma

Pod tem naslovom je prejšnji teden predaval v kölnskem radiju generalni ravnatelj nemškega Volksvereina van der Velden o sodobni socialni orientaciji nemških katoličanov. Tako je med drugim izjavil tudi sledeče:

»To, kar danes imenujemo kapitalizem, prehaja v novo dobo razvoja. Organizacija blagovnega, denarnega in delovnega trga, borba za ta organizirani trg, ki ni več svobodni trg individualističnega kapitalizma, koncentracija kapitalistične oblasti v konkretnih, sindikatih, kartelih, trustih in finančnih organizacijah, to je danes družabna oblika kapitalizma. Temu nasproti pa še svobodna ljudska država politično ni dograjena. Sodobna oblikovna demokracija, v kateri se izživlja danes še politična volja širokih ljudskih mas, pa ne nudi nikake odločilne moči ljudskim masam v borbi proti kapitalističnemu sistemu. Tako država sama ne postaja drugega, ko zmagovalna nagrada za agogovalno enega ali drugega tabora. »Preziranje gospodarstva« imenuje Pij XI. pravilno sedanjostno kapitalizma. S tem pa tudi socialno vprašanje spremeni svoje oblike. Razredna zgradba kapitalizma postaja zmiraj očitnejša. Nevtralni srednji stan meščanstva je med obema blokoma vsled inflacije in racionalizacije propadel. Zda pa se je morala pokazati družabna stran socialne politike. Tako je socialna politika preprečila poostreitev revolucionarnega razračunavanja med obema blokoma. S tem pa je prek sebe sama dokazala, da ima močne pravne organizatorne temelje za končno veljavno rešitev socialnega vprašanja, za odpravo razredne zgradbe sodobnega družabnega reda. Pomagala je rešiti družino, to praelicilo vseh socialnih vrednot in avtoritete in je z uvajanjem delavskega pokreta v odločevanju o usodi naroda in gospodarstva izvršila veliko socialno etično vzgojo novega reda. Zato se ne more in ne sme socialna politika kot najdragocenejši del naše socialne kulture zapostavljati, ker le iz nje raste novi red.

Zgodaj se je te naloge zavedel socialni katolicizem. Zmiraj opozarja na idejo stanovske organizacije delovnega ljudstva. Ta ideja edina je mogla zasidراتi temelje novega hotenja. Namreč čim izrazitejša je smer za ojačenje gospodarstva, tem nujnejša je rešitev socialnega vprašanja na podlagi sigurnih in zdravih institucij. Dolga in bridka disku-

sija o lastnini najde tukaj svojo pravo realno podlago.

Izredno močno pobudo pa je dobila ta smer tudi v encikliki »Quadragesimo anno«, ki stavlja stanovsko organizacijo kot ideal vse katoliške socialne miselnosti.

Vendar je pot do dejanske izvedbe še dolga. Ta cilj pa je zastavljen in da se nemški katoličani z njim resno bavijo, dokazuje majsko zasedanje katoliškega socialnega instituta v Essenu, ki je razpravljalo v dnevnem redu »Socialni red na stanovski podlagi«.

Katolicizem dobro ve, da se ta beseda o stanovskih organizacijah mnogo izrablja. Neredko se za to besedo skriva socialna reakcionarnost gotovih krogov. Zato je treba točne razmejitev pojma in razlikovanje od istosimenskih tendenc, ki pa hočejo čisto nekaj drugega. V današnji razredni družbi se celotna družba organizira po razmerah na trgu, ki da so edina točka, od katere zavisi orientacija razredov. V stanovski ureditvi pa se udje naroda organizirajo z ozirom na svojo funkcijo v stanovih. V stanovskih organizacijah so zbrani vsi tvorci iste gospodarske funkcije, delodajalci in delavci. Enotni in vodilni princip je le zmiraj in povsod potrebno in enotno sodelovanje. Ti stanovi pa naj urejajo vse svoje naloge in zahteve kot samoupravna telesa. V tem obstoja glavna razlika od fašistične korporativne države. Katolicizem v tem oziru postavlja načelo, da naj so stanovske organizacije v položaju, od države in drugih delžnih edinic prevzeti v svoje roke vse dosedaj centralistično vodeno socialno politiko.

Katolicizem upa, da bo s to novo zgradbo današnje družbe zopet rešil osebo svobodo individualnega demokratskega koncentriranega kapitalizma, diktature socialističnega državnega reda in policijskega absolutizma fašistične države.

Praktična rešitev lastninske pravice in s tem zvezana deproletarizacija širokih mas se nam zdi mogoča le v okviru te stanovske organizacije.

Pa tudi državi mislimo tako vrnilo njeno pravo mesto. Če je bila dozdaj država le žoga v borbi notranje odbijajočih se interesov, potem bo stanovska organizacija državno oblast v mnogem oprostila vseh usodnih gospodarskih intervencij.

Študent v službi delavstva

»Equipes Sociales« — francoska dijaška socialna organizacija.

»Equipes Sociales« — socialna krdela francoskem katoliškega dijaštva je v Parizu l. 1919 ustanovil Robert Gavric, profesor na Sorboni. Njih cilj je, ustvariti čim večje zblizanje in skupnost med študentom in delavcem in pa posredovanje znanja in izobrazbe od strani studiranih nestudiranim članom socialnih krdel. V vsakem takem »socialnem krdelu« imajo dijaki vsaj eden ali dva študijska krožka, kjer se lahko izobražujejo delavci v vseh stvareh, ki jih smatrajo za potrebne. Predvsem pa se naj v teh krožkih izvede duhovno in socialno zblizanje med dijakom in delavcem. Od l. 1923 naprej obstajajo »Equipes Sociales« tudi že za dijakinje. Trenotno deluje v Parizu 72 moških in 62 dekliskih socialnih krdel s približno 5000 člani, v provinci pa, predvsem v Lyonu, Lilleu, Rouenu, Brestu, Marseilleu, Nancyju, Bordeauxu in Straßbourgu 150 grup s 6000 člani. Ta provincialna krdela so razdeljena tudi na strokovne dele, in tako obstajajo skupine za mornarje, ribiče, kmete in kmetske delavce. Leta 1925 so bila ustanovljena krdela tudi za bolnišnice in zdravilišča, s katerimi se vrši več »del« p-om dopisovanja. Msl teh »Equipes Sociales« je že tudi prešla meje Francije in trenutno se snujejo slična krdela tudi že v Belgiji in Holandiji.

Velika beda brezposelnih v Ameriki

Združene države so danes najbolj prizadete go veliki gospodarski krizi, ki uničuje danes svet. Kako je ta kriza predvsem zadela ameriške delavce, prav dobro dokazuje položaj socialne krize v glavnem mestu ameriške avtomobilske industrije, v Fordovem Detroitu. To mesto je leta 1910 imelo 500.000 prebivalcev, a leta 1930 jih je imelo že 1.600.000; vsi so bili povetčinoma zaposleni v Fordovih podjetjih. Zadnje dve leti pa je moralo vsled krize, ki se silno čuti tudi v Fordovih podjetjih, Detroit zapustiti 35.000 družin in iti iskati drugam možnost življenjskega obstanka. Približno 50.000 družin se mora pa danes vzdrževati z zasebnimi in javnimi podporami. Občinska uprava in dobrodelne organizacije delajo pri tej akciji skupno. Meseca marca 1932 je socialni urad v Detroitu 27.000 brezposelnim družinam, ki so obstojale iz očeta, matere in treh otrok, tedensko izplačeval 5 dolarjev 24 centov, to je 15 centov (približno 9 dinarjev) na dan za vsako osebo. Razen tega je bilo treba dodajati v nekaterih slučajih 8—20 dolarjev izredne podpore. Med tistimi, ki trpe na pomanjkanju in za katere se je našla zaposlitev pri javnih zgradbah, je tudi mnogo zdravnikov, sodnikov, inženjerjev in glasbenikov. Tako je socialni urad v letu 1931 izdal 14 milijonov dolarjev brez-

poselne podpore in je tako prišlo na vsakega izmed 300.000 davkoplačevalcev 47 dolarjev davkov za brezposelne. V sled plačilnih težav davkoplačevalcev pa je moral biti letos ta znesek znižan za polovico. Zasebne dobrodelne organizacije pomagajo, kjer le morejo. Vincencijeve konference vzdržujejo v 80 farah 1600 družin. Ustanovile so tudi javno kuhinjo, ki dvakrat na dan daje hrano 850 brezposelnim. Tudi Franciskov tretji red obilo pomaga. Ravnotako pomagajo mnogo dobrodelne organizacije, ki so jih ustanovile posamezne narodnosti sami: Poljaki, Jugoslavlani, Madjari, Italijani in Nemei.

Stavka v Belgiji

Belgija je v gospodarskem in socialnem pogledu ena najbolj urejenih držav v Evropi. Zato je stavkovno gibanje v času tako obče obsegajoče gospodarske krize zelo presenetljivo. Glavno glasilo belgijskih strokovnih zvez »Le mouvement syndical Belges« prinaša v eni svojih zadnjih številki uvodnik, v katerem se o vzrokih gibanja takole izraža: »V početku se je mislilo, da je stavko v pokrajini Borinage, ki se je nato v juliju razširila na vso Belgijo, izzvalo nekaj vročehrvnih mladikov, ki so se v obupu nad udarci zadnje krize zatekli v anarhizem ali pa se dali nahujskati od plačanih moskovskih agentov. Toda spontani odmev in splošni odziv vsega delavstva, ki je tako nenadoma poseglo po sredstvu stavke, dokazuje, da je vzroke treba iskati vse drugje nego v uspehu kratkovidnih mladih agitatorjev.

Stavko je povzročilo predvsem socialno nazadnjaštvo gotovih krogov, ki so se hoteli s krizo okoristiti na ta način, da bi postopoma okrnjevali že zdavnaj izvojevane pravice delavstva in njegovih strokovnih zvez. Plače delavcem z družinami so se sramotno krčile in podpora brezposelnim se je vedno zmanjševala. Dobrovoljna intervencija strokovnih zvez se ni hotela upoštevati in tako je nezadovoljnost in zagrenjenost delavstva izbruhnila končno na dan v obliki, ki je preplavila strokovne zveze in jim izrgala vodstvo gibanje iz rok. Šele po osemindnevem revolucionarnem gibanju se je strokovnim zvezam posrečilo, da prevzamejo vodstvo stavke in da v imenu delavstva zahtevajo zadostne nje za krivice in pravilno postopanje z delavstvom, ki trpi na preliranem izrabljanju težav sodobne krize. Vendar nekateri nezavisni voditelji delavstva napadajo strokovne zveze, češ, da je njih kompromisna intervencija obstala na sredini poti in da bodo že vedeli, kako je treba njihov sedanji uspeh v bodoče še povečati. Strokovne zveze pa se ponosno zavedajo, da so dosegle v pogajanjih resnične in praktične uspehe za delavstvo. Uspelo jim je, da so se delavske plače v dveh največjih belgijskih industrijah za tri mesece ustale. S tem so preprečile, da se 150.000 delavcem v kovinski industriji plače ne bodo znižale. Dosegle so, da se odpravi davek na kruh in da se v vseh podjetjih ustanove komisije, ki bodo določevale stalno obseg tedenskega dela, da tako v krizi delo v obratu ne bo prepuščeno uvidenosti delodajalčevi.

Zdravo od solca v gorelo
kožo s pomočjo
NIVEA-CREME ali OLJA
Nivea-Creme Din. 5,00-22,00. Nivea-Olje 25,00, 35,00

Papeževe enciklike v Ameriki

Kako velik je danes vpliv papeževih enciklik v Ameriki, dokazuje značilno sledeči dogodek. Nadškof v New Yorku, kardinal Hayes, je nedavno krstil najnamenitejšega zgodovinarja današnje Amerike, ki je bil preje znan zaradi svojega komunističnega prepričanja. Konvertit je izjavil, da je po proučevanju enciklik »Rerum novarum« in »Quadragesimo anno« začel podrobneje proučavati nauk katoliške cerkve in da je v njem spoznal, da je le to pravi in edini nauk socialne pravičnosti.

Pa tudi protestantske časopise posveča zmerom več zanimanja papeškim enciklikam. Vse protestantske sekte na široko obravnavajo osobito zadnjo papeško encikliko »Cavitate Christi« v ka-

teri piše pastor Charles Claiton Morrison v uvodniku revije »Christian Century«: »Papež se je obrnil na ves svet z novim apelom; ne samo na svoje vernike, ampak na celo človeštvo. Mi vsi se nahajamo v težki krizi, v kateri se mora odločiti, ali smo za Boga ali proti Bogu. O tem vprašanju se moramo odločiti v politiki, v financi, v morali, v umetnosti, v družbi in družini, na vzhodu in zapadu... Res da je ta enciklika naslovljena predvsem na katoliške vernike, toda brez dvoma in nujnc naj tudi verniki protestantskih cerkev prečitajo te papeževe razsodbe današnje svetovne krize in nje-gov socialni načrt rešitve iz tega zla in naj se globoko nad njim zamislijo.«

Katoliška socialna aktivnost

Socialni urad nemškega dijaštva na Dunaju, katerega voditelj je Neuländer, prireja počitniško delavsko taborenje na Gornjem Štajerskem. 100 dijakov in 100 brezposelnih delavcev bo tam v avgustu in septembru zastojni gradilo poti in ceste in sicer od pol 6 do pol 9 zjutraj in od 9 do 12 dopoldne. Zvečer se vsa mladina razdeli v krožke, kjer si dijaki in delavci pripovedujejo borbe svojega življenja.

Vodilne katoliške osebnosti Združenih držav so ustanovile ameriško »Ligo za socialno pravičnost«. V ligo sodelujejo znani ameriški industrijalci, finančniki, juristi in teologi. Ustanovnemu zborovanju je prisostvoval apostolski delegat msgr. Fumasoni-Biondi. Liga si je dala naloge, uvesti v ameriški nered socialni red v smislu zadnjih papeških enciklik.

Kaplan Bell iz Porenja je s skupino brezposelne mladine, ki se je prej izsolala v poljedelstvu, odpotoval v Brazilijo, da tam ustvari nemške poljedelske naselbine. Za 100 RM (1400 Din) daje brazilijanska vlada vsakemu članu 100 juter zemlje na razpolago. Za vsakega izseljenca znašajo skupni stroški 1300 RM, ki jih je kaplan kot brezobrestno posojilo nabral med nemškimi katoliki.

Odpomoč brezposelnim ženam v Parizu je organizirala katoliška »Union féminine civique et sociale«. Ustanovila je delovne grupe, ki naj ženam s številnimi rodbinami pomagajo v gospodinj-

stvu in hišni oskrbi. Obenem se prireajo gospodinjki tečajji in stroške nosijo »katoliški podporni odbori« v Parizu.

Londonski katoliški odvetniki so ustanovili v Londonu »Dom za brezdomovinski proletarijat«, da tako razbremenijo predvsem londonsko duhovščino. Duhovniki pošiljajo tako sedaj vse potujoče brezposelne v domove »Catholic Fund for the Homeless and Destitute«, kjer so preskrbljeni z vsem najnujnejšim. Predvsem se skrbi zato, da se jim najde znova delo.

Letošnji socialni teden francoskih katoličanov se je vršil zadnje dni julija v Lilleu v Severni Franciji. Predavanjem te francoske socialne potovalne univerze je prisostvovalo 3000 slušateljev, voditeljev vsega katoliškega francoskega socialnega gibanja. Obravnavalo se je vprašanje »Nered v mednarodnem gospodarstvu in krščanstvo«.

V Parizu obstoja že pet let »Zveza katolikov za gledališče«, ki ima danes že 800 članov, pariških gledaliških igralcev, ki nudi svojim članom s svojimi javnimi in verskimi prireditvami duhovno zatočišče iz borbe pariškega življenja. V brezposelnosti krizi se je sedaj ustanovil poseben dobrodelni pododbor, ki naj pomaga bednim brezposelnim tovarišem. Belgija si je nedavno ustanovila slično organizacijo, Nemčija, Kanada in Italija ji sledijo še tekom tega leta.

Hoover je za ameriške veterane — umrl. Ameriški veterani so v svojem taboru v bližini Washingtona napravili štiri lepe grobove, na katere so napisali imena Hoover, Mellon, senator Reed in Davis. Ti gospodje so zanje pač — mrtvi, ker se niso niti najmanj zavzeli za njihovo revščino. Hoover se je pa lepo maščeval in jih razgal. V ozadju vidimo razvaline podrtga taborišča, ki ga je policija uničila z ognjem in mečem

GOSPODARSKA ZVEZA LJUBLJANA R. Z. Z. O. Z.

Prodaja deželne pridelke, žito, mlevske izdelke, seno, slamo, kolonialno in specerijsko blago, kmetijske stroje in orodja, umetna gnojila, cement, premog itd.

Prvovrstna moka iz mlina Foréacs, Bačka Topola, je stalno na zalogi.

Dušana Turnška

dijaka III. drž. real. gimnazije.

Pogreb našega nepozabljenega Dušana se bo vršil v nedeljo, dne 14. avgusta 1932 ob pol 5 uri popoldne iz hiše žalosti Langusova ul. 11, na Viško pokopališče.

Prosimo tihega sožalja!

Ljubljana, dne 13. avgusta 1932.

Rodbina ing. Turnšek.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Pred obiranjem hmelja

Naši hmeljarji se pripravljajo na obiranje. Njihovo društvo jim je dalo potrebna navodila, kako naj hmelj obirajo, da mu ohranijo sves, ki ga uživa v svetu slovenski hmelj. Slovenski Hmeljarji meni, da bo hmelj dosegel pri nas letos vsaj tako visoke cene kakor lansko leto, ako bo hmeljarska zaščitnica Mati božja Petrovska uslišala skrivne želje slovenskih hmeljarjev. Zadnjih štiri najst dni ni bilo nič kaj ugodno vreme za razvoj hmelja in nasadi, v katerih so pustošile hmeljske uši so le težko napredovali. Huda vročina je zelo ovirala normalni razvoj hmelja. Zadnje dni je izdatno deževje preskrbelo zadostno vlogo in sedanjí topli dnevi so kakor nalašč za pravilno dozorevanje kobil pred obiranjem. Iz Vojvodine poročajo, da je stanje hmeljskih nasadov prav dobro. Hmelj je v splošnem ocvetel in dozoreva, medtem ko so zgodnje vrste že pričeli obirati.

Toplo vreme je tudi na Češkoslovaškem pospešilo dozorevanje hmelja in v Zalcu nameravajo pričeti z obiranjem 15. avgusta. Kakovost prideleka bo v Zalcu, kakor tudi v drugih krajih na Češkoslovaškem, razen v Roudnicah, zelo dobra. Po količini bo letina srednja. Bljuzni dnevi še vedno lahko odločijo v prid hmeljarjem, vendar je že danes gotovo, da bo letina na Češkoslovaškem po količini zelo zaostajala za lamsko.

Francoska posojila Jugoslaviji in Madjarski

Na vprašanje poslanca Barona je francoski finančni minister dal naslednje pojasnilo o posojilih, ki jih je podelila francoska vlada Jugoslaviji in Madjarski: Po 30. juniju 1931 je francosko finančno ministrstvo posojilo Madjarski 354 milijonov in Jugoslaviji 250 milijonov frankov. Boni, ki jih je podpisala francoska zakladnica, so zajamčeni s pari passu s boni iz l. 1930, in sicer z dohodki madjarske vlade kakor pri 7½% posojilu iz l. 1924 (dohodki iz carin, iz davka na sladkor, iz monopolov na tobak in sol). Jugoslovanski boni so zajamčeni s prebitkom jugoslovanskih monopolov. Posojila Jugoslaviji in Madjarski predstavljajo samo investicije, s katerimi razpolaga zakladnica, v inozemstvu. Denar za madjarsko posojilo je finančni minister dvignil iz imetja francoske zakladnice v Newyorku, denar za Jugoslavijo pa iz imetja pri Banque de France. Posojila so bila izdana v frankih, in sicer tako, da so bila vpisana v dobro jugoslovanske Narodne banke pri Banque de France in v dobro madjarske Narodne banke pri Banque de l'Union Parisienne.

NARODNA BANKA IN DRŽAVA

Upravni odbor Narodne banke je sklical izredni občni zbor za dan 21. avgusta. Na dnevnem redu je vprašanje odnosov Narodne banke do države v zadevi kovanja srebrnega denarja od 10, 20 in 50 dinarjev. Med državo in Narodno banko obstoji dogovor z dne 13. junija t. l. v smislu katerega bi se moral čisti dobiček od kovanja kovinskega drobiža uporabiti za zmanjšanje dolgov, ki jih ima država pri Narodni banki radi predjudikov pred stabilizacijo dinarja. Država hoče imenovani dogovor spremeniti tako, da bi se izkupični pri kovanju drobiža (gre za okoli 200 milj.) smatral za državni dohodek in da bi ga Narodna banka ne uporabila za delno kritje svojih dolgov na pram državi, ki izvirajo iz zgornjega naslova. O tem vprašanju bo odločal občni zbor Narodne banke.

BORZA V PRETEKLEM TEDNU

Dejzno tržišče.

8. avgusta 1932 Din 449.161,92 Trst
9. avgusta 1932 Din 1071.118,97 London
10. avgusta 1932 Din 422.854,38 London
11. avgusta 1932 Din 123.848,42 Newyork
12. avgusta 1932 Din 217.232,65 Dunaj
Din 2.284.216,34

Elektro tržišče.

Tedenca nespremenjena mlačna.
Notice industrijskih papirjev so ostale tudi v pretečenem tednu brez izpremenb in je bila Kraljevska industrijska družba zaključena v torek dne 9. t. m. po 300 Din.
2½% dr. renta za vojno škodo je notirala 8. t. m. 202 Din, dne 10. t. m. 210 Din, na vseh ostalih borznih sestankih tega tedna 205 Din.
V Bliu ni bilo prometa, dočim je beležila ponudba v 8% posojilu 8. in 10. avgusta 44 Din, 9. t. m. 43 Din, na ostale borzne dneve 46 Din, in v 7% posojilu 41 Din 8. t. m., 42 Din pa na vseh ostalih borznih sestankih tega tedna.

★

Višji carinski inspektor v pokolu in bivši upr. ljubljanske carinarne, g. Jernej Kladnik, je imenovan carinskim posrednikom ter pošlje na Miklošičev cesti št. 21. Telefon št. 27-18.

Cene na debelo. Irving Fisher je za teden, ki se je zaključil 5. julija, izračunal, da se je indeks cen na debelo v Združenih državah dvignil od 62 na 62,2, prav tako so se cene na debelo tudi na Anglijskem uvrstile; nasprotno sta indeksa na Francoskem in v Nemčiji nazadovala, in sicer od 74,2 na 74,2 oziroma od 70,1 na 69,8. Prav tako so cene na debelo nazadovala v Italiji, in sicer od 61,1 na 60,8.

Kokoši po nižani ceni. Kraljevska banska uprava oddaja to jesen večje število prvovrstnih plemenskih petelinov in kokoši selekcijonirane stajarske pasme po zelo nižani ceni. Popolnoma odrasli petelin se bode oddal po 10 Din, kokoši pa po 20 Din za komad. Blago bo kupljeno od naših najboljših vzrejalšč. Zajamčena je najmanjša nesnost 140 jajc na leto. Zanimanci dobijo vsa potrebna navodila pri svojih okrajnih kmetijskih referentih. Prošnje neposredno na bansko upravo se ne morejo upoštevati.

Na kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu prične novo šolsko leto letne šole dne 1. novembra t. l. Šola je enoletna, poučujejo se vse panoge kmetijstva. Vsi učenci stanujejo v zavodu, kjer imajo vso oskrbo. Sprejemajo se pridni, dovolj nadarjeni sinovi kmetijskih staršev, ki bodo ostali po končani šolanju na kmetiji. Lastnorodno pisane prošnje, kolkovane z Din 5, je treba poslati ravnateljskemu banovinskemu kmetijski šole na Grmu do dne 15. septembra t. l.

Poleg drugih listin je obvezna izjava staršev ali varuha (kolek 2 Din), ki reflektirajo na banovinsko ali kako drugo stipendijo iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domači kmetiji, v nasprotnem slučaju pa povrne zavodu sprejeto podporo iz javnih sredstev. Starost najmanj 16 let ter najmanj z dobrim uspehom dovršena osnovna šola.

Oskrbnina znaša do preklica mesečno 400 Din in se plačuje mesečno vnaprej. Pridnim sinovom manj premožnih posestnikov se po možnosti dovolijo popolnoma, do polovice ali četrtine prosta mesta v zavodu.

Na banovinskem posestvu Mala Loka p. Velika Loka in St. Jurij ob juž. žel. se otvorita 1. oktobra

Kupčija s hmeljem je v zadnjem času zelo mrtva in v Zalcu se prodaja hmelj po 150—160 Kč, za 50 kg srednje vrste, medtem ko se prvovrstno blago prodaja po 250 Kč. Te cene veljajo za lamski hmelj.

Naši hmeljarji se bojijo, da bodo neokorne devizne navedbe v raznih državah otežile trgovino s hmeljem in da bodo radi tega cene hmelja toliko nižje. Hmeljarji si po vsem svetu mnogo obetajo od odprave prohibicije v Združenih državah. O tem vprašanju bodo odločile bližnje volitve predsednika. V ostalem se zdi, da se je svetovna proizvodnja že približala dejanskim potrebam konsuma. Površina s hmeljem zasajene zemlje se je namreč v zadnjih treh letih silno zmanjšala (od 78.558 ha v l. 1929 na 50.89 ha v l. 1931) temu primerno je padel tudi pridelek, in sicer 834,25 stotov na 477,60 stotov.

V gospodarski prilogi, ki je posvečena hmelju, poroča »Prager Tagblatt« o jugoslovanskem hmelju naslednje: Jugoslavija je s svojimi rekordnimi žetvami 1925, 1926 in 1927 nastopila kot resen konkurent češkoslovaškega in bavarskega hmelja, vendar si v mednarodni trgovini ni mogla obdržati svojih postojank, čeprav so njene dobre vrste posebej »Goldings« iz Zalca našle pristop na angleški trg.

1932 gospodinjstvi šoli. Pouk traja 10 mesecev, to je do 31. julija 1933. — Namen šole je izobraziti dekleta srednjih in malih posestnikov za dobre kmetke gospodinj, jim vepiti veselje do kmetijske dela in jih ohraniti kmetijski hiši. Zato se sprejemajo v šolo le kmetijske dekleta.

Učenske stanujejo v zavodu, kjer imajo šolo in vso oskrbo. Celotna oskrbnina (hrana, stanovanje, kurjava, razsvetljava itd. razen potrebnih za šivanje, knjig in zvezkov) znaša mesečno 400 Din. Revnejšim gojenkam podeljuje kr. banska uprava dravske banovine v upoštevanju vrednih primerih na utemeljeno in s potrebnimi prilagami opremljeno prošnjo, stipendije.

Dekleta, ki hočejo vstopiti v kmetijsko-gospodinsko šolo, morajo izkazati, da so stare nad 16 let (krstni list). — S potrebnimi prilagami opremljene pravilno kolkovane (kolek 5 Din) prošnje za sprejem, naj se pošljejo najkasneje do 1. septembra t. l. na vodstvo banovinske kmetijsko-gospodinske šole.

Alpska razstava na jesenskem velesejmu od 3. do 12. septembra, ki jo prireja SPD, s sodelovanjem turističnega kluba »Skale«, s pomočjo odličnih strokovnjakov ljubljanske univerze in muzeja, Lovskega društva in Zimske športne saveza, bo kakor vse kaže zanimiva revija lepot in zanimivosti, ki so na goste razsejane po Julijskih, Kamniških Alpah in Karavankah in našem lepem Srednjem. Znanstveni del razstave, kjer bodo zastopane fauna, flora, geološke in mineraloške posebnosti, meteorologija itd. bo pokazala odnos vede do alp in predstavila elemente teh znanosti obiskovalcem razstave. Znanstveno delo bo sestavljeno v poljudni obliki, tako da bo vsakemu motrniku razumljivo in dostopno, a bo vendar nudilo bežen vpogled v razne stroke alpskih ved.

Licitacije in dobave. Kr. banska uprava dravske banovine razpisuje za prevzem instalacije električne razsvetljave, plina in vodovoda v zgradbah carinarne v Mariboru II. javno-pismeno ponudbeno licitacijo na dan 6. septembra v tehničnem oddelku v Ljubljani. Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih na vsote odobrenega proračuna, ki znaša: 1. instalacija električne razsvetljave 85.147,80 Din; 2. instalacija plina 128.714 dinarjev; instalacija vodovoda 160.430,20 Din. — Ravnateljstvo državnega rudnika Velenje razpisuje na dan 22. avgusta dobavo 20.000 kg pšenične moke, nadalje večjih količin terpeninovega mila, bučnega olja, riža, sirove kave, svinjske masti, koruznega zdroba in vikorije.

Konkurzi in poravnave. Razglasen je bil konkurz o imovini Kmetijske ekspozicije zadruga v Mariboru (upravnik mase dr. Snuderl Makso, odvetnik v Mariboru, prvi zbor upnikov 23. avgusta, oglasitveni rok 30. septembra, narok pri okrožnem sodišču v Mariboru 6. oktobra). — Uvedeno je bilo poravnalno postopanje o imovini tvrdke Hüfer Josip, trgovca z muzikalijami v Mariboru (upravitelj dr. Bužar Edvard, narok 19. septembra, rok za oglasitev 13. septembra, poravnalna kvota 40%); o imovini Letiča Boža, trgovca v Mariboru (upravitelj dr. Stajnko Mihael, odvetnik v Mariboru, rok za oglasitev 17. septembra, poravnalna kvota 50%); o imovini tvrdke Marko Rosenberg, Ljutomer, veletrgovina z mešanim blagom (upravitelj dr. Zmave Josip, odvetnik v Ljutomeru, narok 22. septembra, rok za oglasitev 17. septembra, poravnalna kvota 40%); o imovini Antona Skoka, trgovca žaga in lesna trgovina, Spodnje Domžale (upravnik dr. Jaznež Konrad, odvetnik v Kamniku, narok 15. septembra, rok za oglasitev 10. septembra); o imovini Starovašnik Antonije, trgovke v Vitaniu (poravnalna ponudba 40%); o imovini Veseliča Ivana, trgovca v Ormožu (upravitelj dr. Lovrenc Franjo, odvetnik v Ormožu, narok 22. septembra, rok za oglasitev 17. septembra, poravnalna kvota 40%).

Borza

Denar

19. avgusta.

Curih. Pariz 20.12375, London 17.8750, Newyork 513.50, Bruselj 71.25, Milan 26.28, Madrid 41.25, Amsterdam 206.8250, Berlin 122.30, Stockholm 91.50, Oslo 89.50, Kopenhagen 95.50, Sofija 3.72, Praga 15.1850, Varšava 57.50, Atene 3.30, Carigrad 2.44, Burešta 3.05, Helsingfors 7.65.

Žitni trg

Novi Sad, Pšenica: bačka okol. Novi Sad 79 kg 150—155, bačka okol. Sombor 78 kg 150—155, bačka srednja 79 kg 150—155, bačka gornja 79 kg 150—155, bačka potiska 79 kg 152.50—157.50, bačka ladja Tisa 79 kg 155—160, bačka ladja Begej 79 kg 150—155, banaška gornja 79 kg 147.50—152.50, bačka par Vršac 78 kg 145—150, bačka srednja nova 76 kg 140—145, banaška nova 76 kg 137.50—142.50, bačka nova ladja Tisa 76 kg 145—150. — Vse je 2% no. — Koruza: bačka 113—115, bačka okol. Sombor 114—116, banaška 110—112, sremska 114—116, sremska okol. Šid 118—120. — Moka: bačka, banaška št. 0g. Ogč 235—250, št. 2 215—225, št. 5 195—205, št. 6 180—185, št. 7 145—150, št. 8 92.50—97.50. — Otrobi: bački, sremski v juta vrečah novi 72.50—77.50. — Ostalo neizpremenjeno. — Tendence labava. — Promet 31 vagonov.

Budimpešta. Tendence slaba. Promet sreden. — Pšenica: oktober: 13.85, 14.02, 13.94, 13.85, zaklj. 13.86—13.87, marec: 15.25, 15.30, 15. — Rž: oktober: 8.75, 8.65, zaklj. 7.75, marec: 10, 10.05, 9.92, zaklj. 9.50—10. — Koruza: avgust: nova 14.95, maj: 8.90, 8.88, 8.92, 8.88, zaklj. 8.87—8.89. — Chicago, Pšenica: marec 61.75, sept. 52, dec. 55.75. — Koruza: marec 30. sept. 33.25, dec. 29.125. — Oves: sept. 19.50, dec. 22.25. — Rž: sept. 32.

Naznanila

Ljubljana

Občni zbor škofjskega društva za varstvo sirot v Ljubljani bo dne 30. avgusta 1932 (torek) ob 16.30 v pisarni »Karitativne zveze« v Ljubljani Marjanišče, Poljanska cesta 28, s sledečim sporedom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora z dne 12. maja 1931. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Potrdjenje računskega zaključka za leto 1931. 5. Slučajnosti.

Ljubitelji kolesarstva! Danes na otvoritev dirkališča! Z današnjim dnem se začne za naše kolesarje novo udeleževanje. Prijave konkurentov so zelo narasle, kar dokazuje, da je njihovo zanimanje za dirkališčne tekme veliko, čeprav bodo v svoji sredi imeli zelo nevarne inozemce. Vse je pripravljeno, tako dirkači kakor tudi njihova kolesa, da se požejejo v ostro borbo za krasna in dragocena darila, ki prekašajo vrednost 14.000 dinarjev. Vsa kolesarska energija, ki se je nekaj mesecev sem kopičila v naših kolesarjih, mora danes popoldne izbruhniti na dan in dokazati svojo neustrašenost pred močnejšim in izurjenim konkurentom, ki naj ponese s seboj čim boljše vtise z dirkališčne borbe v beli Ljubljani. Ob pogledu na to zanimivo borbo bo tudi ubitostno preživelo nekaj lepih uric, katere se bodo zaradi napetega pričakovanja izdala vsake programske točke zelo kratke. Da bodo gledalci imeli v vse čim jasnejši vpogled, jim bodo na razpolago tiskani programi, vsebujoči vse pravočasno prijavljene dirkače z navdajo hrbne številke, kraja in kluba. Dalje so v programu navedene tudi posamezne točke in dirkači, ki jih bodo izvajali. Pričakujemo, da bo cenjeno občinstvo upoštevalo vsestransko požrtvovalnost in ambiciozno delo ZSK Hermesa ter priključilo polnoštevilno na današnji prireditvi.

Podporno društvo železniških uslužbencev in upokojencev v Ljubljani sklicuje izredni občni zbor za nedeljo 21. avgusta ob 8 dopoldne v dvorani Okrožnega urada na Miklošičevi cesti 20. Dnevni red obsega samo eno točko: Zazidava društvenega zemljišča. K obilni udeležbi vabij odbor.

Prosvetno društvo v Sp. Šiški bo ta mesec obhajalo 20-letnico obstoja, ki jo bo praznovalo na sledeči način: V soboto 27. avg. vprizori dramatični odsek društva ob 8 zvečer Finžgarjevega Divje-ga lovca na vrtu Centralne vinarne. V nedeljo dne 28. avg. bo ob pol 10 v župnijski cerkvi govor, nato sv. maša za umrle člane, potem pa blagoslovitev nove društvene zastave. Popoldne ob pol 5 na vrtu Centralne vinarne v Šiški velika vrtna veselica z godbo in drugim sporedom. — Vabimo vsa bratska društva in vse naše prijatelje iz Šiške, mesta in okolice, da se udeležijo teh prireditev. — Na »komarjevo nedeljo« tedaj na svidenje v Šiški, pa tudi že na predvečer pri predstavi!

★

Pevski zbor na Krki priredi v nedeljo 21. avgusta narodno igro »Rovček Andrejček« ob 3 popoldne v župnijskem prostoru. Vabimo tudi okoličane k obilni udeležbi. Za dobro razpoloženje gledalcev bo skrbel hlapec »Anžec«.

Jesenice. Redni letni občni zbor Kluba esperantistov Jesenice bo v nedeljo dne 28. avgusta t. l. ob 9 dopoldne v posebni sobi kavarnice Meninger (Arh) Slov. Javornik 93. Ob tej priliki bodo sprejemani novi člani in event. tečajniki. Ob zadostni pripravi bo tudi v tem letu nov začetniški tečaj. Prisotnostna in članarina je minimalna. Zato je vsakomur omogočen pristop. Odzovite se polnoštevilno. Zlasti pričakujemo udeležbe od inteligentnejših strani, razume pa se, da tudi od delavske. Povdarjamo, da je klub do vseh in do vsakogar nevtralen. Fial vivu Esperanto! — Odbor.

Smartno ob Savi. V nedeljo dne 14. avgusta 1932 imamo v Smartnem pevski praznik. Pevsko društvo »Škrjanček« praznuje desetletnico z blagoslovitvijo pevskega doma. Ob 9 bo sv. maša na prostem pred samostansko kapelo. Pri sv. maši nastopi do 50 pevcev iz Smartna, Tomačevega in Sneberij s spremljevanjem železnišarske godbe »Sloga« iz Ljubljane. Po sv. maši blagoslovitev pevskega doma in slavnostni občni zbor. Popoldne veselica s koncertom. Nastopilo bo čez 100 pevcev skupno. Pevsko društvo Zvezda — Moste, pevsko društvo Zora — Jelica, Prosvetno društvo D. M. v Polju, pevsko društvo Sneberje, pevsko društvo Savski Val — Tomačeve, Prosvetno društvo Dol pri Ljubljani in pevsko društvo Škerjanec. Pečnikarjev avto-bus bo vozil iz Ljubljane ob 8 jutraj, ob pol 15 popoldne. Nazaj iz Ljubljane ob 18, potem pa do kler bodo udeleženci.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Nedelja, 14. avgusta: 9.30 Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve — 10.00 Nedeljske misli — 10.30 Prenos iz Bratislave — 11.00 Salonski kvintet — 12.00 Cas, poročila, plošče — 15.15 Max Reinmann in Otto Schwarz: »Pajek s križem«, igra St. Jakobski gled. oder — 16.45 Citre šolo, igra g. Zemljič — 17.00 Prenos iz Milstadta: Water-polo-tekme — 17.30 Plošče — 20.00 Samospevi, poje gdč. Pepca Dolenjčeva — 20.30 Prenos plesne glasbe Erich Hersejevega jazz-orkestra s Park hotela na Bledu — 22.00 Cas, poročila — 22.15 Salonski kvintet.

Ponedeljek, 15. avgusta: 10. Prenos cerkvene glasbe iz stolnice. — 11. Salonski kvintet. — 12. Cas, poročila, plošče. — 15.15 Religiozna glasba (plošče). — 15.45 Tamburaški sekstel. — 16.45 Salonski kvintet.

KIS ŠPIRIT IN ŽGANJE ZA VLAČANJE
DOBITE PRI
JAKOB PERHAVEC, MARIBOR, GOSPOSKA UL. 9

Naznanilo otvoritve

Uljudno naznanjam, da sem otvoril v Ljubljani, v palači »Dunav«, vhod iz Beethovne ulice

trgovino in tovar. zalogo usnja

Na zalogi bom imel vedno vse vrste usnja po najnižjih tovarniških cenah. Prepričan sem, da bom svoje cenj. odjemalce tako v ceni kakor v kvaliteti popolnoma zadovoljil. Vabim na brezobvezen ogled zalogel

Priporočam se

VIKTOR LEGAN.

Tisoči že ozdravljeni!

Zahtevajte takoj knjigo o moji novi umetnosti prehranjevanja,

ki je že marsikoga rešila. Ona more poleg vsakega načina življenja pomagati, da se bolezen hitro premaga. Nočno znojenje in kašelj prenehata, teža telesa se zviša ter po popolni zdravstveni bolezen preneha.

Resni moške

zdravniške vede potrjujejo prednost te moje metode in jo radi priporočajo. Čim prej začnete z mojim načinom prehranjevanja, tem bolje.

Popolnoma zastoj in poštnine prosto dobite mojo knjigo, iz katere boste črpali mnogo koristnega. Ker moj založnik razpošilja samo

10.000 komadov brezplačno.

Pišite takoj,

zadostna doplnila na spodnji naslov!

Zbiralnica za pošto:

GEORG FULGNER, Berlin-Neukölln, Ringbahnstrasse 24., Abt. 516.

kvintet. — 20 Godba 40. pp. Triglavskega. — 22 Cas, poročila. — 22.15 Salonski kvintet.

Torek, 16. avgusta: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13 Cas, plošče, borza. — 18 Otroški kotiček (Manca Komanova). — 18.30 Plošče. — 19 Mozart: »Carobna piščala« (prenos iz Salzburga). — 22.30 Cas, poročila.

Sreda, 17. avgusta: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13 Cas, plošče, borza. — 18 Salonski kvintet. — 19 Nasveti za domači vrt (M. Humek). — 19.30 Literarna ura: Rene Bazin (Fr. Vodnik). — 20 Mozart: Cosi fan tutte (prenos iz Münchena). — 22 Cas, poročila. — 22.15 Salonski kvintet.

Drugi programi

Ponedeljek, 15. avgusta.

Zagreb: 20.30 Vokalni in instrumentalni koncert. 22.45 Plesna glasba. — Milano: 21 Operni prenos. — Stuttgart: 21 Plošče. 21.15 Kmečka komedija. 23.10 Zabavni koncert. — Toulouse: 22 Violinska glasba. 22.45 Argentinski orkester. 0.05 Angliška glasba. — Berlin: 21.10 Narodne pesmi. 22.30 Plesna glasba. — Belgrad: 20 Narodne melodije. 20.30 Zagreb. 22.30 Plesna glasba. — Rim: 21 Operni prenos. — Beromünster: 20 Ruska glasba. 21.05 Sonatni večer. 21.45 Mozartov koncert. — Langenberg: 20 Bretonske narodne pesmi. 21 Simfonični koncert. — Dunaj: 20 Zabavni koncert. 22.15 Plesna glasba. — Budapest: 20.35 Koncert opernega orkestra. 22.15 Pester koncert. 23 Ciganska glasba.

Torek, 16. avgusta.

Zagreb: 19 Prenos iz Salzburga (glej dunajski program). — Milano: 20.30 Operni prenos. — Stuttgart: 21.30 »O skratih in duhovih«, slike s petjem. 22.45 Nočna glasba. — Toulouse: 21 Večerni koncert. 22.45 Pesta glasba. 0.05 Angliška glasba. — Berlin: 20 Koncert berlinskega radio orkestra. — Belgrad: 19 »Carobna piščala«, Mozart, prenos iz Salzburga. Sprehodi po Evropi. — Rim: 20.45 Operni prenos. — Beromünster: 20 Simfonični koncert bemskega mestnega orkestra. 21.45 Operni prenos. — Langenberg: 20 Rapsodije in plesi. — Praga: 20.05 Vokalni koncert. 20.30 Brno. — Dunaj: 19 »Carobna piščala«, opera, prenos iz Salzburga. 23.20 Večerna glasba. — Budapest: 20.15 Igra. 22.45 Ciganska glasba.

Sreda, 17. avgusta.

Zagreb: 20 Prenos iz Münchena. 22 Plošče. 22.45 Plošče. — Milano: 20 Operni prenos. — Stuttgart: 20 München: »Cosi fan tutte«, R. Wagner. 22.45 Nočna glasba. — Toulouse: 21.15 Operna glasba. 22 Melodije. 23 Pesta poljudna glasba. 0.05 Angliška glasba. — Berlin: 20 »Cosi fan tutte«, kom. opera. 22.30 Plesna glasba. — Belgrad: 20 München. — Rim: 20 Komedija. Plesna glasba. — Beromünster: 20 München. — Langenberg: 20 Mozart: »Cosi fan tutte«, komična opera. 22.45 Nočna glasba. — Praga: 20.30 Večer Griegovih kompozicij. — Dunaj: 21.10 »Goale, igra, 21.55 Edmund Eysler-Charles Weinbergerjeve kompozicije. 22.10 Plesna glasba. — Budapest: 20.15 Italijanska operna glasba. 20.25 Plošče.

FOTOAPARATE

svetovnih trdnj Zeiss-Ikon. Rodenstock. Voigtlander. Welta. Certo itd ima vedno v zalogi

fotoodd. Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani

Zahtevajte cenik!

Čitateljem „Slovenca“ za nedeljo

Nikolaj Ljeskov:

Žival

In sedaj je Ferapont dospel na cilj. Videti je bil zelo razburjen, a ravnal je trdno in odločno. Ne da bi se kakorkoli upiral ukazu svojega gospoda, je vzel s sani vrh, s katero je bila posej povezana slama, in jo privezal okrog zarezne na zgornjem koncu hloda. Potem se je krepko prijel za vrh in se spustil po njej v jamo...

Strašno Sganarellovo rjovenje je ponehalo in prešlo v zamolklo renčanje.

Zvenelo je tako, kakor da bi se žival svojemu prijatelju pritoževala zaradi krutega ravnanja ljudi nasproti njej; in potem je utihnilo tudi renčanje, nastala je popolna tišina.

Medved ga objema in liže! Je tedaj zapil eden izmed ljudi, ki so stali poleg jame. Nekateri gledalci po sanah so zavzdihali, drugi so nagubaničili čelo.

Mnogim se je medved že smilil in bilo je očito, da jih gonja nič več ne veseli. Te zaenkrat samo bežne vtise je pa iznenada okreplil dogodek, ki je bil bolj ganil.

Iz jame se je kakor iz podzemeljskega žrela pokazala Hrapoškovina kodrasta glava z okroglo lovsko čepico. Plezal je iz jame na tak način, kakor se je bil preje spustil nizdol, to je z nogami je steval po tramu, z roko pa se je oprl na vrvi. A Ferapont ni prihajal sam iz jame: poleg njega je kobiljal v temnem objemu z njim, držeč svojo šapo na njegovi rami — Sganarell. Medved je bil slabe volje in navidezno prav nič podjaten. Beden in onemogel, očito ne toliko zaradi telesnega trpljenja kakor zaradi notranjega pretresa — je živo spominjal na kralja Leara. V njegovih temno zrohlih, krvavo podplutih očeh je gorela jeza in nevolja. In kakor kralj Lear je imel razmršeno, mestoma osmojeno grivo in sem pa tja so tičale v njej slamnate bilke. In vrhu vsega tega je imel Sganarell, kakor oni nesrečni kronanec, pri sebi nekaj kroni podobnega. Bodisi, da je hotel svojemu prijatelju pokazati svojo ljubezen bodisi zgolj slučajno — medved je nesel v šapi kučmo, ki mu jo je bil podaril Hrapoška in jo je bil imel na glavi, ko so ga bili zaprli v jamo. Medved je dar svojega prijatelja shranil, in sedaj, ko se mu je srce v prijateljevem objemu za trenutek umirilo, si je hudo zmečkano kučmo, kakor hitro je začutil zopet trdna tla pod nogami, posadil na glavo...

Mnogim so se morali ob tem pogledu smejati, mnogim pa je bilo težko. In nekateri so celo naglo okrenili glavo, da ne bi več videli živali, ki jo je čakala skorajšnja smrt.

12.

V tem, ko se je to dogajalo, so psi tulili, se divje zaganjali, da jih ni bilo mogoče več krotiti. Celo opominjevalni udarci z bičem niso nič zalegli. Ko so psi zagledali Sganarella, so se hripavo tuleli in renčali postavljali na zadnje noge in se skoraj zadavili v usnjatih ogrljakih; Hrapoška pa je v tem že zopet drvel na saneh proti svojemu skrivališču ob robu gozda. Tako je bil Sganarell zopet sam; stal je in nestrpno potezal šapo, s katero se je bil slučajno zapletel v vrh, ki jo je bil Hrapoška vrgel iz rok in ki je bila še vedno privezana na tramo. Žival se je hotela očito hitro osvoboditi vezi ali jo raztrgati, da bi pobegnila za svojim prijateljem; toda kljub svoji izredni umnosti je bil medved pač nespreten kakor medved in se je, namesto da bi se rešil, le še bolj zapletal v vrh.

Ko je Sganarell videl, da mu stvar ne gre po volji, se je začel srdito trgati in zaganjati, da bi vrh utrgal, a ta je bila močna in je držala. Pač pa se je pri tem premaknil hlood in stal v jami navpično. Medved se je ozrl naokrog. V tistem trenutku sta planila proti nje-

mu dva psa krvoloka, ki so ju bili pravkar spustili, in eden mu je že v skoku zasadil zob v zatilnik.

Sganarell je bil tako zelo zaposlen z vrvjo, da na kak tak napad ni bil niti malo pripravljen, in se je zdelo, da je bil prvi hip nad tako predrznostjo bolj osupnjen kakor razsrjen; ko pa je pes čez pol sekunde popustil, da bi se krepkeje zagrizel, je zamahnil s tace in ga razmrevljenega vrgel s sebe. Drobno je kipele ven in pordečilo sneg. Drugega psa pa je istočasno zmečkala ena medvedovih zadnjih šap... Še strašneje in ne pričakovaneje je bilo, kar se je sedaj zgodilo s hloodom. Ko je bil Sganarell z vso močjo zamahnil proti psu, je potegnil iz jame hlood, ki je vodoravno zabrel po zraku. Vrv se je napela in hlood je letel okrog medvede kakor okrog osi; z drugim koncem je v snegu črtal krog in obenem ubil na en mah celo povezo psov, ki so jih bili spustili proti njemu. Nekateri so še cvili in rili z nogami po snegu, drugi so pa na prvi mah obležali in se niso več niti zgenili.

13.

Bodisi, da je žival doumela, kakšno izvrstno orožje ima — bodisi da jo je silila bolečina zaradi vrvi, ki se ji je ostro zaježala v šapo — dejstvo je, da je zamolklo zatulila, prišla s šapo vrv in začela bruno s tako silo vrteti, da je letelo v enaki višini s šapo in brnelo kakor ogromna vrtavka. Vse, kar je prišlo v njegov obseg, je bilo brezpogojno zapisano pogubi. Če bi se pa vrv sčasoma vendarle utrgala, bi moral odleteti hlood zelo daleč in bogve v katero smer, in neizbežno uničiti vse, kar bi dosegel.

Vsi, ljudje, konji in psi, so bili v celem obsegu verige v strašni nevarnosti; vsak izmed nas je seveda želel, da bi vrv, na kateri je Sganarell vihtel svojo strašno vrtavko, držala. A kaj bo, če se zgodi nasprotno! Nihče, razen par lovec in obeh strelcev ob gozdnem robu, ni kazal niti najmanjšega veselja, da bi čakal na nevarno odločitev. Vsi, gostje in domači, so v paničnem strahu ukazali kočijazem, naj poženo z nevarnega kraja in kmalu je vsevpred v največji zmed drvelo proti domu.

Med prehitevanjem je več sani trčilo med seboj, druge so se prevačale, sempatja je bilo slišati smeh, a nad vsemi je prevladoval strah. Tisti, ki so se prevrnili, so mislili, da se je hlood že odtrgal in grmi nad njihovimi glavami, drugi zopet, da drvi zdvijana žival za njimi.

Ko so gostje prispeli do hiše, so se šele pomirili in si oddahnili; tisti pa, ki so ostali na pozorišču, so videli še nekaj veliko strašnejšega.

14.

Bilo je izključeno, da bi pse še enkrat naščuvali proti Sganarellu. Kajti bilo je jasno, da se je mogel s svojim hloodom brez vsake nevarnosti zase otresti še tolikega števila psov. Medved je šel namreč, neprestano vihteč bruno in se vrtel v krogu, proti gozdu, kjer sta čakala nanj v zasedi Ferapont in Flegont. Potemtakem smrti tudi tako ni mogel uiti.

Dobro merjen strel in pri kraju bo. Toda usoda je na presenetljiv način ščitila Sganarella in hotela žival, ko se je že enkrat vmešala v njene zadeve, očitno za vsako ceno rešiti.

V tistem trenutku namreč, ko se je nahajal Sganarell v taisti višini kakor snežna nasipa, za katerima sta se na oporah obračali proti njemu cevi obeh kuchenreuther, se je nenadoma pretrgala vrv, na kateri je bil še vedno krožil tram, ki je odletel sedaj kakor pšica z loka v eno smer, medved pa, ki je bil

izgubil ravnotežje, je padel in se prekopicnil v drugo stran.

Pred tistimi, ki so bili ostali na polju, se je razvila sedaj nova, strašna in izredno živahna slika: hlood je prevrnil oporo za puško in raznesel snežni nasip, za katerim se je nahajalo Flegontovo skrivališče, letel dalje in obliči z enim koncem v sneženem zmetu; Sganarell pa v tem ni izgubljal časa. Po treh — štirih kozolcih se je znašel naravnost za Hrapoškovim sneženim nasipom...

Sganarell je takoj spoznal svojega prijatelja, pihal vanj iz svojega vročega žrela in ga začel lizati, a tedaj je s Flegontove strani počil strel... in medved je zbežal v hosto; Hrapoška pa se je — nezavesten zgrudil.

Dvignili so ga in ga preiskali: krogla mu je prebila roko, a v rani so našli tudi nekaj medvedjih dlak.

Flegont zaradi tega ponesrečenega strela ni izgubil slovesa najboljšega strelca, kajti oddal je strel prenapljeno in brez opore za puško, tako da mu ni bilo mogoče natanko pomeriti. Razen tega se je bilo medtem zmrzilo, in naposled sta bila medved in Hrapoška le preblizu skupaj...

Ob takih okolištinah je moral tudi ta strel še veljati kakor znamenit.

Vzlic vsemu — Sganarell je ušel. Da bi ga še tisti večer zasledovali, je bilo nemogoče: do naslednjega jutra pa so se misli tistega, čegar volja je bila tu vsem zakon, popolnoma izpremenile, takorekoč čudežno razsvetlile.

15.

Po tako zelo neuspelem lovu se je vrnil stric domov. Bil je srdit in še strožji nego običajno. In še predno je pred vhom razjahal, je izdal ukaz, da morajo naslednji dan o prvem svitu zveri slediti, jo obkoliti in pokončiti.

Saj je bilo jasno: če bi se bil lov pravilno vodil, bi bil moral biti uspeh čisto drugačen.

V strahu je vse čakalo ukazov, kaj naj se zgodi s Hrapoško. Vsi so bili enega mnenja, da ga čaka nekaj strašnega. Kajti vsaj to je bila njegova krivda, da ni porinil Sganarellu lovškega noža v prsi, ki je bil ta pri njem, marveč ga je izpustil nepoškodovanega iz objema. Razen tega so vsi sumili, in po vsej priliki po pravici, da je Hrapoška s premislekom ravnal tako in v odločilnem trenutku namenoma ni vzdignil roke proti svojemu kosmatemu prijatelju, da bi mu s tem pomagal do prostosti.

Ker je bilo vsem znano veliko prijateljstvo med Hrapoško in Sganarellom, je bil ta sum tem verjetnejši.

To ni bilo samo mnenje tistih, ki so bili na lovu udeleženi, marveč so tako mislili tudi gostje.

Prisluškovali smo pogovorom odraščanih, ki so se proti večeru zbrali v veliki dvorani, kjer so sedaj prižigali luči na bogato okrašeno božičnem drevescu, ki je bilo pripravljeno za nas, in tudi mi smo ugibali o usodi Feraponta in se bali zanj.

Vendar je pa iz predsobe, skozi katero je bil odšel stric v svoje sobane, najprej prišla v dvorano vest, da o Hrapoško še ni izšel nikak ukaz.

»Ali je to dobro znamenje ali ne?« je zašepetal nekdo, in te besede so globoko odmevale v vseh srcih, ki so bila potrta.

Ujel jih je tudi oče Aleksej, star vaški duhovnik z bronastim križem iz l. 1812. Starec je vzdihnil in zašepetal: »Molite in prosite Kristusa, ki se je danes rodil.«

In pri teh besedah se je pokrižal in vsi, ki so bili v dvorani, odraščeni in otroci, gospodari in služabniki, so storili po njegovem zgledu. In zgodilo se je o pravem času. Kajti nismo še povedali rok, ko so se na široko odprla dvokrilna vrata in je s palico v rokah

vstopil stric. Spremljala sta ga njegova najljubša hrt in komorni strežaj Justin. Ta je nesel na srebrnem podstavku bel robec in okroglo tobačnico s podobo Pavla I.

16.

Za strica je bil sredi sobe na majhni perzijski preprogi pred božičnim drevescem pripravljen Voltairejev naslonjač. Molče je sedel vanj in molče je sprejel od Justina robec in tobačnico. In takoj sta legla oba psa k njegovim nogam in stegnili naprej svoja dolga smrčka.

Stric je bil oblečen v modro, svilen, prešito suknjo s pletni in belimi zaponami, ki so bile okrašene z velikimi turkci. V rokah je držal tenko, pa močno palico iz kavkaške jeze.

Ta palčica mu je sedaj zelo dobro služila, kajti med paničnim splošnim begom je bila tudi njegova sijajno izvežbana kobila izgubila glavo, zdijala in nogo svojega jezdeca občutno pritiskala ob neko drevo.

Stric je čutil sedaj v nogi hude bolečine in je celo nekoliko šepal.

Ta nova okolnost seve nikakor ni bila po tem, da bi bila v njegovem ogorčenem in srditem sreču obujala mile občutke. In tudi to je bilo napačno, da smo ob stricvem vstopu vsi namah umolkli. Kakor večina nezaupnih ljudi tega ni mogel prenašati, in zato se je oče Aleksej, ki ga je dobro poznal, požuril, da bi stvar, kolikor se je dalo, popravil s tem, da je prekinil molk.

Ker smo bili otroci ravno zbrani okrog njega, nas je vprašal, če pesem »Kristus se je rodil« tudi prav razumemo? In tu se je pokazalo, da ne le otroci, marveč tudi odrasli o pesmi niso dosti pojмили. Sedaj je začel duhovnik besede »hvalite«, »slavite« in »povzdiguje srce« razlagati, in pri pomenu te zadnje besede je tudi v njegovem duhu in njegovem sreču krotko vzšel navdih — »povzdignil se je«. In govoril je o svetem daru, ki ga sme danes kakor »tisti čas« tudi najrevnejši položiti v jasli »rojenega Deteta«, še lepši in dragocenejši kakor zlato, kadilo in mira modrecev starega veka. Ta dar je naše srce, očisti se po njegovem nauku. Starec je govoril o ljubezni, odpustanju in dolžnosti vsakogar, prijatelja kakor sovražnika, da v »Kristusovem imenu« izvršuje dobra dela... In mislim, da je tisto uro njegove besede prešinjala moč prepričanja... Vsi smo vedeli, kam je meril in vsi smo poslušali z nekim posebnim čuvstvom, molili smo takorekoč, da bi njegove besede našle svoj cilj in mnogim izmed nas so na trepalnicah drhtele dobre solze...

Izenada je padlo nekaj na tla... Stričeva palica... Pobrali in ponudili so mu jo zopet, on se je pa ni dotaknil: tiho je sedel, upognjen nekoliko postrani, roka mu je visela čez naslonjalo in se kakor izgubljena igrala z velikim turkcem na zaponi suknje... In sedaj je izpustil tudi tega... a tega... tega ni nihče več hotel pobrati.

Vsi pogledi so se obračali v njegovo obličje. Nekaj nenavadnega se je zgodilo: jokal je.

Rahlo je odrinil duhovnik nas otroke, stopil k stricu in molče dvignil roko za blagoslov.

Stric je povzdignil obraz, prijel starčev roko, jo čisto nepričakovano pred nami vsami poljubil in tiho rekel: »Hvala!«

Potem je pogledal Justina in velel poklicati Feraponta.

Ta je prišel bled, z obvezano roko.

»Semkaj!« je ukazal stric in pokazal na preprogo pred svojim stolom.

Hrapoška je stopil bliže in se zgrudil na kolena.

»Vstani... dvigni se!« je dejal stric; »odpuščaj ti.«

Adorjan Bonyi:

Nevihla

Reza je bila pridna, pripravna in dobra žena. Ali nevihte se je strašno bala. Že od mladega.

Ko se je omožila, je bila za spoznanje na boljšem. Nevihta je semtertja tudi zdaj nastopila, ali Reza je imela pri sebi moža, močnega, razumnega in mirnega moža; v tistih groznih trenutkih se je lahko oklenila njegovih rok in svoj obraz skrila na njegovih košatih prsih. Potem ji je za največjo mirnostjo in občudovanja vredno hladnokrvnostjo dajal poguma, jo objel s krepko roko, jo božal in miril in iz njegovega dobrodušnega smehljavanja se je usipalo tolikanj kljubovalnosti, odločnosti, moči in volje, da je bila Reza nazadnje čisto trdno prepričana, da se ji ne more nič hudega zgoditi, če počivajo njene roke v Nikolajevih in mu z glavo sloni na ramenu in jo on tolaži.

Zdaj pa se je nekega dne z Nikolajem primerilo nekaj prav nenavadnega. Nikolaj je imel navado, da je takole na večer stopil za kake četrt ali pol ure v kavarno, pa je nanese, da je nekdo dobil tam več starih in dobrih tovarišev. Pa je prvemu kozarčku vina v proslavo nepričakovanega snidenja sledil drugi in tretji, potem so naročili avto, se peljali v zabavišče, pili šampanjec, se opajali ob zvokih plesne glasbe in naenkrat se je Nikolaj zavedel, da je že jutro, krasen poletni dan in da bo ura že skoraj osem.

Nikolaj je bilo težko pri sreču in strašno ga je grizla vest. Kar odkuril je do doma. Na mah se je streznil in sprevidel, da se mu pač ne obeta bogvekako čeden sprejem. Jok, jeza in potem prizori, kakršnim v njunem lepem zakonskem življenju doslej še ni bilo primere.

Vsekakor mu dobro, če si kaj pametnega fzmislil, saj resnica ga ne bo rešila. Nobena ženska na svetu ne more odpustiti, če resen, dostojen, marljiv in točen mož s kakimi razpo-

sajenimi tovariši prekroka noč in zapravlja denar. Laž, ki tolikrat pripomore do mirne sprave in dobrih ljudem vrne zaželeni mir, — e navsezadnje že da opravičiti.

Prav ko je o tem razmišljal in si belil glavo, je iznenada opazil, kako se na zapadnem obzorju zbirajo težki črni oblaki. Drevili so se z veliko naglico, tako da si zlahkoma videl, kam jih nese. In iz preteče črnike se in temnomodre gmoše se je zdajpazdaj zaoblisnilo, tudi se je že čulo oddaljeno grmenje.

Nikolaj je motril oblake in se zdajci nasmešnil. Ne bo minilo deset minut, pa bo nevihta tu.

Kakor tat je smuknil v stanovanje; v prednji sobi si služkinje sploh ni upal pogledati in komaj slišno je stopal skozi jedilnico.

Njegova žena je sedela v spalnici na robu postelje v domači halji, z rokami si je zakrivala obraz in jokala. Nikolaj jo je prijazno pozdravil, ko da bi nič ne bilo, in ji ves vesel prišel praviti, kaj se mu je nenavadnega pripetilo. Kako da je včeraj zvečer sedel v kavarni, pa ti naenkrat pride...

Reza seveda ni bila radovedna, kaj sploh hoče s to dolgovestno pravljico. Vstala je in se zadržala nanj v tonu, kakršnega ni bil doslej Nikolaj še nikoli slišal iz teh dražestnih ustec: »Molči! Nisem prav nič radovedna. Si pač čisto navaden, neznajen človek! Nizkoleten podlež kakor vsi možje! Meni ni zla, kje si se vlačil vso noč!«

»Ampak ljuba moja...«

»Molči! Prosim te, kaj se to pravi, mlad zakonski mož, ki po poldrugem letu zakona vso noč prebije zdoma. Vidi, da se takoj odpeljem k mami.«

»Moja ljuba, mala Reza...«

»Tako delajo postopači in kvartopirel, ne pa kak državni uradnik, civiliziran zakonski mož, ki ima čeden dom, ženo in...«

V tem trenutku je iznenada zagrmelo, ne sicer kdovekak močno, pa vendar precej nepri-

jazno. In s čipkastega zastora pri oknu je izginil solnčni zarek.

Reza se je zdrznila in se ozrla proti oknu. Vsekakor je zdaj bila veliko preveč vznemirjena, da bi si mogla še pri drugih stvareh dati opravka.

»Domov se peljem, da veš! Se danes se peljem domov!« je sopihajoč govorila. »Nočem, da bi ob takim ničvrednežu zaradi neprespanih noči nazadnje še omagala! Nikar nič ne govori, ne morem te več prenašati! Tudi približaj se mi ne, drugače bom — kakor je Bog v nebesih — zavpila!«

Okno je kar zažarelo ob močnem blisku in grmelo je zopet s podvojeno silo. Velike dežne kaplje so škrebile začele padati po okenskih okrajkih.

Reza se je z obema rokama oprijela miznega roba, strela je v okno, glas ji je bil tišji, ali s prepričkom še ni končala.

»Če že hočeš imeti sramoto, no, potem jo imej! Meni je vseeno... Ostanem lahko tu v stanovanju in popivač, kolikor te je volja. Se videti te ne maram več, razumeš. Sovražim te! Sovražim in zaničujem!«

»Moji ljubi, sladki golobček, daj si vendar dopovedati...«

»Zavoljo mene lahko govoriš, kolikor hočeš! Gluha sem, da veš! Gluha!«

Prav do pičice tako menda ni bilo, kajti zdaj se je iznova in še močnejše zaobliskalo, tako da so se vse štiri stene v sobi malone zamajale in je Reza kar pobledela.

»Na svetu ni bolj nesrečnega človeka od mene,« je šepetala in zraven plaho zrla skozi okno. Sploh ni opazila, da je bil Nikolaj stopil za nekaj korakov bliže.

»Domov se peljem,« je žalostno vzdihovala. Spet blisk.

»Vso noč sem jokala.«

Grmenje. Presekano z močnim treskanjem.

Reza se je od samega strahu zbotela, da bi sedla, pa stola ni bilo pri rokah. Na levo

in desno je iskala oprijema in se naenkrat nečesa oklenila. Bil je Nikolaj.

»Srce mi je strašno bilo. Vso noč nisem imela miru. Nisem si mogla misliti, kaj naj bi se ti zgodilo.«

Nikolaj zdaj ni več spregovoril, samo stal je in čakal.

Zunaj je lilo v potokih in grmelo je brez prestanka.

Reza se je mrzlično tresla in se krčevito oprijemala moževe roke.

»Kako blizu je nevihta? Ali je zelo blizu?« je trepetaje vpraševala.

»Res, prav blizu,« je Nikolaj tiho zagodrnjal in stopil čisto k ženi.

»Domov k mami se peljem.«

Zena je trdovratno vztrajala pri svojem sklepu in se hkrati od strahu z vsemi deseti prsti oklenila moževih rok.

Zdaj je brez dvoma neke treščilo, stekla so glasno zaženketala.

»To mora biti kje v bližini!« Oči so se ji solzile in vsa obupana se je z glavo prislonila na neko toplo in široko oporo.

»Semle,« je šepetaje odvrnil mož in se malo zganil, da bi tej plavalasi glavi nudil udobnejše mesto na svojih prsih.

»Sovražim te, mrzim te.« Reza je trepetala po vsem telesu in zaprla oči.

Zdaj je trikrat ali štirikrat strašno zabobnelo, grmenju kar ni hotelo biti konca. Rezina roka se je pomaknila nekoliko više in se krčevito ovila moževega tilnika.

»Kakor sodni dan,« je ihtel goščala. »Še umrla bova...«

»Ne bova umrla,« je rekel Nikolaj nenavadno mirno in ji z obličja poljubljaj solze.

In stala sta v tem trenutku tam kakor dv zlit bronasti sohi, ki bi ju niti z udarci ključa ne mogel ločiti.

In še opazila nista, da zunaj že zdavnaj zopet sijaje sonce.

Berton E. Robinson:

Francosko zlato

Bilo je zvečer, drugi dan, ko so starega Angus McInteh-a, najstarejšega ribiča, iz vlekl iz ledene vode. Steve Burns, mornar z ribiške ladje »Nina Rose« ga je pobral v svoj čoln, in jadnica je tiho odplula iz Virgin Shoals v Sidney, kjer je bil stari Angus doma. Ko so ga prinesli na ladjo, se mu je nekoliko bledlo, kakor že takrat, ko je plaval, držeč se dna prevrnjenega čolna. Ni trajalo dolgo, ko je Mark Walters, kapitan »Nina Rose«, iz njegovega bledega obraza in blodečih besed spoznal, da se ga je lotila pljučnica, in da so dnevi starega moža prejkone šteti.

Spravili so ga v posteljo v kabini in njegovo stanje je bilo tako slabo, da so mu Steve Burns-a, njegovega rešitelja, določili za bolniškega strežaja. Ponoči je »Nina Rose« rezala valove tako hitro, kakor je mogla proti jugozahodnemu vetru, ki je prinesel dež. Ta je kakor toča tolkel po lini kabine. Steve je sedel poleg starega moža in na svoj neroden način storil zanj, kar je le mogel, da bi mu olajšal troljenje.

Na Angusovem zagorelem obrazu je tlel ogenj vročice in njegovi dolgi, beli, razkuštrani lasje so mu dajali divji izraz. Bledlo se mu je, ko je presekano mrmral. Steve se je sklonil naprej, da bi ujel njegove besede.

»Francosko zlato...« je mrmral stari mož. »Francosko zlato... in Wolfe ga ni našel... prav pod njegovimi puškami.«

Nehal je govoriti in se smejal. »Dragulji! Dragulji!« je nadaljeval. »Svetli, bleščeči kamni — vse okoli vratov dam! Zdaj so pod zemljo kakor dame! Nore! Iskali so v Barachois-u — povsod! Nihče pa se ni zmisli na Goat Island (kozji otok)!«

Njegovo govorjenje je prešlo v krohotaanje. Steve se je vzruval in prsti so se mu zarili v bujne rjave lase. »Kaj se meša staremu možu?« Blodenje se je kmalu poglobilo, ker Angus je zdaj mirno ležal na postelji in njegov srepri pogled je bil obrnjen na višje svetlo, ki se je v loku zibala semintja, ko je »Nina Rose« butala in se kotilila po morju. Steve je vstal in nalil iz vrča kozarec vode.

Ko je vstal, je prišla njegova orjaška postava do veljave. Lahno se je sklonil, da se ni z rama zadel ob tram nad svojo glavo in njegova velikanska postava je skoraj napolnila majhno kabino. Težke lakti so mu visele z masivnih ram in z njegovega obraza se je odražala dobrodušnost, ki jo kažejo krepki, zdravi, mladi možje. Nosil je črn, pleten mornarski pulover z visokim ovratnikom, hlače iz sirove domače tkanine in težke škornje.

Vzel je kozarec vode, dvignil glavo bolnega moža in mu pijačo nastavljal na ustnice. Angus je vzdihnil, odprl ustnice in nekoliko pil. Potem je padel nazaj na blazino in zaspal za kakšne pol ure. Ko je zopet odprl oči, mu pogled ni bil več tako izgubljen.

Bolnik je bil zopet pri zavesti. »Kako se počutite?« ga je vprašal Steve, ko je videl, da je odprl oči.

»Tako dobro, kakor se morem, fant,« je hripavo zašepetal. »To je zadnja pot starega Angusa.«

Strah je zrl iz njegovih oči in prijel je Steva za roko.

»Ali se mi je bledlo?« je vprašal. »Ali sem mnogo klepetal?«

Steve je pokimal: »Malo.«

Stari mož je bil še bolj prestrašen in tesneje je prijel fantovo roko.

In zopet se je vrgel Hrapoška predenj na kolena. Z razburjenim, prekipeljavim glasom je tedaj začel stric: »Ljubil si žival, kakor vsak niti ljudi ne more ljubiti. S tem si me ganil in me v velikodušju prekosil. Izkazati ti hočem milost: darujem ti oprostilni list in sto rubljev na pot. Pojdi, kamor te veseli!«

»Hvala, nikamor nočem iti,« je zaklical Hrapoška.

»Kaj?«

»Nikamor ne maram iti,« je ponovil Ferapont.

»Kaj pa potem?«

»Iz proste volje bom služil vaši milosti še zvesteje, kakor sem vam služil doslej po sili.«

Stricu so začele veke čudno utripati; z eno roko je pritisnil nanje bel svilen robec, z drugo pa je objel Feraponta... In tedaj smo razumeli, da se moramo dvigniti s sedežev in tudi vsi drugi smo si zakrili oči. Lepo je bilo, ko smo čutili, da se je tu zgodilo nekaj v slavo Najvišjega in da je namesto temne groze napolnil prostor s svojim duhom mir v Kristusovem imenu.

Tudi v vasi, kamor so bili poslali kotle s kvasom, se je takoj pokazal učinek Kristusovega duha, ki je bil prišel med nas. Prižigali so ognje radosti, vsi ljudje so bili vedri in so se šalili med seboj: »Pri nas se je torej zgodilo, da tudi žival oznanja Kristusovo slavo v sveti tiho!«

★

Sganarella niso dalje preganjali. Ferapont je prejel, kakor mu je bilo obljubljeno, svoje oprostilno pismo in kmalu nato zavzel Justino mesto; ni bil stricu samo zvest služabnik, marveč tudi zvest prijatelj do njegove smrti. Njegove roke so stricu zatislile oči in pokopal ga je v Moskvi na Vaganovskem pokopališču, kjer je tudi njegov spomenik. Tam, ob njegovih nogah, počiva tudi Ferapont.

Cvetic jima sedaj seve nihče več ne prišaja, a po zakonitih in predmetnih luknjah v Moskvi so še danes ljudje, ki se dobro spominjajo na visokoraslega visolasega gospoda, ki je vedno kakor po čudežu uganil, kje domuje resnično gorje in prišel o pravem času sam ali pa poslal vsaj svojega vlega slugo z nekoliko izbuljenimi očmi, in sicer nikoli s praznimi rokami.

Ta dva dobra človeka sta bila moj stric in njegov Ferapont, ki mu je moj stric v šali nadel priimek: imenoval ga je krotitelj živali. (Konec.)

»O čem sem govoril? O francoskem zakladu?«

»Nekaj ste pravili o zakladu.«

Angus se je odpočil. Trenutek je ležal mirno, globoko zamišljen. Potem se je nagnil k Stevu.

»Fant,« je začel. »Vem, da ne bom nikdar več videl North Sydneya. Ti si videti kakor tisti, ki mu umirajoči lahko zaupa. Imam poslednjo željo, a če me boš goljufal — se bom vrnil z one strani in se maščeval tako, da boš želel, da bi bil ti tisti, ki je umrl.«

Stevu je bilo malo tesno. Bal se je, da se bolniku zopet blede, zato je skušal potisniti Angusa nazaj na blazino. »Nisem zmešan,« je ugovarjal stari in se skušal dvigniti. »A Bog ve, kako dolgo bom še — ne utegnem, da bi izgubljal čas.«

Cuj, če si čital zgodovino, veš, da je general Wolfe premagal Louisburga iz Droucra v letu 1758. Tam je bilo polno draguljev in denarja, ki ga po obleganju ni nihče našel. Zakladi so bili last grajskih dam. To je predolga povest, da bi ti jo zdaj pripovedoval, ampak —, njegov glas se je izgubil v šepetanje, »vem, kje so oni dragulji!«

Njegove oči so se svetile od vročice in razburjenja, ko se je dramatično prekinil.

»Zdaj poslušaj, fant. Imam hčer v North Sydneyu, ki je ne bom videl nikdar več — Annie McInteh ji je ime — in želim, da bi dobila one dragulje. Šele preteklo jesen sem izvedel o njih. Nameraval sem iti še na en ribolov, preden bi jih šel iskati, in potem bi ona in jaz mogla v izobilju živeti vse svoje življenje. Zdaj pa bo samo Annie in želim, da bi jih imela. Prizeji mi, da jih boš šel iskati, in da ji jih boš dal. Povedal ti bom, kje so.«

Steve je strmel v začudenju. Mnogokrat je slišal pripovedke o francoskem zakladu, zakopanem v Louisburgu, in slišal je celo, da so ga dvignili, a nikdar ni slišal take pripovedke. Oslinil si je ustnice.

»Prišežem,« je rekel. »Zaklad je njen in ne moj in gledal bom, da ga dobi.«

Starega moža je zgrabil kašelj in ga dušil skoraj celo minuto, preden je mogel zopet govoriti.

»Zdaj ti bom — povedal — kje je,« je govoril, dušeč se. »Zakopan je — na severnem — koncu Goat Islanda, v pristanišču Louisburg; prav tam spodaj, kjer je Wolfe nakopičil svoje puške — ne moreš zgrešiti. Prav na obali, severno od skladišča pušk, ki ga je bil Wolfe napravil za svoje baterije. Ti ga boš izkopal za njo, ga boš?«

»Izkrcal se bom v North Sydneyu,« je obljubil mladi mornar, in gledal bom, da dobi svoj zaklad.«

Bolnik je legel nazaj na blazino.

»Hvala. Moral sem komu povedati in mislil sem, da boš ti —«

Naenkrat se je prekinil in kazal na odprto lino za Stevom.

»Kdo je tisti pri oknu tam?« je vprašal razburjen.

Steve se je naglo ozrl in še ujel izginjajoči obraz, bled v črni noči.

»To je nekdo, ki je poslušal, kar sva govorila,« je kričal umirajoči. »Nekdo, ki ve o Aninem zakladu. Ne boš pustil, da bi ga drug dobil! Prizeji!«

Njegov obraz je žarel. Postajal je bolj in bolj razburjen, ko je mislil, da bi kdo drug utegnil dobiti zaklad. Steve se je vsekakor trudil, da ga zagotovi in pomiri; stari mož pa je še nekaj minut sam s seboj mrmral, potem pa zaspal — in se ni več zbudil...

Ob času McIntehove smrti je bila »Nina Rose« komaj en dan oddaljena od North Sydneya, in kapitan je določil, da bodo vzeli truplo s seboj za pogreb, namesto, da bi ga vrgli v morje, kakor je običaj. In tako je mala jadnica brez zamude nadaljevala svojo pot.

Prihodnji popoldan je Steve naznanil kapitanu, da se želi izkrcati v North Sydneyu. Kapitan Walters ga je začuden pogledal.

»Kaj bom moral najeti kar novo posadko v North Sydneyu?« je vprašal. »Ti si drugi, ki prihajaš z željo, da se izkrciš.«

Stevovo srce je hitreje bilo ob tej novici. »Oni drugi mora biti tisti, ki je pri oknu prisluškoval.«

»Kdo je drugi,« je poizvedoval kolikor mogoče brezbrizno.

T. Hirst:

Hlače gospoda profesorja

(Po angleškem izvirniku I. V.)

Gospod profesor Mrvar napravi vsak teden najmanj po en botanični izlet. Odkar je stopil v pokoj, so ti izleti edini pripomoček, da pozabi na svoje vdovstvo. Kadar stopa po gozdu v svojem obnošenem zelenkastem škapnju, oguljenih hlačah, se mu zdi, da je njegova nepozabna Ana še vedno poleg njega, ob takih prilikah se mu celo zdi, da se z njo pogovarja.

Ob nekem takem izletu pa se je našemu gospodu profesorju pripetilo nekaj strašnega. Vračal se je z romantičnega Mrtuljeka proti postajici Gozd na Gorenjskem. Nabral je dokaj novih rastlin in korenin ter zadovoljno čakal na vlak, ki ga ima prepeljati domov. Toda že na postajališču se mu je zdelo, da se je moral nenavaden pogosto popraskati pod desnimi kolonom, kot da bi se mu tam naselila kakšna žuželka, katero treba preganjati. Prav lahko mogoče kaj takega.

Spomnil se je, da je nazadnje sedel na drevesnem parobku, ko je povzli zadnji košček s seboj prinesene malice in pa da je bilo tam okrog dosti mravelj. Da je gospod profesor ugedna in spostovana oseba, pa živalice seveda v splošnem ne morejo vedeti. Z eno besedo — ne da se tajiti, gospod profesor je imel v hlačah mravlje, mogoče celo dve, tri, ali celo kolonijo.

Zaman je ščipal, stiskal in pritiskal tam okolu kolena, nevišne golazni ni bilo mogoče pregnati ali jo ugonobiti. K sreči so iz vlaka, ki je zdaj

»Joe Killeen,« je odvrnil kapitan. »Dobro, mislim, da dve roki prav tako lahko pogrešam, kakor eno.«

Steve se je obrnil proč. »Če je Joe Killeen slišal o zakladu, ne bo brez neprilik. Z vsakim drugim bi se lahko sporazumel in mu zaupal in dobil njegovo pomoč. Joe Killeen pa ni mož, s katerim bi se dalo govoriti. On je sin Indijance, ki se je poročila s polplemen-skim Ircom, in vse slabe lastnosti obeh plemen so združene v Killeenu. Izdajalski je, hinavski, prepirljiv in skoraj brez vsake boljše lastnosti, razen da je dober delavec in veščak ob čolnu. Sicer bi ga kapitan Walters pod nobenim pogojem ne trpel na krovu »Nina Rose«; saj je bil znan po svoji natančnosti glede svoje posadke. Saj je sam rekel, da je pri čolnu Killeen vreden dveh mož.«

Njegova zunanost je bila nenavadna kakor njegov značaj. Imel je gladke črne lase indijanskega plemena; njegova polt pa je bila bela in njegove oči modre. Bil je mnogo manjši kakor Steve, zato pa gibčnejši in hitrejši in kretal se je z živahnostjo in dražestjo mačke.

Z možem take vrste, je vedel Steve, da odpravi najbolje, če mu naravnost in odločno poveš, kar mu gre. Zato je bil vesel ono noč, ko je bil pri krmilu, da je prišel Killeen do njega.

»Rad bi govoril s teboj, Steve,« ga je pozval Killeen takoj, ko se mu je toliko približal, da ga je lahko slišal.

Steve je poklical Tom Bowie-ja, drugega od straže in ga prosil, da prevzame kolo. Ta mu je ustregel in on in Killeen sta šla proti ograji.

»Slišal sem, kaj je stari sinoči govoril,« je začel s svojim raskavim glasom. »Imam ponudbo zate.«

»Kaj je?« je vprašal Steve.

»Tisto dekle ničesar ne ve o tem zakladu,« je dejal Killeen. »Samo ti in jaz. Dvignila ga bova in si ga razdelila.«

»Ne,« je odvrnil Steve.

»Zakaj ne?« je silil Killeen. »Kar je ne peče, ji ni treba gasiti — in ti gotovo ne boš tako neumen, da bi izročil na tisoče dolarjev dekletu, ki niti ne ve, da živi.«

»Prav to bom storil, in če si moder, pusti to stvar in mene pri miru. Sicer jo boš izkupil,« ga je svaril Steve.

Jezen pogled je zatemnil Killeenov obraz.

»Dobro, ponujal sem ti. Da mi ne boš evlil, če nič ne dobiš,« je ostro rekel. Za trenutek je umolknil, potem pa nadaljeval: »Če si tak norec, da boš svojo polovico dal tistemu dekletu, je najbolje, da bom storil...«

»Najbolje, kar boš storil, je, da boš šel s poti,« mu je Steve prestregel besedo.

»O, tega pa ne! Nimam namena iti spoti,« je kričal Killeen. »In ti si tisti, ki jo boš izkupil, če me boš skušal odpraviti!«

Steve se je za korak umaknil.

»Tako?« je vprašal. »Dobro, Killeen, samo da ti pokažem, kaj se ti bo zgodilo, poskusi to...«

Njegova orjaška pest se je nepričakovano v loku zavihtela in udarila Killeenovo podčeljust. Polplemenec se je težko nagnil proti ograji ladje. Zaslišal se je glas kakor bi cepil drva — krič — in izginil je preko roba »Nina Rose«. Steve je skočil proti ograji. Videl je samo še vrtnice bele pene, kjer je Killeen padel v morje...

»En mož nam je padel v morje! En mož nam je padel v morje!« je kričal Bowie ob krmilu, dočim je Steve osupel stal. Ni se mogel niti geniti. Bowie je zavrtel kolo in zasukal jadnico v veter. Več mož od straže je skočilo k svojim čolnom, jih spustilo čez krov v morje in brezupno veslalo nazaj in iskalo Killeena, ki je bil znan kot dober plavač.

Krik, da je mož padel v morje, je spravil kapitana na krov.

»Kaj se je zgodilo?« je vprašal Bowieja, ki je še vedno bil pri krmilu. S par besedami je mornar, ki je bil priča prizoru, povedal, kaj se je pripetilo.

Kapitan se je obrnil k Stevu.

»Upam, da ga bodo našli,« mu je ostro dejal. »Če ga ne bodo, mislim, da se boš v North Sydneyu izkrcal v ječo!«

Po teh besedah je odkorakal in gledal, ko so v morje spustili še dva čolna in pustil Steva še bolj poparjenega kakor je bil prej.

Dve uri so čolni iskali, pa niso našli niti sledu o Killeenu. Nazadnje so iskanje opustili. Zelen od jeze je kapitan gledal, ko so na

krov vlekli zadnji čoln. Potem se je obrnil k dvema izmed posadke: »Vklenite tega moža v verige in izročite ga policiji v North Sydneyu,« je kratko zapovedal, kazoč na Steva.

Brez odpora se je dal Steve vkleniti in odpeljati v ladijski zapor. Temne misli so mu rojile po glavi. »Povedal bom dekletu, kje je zaklad in lahko ga bo dvignila. Ali pa bom morda dobil poroka in bom sam to storil. Potem se je spomnil, da takemu, ki je obtožen umora, ne dovoli poroka, in če bi ga, saj ne pozna nikogar v North Sydneyu, ki bi zanj jamčil. Zastokal je in se skušal udobno zlekčiti na kupu vrvi, ki so ležale v kotu. Njegove vklepane roke in njegova skrbni polna glava pa mu ni dala zaspati. Vso noč in tudi ves prihodnji dan, dokler ni »Nina Rose« zavozila do otoka pri North Sydneyu, je sedel in mislil in mislil, dokler ni njegova glava kakor uro zopet in zopet ponavljala istih načrtov.

Nekaj minut potem, ko je »Nina Rose« dospela, so ga odpeljali na krov in ga izročili dvema redarjema, ki sta ga hitro odpravila v čakajočo avto. Tam mu je Walters izplačal mezdo. Potem so z njim oddržali v ječo, kjer so napravili zapisnik. Drugi dan bi moral biti zaslišan pred sodnikom.

Sam ni vedel, zakaj, a vendar je v svojih jetniški celici laže razmišljal kakor na ladji. Na koncu vsega premišljevanja mu je bilo dvoje jasno: da mora z Annie McInteh nemudoma govoriti in da mora dobiti odvetnika, ki mu bo izposloval toliko prostosti, da bo šel v Louisburg in pomagal iskati zaklad.

Ko je kakšne pol ure globoko premišljeval, je poklical ječarja.

»Želim govoriti z odvetnikom,« je naznanil uslužbencu, in moram govoriti z Annie McInteh, hčerko na ladji umrlega ribiča.«

Ječar je kimal z glavo.

»Z odvetnikom bo šlo, tega vam lahko pre-skrbim; ne vem pa, če bo Annie McInteh hotela govoriti z vami.«

»Če bo hotela ali ne,« ga je nestrpno zavrnil Steve. »Bil sem zadnji, ki sem govoril z njenim umrlim očetom in imam poročilo zanj.«

»Dobro, bom videl, kaj se bo dalo ukreniti,« je dvomljivo dejal ječar. »Dobil vam bom zagovornika, ne morem pa obljubiti zaradi Annie.«

A vendar, najsibo kakorkoli že, Annie je prišla prej kakor odvetnik. Prišla je v žalni obleki dol po hodniku do Stevove celice. Ne-prestano je pritiskala robec na svoje temnomodre oči, rdeče obrobijene od joka.

Steve ji je na kratko povedal vsebino svoje pogovora z očetom. Njeno zaupanje ga je opogumilo in zaupal ji je okoliščine, ki so ga dovedle do ječe. Ves čas je nemo poslušala. Potem, ko je Steve končal, je izpregovorila:

»Težko je zdaj misliti na take stvari,« je počasi začela, »oče pa je hotel, da bi dobila zaklad, če je sploh tam. Mislim, da je dobro, da skušamo kaj ukreniti.«

»Tako je prav,« je odvrnil mladi mož. »Rad bi prišel odotven ven samo za tako dolgo, da dvignem tisti zaklad. Poslal sem po odvetnika. Morda mi bo dobil poročilo. Ne vem pa še, česa so me obdolžili. Če pridem ven, bova morala hiteti.«

»Jutri bo očetov pogreb,« je počasi odgovorila. »Če pridete na prosto, bova morda jutri zvečer šla v Louisburg. Oh, vse je tako naglo prišlo!«

Za trenutek se je zdelo, da bo podlegla razburjenju, k sreči pa se je prav takrat pojavil odvetnik. Ko se je bil predstavil, je hotel Annie poslati proč, da bi govoril s Stevom samim. Ta pa mu je branil in prosil, naj ostane. Potem je začel pripovedovati odvetniku o dogodkih, ki so ga spravili v ječo. Prepričal je Killeenom pa je zamolčal, kljub temu, da je Annie to zaupal.

»Samo za to gre, ali morem dobiti poroka?« ga je vprašal Steve. »Imam zelo važen posel in bi rad šel ven, da bi ga opravil.«

»Imate koga, ki bi bil priča za vašo trditve, kako je Killeen padel v morje?«

»Da. Tom Bowie je bil pri krmilu poleg naju, ko se je zgodilo. On je vse videl.«

Odvetnik je nekaj časa razmišljal.

»Zdi se mi, da je vse skupaj bil preprič, ki se je tragično končal. Ni vzroka, da bi vam odrekli poroka. O čem sta se pripravila — za dekle?«

»Da, za dekle,« je potrdil Steve.

(Dalje prih. nedeljo.)

privozil, stopili nekateri letoviščarji, tako da je bil vagon, v katerega je sedel gospod profesor, popolnoma prazen. Sedaj bo tu lahko nemoteno napravil ofenzivno velikega obsega. A bolj ko je praskal in lovil, bolj je ščegetalo in grizlo ter proizvajalo proste vaje po njegovi desni hlačnici. Nazadnje ni mogel več strpeti, potrpljenje ga je minilo, zato je sklenil, usodne hlače kratkomalo sleči ter jih skozi odprto okno izstestiti. Do prihodnje postaje je še daleč, hvala Bogu, vagon pa prazen. Sklenjeno, storjeno. Vstopil je s hlačami v rokah pred odprto okno ter jih po vseh predpisih iztepal v mimo brzeci prepri. »Tako,« si je mislil, »zdaj gotovo ni nobene mravlje več v hlačah.«

Ko pa je hotel gospod profesor Mrvar hlače potegniti v notranjost vagona, je naenkrat nekaj zahreščalo, hlače so se zapletle med vejave preblizu proge rastočega grma in še preden se je gospod profesor zavedel, kaj in kako, mu jih je iztrgalo iz rok in — o joj — v trenotku je stal tu brez hlač. Vse to se je izvršilo kot bi trenil.

Toda, le ne takoj obupati in stokati, saj na prihodnji postaji gotovo ne bo nihče vstopil, na jesenicah pa se bo že kaj dobilo, saj se med železničarji dobe dobri ljudje in par hlač se bo tam gotovo dobilo, ni zlomek. In gospod profesor se je mirno vsedel, prav tja v kot.

Vlak je počasi zmanjševal brzino ter končno ustavil. Zdelo se mu je, da dolgo časa čaka, le čemu? Naenkrat pa se vrata kupeja odpro in vstopila je starejša gospa, v eni roki dežnik, v drugi troje kartonov. S precejšnjo mero neokretnosti se je zabarikadirala med papirnate škatlje nasproti

gospodu profesorju. Ta je skrival svoje »bajkselne« kolikor mogoče globoko pod klop, kolena pa si je pokril z razgrnjenim časopisom.

Njegova sopotnica ni ničesar opazila, naslonila se je na dežnik ter takoj zadremala.

Vse je šlo po sreči in bi najbrže tudi dalje šlo tako, ako ne bi imela gorenjska proga tam neke pod Dovjem precejšnje ovinek, tako, da se ti vlak prav nagne, vsaj zdi se tako potniku. Ko so torej privozili do tega ovinka, je stari dami izpodmaknilo dežnik, ki je padel ravno na časopis ter ga gospodu profesorju pretrgal. Gospa se je hotela opravičiti, a beseda ji je obšla v grlu, samo zijala je, široko zijala, zakrčala ter neverjetno hitro skočila pokonci. Potegnila je za zasilno zavoro. »Blaznež, norec,« je zakrčala, nato pa se nezvest na zgrudila na klop poleg profesorja.

Vrata so se odprla in vstopila sta vlakovodja in sprevidnik. Gospod profesor se je hotel v nekakem govoru opravičevati, a le jecljaje je spravil na dan nekaj nerazumljivih besedi. Končno je bilo vendar toliko razumeti, da je prišel ob svoje hlače po naključju, ne namenoma, pač pa, da mu jih je usoda iztrgala iz rok. Železniška uslužbenca sta prasnila v glasen krahot, ki je celo omedlelo damo spravil k zavesti. Po dolgem sem in tja so mu prinesli iz bližnje čuvajnice bele železniške platnene hlače, tako da je mogel svoje potovanje nadaljevati proti domu — v hlačah.

Zadeva je zdaj urejena in pojasnjena, celo uradno tudi. Ostalo pa je še odprto vprašanje, ali je upravičena uporaba zasilne zavoro radi hlač, ki jih veter odnese, prosim, profesorjevih hlač.

ŽENA IN DOM

Dom - praktična šola

Najdragocenejše, pred vsemi tatovi, go-spodarskimi krizami in preobratu v javnem in zasebnem življenju varno, je imetje: kar človek zna in more, more duševno in telesno. Čim več zna in čim več more, tembolj je bogat in varen za vse slučaje in izpremembe, ki jih prinaša življenje. Samo to je treba vpoštevati, da tudi s svojim znanjem ne smemo biti hazardisti, ne smemo staviti vsega na eno samo karto: prav je, da se poleg svoje poklicne stroke seznanimo tudi še s kakim drugim delom, s katerim si moremo v slučaju potrebe pomagati vsaj za silo. Sploh je prav, da se od mladosti vadimo spoštovati vsako pošteno delo in da smo vedno pripravljeni prijeti za vsako delo, če prilike tako nanese in se oglasi nuj.

Med dela, ki bi jih moral vsak človek, neglede na spol in stan, znati, spada oskrbovanje samega sebe in če treba drugih v najnujnejših življenjskih potrebah: priprava hrane pa vzdrževanje reda in snage. Ni treba, da bi bil vsakdo cela gospodinja, ali za silo mora vsak znati pripraviti par enostavnih jedi, urediti posteljo, pomesti, osušiti čevlje, prišiti gumb, pravilno zabiti žebelj, rabiti žago, sekiro, sveder. To spada k samovzgoji, k self-mademanstvu, k čim večji neodvisnosti od zunanjih razmer in prilik; zato imajo to šolanje v svojem vzgojnem sestavu mnoge moderne mladinske organizacije (posebno skavtizem) pa redovi in semenišča.

Na prvem mestu pa je za tako praktično šolanje poklican dom z gospodinjino in materjo na čelu. Najprej lastni otroci! Otroci se zelo radi pridružijo odraslim pri vsakem delu. Seve so najprej samo v oviro in jim služi delo samo za igranje, za šalo. Tu pa je ravno prilika in dolžnost za mater in druge odrasle, da otroku potrpežljivo in resno pokažejo, kako naj naredi, da bo res nekaj napravil, da bo njegovo delo res nekaj zaleglo. Seveda ne morejo otroci pri vseh delih pomagati, a primerni opravki se najdejo tudi za najmanjše. Za vzpodbudo je treba otroka po vsakem opravljenem delu — mereč z mero, ki je otročevim močnim primerna — pohvaliti, za večja ali posebno skrbno opravljena dela tudi nagraditi, to pa takoj ali pa na teden ali mesec ali za god ild. Prav je, da spozna otrok vrednost dela tudi s te — to je z grotne strani, dasi mu je treba predvsem predložiti pravni blagoslov dela in brezpogojno dolžnost do dela, ki se mu ne sme odtegniti noben človek.

Nikdar pa ne nalagajmo otroku za njegove moči pretežkega ali predolgotrajnega dela, ker s tem v njem za dolgo časa — ako ne za vedno — ubijemo veselje in pogum za delo.

Kam z obiljem

Letos doslej nismo imeli suše, pa tudi ne moče ne drugih splošnih ujm, in polje in vrti donašata obile pridelke. Vsi naši glavni domači trgi so z različno zelenjavo, sočivjem in sadjem prenapolnjeni. Cene so izredno nizke, tako da se pridelovalcem komaj še izplača trud. Za gospodinje bi zabeležili par misli, ki se vsiljujejo ob tej priliki.

Tako mestne kakor kmetijske gospodinje naj izkoristijo obilje pridelkov in naj kolikor le mogoče izključijo iz vsakdanje hrane meso in ga nadomestijo (poleg mlečnih jedi) z zelenjavo, sočivjem in sadjem. Razen tega naj se s temi živili kolikor le mogoče založe tudi za zimno v konzerviranem stanju. Saj vkuhanje in vlaganje v kis in sol ni nikakoli posebna umetnost; treba je le ravnati natančno po navodilih, ki so v bistvu zelo enostavna in jih najdemo po vseh kuharskih knjigah pa tudi po vseh listih (posebno v »Vigredic«). Naloga gospodinje je, da blagoslov vrtnih in poljskih pridelkov gospodarno izkoristimo in se bo v našem gospodarstvu ta blagoslov blagodejno poznal.

Glavne trge bi bilo treba razbremeniti in organizirati neposredno pošiljanje zelenjave in sadja v vse večje industrijske kraje in kraje tujskega prometa. Na ljubljanskem trgu n. pr. ob letini ti pridelki skoraj nimajo nobene cene, po manjših trgih so pa predragi in jih manjka. To vprašanje bi se dalo urediti le na združni način. Pomisliti moramo, da pridelovanje zelenjave in sočivja na deželi vedno bolj napreduje in se zaradi preobčutljive trga že sedaj komaj še izplačuje. Tudi razne živilske industrije, ki bi delale predvsem za izvoz, bi utegnile izboljšati donosnost zelenjadarstva in sadjarstva.

Gospodarstvo se mora vedno uravnavati po izpreminjajočih se pogojih domače potrošnje in izvoza. Novodobni način prehrane, ki se polagoma uveljavlja, omejuje porabo mesa; tudi izvoz ima vedno večje ovire. Zato kmetijske gospodarstva ne kaže več v prvi vrsti opirati na rejo klavne živine. Mlekarstvo, perutinarstvo, zelenjadarstvo in sadjarstvo se morajo vedno bolj vpoštevati. A vnovčevanje treba smotrno organizirati, drugače pridemo le z dežja pod kap. O tem si morajo ustvariti jasno sodbo tudi naše gospodinje, v katerih področje spadajo gornje panoge, da jih gospodarske razmere ne bodo prehitevale in enostavno pehale od koraka do koraka — v njihovo škodo.

Pomoč pri roki

Veliko bolečin in nevarnosti za resnejšo bolezen prihranimo sebi in bližnjemu, ako imamo vedno pri rokah pomoč za različne majhne okvare in nenevarna obolenja. V ta

Vsaj dom naj ne izkorišča delovnih sil svojih lastnih članov, posebno pa ne otrokovi.

Otrok, ki se je pri materi in očetu naučil z veseljem delati, karkoli treba, ceniti in ljubiti vsako delo, bo izvrstno opremljen in pripravljen odšel v življenje — neprimerno bolje nego len in razmekhužen, pa najsi so starši zbrali zanj še tolikšno gmočno premoženje. Kaj pomaga n. pr. če prinese dekletu k hiši še toliko doto, če je pa slaba gospodinja in uhaja premoženje iz njenih rok kakor voda iz razsušenega škafa. Nasprotno pa prinese v hišo blagostanje žena, ki sicer ni imela dote in bale, zato pa pridne roke, bister um in blago srce.

Izredno velikega pomena pa je praktična šola po domah tudi za tuje delovne moči, za služkinje, posebno za mlade začelnice. Usoda posameznice pa dobrobit nekaterih družin utegne biti odvisna od tega, če najde dekletu v svojih prvih službah vrle gospodinje, praktično šolo. Če naletite na služkinjo ali postrežnico, ki na prvi mah pokaže svojo pridnost, svojo delovno vestnost, svoj zmisel za snago in red, potem vam bo na vaše priznanje skoro vselej takele povedala: »Tako me je naučila gospa, pri kateri sem služila toliko in toliko časa. Bila je zelo stroga in natančna, a delali sva skupaj in vse mi je lepo pokazala. Zdaj pa sploh ne morem drugače, kakor da vsako delo dobro in prav opravim.« Kakšen blagoslov tako dekletu za tuje družine in če se poroči, za svojo lastno!

Vse bolj bi se morale gospodinje zavedati svoje učeniške naloge in se ji z vso vestnostjo posvečati. Seveda je treba za to velike potrpežljivosti. Otroci so izprva nerodni in marsikaka mati še večjih hčera ne pritegne h gospodinskemu delu, češ: »Tako je nerodna, da preje že sama storim, predno bi njej dopovedala.« To je nepravilno ravnanje, ker morja hči ne bo imela nikoli več prilike, da se privadi gospodinskemu delu in po posledice bridko čutila v lastnem gospodinjstvu. Ravno tako ne smemo obupati nad služkinjami začelnicami, če le vidimo, da imajo dobro voljo za delo. Pokažimo, opominjamo ne enkrat ali dvakrat, marveč če treba tudi sedemkrat, dokler se ne bo »prijelo«. Vsaka gospodinja, ki tako ravna, sme imeti zavest, da je storila prav posebno dobro delo in si pridobila za splošnost velike zasluge. Te zasluge bi zaslužile javno odlikovanje in je le čudno, da se odklikuje vsako drugo delo za dobrobit celote, samo to ne.

Prva in najboljša šola, ki vzgaja za življenje, je domača šola. Izplača se, da ji žene posvete vso svojo sposobnost.

namen si uredimo domačo lekarno po svojih močeh. Lipovo cvetje, kamilice pa arniko in tenko izprano platno za obveze pač že od davnani hrani vsaka gospodinja. Zbirko sredstev pa moremo znatno izpopolniti.

Predvsem mora imeti domača lekarna svoj lastni prostor — omarico ali kovčec, kamor ne spravljamo nič drugega. Lekarniška zdravila ne spadajo sem, ker se pokvarijo. Pač pa imejmo v zalogi razne obliže, alkohol, čaje, kreme, zavojček vate in običajna sredstva, ki lajšajo bolečine. Eno prvih pravil vsake lekarnice je, da je vsako sredstvo za vsakogar razvidno označeno po imenu in tudi, v katerih slučajih pomaga. Na primer:

Baldrianove kapljice, kapljice poprove mete, Hoffmannove kapljice, baldrianov čaj: za pomirjenje živcev in proti nespečnosti.

Čaj poprove mete in pelinov čaj: proti bolečinam v želodcu.

Kamilični čaj, kuminov čaj proti bolečinam v trebuhu.

Prsni čaj s sladkim lesom.

Bezgov in lipov čaj za potenje.

Mravljiniči špirit, kloroformovo olje proti običajnemu revmatičnemu trganju.

Očetno-kisla glina in vodikov dvokis (eno čajno žličko na čašo vode), formamin, očiščeni glicerini (za grgranje) evkaliptovo olje (20 kapljic na lonec vrele vode za vdihavanje): proti bolečinam v vratu.

Praški proti glavni in zobobolu.

Jodova tinktura, vata, obveze, obliži za sveže rane.

Vata za opekline, apnena voda, borovalo mazilo, obveze: za opekline.

Kamilični čaj: za izmivanje vnetih oči (uporabljamo mlačnega, ne sme biti premočnega).

Mazilo ali olje, očiščen zdravilni puder: v varstvo pred solnčno opeko.

Salmiak (ena velika žlica za eno hladno kopel): če bole in peko noge.

Klinčkovno olje proti mušjim pikom.

Očetno-kisla glina: proti vnetju po mrčesnem pikju (obkladki).

Sredstva za kajenje, če so prišli v sobo komarji ali drug mrčes.

To zbirko lahko gospodinja poveča s sredstvi, ki jih pozna iz lastne izkušnje.

Dalje naj bi bile v domači lekarni prekuhanne medicinske škarje z napisom: »Obvez se je dotikati samo s škarjami in popolnoma čistimi rokami!«

Poleg obveznih zavojčkov in vate naj hrani domača lekarna tudi mehke, izprane in zlikane platnene krpe; potem potrebuje za pripremljen ledolod in trehuh. Dalje prekuhanje pinceto za odstranjevanje tršice in drugih tujih predmetov iz kože in ran, pa toplomer. Če se pokaže vročina (nad 37 stopinj), treba poklicati zdravnika.

Lepota in zdravje

Oči.

»Oči so okna duše,« pravi pregovor. In res, kaj vse lahko čitaš v očeh! Srečo — nesrečo, odkritost — zvitost, pogum — strah; lahko so oči živahne ali mrtve, dobre ali zlobne, mirne ali jezne, vesele ali žalostne, prosočne ali zapovedujoče itd. So pa tudi oči brez izraza, prazne.

Nič ne more dati obrazu več ljubkosti kakor jasne, izrazite oči. Vsakdo rad gleda v globoke, dušepolne oči in gotovo pozna vsakdo med svojimi znanci osebo, čije ljubkost izhaja prav iz njenih oči. Dolge, temne trepalnice in lepo oblikovane obrvi še povečajo lepoto oči. Zaradi njih so oči bolj žive, globoke, ljubke. Jasen, zadovoljen izraz pa mnogo pripomore, da so oči privlačne ne glede na njihovo barvo. Barva oči je prirojena in je seveda ne moremo izpremeniti. Jo pa lahko poudarimo s tem, da se po nji ravnamo pri izbiri barve obleke, klobuka, nakita in drugih potrebščin in okrasov.

K sreči je minila moda, da bi si žene pulile obrvi tako dolgo, dokler ni ostalo skoraj nič, to se pravi, tanka črta dilačice. Videl si najbolj čudne, nenaravne učinke pretirane krivulje ali ravne črte, dvoje pokvarjenih obrvi. Kakor drugim pretiranim modnim ka-

pricam je bil tudi ti usojen kratek čas, in zdaj se je za trajno vrnila moda naravnih, lepo oblikovanih obrvi.

Vendar pa so slučaj, kjer kaže izpuliti nekaj upornih dilačic, takih, ki so odveč. Če se obrvi nad nosovim mostom stikajo, dajejo oster, kakšenkrat zelo zloben izraz, posebno ženskem obrazu, ki bi bil drugače lahko ljubezniv. Oči pod takimi obrvmi se vidijo kakor bi bile preblizu skupaj. Najboljše sredstvo, da se trajno iznebijo dilačice, ki so odveč, je elektroliza. To pa je zelo nadležna naloga, in če so obrvi težke, te stane mnogo časa in tudi denarja. Če jih puliš s pinceto, te pač nič ne stane, a dilačice zrastejo vedno znova. Paziti moraj na to, da razstoj med obrvmi ni preširok, ker to bi dajalo obrazu prazen izraz.

Žena, ki ima redke obrvi, naj si jih, če želi, maže z belim vazelinom, ki pospešuje njihovo rast, ki jih pa tudi potemni, če to dela vsak dan več časa. Za vazelin rabi majhno krtačico.

Potrebno je tudi poudariti, da so oči morja prvi organ, ki kaže tvoje zdravstveno stanje. Slabo zdravje ali nervoznost se izraža v očeh prej kakor kjerkoli.

Oči, ki pečejo, niso nikdar čiste in jasne.

Izogibaj se, da bi oči mučil s tem, da bi čital ali delal v slabo razsvetljeni sobi, somrak, ali da bi hodil brez očali, če jih dejansko potrebuješ. Če se oči preveč mučijo, se ti ne napravijo samo gube okoli oči, ampak to povzroča nervoznost in različne organske motnje.

Ne delaj neprestano sklonjen nad delom, ker pri tem očesne žilice nabreknejo in tako nastane kongestija. Trepalnice izgube svežost in se vidijo kakor bi bile iz krepa in stare. Če se ti oči utrudijo, zapri jih za nekaj minut, da počivajo, potem pa, ko jih odpreš, jih usmeri na kakšen oddaljen predmet, čim dlje tem bolje.

T. D.

Poklicna šola za našo žensko mladino

Namen te šole je splošna, družabna, go-spodarska in strokovna izobrazba slovenskega ženstva. Razviti mora v žensstvu z umskim in praktičnim poukom sile in možnosti do čim večje samostojnosti, po kateri naj bi se ženske udeleževale kot gospodinje in matere, kot uslužbenke v gospodinjstvu, ali po večletnem obisku take gospodinske šole kot izprašane upraviteljice v internatih, sanatorijih, hotelih, restavracijah in drugih enakih samostojnih gospodinskih podjetjih.

Tako izobrazbo daje Krekova meščanska-gospodinska šola v Zgornji Šiški pri Ljubljani, ki ima po ministrskemu odloku z dne 8. julija 1915, št. 18.120—XXI—b, pravico javnosti, odobreno po prosvetnem ministru v Belgradu z dne 4. maja 1932, št. 7431-1. Deli se v dva letnika: 1. v redno gospodinsko šolo, ki traja eno šolsko leto. V to šolo ali v I. letnik se sprejemajo mladenke, ki so dovršile meščansko šolo ali nižjo gimnazijo ali kako drugo srednjo šolo; izjemno se sprejmejo tudi učenke iz osnovnih šol, vendar te šole v II. letniku ne morejo nadaljevati. — 2. Učenke strokovne šole ali II. letnika so lahko vse mladenke, ki so dovršile vsaj meščansko šolo ali nižjo gimnazijo ali kako drugo srednjo šolo in so dovršile s prav dobrim uspehom katerokoli celoletno gospodinsko šolo s pravico javnosti.

Ta ženska strokovna šola je podrejena prosvetnemu ministru in je podprta vzgojna naloga poklicne šole.

Modne novosti

Jesenska obleka iz motno rjavega volnenega blaga z vikanimi vzorci; jopica je kratka in se zapenja s tremi gumbi; ovratnik je iz krzna in je samo z gumbi pripet na jopico. Krilo je gladko; zraven flanelasta telovnik skladne barve, spodaj priprosta bluzica z zavrtniki.

Jesenska obleka: gladko krilo iz temno-modrega sukna, zraven bela flanelasta bluzica v obliki telovnika. Vrhna jopica je pletena, vodoravno progasta.

Kaj prinese jesenska moda?

Prvi vzorci jesenske mode prihajajo na dan in kažejo, da nimamo pričakovati nikakih velikih preobratov, marveč da pojde razvoj v sedanji umirjeni, zmerni smeri dalje.

V nasprotju s skrajno pestrostjo poletnih tkanin prinaša jesen enobarvne tkanine. Ta mirna moda bo zelo dobrodošla. Kajti enobarvno blago ni tako izrazito otrok enodnevnice mode in se da nositi leta in leta. Ob sedanjih prilikah pa je pretežna večina žena prisiljena, da štedi in če le mogoče odloži nakup nove obleke na boljše čase.

Novi enobarvni blagovi so večinoma motni, tako da je učinek še mirnejši. Mehki so in prožni, tkani in obdelani po novem načinu. Dobiti jih bo v dragih in cenenih kakovostih. Glavne barve so črna, modra in rjava.

Črna barva itak ni nikoli nemoderna, pa vedno odlična in primerna. Treba je le, da si izberemo kroj, za katerega je treba blago čim najmanj razrezati: taka obleka se da vedno izlahka preurediti.

Rjava barva je predvsem namenjena sportu. Izbera obsega vse odtenjave od tobakove rjave do beige barve.

V veliki meri se zopet uveljavlja mornarsko modra barva, a dobiti je tudi vse odtenjave do bledomodre.

Rdečo barvo zastopajo predvsem odtenjave: oranžno, rjasto in črešnjevo rdeča, zeleno barvo pa travnato, billardno, mandljevo in olivno zelena.

Za večerne obleke se bodo v znatni meri uporabljali beli in biserno sivi blagovi.

Po snovi bodo odlično prevladovali volnenine, celo tudi za večerne obleke.

Kar se tiče imen novih tkanin, je z njimi križ; vsak tovarnar ima svoje označbe, večinoma francoske ali angleške, katerih pravilna izgovorjava je težavna in za večino neizvestna, prevesti pa jih tudi ni mogoče, n. pr.: bouclé, tweed, duvetine, cotelés i. dr.

Jedilnik za avgust

(Krekova meščanska-gospodinska šola v Zgornji Šiški pri Ljubljani.)

Ponedeljek, 15. avg. Kosilo: Sadje. — Telesni polki v prelačen koreninski juhi. — Bržole z omako, pražen riž in praženo korenje. — Sirove rezine. — Večerja: Zdrobov pečenjak in salata.

Torek, 16. avgusta: Kosilo: Sadje. — Tolče na kokošja juha. — Meseni cmoki v paradižnikovi omaki, zabeljen krompir. — Čokoladni kipnik z beljakovo peno (zamorek v srajci). — Večerja: Pšenični vlivanci in salata.

Sreda, 17. avg. Kosilo: Sadje. — Jetrne ocvrte ječme v juhi. — Govedina, nadevani paradizniki in drobnjakova omaka. — Limonov narastek. — Večerja: Vampi (podvrteke, ožrele) s parmezanom in polento.

Četrtek, 18. avg. Kosilo: Sadje. — Opečen kruh v špinaci juhi. — Dunajski mesni kipnik dalmatinske zelje (zelje s paradižnikom) in grah v skledicah. — Ocvrte rižve klobasice. — Večerja: Jajčni podmet z gobami in salata.

Petek, 19. avg. Kosilo: Sadje. — Karfiolova juha. — Špinadne omelete in kumare v kisli smetani. — Pehtranovi štrukliji. — Večerja: Mlečni zdrob. — Kisel tižol v stročju.

Sobota, 20. avg. Kosilo: Sadje. — Piščanec v obari in riž z graham. — Sirove palačinke. — Večerja: Krompirjevi rezanci in salata.

Nedelja, 21. avg. Kosilo: Sadje. — Ragujuha. — Zvita ledvična pečenka, pečen krompir, ocvrta karfiola in mešana salata. — Vkuha. — Indijanski krapci. — Večerja: Hrenovka, salata. — Pecivo in jagodova hladetina.

Naš domači zdravnik

J. V. C. Šumenje v ušesu, nastalo po puškinem poku, je malenkostna motnja, ki navadno izgine samo posebi, če ni uho že od prej pokvarjeno. Ni namreč verjetno, da bi neznan pretes napravil škodo v notranjih delih ušesa ali celo v živčevju. Večkrat sem v takem primeru odstranil iz slušne vode star smolnat zamašek z izpiranjem, pa je minilo šumenje. Ako nadlega ne izgine kmalu, dajte si uho pregledati po zdravniku.

S. K. L. Nočni napadi močnega tresenja so bržkone božjastnega (epileptičnega) značaja. To je moja najbolj verjetna domneva, ki naj jo presodi zdravnik, ki mladeniča pregleda in ugotovi še druge okolnosti. Omiljenje teh nočnih motenj oziroma zdravljenje bolezenskega stanja je nelahka naloga neposrednega zdravnika.

A. P. M. Lasje vam izpadajo v najlepši dekliški dobi? Menda nič hudega, saj lasje imajo drugačno rast kakor listje na drevju. Listje požene spomladi vse hkrati in jeseni odpade istotako obenem, lasje pa se stalno vso življenjsko dobo obnavljajo, las izpada navadno šele takrat, kadar poganja iz iste korenine že nov. V raznih letnih in življenjskih dobah je tako menjavanje oz. obnavljanje las različno močno, povprečno do 100 las na dan smatrajo večšiki še za pravšno. Kajpada motijo tako obnavljanje razne bolezni, nagle in počasne, da pospešujejo izpadanje in ovirajo rast. Iz tega povzraja vam je menda razvidno, da so vzroki resničnemu izpadanju las zelo različni in da morajo biti tudi načini zdravljenja različni, kakor so različne mnogovrstne bolezni. O vseh teh stvareh je bilo že pisano na tem mestu večkrat kakor tudi o primernih negi las.

Z. K. C. Obložen jezik vam dela skrbi, dasi se čutite sicer zdravega? Zdi se, da spadate v skupino ne zavidanja vrednih ljudi, ki si sami grenijo življenje brez potrebe. Res da pomeni obložen jezik pri človeku, ki ima navadno čist jezik, neko moljco v prebavilih, in zdravniki poznamo celo različne vrste jezičnih — neki učenjak bi rekel jezikovih — oblog in presojamo vrsto in značaj bolezni po njih. So pa zdravi ljudje, ki imajo jezik vedno nekako belkasto megleno nadahnen ali po sredi ali proti korenju pokrit z belkasto, sivkasto, rjavkasto oblogo, ki se da le težko odstraniti in se vedno povrača. Kaj je ta obloga? Izjemoma so to ostanki jedi (pri nezavestnih in hudo bolnih ljudeh), navadno so to odločujoče se gorenje plasti sluznične vrhnjice, ki se prav tako vedno obnavlja, kakor zunanja koža. Na koži lahko opazujete, da se koža neprestano lušči v obliki manjših ali večjih luskin, ki same odpadajo ali se z umivanjem, drgnjenjem in sl. odstranjujejo. Ako se vrši to obnavljanje premočno ali prepočasno, pa se pojavijo obloge, ki jih najbolje odstranimo ali preprečimo s pravilnim

prebavljanjem. Pravilno prebavljanje v ustih je pa temeljito obdelovanje vsakega grizljaja — popolno žvečenje t. j. zdrobljenje in zmletje togega hrana in premešavanje s slino. Kdor tako je, je pravilno in ima — jezik čist.

L. M. M. Trebušna vodenica je kajpada resna zadeva, pri vas je nabiranje tekočine v trebušni duplini posledica jetrnega otrdenja. Če imate srce res zdravo in če se vam je obistna bolezen znatno izboljšala, vam svetujem z ozirom na vašo leta, ki naj bi bila najboljša, operacijo, ki se pri nji prišije trebušna pečica na steno, da dobi kri iz trebuha še drugi odtok. Casih se stanje trajno izboljša, enkrat sem doživel celo nekakšno (in neumevno) ozdravljenje. Notranja sredstva običajno ne pomagajo, priporočljiva pa je stroga dieta, ki obstoji v tem, da živitate samo sadje in rastline kolikor se da v presni obliki. Rusi dajejo v primerih vodenice prednost jedilnim (tudi krmilnim) bučam v sirovem stanju ali napravljenim brez soli. Sladkor ne škoduje. Varujte se tekočin in tudi zdravilnih »vodo odvajajočih« čajev, žejno si gasite zgolj s sadjem! Vaš primer me nekoliko zanima tudi osebnostno, poročajte mi, če ste se dala operirati ali se držala nasvetov diete, o svojem stanju čez dobre tri mesece. Vaše pismo, izročeno mi po uredništvu, je naslovljeno na znanega odvjetnika, ki se menda ne ukvarja z zdravniškimi posli.

P. V. Lj. Šušljala da je vaša hčerka na taborenju? Zgubila je kar celo kilo, ko ste pričakovali, da jih pridobi najmanj tri! Zadeva je drugačna. Naši kmetje gonijo živino na pašo in planine, ne da se živina tam obredi, ampak da se po mili volji naskake, navzgor zraka in solca in se vrne morda omršana, a okrepljena v domač hlev, kjer se zredi in odebeli. Presojajte vrednost letovanja s tega malce grobega vidika!

L. Z. Lj. Potujočo obist da imate? Kateri nesrečnik je odkril to strahoto v vas? Jaz sem že mnogokrat, ko sem otipaval kakšno truplo, stakni obist, največkrat desno, na ne nepravilnem mestu, navadno v nižnji legi, a malokdaj sem to svojo ugotovitev omenil nositelju, ali največkrat nositeljci, »ponižanega« ali premaknjenežega droba, zavdajoč se, da mu ali ji s takim sporočilom utegnem mnogo več škoditi kakor koristiti, saj premenjena lega obisti je manj nevarna in dela dosti manj nadele kakor zvrnjena matrica ali navadna dimeljska kila in misel »potujočo obist« povzroča v »maršikateri glavi grozo, kakor da se nevarna pošast potika po trebuhu. Če čutite poleg bole misli v glavi tudi zares kakšno nevednost na desni strani trebuha, omislite si zares prilegajočo se in nikjer tišččo mehko trebušno obvezo (ne pa kakšen led trebušni oklep). Če pa preženete misel iz glave, premine tudi »potovanje obisti« samo po sebi.

Pravni nasveti

Postavitev ograje po mapi. J. K. Tik ob vaši meji stoji sosedova hiša, za katero je komaj toliko sosedovega sveta, da se more po njem peš hoditi. Sosed pa vedno širi pešpot v vaš svet ter celo drva pripelje in jih cepi. Radi bi to preprečili na ta način, da bi ogradili svoj svet tako, kakor kaže mapa. Ali je to dopustno? — Na svojem svetu smete postaviti ograjo, v kolikor s tem ne motite sosedu pri izvrševanju njegove lastninske ali kakšne služnostne pravice. Če sosed že nad 30 let nemoteno hodi po »vašem svetu«, na njem cepi drva itd., mu tega ne boste mogli več zabraniti, ker si je to pravico priposestoval. Pa tudi v slučaju, da to postopanje sosedu še ne traja 30 let, vam postavitev ograje odsvetujemo, ker bi vas sosed utegnil tožiti radi motenja posesti in bi vi to pravdo verjetno izgubili. Najvarnejša pot za vas bo, da sosedu resno in odločno prepoveste siliti v vaš svet. Če pa ne bo odnehal, pa vam ne preostane drugega, kakor tožba, seveda le v tem slučaju, če sosed svojih pravic še ni priposestoval.

Mačke na polju. K. Z. P. Vprašate, če sme lovec ubiti mačko, ki jo zaloti na polju. — Lovski lastniki in zakupniki ter lovsko osebe imajo pravico v svojem lovišču ubijati mačke, ki se zalotijo več ko dvesto metrov od najbližje hiše, kakor tudi pse, ki pohajajo po lovišču. Okrajno načelstvo pa sme prepovedati streljanje mačk na polju, če se poljske miši zelo razmnože.

Trgovske šole. M. V. Vprašate, kakšna je razlika med trgovsko šolo in trgovsko akademijo ter kam bi raje poslali sina. — Trgovske akademije so popolne, dvorazredne trgovske šole pa nepopolne srednje šole. Prve z zaključnim izpitom imajo veljavo popolne srednje šole (gimnazije, realke, realne gimnazije), učenci, ki so dovršili to šolo in opravili zaključni izpit, smejo prestopiti v tretji razred trgovskih akademij, če opravijo dopolnilni izpit. V te šole se sprejemajo učenci, ki so dovršili štiri razrede srednje šole z nižjim tečajnim izpitom ali štiri meščanske šole z zaključnim izpitom in nimajo več nego 17 let. Po teh informacijah boste sami s svojim sinom in morda po posvetu z zdravnikom in sinovimi dosedanjimi učitelji, najlažje odločili, kam bi bilo bolje sina poslati.

Prezidava stare hiše ob cesti. J. K. P. Kupiti nameravate staro hišo, ki stoji ob cesti. En del hiše je zidan, drugi pa lesen. Hišo bi nato radi prezidali in sicer tako, da bi stari zid dvignili, lesene stene pa podrli in na istem prostoru zgradili zidane. Vprašate, če je to po postavi dopustno. — Tudi za prezidavo hiše si boste morali izposlovati stavbno dovoljenje županstva, ki bo v prvi stopnji odločevalo, ali smete hišo na opisani način prezidati ali ne. Županstvo pa se bo pri tem vsekar moralo ozirati na predpise zakona o zaščiti cest, ki določajo, da mora biti vsaka zgradba oddaljena najmanj 4 metre od roba ceste. Izjeme od tega predpisa, zlasti v uvrščenih krajih in hribovitih pokrajinah dovoljuje pristojno cestno oblastvo druge stopnje.

Komu pripada lovska zakupnina. V. T. R. Vaša občina dobi precejšnjo vsoto za lov. Prejšnji občinski odbor je ta denar porabil za plačo gozdnim in poljskim čuvajem. Sedanji občinski odbor je vse čuvarje odpustil. Ali sme občina denar, ki ga dobi od lovskega zakupnika, porabiti tudi v druge namene. — Občinski odbor praviloma sploh ne more razpolagati z lovsko zakupnino. Po zakonu o lovu pripada namreč zakupnina za lov zemljiškim lastnikom po površini njihovih zemljišč, ki tvorijo lovišče. Iz tega sledi, da more le vsak zemljiški lastnik razpolagati z nanj odpadajočim delom lovske zakupnine, ne pa občinski odbor.

Stranka, ki neopravičeno toži, trpi vse pravne stroške. F. F. S. Kupili ste v tujem gozdu stoletno

bukova drva. Iz gozda, kjer ste dali drva napraviti, pa ni ceste ter se morajo drva spraviti k cesti le preko sosedovega travnika. Tega sosedu ste prosili, da vam dovoli prevoz drva čez travnik proti primerni odškodnini. Ker je sosed vsled najgostejšemu odklonili, ste pozabili, ko je bil travnik pod snegom, preko snega na sanel, brez vsake živine in škode spravili drva na cesto. Čez nekaj časa vam je sosed po advokatu prepovedal pot čez travnik in zahteval od vas odškodnino. Izjavili ste, da ste pripravljeni plačati odškodnino, ki naj se po cenilcih ugotovi. Odklonili ste pa plačilo stroškov. Prišlo je pa le do tožbe in razprave na licu mesta. Ugotovljeno je bilo, da se travniku ni povzročila nobena škoda. Sodnik je določil, da ima sosed plačati sodniške stroške, vi pa stroške sosedovega advokata. Sosed je na to pristal, vi pa ste to odklonili. Pismene sodbe še niste prejeli. Vprašate, če se vas more prisiliti na plačilo stroškov. — Iz gornjega sledi, da vas sosed ni tožil radi motenja posesti ter bi to pravdo vi morali izgubiti, pač pa, da vas je tožil na odškodnino radi vožnje drva preko travnika. Če so res izvedenci ugotovili, da ni bila travniku z vlačjenjem drva po snegu prizadejana nobena škoda, potem niste povzročili nobene škode in mora sosed tožbo izgubiti ter sam trpeti vse stroške. Če se je pa le ugotovilo, da je sosedu bila prizadejana škoda in sicer v manjšem obsegu, kakor je pa tožil, potem mora sodišče pravdne stroške sorazmerno z uspehom tožbe oziroma s uspehom obrambe med stranke deliti. Če bi torej pismena sodba ne odgovarjala resničnemu dejanskemu stanju, vam svetujemo, da vložite pravočasno, v 14 dnevnom roku po advokatu, priziv.

Popraviilo zob brez proračuna. Z. V. M. Hoteli ste si dati popraviti svoje zobe in ste zato vprašali zobozdravnika, koliko bo vse to stalo. Povedal vam je vsoto, ki se vam je zdela primerna in poceni. Ko je bilo vaše zobovje popravljeno, vam pa je zobozdravnik vse skupaj zaračunal še enkrat dražje kakor pa je to prvotno povedal. Ker niste tega računa hoteli priznati, vas je izročil advokatu in ste tako prisiljeni priznati račun in se zavezati ga v obrokih odplačevati. Plačati imate še tri obroke. Medtem se vam pa je odlomil zlat zob, ki ste ga izgubili. Vprašate, če vam zobozdravnik jamči za ta zob, ki se je odlomil, ker ste menja, da je bil preslabo pritrjen; dalje če ste opravičeni zadržati zadnja obročka plačila do nadomestila odlomljenega zoba. — Pogrešili ste, ker ste kar tako, samo na približno ceno celotnega popravila zob, dali popraviti svoje zobovje. Zahtevati bi morali, da vam zdravnik točno pregleda zobovje ter točno takoj določi, koliko novih zlatih zob vam je treba, koliko zlatih običajnih navlak in koliko zaliv. Točno bi se morali pogoditi, koliko bo razunal za posamezne zobe, navlake in zalivke. Po takem točnem in obveznem proračunu se bi bil koncem zdravljenja mogla pokazati tako veljanska razlika v ceni. Istočasno bi se morali dogovoriti, če in kakšno garancijo prevzame zobozdravnik za napravljena dela. — Ker se vam je zob odlomil po enoletni uporabi, bi po našem mnenju mogli prisiliti zdravnika na brezplačno obnovitev zoba le tedaj, če bi po zvedenih mogli dokazati, da je odlomljeni zob bil povsem nestrokovnjakski vstavljen, tako da se je moral odломiti, kljub vaši največji pažnji. Ker vam je težko doprinesti dokaz, vam svetujemo, da se mirnim potom pogodite z zobozdravnikom in si ceno za obnovitev zoba v naprej zmenite, da ne bo zopetnega razočaranja.

Dvakrat plačana dediščina. L. J. G. Leta 1919 ste prevzeli posestvo po starših. Vknjižena je ostala le dota, za vsakega brata po 1000 Din. Že leta 1920 ste založili na sodišču doto za brate. Ko so postali bratje polnoletni, jim je sodišče izplačalo doto proti potrdilu, vendar pa ni sodišče vknjižnih dot razknižilo. Sedaj pa je eden bratov imel neki spor in je bil obsojen. Nasprotni zastopnik je v zemljiški knjigi videl, da je za tega brata vknji-

Kurenčkuva Neška ma tud beseda

Nkar na zamerte, da sm tku moučala. Scer ni moja navada, de b moučala, ampak učas že tku naprej pride, de člouk na more guvort, keder b rad. Zdej pride tu, zdej kej družga umes, de na gre use tku, kokr na žnorc. Sej veste kašn časi sa dondons.

Jest sm vam zadnč glih tla puvedat, de me je pršou striček iz Amerike ubiskat, pa se mi je nardila prsadna pika na jeziku. Kua pa če pol? Nahter sa m svetval, da nej s ja pestim udr. Druh sa pa spet reki, de nej enčas držim jezek za zobmi, pa se bo pocajtu. Ke pa jest, ne držim dost na operacije, ke res nisa nkol prou gvšne, sm pa raj tiste ubugala, ke sa m svetval, de nej držim jezek za zobmi. Vite, pa sm prou nardila in dons m jezek že spet tku fajn funkcjunira, kokr, de b še nkol ne mela pike na jeziku.

Noja, sej vam nimam dost za puvedat. Striček je holt pršou iz Amerike u Iblana k men, ke ga že več ket trideset let nism vidla. Jest scer na držim dost na žlahta, ke žlahta je raztrgana plahta. Ampak tega strička mam pa že ud nekdej rada, zatu, ke ni biu še nkol umazan. Zatu sm s tud prec mislela, de ni pršou u Iblana sam na ura gledat, ampak, de s bo tou še kej družga ugledat in de nima navade sam ukul kulouratet. Iz ena beseda: de se um tud jest en čas dobr mela. Seveda pa moj mož tud.

In res. Ni se še dobr uddahnou, na ie že reku: »Veš kaj Neška. Ce um kej dle tuki ustou, na um kar tlafe pu Iblan ukul kuluvratu. Tale lft iblansk m nč kej dobr na stri. Viš, kumi dva dni sm tle, pa sm že za dve deke dol uzeu. Jest mislem, de vaša Iblanca nima nč kej ta prauga duha. Ce b douh de ustou, b se znou še zagitit.«

Jest sm se že ustrašila, de b ja sam kam na pupihu, ke pol b na mela jest nč ud tega. Pa sm mu zvela na duša pihat: »Ja, lub moj striček, kam pa vnder misliš jt? Sej Iblance se us hmal pravdu, kokr sma se ja mi, hvala Bogu. Veš, keder z Goulouca dol veter zapiha, mama tku fajn lft, de še u

Amerik nimate tacga. Kar tle pr nas ustan. Uš vidu, de s uš žiuce tku utrdu, de t še kolara na u mogla bliz.«

»Nak, Neška, tu pa ne. Veš kaj, Neška. Tej mož nej uzame urlaub za ene šternajst dni, al nej se pa bulanga nardi. Sej u Ame.ik glih tku delama. Pa se uma jutr zjutri na Bled udpelal. Med potja se uma pa še pr Mariji Pumagi na Brezjah uglastil. Kua uma tle pu Iblan brunda toukl.«

»Oh, striček, ti s pa res zlata duša. Ampak namer, gnarja nimam nubenga, moj mož pa še mn. Tak špas pa neki kušta.«

»Kdu te je pa prašu za gnar? A misleš, de sma u Amerik res tku na konc, kokr se ukul guvari? Ti sam puvej, če s zatu, de grema?«

»Jest sm z usm kuntent. Megar, če grema a Amerika. Mož u pa tud veseu. Sej tku nima ač dobrga na tem svet.«

No, in tku sma druh jutr udrinl cokinpok preke Bleda.

Ke pridema na Bled pa prau striček: »Stopma mal kele u tistla park u senca, de se uddahnema. Men je tku uroče, de use ud mene teče. Pol uma šli pa jezer pugledat.«

Kokr pridema du parka, pa zagledama na tabl »Privatna last. Vhod prepuvedan!« Takeh tabl sma pol naštel več ket trideset. Sploh, kjer sma zagledal kšn drvu in tli jt u senca, pa sma zagledal taka tabla.

»Za božja vola. A sa tle na Bleda usa senca ldem dal u štant? Za kua pa pol vabja tujce na Bled, če na sme člouk drgam stopi, ket na cesta? Ene par dreves b pa res žiher rezerviral tud za tujce,« se je jezju striček in kar pihu ud uručine. »Vesta kaj, kar jezer s še uglejma, pol se uma šli pa še u kašna štarja mal pukroftat. Zvečer pa nazaj u Iblana Iblanca duhat. Use glih je bolš, kokr pa tlela pu uručin se part.«

Tku sma ja ubral naprej pu cest mem sameh hutelu pa grmouja, pa še nisma pršli du jezera. Skor dve ure sma hudil, pa sma sam tampatam vidl skus grmouje mal vode. Kar naenkrat sma se pa spet znajdl tam, ket sma bli predn sma šli jezer iskat. Kar debel sma gledal edn družga. Pol pa le praša striček enga mužakarja, ki je Blejsk jezer.

»Kar gor na Babi zob se pumujite. Ud tam se vid ceu jezer,« je reku mužakar. »Drgač se pa težku pride du nega, ke je use zazidan. Ce u šlu tku naprej, se pa še z Babiga zoba kmal na u več vidu.«

K. N

Dr. Vilko Sporn, specijal. za notranje bolezni:

Znamenja srčne oslabeledosti

Nekoč je prišel k meni kmečki očanec in mi pravil tole: »Bil sem pri mnogih zdravnikih. Noge mi otekaajo in usopem se pri vsakem delu. Vsak mi pove, da sem bolan na sre. Mene pa ni nikoli srce bolelo. Še ne čutim ga. Zdad mi pa povejte, kako je to, zakaj vsega tega še malo ne razumem.«

Na prvi pogled, posebno po preiskavi, sem mu moral potrditi, da ima res težko srčno napako.

Mnogokrat je ravno obratno. So bolniki, ki celo življenje negujejo svojo srčno napako. Mnogo vedo povedati, kako jim srce nagaja, tožijo o bolečinah, utripanju srca, o tesnobi v prsih in neštetihi težkočah. Zdravnik jim pa po preiskavi pove, da vse to ni niti najmanj nevarno, da je srce le nervozno. Mnogo grmenja, pa malo dežja!

Ni pa vseeno, ali se bolnik s pravo, organsko srčno napako zanemarija in opravlja korajžno težko delo ali pa če primerno živi. Prav tako ni prav, da se nervozen bolnik skrbno pazi tudi najmanjšega napora in da se ustraši vsakega utripanja srca. Tako se ne bo pozdravil nikoli.

Ker mečejo ljudje vse srčne napake v en koš, bom skušal opisati vsaj tiste važne znake srčnih bolezni, ki jih opazimo pri bolniku brez posebnih preiskav.

Saj za spoznanje težko bolnega srca mnogokrat ni niti potrebno tistega dovršenega trkanja, s katerim določimo lego, obliko in velikost srca. Odveč je pogostokrat poslušanje, s čimer ugotovimo, ali so srčne lopate v redu ali ne. Že po tem, kar nam bolnik pripoveduje, si ustvarimo sodbu o njegovi bolezni. Še važnejši pa so mnogi znaki, ki jih oko zdravnika odkrije na prvi pogled.

Predvsem imajo vsi bolniki težko sapo. Že preobila debelost nas ovira v dihanju. Pa ne le to, tudi pri mnogih drugih boleznih opazujemo težko dihanje, posebno pri boleznih dihal. Žoženja v grlu, golše, stari katarji sapnih vej, voda v prsnem košu, zarastline pljučnih mren povzročajo težko sapo; pravtako razne bolezni v trebuhu, oteklina, voda, kitišči navzgor na prepono. Težko sapo pa imajo tudi bolniki vsled notranjega zastrupljenja, pri vročici, sladkorni in ledvični bolezni itd.

Vendar je težka sapo eden najvažnejših znakov slabega srca. Dihanje teh bolnikov ni vedno enako. Včasih je trajno pospešeno, včasih le pri telesnem naporu; spet se pri nekaterih pojavljajo nevarni napadi »srčne naduhe« ali astme, tudi če mirujejo; celo v spanju jih vrže težka sapo pokoneu. Pri nekaterih se pa menja globoko in pospešeno dihanje z mir-

ženih na vašem posestvu 1000 Din ter je to terjatev zarubil. Ko ste za to zvedeli, ste hoteli izknjižiti bratu že davno plačanih 1000 Din. Temu je ugovarjal zastopnik bratovega nasprotnika, tako da ste le temu morali izplačati še enkrat 1000 Din. — Vprašate, kako bi se vam ta krivica popravila. — Vsak lastnik nepremičnin se mora sam pobrigati, da predlaga pri sodišču izknjižbo že plačanih vknjiženih terjatev. Sodišče, brez predloga stranke, takih izbrisov ne vrši. — Zastopniku bratovega nasprotnika ste pač plačali še enkrat 1000 Din, ker vas je premotil, češ, da ne morete drugače izknjižiti vknjižene terjatve njegovega klienta. Plačilo ste tedaj izvršili v zmoti. Plačali ste dolg, ki ne obstoji. Pravico imate, da bratovega nasprotnika tožite na povračilo v zmoti plačanih 1000 Din. To tožbo morete dobiti, če dokazate, da ste res bratu že prej izplačali doto, predno se je nasprotnik vknjižil na vaše posestvo.

nimi odmori. Redki so bolniki s slabimi srci, ki bi ne tožili predvsem o pomanjkanju sape.

Drug, prav važen znak srčne oslabeledosti so oteklina. Otekle noge vidimo tudi pri drugih boleznih. Posebno pri ljudeh, ki so k temu nagnjeni. So namreč taki, katerim otečejo noge ob hudi vročini, ali če so trudni. Oteklina vidimo tudi pri debelih, dalje pri ljudeh s krčnimi žilami, s starimi ranami na nogah, posebno če morajo v svojem pokliu mnogo stati. Opazimo jih tudi pri boleznih ledvic, jeter, oteklini v trebuhu, shiranosti.

Oteklina, ki nastanejo vsled slabega srca, se od naštetih ne ločijo, kajti vse so si podobne. Če močno tiščimo na oteklo mesto, se napravi jameca, ki se pa vsled podkožne vode kmalu zgubi. Otekle noge ne povzročajo nobenih bolečin, le težje, neokretnješe so. Bolnik se jih privadi, ne prisloja jim pomena. Mnogokrat si jih kar sam zdravi s kopelji ali jih pa povija. Omeniti moram, da se voda ne začne nabirati redno na nogah, ampak tudi drugod. Če bolnik leži, v križu, mnogokrat v trebuhu, ali v prsni votlini. Velike množine vode v trebuhu spoznamo že na pogled, kajti trebuh je močno napet, vodo v prsni duplini pa določimo s trkanjem.

Poleg teh dveh znakov slabega srca imamo pogosto suh, trdovraten kašelj. Pri vsakem najmanjšem prehladu se pojavi in ni se ga moči iznebiti. Večkrat imajo bolniki celo krvav izmeček. Javlja se pa tudi pri telesnih naporih ali razburjenju. Bolniki so rejeni, nimajo vročine kot jo imajo jetični, tudi zdravniki jim zagotavljajo, da so zdravi na pljučih. Večkrat pa se sami ne zmenijo za ta kašelj. Tako ostane srčna napaka dolgo prikrita.

Tudi v trebuhu nastopijo, posebno pri težjih obolenjih srca razne težave. Bolniki tožijo o bolečinah v žlički, o napetosti in o boleči teži, ki jo čutijo v desnem podrebrju. To so jetra, ki otečejo pri telesnih naporih radi slabega krvnega obtoka. Pa tudi prebavila trpijo vsled tega. Bolniki izgubijo tek, vsaka težja jed jim dela neprijetno, odvajanje ni v rdu. Radi tega pogosto shušajo.

Srčne napake spoznamo tudi po modrikasti ali smrtno bledi barvi obraza. Na vratu opazimo močno utripanje velikih vratnih žil, ki nam pove, da s srcem nekaj ni v redu.

Večkrat nam pripovedujejo bolniki še o drugih težavah. Vzemirja jih močno utripanje srca, bolečine, neredno bitje, spodtikanje, tesnoba v prsih, nemir, nezavest itd. Vse te tožbe sme zdravnik šele po prav vestni preiskavi in če le mogoče po daljšem opazovanju pristeti k srčnim nevrozom, to je k tistim živčnim vznemirjenjem, ki se odigravajo v oslabeledem in neurejenem živčevju. Posebno če nastopijo pri starejših, prej redno mirnih ljudeh, ki so preboleli lues, ali ki bolehalo na poapneju žil. Je treba pri presojanju vseh teh simptomov velike previdnosti. Pogosto ne najdemo v vse te tožbe nobenega zadostnega opazovanja, ki bi se lahko smrt nas prepričala, da je bila nedolžna nervoznost pravzaprav le težka bolezen srca. Taki slučajni nam jasno kažejo, da je skrbno opazovanje bolnika vse bolj važno, kot fizikalne preiskave. Te seve ne bomo nikoli opustili, izsledke trkanja in poslušanja pa bomo pravilno ocenili ter jih uporabili pri končni diagnozi.

Vsi našti znaki srčnih bolezni lahko časno ali za zmerom zginejo in sicer radi spreminjenega življenja ali pravilnega zdravljenja.

M. K.: Moja mama

Dobra kot kruhek je mamica moja.
Kadar sem lačna in ni
skorjice suhe pri hiši — ljubezen
njena me upokoji.

Kadar sem žalostna, me potolaži,
kadar sem bolna, sloni
vso noč v skrbeh nad menoj in me ziblje.
Zame, le zame živi.

Lepa je, zlata ko jutranja zarja.
Solnce so njene oči,
pesmi najsajše so njene besede,
solze v očeh — biseri.

Pridna je kakor čebela: za druge
noč in dan dela, skrbi.
Tiha in srečna je v svojem trpljenju:
sladko se breme ji zdi — — —

Joža Vovk: Grogec

Ali Grogec še vedno trepeče, še vedno
omahuje med strahom in veseljem. Preveč je
iznenađen. In ta čudovita prikazen je tako
prijazna in dobra v obrazu in besedah — toda
pisana obleka... take ne nosijo ljudje. Morda
to še človek ni. Gozdni mož...? Kaj če se
kar naenkrat spomni in hlastne po njem...? Vsega
bi bilo konec.

»Ne boj se me, Grogec, prav nič hudega
ti ne bom storil. Vstani zdaj, vstani hitro in
pojdi z menoj...«

Ali tako prijazno govori ta možiček, tako
medonosladke so njegove besede, a Grogec
kmalu opusti ves prazen strah in mu odleže.
Brž skoči na noge. Toda kam ga bo odpeljal
ta čudni bradati mož, kam naj gre z njim?
Spet strah: Morda ga odvede na svoj dom in
ga tam živega požre? Morda ga speče za ko-
silo ali pa za večerjo?

»Grogec, le pojdi! Jaz sem kralj škrtov
in Sivobrad mi je ime. Poiskal sem te, ker si
se izgubil.«

Zdaj se je grozno posvetilo. Sele zdaj se
je spomnil, da se je on res v gozdu izgubil. In
to je škrt? Kralj škrtov celo? Spomnil se je
zopet svojih sanj, sanj o materi in češnjah, o
Zlatku, o škrtu in o sreči. V hipu mu je be-
žalo stotine slik skozi dušo, vsega se je spom-
nil, tudi škrate, o katerem mu je mati pra-
vila. Ali ta je vse bolj imeniten škrt kot pa
oni, katerega je iz pravljice poznal! Bil pa je
tudi ta ljubezniv in dober. Saj je Zlatku dal
zlato piščalko.

In sta šla po gozdu. Škrat Sivobrad spre-
daj. Grogec za njim. Grogec tod še ni nikoli
hodil, vse mu je bilo novo, vsaka stopinja nov
svet.

»Nič mi ne more hudega narediti tale
škrt. Domov me bo peljal k materi in vse bo
spet dobro.« Tiho, brez besed in strahu je
zdaj stopal za Sivobradom, ki je hitel, da mu
je Grogec komaj sledil. Nepremično je gledal
vanj in se mu ni mogel dovolj načuditi. —
Škrat... Nikoli ga še ni videl, zdaj pa živ
stoji pred njim. In to njegovo visoko in pri-
ostreno pokrivalo; kako bi se temu reklo: klo-
buk ali kapa? Bog ve. Pa ves je pisan od nog
pa do vrha tistega čudnega pokrivala. Gotovo
se je kje po barvah pavaljal, da je zdaj tako
pisan. Tudi čevlje ima pisane in še celo po
podplatih. Jopič nekoliko predolg, hlače pa
prekratke in spodaj razcefrane na sto pisanih
trakov, da se je videlo kakor mavrica, ko so
se zibali v vetru in ob hoji. O, tudi Grogec
bi se tako oblekel, ali... kako mu bo pa tako
dolga brada zrastle?

Dolgo sta že hodila in svetil je že velik
dan. Pa sta oba molčala. Škrat Sivobrad se je
včasih ozrl nazaj, če gre Grogec še za njim.
Vselej, kadar se je obrnil, je je Grogec rado-
vedno pogledal v obraz, vselej se mu je zdel
bolj všeč, vselej lepši in prijaznejši. A škrt
Sivobrad je molčal, še to ga ni vprašal, kdo
in odkod je in kako se je izgubil. Sicer pa,
čemu bi ga vpraševal? Saj škrt dobro ve in
pozna vse ljudi, za vsakega ve, kaj dela, ve
ali je priden, ali je ubogljiv, ali je poreden.
O, škrt ve vse...

Se vedno sta hodila po gozdu, ki ni imel
ne konca ne kraja. Slednjič sta prišla nekam,
kjer je bilo zelo lepo. Visoko, ravno drevje,
tla pokrita z mahom, povsod ptici in njihova
pesem. In kar je bilo najbolj čudno — vse je
bilo pisano, vse je žarelo in sijalo v sto in sto
barvah, ki jim Grogec ni poznal imena. Mah
pod nogami je bil kakor lepo pobarvana pre-
proga. Drevje in vse naokrog je bilo, kakor
bi prav na hitro pogledal v lepo pobarvano
steno. In tako lepih ptic Grogec ni še ni-
koli videl. Vse večji in lepši so bili kakor pa
tisti, ki so doma hodili pred prag. In ti pojo,
da je veselje, oni doma pa so samo čivkali.

»Grogec, zdaj pa le urno!«

Se sta šla dalje. Pa ne daleč. Nenadoma
sta bila pred čudnim vhodom, pred veliko
votlino. Grogec se pomislja nekoliko, ali bi
šel naprej, ali bi stopil notri. Pa je vendar
šel za škrtom Sivobradom. In ko je bil že
daleč notri, se je spet zbal. Morda ga pelje
globoko pod zemljo in ga tam zapre v temen
prostor, da bo umrl...? Pa se je spet vdal
in koraci počasi za Sivobradom po dolgem
podzemeljskem hodniku. Nekje globoko pod
zemljo sta že bila. Ni bilo več solnce, a čudno
svetlo je bilo vse in vse pisano: tla, stene
in strop.

A čuj! Kaj je to...?

Čudno vpitje. Glasni kriki in čudni kliči
se razlegajo po pisanih obokih. Ali je to pe-
sem? Grogec vse jasno in natanko sliši, a ne
razume nobene besede. Ali naj gre še naprej
za škrtom Sivobradom?

Tedaj pa se naenkrat prav pred njima
odpro velika težka vrata in vstopita v veliko,

svetlo dvorano. V tem trenutku pa nekaj šine
čez ves širen prostor in v hipu vse potihne in
nastane povsod grobna tišina.

Grogec strmeč obstane pri vratih. Močna
svetloba ga zbada v oči, ves je prevzet od
lepih, bajnokrasnih reči, da bi kmalu oslepel
ob tem pogledu.

»Grogec, zdaj si moj gost. V kraljestvu
škratov si. Pozdravljen, Grogec!«

Prijazno se mu nasmehne kralj škrtov
Sivobrad in udari na sred dvorane ob tla s
svojo gorjačo. Tedaj — o glej čuda — od
vseh strani priskakljajo škrtje. Majhni mo-

žički z brado do kolen, s čudnim, priostre-
nim pokrivalom, ki je še najbolj škrticeljno
podobno. Vsi se smejejo, vsi so pisani kakor
njihov kralj Sivobrad; eden rdeč, drugi bel,
tretji zelen, četrti črn ko dimnikar, vse, vse-
mogoče barve zaplešejo Grogecu pred očmi.
On pa ob tej čudoviti in nenadni prikazni ne
ve, kaj bi počel.

»Pozdravljen v našem kraljestvu, o
Grogec!« (Dalje prihodnje nedelje.)

Pisana roba Otrok v orlovih krempljih

V vasi Kaloju na norveškem otoku Leki
so v neki družini slavili krst. Vsi sosedje in
znanci so bili povabljeni. Okoli sto otročarov
je prišlo v goste. Med povabljenici je bila tudi
Haldan Hansen iz vasi Hortabarja. Gostje
so pravkar prišli iz cerkve in hoteli sesti okoli
obložene mize, ko se je Hansenova žena spom-
nila, da bi se njena štiriletna hčerka Svan-
hild ne smela sama igrati zunaj. Zato jo je šla
iskat.

Svanhilde pa ni bilo nikjer. Iskali so jo
pri živini v hlevu, po vsej hiši, toda niso je
našli...

»Morda jo je pa orel odnesel?« je nekdo
rekel pol za šalo pol zares.

Drugi je dodal: »Tamle gori med skalami
res gnezdi orel, ki je odnesel že marsikatero
jagnje.«

Pri teh besedah se je Svanhilda mati
zgrozila. Že je bila trdno prepričana, da je
hčerka postala plen krvoločnega orla...

Na njeno tarnanje in prigovarjanje je od-
šlo sto pogumnih mož za Svanhildo. Niti eden
ni ostal, da bi se mastil ob dobro založeni mizi.

Možje niso imeli mnogo upanja, da naj-
dejo otroka. Skale so tam skoraj navpične in
globoki prepadi zevajo pod njimi. Samo en
nepreviden korak lahko povzroči smrt.

Ure so minevale. Zvečerilo se je, a je takoj
spet postalo svetlo. Norveški sever ne pozna
noči.

Možje so iskali vseprek in težko jim je
bilo pri sreč. Kako naj potolažijo ubogo mater,
če se vrnejo brez otroka?

Nenadoma pa se je po skalovju razlegel
radosten klic:

»Hej, hej, tukaj leži!«

In res. Mala Svanhilda je ležala v skalni
razpoki — živa! Možje so mislili, da se je
zgodil čudež. Ko so jo z veliko težavo spravili
z nevarnega mesta in jo položili srečni materi
v naročje, je deklica jela pripovedovati svoj
doživljaj.

Takrat, ko se je igrala pred hišo, je nena-
doma šinil odnekod velik ptič. Zgrabil jo je in
odnesel s seboj v zrak. Začutila je silno bole-
čino na hrbtu, kjer so ji orlovi kremplji pre-
bodli obleko in ranili kožo. Potem se je na
svojo srečo onesvestila. Če bi se bila branila,
bi jo bil orel gotovo s kljunom usmrtil. Tako
jo je ptič odnesel visoko med skale. Ker pa je
bilo breme precej težko — deklica je tehlala
okoli osemnajst kil — je orel slednjič omagal.
Kljub temu pa svoje žrtve ni izpustil, kar na-
vadno stori, če mu je breme pretežko. Položil
je Svanhildo v skrit kotiček med skale, kjer je
ne bi moglo zagledati nobeno oko. Gotovo je
nameraval priti pozneje, ko bi se bil odpeljal,
zopet ponjo. Toda k sreči so ga možje pre-
hiteli.

Medtem, ko je deklica pripovedovala svoj
doživljaj, je priplul z bližnjih vrhov morsk
orel in začel krožiti nad skalo, kjer je pustil
otroka. Toda nobeden od teh miroljubnih kme-
tov in ribičev ni imel s seboj puške, da bi bil
ustretil krvoločnega roparja.

Tisočletno drevo v plamenih

V nekem zverinjaku v Nemčiji stoji tisoč-
let staro drevo, ki ga je ogenj popolnoma uni-
til. Kako je bilo deblo tega hrasta ogromno, se
lahko vidi iz tega, da ga 13 odraslih ni moglo
objeti. V njegovi notranjosti je lahko sedelo
osem oseb.

ZA BISTRE GLAVE

Rešitev zloženke

N—os
o—ven
v—esetje
o—kno
m—ost
e—nkrat
s—ol
t—orek
o—trok
C—erlev
e—na
l—oka
j—elka
e—dnina

Pravilnih rešitev je bilo toplot 89. Za nagrado je
bil izbran Hinko Sitar, učenec V. razr. v
Križah, Gorenjsko. Dobi vezano knjigo »Za židano
voljo«.

Izpolnjevanka

Uspavanka.

Ptička moja zlata zaspi, zaspi, zaspi! V sanjah čaka nate škratec — — —	Zajček Dudeldajček tam ima svoj god. Praznik to najlepši je za zajčji — —
Veš kam te popelje? V šumo sred polja. Tam nocoj je radost pisana — — —	Pele bodo žabe, godli murnčki, rajali vsi gostje: »Hopsadrija —!«

Veš, kdo bo zarajal
s tabo, dušica?
Gost najlepši: striček
polček, — — —

Na mestih, kjer ležijo zdaj črtice, postavite
zraven spadajoče besede (rime). Ena od pravilnih
rešitev bo izrečena za nagrado.

Rešitve pošljite najkasneje do četrtega 18. t. m.
na naslov: Kotičkov striček, uredništvo »Sloven-
ca« v Ljubljani.

Za spretno roko

Vrečica za obiranje sadja

Obtočnega sadja nihče ne mara kupiti, pa
tudi shraniti ga ne moremo. Zato je treba sadje

obirati. Obiranje pa je težko in nevarno, ker težko
dosežemo sadje, ki rasi na kraju vej. Radi tega si
naredimo za obiranje posebno vrečico, katero pri-
trdim na primeren drog.

To pripravo za obiranje sadja napravimo ta-
kole:

Iz precej debele žice (4 mm premer) si upo-
gnemo okvir (glej sliko 1!), katerega vtaknemo v
razklano palico ter krepko povijemo s tanjšo žico.
Na okvir priskrijemo platneno vrečico.

Videli bomo, da je ta priprava zelo priročna
za obiranje jabolk, hrusk in drugega sadja. Če vre-
čico pritrdimo na zelo dolgo palico, lahko celo dre-
vo oberemo kar s tal.

ZA ŽIDANO VOLJO

Rokavice.

Je dejala mama Tončku, ko sta se priprav-
ljala, da odideta k teti na obisk: »Tonček, zdaj si
pa še lepo roke umij!«

Tončku pa to ni bilo nič kaj všeč, ker se straš-
no boji vode. Jel je premišljevali, na kakšen na-
čin bi se izognil neprijetnemu umivanju. In se je
domislil in dejal: »Mama, ali ni vseeno, če si na-
taknem rokavice?«

Vzrok.

»Očka,« prosi mala Micka, »nikar ne povej
mami, da sem ji kupila sladkorčke za god.«

»Dobro,« odgovori očka, »ji pa ne bom pove-
dal! Jo hočeš iznenaditi, kajne?«

»Ne,« odkima Micka in sramežljivo pristavi:

»Veš, zato, ker sem sladkorčke sama pozobala!«

Neolupljeno sadje

Očka: »Pomni Jurček: najbolj zdravo je ne-
olupljeno sadje!«

Jurček: »Ali orehi tudi, očka?«

STRIČKOV KOTIČEK

384. Potrpežljivi Kotičkov striček! Mislim, da
Te bo moje pisemce dobilo pri židani volji in da
me ne vržeš v koš, kakor si vrgel moje sestrice
Dragico. Zadnjič si nekaj zabavljal čez naša imena
in trdil, da so posladkana. To me je strašno ujezi-
lo. Moram Te malo okregati. Vidi, da čas je pel
sestrice in da torej ne moremo biti vse Urše in Spele.
Ne morem pomagati, če sem Ljubica. Saj si nisem
sama izbrala tega imena. Dali so mi ga pri krstu
in jaz se takrat nisem mogla prav nič braniti, ko
sem bila še tako majhna. Zaradi imena me nikar
ne preziraj. Saj Te imam jaz tako rada in vsako
nedeljo marljivo prebiram Tvoje odgovore.

V jeseni pridem na 2. državno gimnazijo. Če
se kje slučajno srečava, se kaj več pomeniva. Zdaj
mi pa odpisuj in jaz Ti že vnaprej zakličem lepo po
gorenjsko: Boholona!

Da si mi zdrav in vesel! Tvoja Ljubica Za-
plotnik, učenka IV. razreda v Križah pri Trzinu.
Dnina, Ljubica! Kako? Tvojo sestrice Dragico
sem kdaj v koš vrgel? Ne, kaj takega! Le kako sem
jo mogel v koš vreči, ko jo še svoj živ dan nisem
videl? Kar takole na lepem me obdolžiš nezasišča-
nega grozodejstva! Bodo ljudje zdaj res mislili, da
sem takšen razbojnik, ki otroke okoli po svetu lovi
in jih tlači v koš kakor konjederer mlade kučke...

Sama veš: pismo Tvoje sestre Dragice sem vrgel
v koš, pismo, ne pa jo!

Ali sem kdaj trdil, da bi morale vse slovenske
punčke — Urške in Spele biti? Kaj še! Saj imamo
še dolgo vrsto drugih prav tako lepih in domačih
imen na izbiro. Bi se mi rada izmuznila, kajne, pa
ne gre! Le poslušaj, koliko neposladkanih in ne-
izumetničenih imen Ti kar na prvo sapo lahko na-
štejem: Ančka, Režika, Micka, Tončka, Marija, Jul-
ka, Francka, Nežika, Marta... O kakem »prezira-
njcu, ker Ti je Ljubica ime, pa seveda ne more biti
niti govora. Saj si tega »posladkanega« imena res
nisi sama izbrala takrat pri krstu, ko še drugega
nisi znala povedati kakor »vee, vee, vee«!

Tudi Ti mi ostani zdrava in vesela! Kotič-
kov striček.

385. Dragi Kotičkov striček! Večkrat sem Ti
že hotel pisati, pa sem se zmerom ustrašil Tvojega
požretnega koša.

Zdaj sem na počitnicah v Kotorju in sicer v
samem župnišču. Ali se kaj spominjaš tistega gos-
poda, ki je bil včasih pri »Slovenca«? Ta gospod
je zdaj naš župnik. Te dni pa ga ni doma; je šel na
potovanja.

Tukaj imamo tudi hudega psička, ki ga rad
dražim. Tudi jabolka že jem. Pridi pogledat malega
telička! Pa da ne boš mislil, da sem ta teliček jaz.
Ta teliček je pravi sinko krave Clike, ki v hlevu
muka.

Lepo Te pozdravljam in želim tudi Tebi pri-
jetne počitnice. — Viktor Škof, učenec IV.
razreda v Ljubljani (zdaj v Kotorju).

Dragi Viktor! Onega gospoda se prav živo spo-
minjam. Saj je bil proti meni, sivolasemu Kotičku
vemu stričku, tako dober. Marsikaj se imam njemu
zahvaliti in tudi vi, kotičkarji, bi mu morali biti
hvaležni, kajti brez njega bi tegale kotička danes
najbrž sploh ne bilo. On je bil, ki mi je odkazal tale
prostor ter mi izročil ključ od kotička z besedami:
»Na, striček Kotičkov, zdajle pa kar po mili volji hodi
vanj in se zabavaj s svojimi drobci! Jaz imam
drugega dela in skrbim dovolj!« In jaz sem zavil
rokave, vzel metlo v roke, lepo očistil tale prostor,
pomel staro šaro iz njega — in kotiček je bil pri-
pravljen za sprejem malih gostov. In tudi drugače
je bil oni gospod — mož na mestu. Včasih je sicer
malo zarobnil, da so se celo Požgančevemu očetu
tresle hlače, pa kdo bi mu to zameril! Se pač pre-
taka prava gorenjska kri po njegovih žilah in Go-
renjci smo vsi takšni: malo porobantimo, malo se
posmejemo — in smo fantje od fare in zdravi in
čvrsti kakor na gori hrsti! Lepo pozdravi onega
gospoda, ko se vrne s potovanja, in mu želi v mo-
jem imenu vse najboljše za bodočnost!

Psička pa le nikar preveč ne draži, da ga ne
mine potrpežljivost! Kajti je sila neprijetna reč, če
človeku kar naenkrat rečejo hlače: »Reski!« in za-
zija kakor lačen krokodil... In kar se telička
tiče, Ti moram povedati, da je Tvoj strah odveč.
Vem, vem, da nisi ta teliček Ti, kajti bi bilo res od
sile čudno, če bi mi takole lepo pisemce kakšen
teliček pisal. Prvič telički sploh pisati ne znajo, in
drugič, če bi tudi pisati znali, jaz njihovih pisemc
ne bi obhajal. Samo pomisli, kako bi se dečkom
in deklicam v taki družbi povedali nosovi! Ne, te-
ličkom bo vstop v moj kotiček zaenkrat še kar za-
branjeno.

Bog Te živi! — Kotičkov striček.

386. Dragi Kotičkov striček! Danes Ti pišem
vdrugič. Tudi toplot Te prosim, vlakni me v svoj
kotiček.

Veš, striček, ko sem bila še majhna punčka, sem
vprašala brata: »Ali Kotičkov striček vedno v ko-
tičku sedi?« Bratec se je nasmehnil in ni rekel nič.
Sedaj, ko sem že malo odrasla, pa me zanima, kakš-
no je Tvoje pravo ime, kajti to zdaj že vem, da
»Kotičkov striček« ni Tvoje pravo ime, ampak iz-
mišljeno. V jeseni, ko pridem nazaj v Ljubljano, Te
obiščem in takrat mi poveš na uho, kako se pišeš,
če na glas tega ne upaš povedati.

Kaj pa Požgančev oče? Ali jih še vedno ne bo
nazaj z lune?

Vabim Te na žegnanje, ki bo 28. avgusta. Gre-
doš si lahko ogledaš tudi mojega nečaka, da boš
videl, kako srčkan in vesel fantek je.

Prijazne pozdrave Ti pošilja Zdenka Me-
den, učenka I. m. r. v Begunjah pri Cerknici.

Draga Zdenka! Ko si bila še majhna punčka,
praviš, kdaj pa je bilo to? Če je bilo to pred pe-
timi leti, ko še v šolo nisi hodila, potem je res
čudno, kako si mogla že takrat kaj takega vprašati.
Kajti takrat Kotičkovega strička takorekoč še na
svetu ni bilo. To se pravi, na svetu sem že bil, na
svetu, ampak se mi niti sanjalo še ni, da bom dve
leti pozneje tako čudno ime nosil. Tale moj kotiček
je zdaj šele tri leta in četrtega pol star, zato pač
nisi mogla pred petimi leti pobarati brata, če Ko-
tičkov striček vedno v kotičku sedi. Kako je torej
s to rečjo, a?

Da ne upam svojega pravega imena in priimka
na glas povedati? O, pa še kako ga upam! Ampak
je stvar takšna, da ga trenutno ne morem, ker sem
zaradi prehajanja izgubil glas. Kadar ga spet nazaj
dobim (namreč glas), bom zakričal svoje ime tako
glasno, da ga bodo slišali tudi vsi, ki ga dozdaj za-
nalasč niso hoteli slišati, in tudi vsi oni, ki jim kar
nič ni všeč, da ima Kotičkov striček med slovensko
mladino toliko dobrih, zvestih prijateljev in da je
ni slovenske vasi, ki ga ne bi poznala. Kaj hočem
s temi besedami povedati, Ti seveda ne razumeš,
pa bodo že razumeli drugi.

Tvojega nečaka bi si šel ogledat, ampak se mi
zdi, da ni potrebno. Kajti verjamem tudi tako, da
je srčkan in vesel fantek, čeprav ga še nikoli nisem
videl. — Lepo pozdravljena oba! — Kotičkov
striček.

387. Ljubi striček! Še nikoli Ti nisem pisala.
Kar hudo mi je, ker že vse moje součenke poznaš,
mene pa še ne. O, veš, pa nisem zadnja v šoli. Prav
danes so rekli, da sem pridna in še podobico bi
dobila, če ne bi naredila packe. Kadar jo bom, Ti
bom že pisala. Ali si jih dobil Ti, striček, kaj dosti
v prvem razredu?

Srčkan pozdravček od Rože Devetak,
učenke I. razreda v Lichtenurnovem zavodu v
Ljubljani.

Draga Roža! No, vidiš, zdaj pa tudi Tebe že
poznam in Ti zato ni več treba biti hudo.

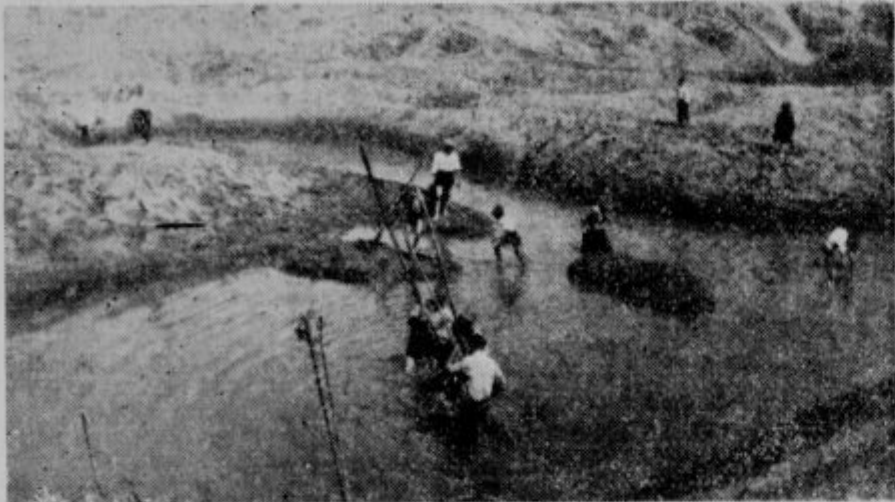
Praviš, da mi boš že pisala, kadar boš do-
bila... kaj? Ali packo? Zaradi packe, bi dejal, mi
pa res ni treba pisati, kajti ni to prav nobena čast
zate, če dobiš oziroma narediš packo... Morda si
pa mislila podobico? O, to je pa vse kaj drugega,
to! Kadar dobiš podobico, mi pa le piši! In potem
me sprašuješ, če sem s jibe dobil jaz kaj dosti v
prvem razredu. Česa vendar? Ali bunk ali po-
dobico? Ja, vidiš, takole je, če je človek preveč skop
z besedami in jih polovico izpusti! No, pa saj se
kljub temu razumeva. Samo ponagujati Ti moram
malo, da boš užiteno napela šobico in dejala: »Ah,
a tem Kotičkovim stričkom je pa res križ!«

Lepo pozdravljena! — Kotičkov striček.

Sezona v Cerknici

Premišljal sem, kako bi dal temu-le poročilu čim bolj senzacionalen naslov, zakaj samo tako imam, da ga bo kdo opazil. Morda celo kdo pri »Putniku« ali pri »Zvezi za tujski promet«. Tu pri nas vsak dan s hrepenenjem in zavistjo poslušamo po radiu in beremo po listih poročila o avtobusnih polih in celodnevni izletih v kraje »neodkritih« lepote in znamenitosti à la Kranjska gora, Ljubelj in celo Polhov gradec. Za nas pa nihče ne ve in smo torej najbrž res obsojeni, da bomo nekega dne morali kam drugam, kakor smo zadnje čase že večkrat čuli, če ne bomo pridni. In vendar smo tako hvaležni za vsak obisk, to bi nam lahko povedali tudi gg. poslanci, ki delajo včasih shode tu okrog nas. Le žal, da so bili prav oni edina večja izletniška družba, ki nas je obiskala, drugi se pa nihče letos ne spomni. In vendar imamo pri

Cez dobro uro bo Vodonos požrl, mi pravimo fantje, ki čakajo nad bregom ali hodijo s saki po rjavi vodi. Z jezera je prišlo vse sem, kdor ima kaj časa in ni pri pšenici in pri senu. Fantje, stari očetje, otroci in še ženske, ena celo pestuje. Otroci brodi po strugah, po katerih se steka voda v jamo: tam je voda plitva in ribe beže za tokom. Tipljejo in grabijo ob bregu, med vodnim ščavjem, zdaj pa zdaj kdo plane. »Lej jo.« In vzdigne s krčevitim prijemom »ribo« ali »ribico« v zrak in jo zažene na breg, kjer čaka kdo z vrečo. »Riba«, to je pri nas ščuka, šljaj je »prasec«, meneh je pa meneh in hlen hlen. Te štiri vrste rib so v jezeru in v Retju raki. Danes ni v Vodonosu nič klenov, samo »ribe« in še te majhne. Tisti, ki imajo sake, le počasi od časa do časa prebrodijo vodo, ki še čez in čez pokriva jamo. Ni dosti,

Ko upada voda na Cerknškem jezeru.

nas zdaj višek sezone. Takrat je še ni bilo, ko so bili shodi, zdaj pa je. Res!

Jezero vsiha. Skoraj vsak dan kaj. Danes ta jama, jutri ona. Ribiči romajo od jame do jame z vrečami in saki in začena se srečna doba polnih loncev mesa. Vsaj za Jezero, kjer je vsakdo ribič, kjer se že rodove dolgo love in pravdajo za pravice od nekdanj in jih ne brigajo zakoni in uredbe, ki bi to bogastvo rib hoteli spraviti na mizo enega samega človeka. Saj je rib za vse dovolj in preveč!

Zadnjič je posihal Vodonos. Da človek le sliši, da kaj posiha, pa ga prime in hajdi do jezera. Skočil sem na kolo in vzel s seboj aparat. Saj sem imel namen biti samo gledalec.

Jezera ni nikjer več. Vsa tista ogromna ravan od Dolenje vasi, Karlovice pod gozdom naprej

se bo danes izplačalo. Voda počasi pada, na desni strani se je že pretrgalo in nič več ne teče po strugi. Vsi, ki so brez sakov — sake smejo imeti samo Jezerci — planejo tja. Smrad po blatu, po ribah, po jezeru plava po vročini. Pa ne smrdi, samo draži človeka, da se še sam sleče in plane v blato in brodi in tiplje za ribami, ne meneč se za vročino, ne za brenčanje, ne za blato, v katero se pogrezamo do kolen in čez. Ko prvič zagrabim drobno ribo, me strese in jo izpustim. Človek še ni navajen. Ko pa ujame prvo, ki je kolikor toliko čedna, me živ vrag ne spravi iz blata. Vode je vedno manj, kažejo se prve skale, luža je vedno gostejša, ribe silijo k robu in v hipu vidimo, da nas je kar natlačeno v tej mali mlaki. Ob nekoga se zadene nekaj močnega. »Ta je pa prav!« in vsi se mečemo po blatu za njo, spodsavamo in brigamo blato in vodo na vse strani in smo nevoljni tistemu, ki jo pograbl in zmagovito dvigne v zrak. Tako gre uro in več. Le nazadnje, ko pregledujemo plen, se človeku čudno zdi, da je tako malo rib — no, pa za večerjo bo že.

Zdaj je začela padati voda tudi v glavni jami. Tam so že zbrani možje s saki. Človek jih zavistno gleda. Potegnil bi dvakrat, trikrat, na bi bil! Fotografiram in opozorim ribiče nase. In pri vsakem potegu mi kateri vrže kaj miloščine, dokler ne pride dolgi Matija, ki se mu ne ljubi mučiti se in mi da sak. Popeljem se kar po zadnji plati po tem blatnem toboganu v vodo. Štirje so in me vzamejo med se. Zastavimo skoraj vso jamo in počasi vlečemo na drugi breg. Otroci in pobiranci nosijo mastne vreče na drugi breg. Voda je globoka, neke me spodbene, da moram s sakom plavati. Najbrž ne bo to pot nič. Ribe beže med nami, se zaletavajo ob noge, katera se požene tudi iz vode. Vse tesneje pritiskamo h kraju, potem pa hitro iz vlečemo. Copotanje, pljuskanje. Bo. Kadar pri kraju čofota, je dobro znamenje. Potegnili smo več kakor bi si kdo v sanjah mislil. Vse je kakor neumno, toliko da iztresemo sake, planejo otroci po ribah, jih grabijo, mrcvarijo, se valjajo po blatu. Saj je vseeno. Ribe so tu. Vlečemo na drugi breg. Nabiranci s težavo tovorijo vreče okrog po suhem. Spet polne mreže. Nihče bi ne mislil, da se bo kar na lepem tako odprlo. Vlečemo še petkrat, deskrat, vreče so polne, treba je drugih. Kaj nam mar, kaj bomo z ribami. Zdaj je treba loviti samo loviti. To je edina strast, ki nas zavzema, kaj nam mar kaj drugega. Ne vidimo, da smo mokri in da skoraj zabe, da smo blatni kakor žabe, da se je solnce že nagnilo močno nad Javornik, nismo ne lačni ne žejni in niti kadimo ne.

Voda grgrja in se niža, niža, kmalu ne bo ne nje ne rib in jutri bo tu zevala rjava izsušena globel, blato bo trdo ko kamen in samo kaka lužica bo spominjala na to, da smo danes tukaj lovili. A jutri bomo kje drugje, saj bo jezero vsihalo vsaj še štirinajst dni.

Vidite, to je sezonska romantika pri nas. Morda si jo je vredno ogledati.

M. J.

Šibenik

Mesto Šibenik je prvo izmed večjih dalmatinskih mest, ki pozdravi potnika na vožnji s parnikom proti jugu. Velebit, ki je spremljal morsko pot od Sušaka ves čas kot čuvar hrvaškega primorja, se okrene že ob koncu otoka Paga, se bolj pa pri Novem gradu in Obrovu na vzhod, da pada v okolici Knina roko 1838 m visoki Dinari. Od tu in od Benkoveca se razprostira, 70 km proti Šibeniku, visoka planota, ki jo režeta v globokih dolinah in deloma tudi soteskah reki Krka in Čikola.

Šibenik ima torej obširno zaledje, najširše izmed vseh dalmatinskih mest. Zavarovano je mesto po naravnem, komaj 50 m ozkem in s 15 m visokimi pečnami obdanem prelivu, ki loči mesto in pristan od morja. Ko je parnik plul mimo nešteto otokov in otočic, ki leže južno od Raba do Šibenika, opazimo na levi od vhoda v kanal krasno in obsežno šibeniško kopališče Jadrijo, kamor se Šibenčani vozijo kopat s parniki ali jadrnicami; na desni pa staro trdnjavo Sv. Nikole. Parnik vozi skozi 200–300 m dolgi kanal, ki ni nič drugega ko izliv reke Krke v morje, precej previdno in počasi. Na koncu tega kanala se nenkrat odpre obsežen in širok zaliv, ki je prav za prav zadnje jezero, ki ga tvori Krka na svojem kratkem potu do morja; seveda je njega voda že zelo pomešana z morsko vodo. Zaradi tega je tu, kakor sploh v okolici Šibenika mnogo izvrstnih rib; šibeniški ribji trg uživa po pravici poseben sloves.

Na severovzhodu zaliva se dviga v breg stari Šibenik, to po svojem postanku in zgodovini najbolj hrvaško mesto Dalmacije. Ustanovil ga je hrvaški plemiški rod Šubičev, ob prvotni naselitvi Hrvatov. Tu je kraljeval hrvaški kralj Krešimir, to so gospodovali poznejši hrvaški plemiški rodovi Kačićev, Šubičev in Nelipičev. Pozneje je Šibenik, toda le prostovoljno, s pogodbo podal pod beneško nadoblast, a znal si je ohraniti obsežne posebne pravice.

Nad mestom kraljujejo stari grad Šubičevac, čigar ime kaže na ustanovitelja mesta in trdnjavi Sv. Ivan in Sv. Ana. Globoki in razsežni zaliv ustvarja mestu izvrsten pristan, ki je že za avstr. časov veljal poleg Boke Kotorske tudi za izvrstno oporišče vojni mornarici. Tudi danes je videti v njem usidranih vedno nekaj bojnih ladij naše mornarice. V Šibeniku je tudi sedež l. pomorskega poveljstva.

Mesto je ohranilo svoj starinski značaj do danes. Zidane v hrib, so njega hiše razmeroma visoke, ulice med njimi pa zelo ozke, pogostoma zvezane s seboj po stopnicah. Za vojni promet stari del mesta ni; ta promet se razvija le bolj v zunanjih, modernejših, a ne lepše — zgrajenih delih.

Ponos in privlačnost mesta je njega školiška stolnica, ki so jo gradili od leta 1431 do 1536, torej več ko stoletje. Začela sta jo graditi domačina Fran Jakovljevič in Juraj Orsini Dalmatinac v gotičnem slogu; notranjost in kupolo pa je dovršil

največje kopališče na južnem Jadranu
Znižane cene!

200 sob od 15.— Din dalje, prvovrstna kuhinja, 2 plaže za plavalce in za otroke, 3 športna igrališča, drevedni, dnevno koncerti, dandizing itd. — V bližini gozdovi in vodopadi.

Informacije d. je Direkcija kopališča Kupari-Srebrno

Nikola Florentinac v slogu zgodnje renesance. Cerkev napravi znotraj veličasten utis, saj dosega kupola 32 m višine! Celo za današnje čase se zdi skoraj nerazumljivo, kako so se mogli streha in svodi zložiti iz samih kamnitih plošev in te smeje oboke. Glavna cerkevna vrata kažejo poslednjo sodbo in Zveličarja z 12 apostoli. krasna stranska vrata pa vhod v raj. Nekaj prav posebnega so glave ob polici, ki gre v višini 2 m okoli cele cerkve. 71 jih je. Tu so vpodobljeni domači in tuji kralji, knezi, pesniki in znanstveniki, a tudi navadni tipi iz ljudstva: kmeti, rokodelci, mornarji, žene in otroci.

Na trgu pred stolnico stoji lepa renesančna ložija iz leta 1542, občinski dom šibeniški.

Pred hotelom Krka, malo vberg od obale, je lep, čeprav ne obsejni mestni park. V njem se dviga iznad lovorjev in palm spomenik domačega pesnika Nikole Tomasea (1802–1874).

Najlepši je pogled na Šibenik in obdajajoče na otoke Zlarin, Kaprije, Živije itd. iz šibeniškega pokopališča ali pa tudi s trdnjave Sv. Ivana. Tu se vidijo tudi velikanska lesna skladišča na severozapadu mesta. Nedaleč naprej od njih se dviga dim iz velikanskih karbidnih tvornic francoske trdnice Le Daldatiene, ki jim slapovi Krke oskrbujejo električno silo. Poraba te sile je tako velika kakor v Rušah. Tudi pridobivanje bauxita je okoli Šibenika znatno.

Kar razveseljuje Slovence v Šibeniku posebno, je to, da se v njem tako čvrsto drži domača narodna noša. To pestro sliko daje najbrž ožja okolica in že prej omenjeno širše zaledje. Da je zmisel za narodno nošo še vedno živ in realen, dokazujejo tudi številne izdelovalnice domačih oblik in dalmatinskih čepic v mestu samem.

Šibenik nima v okolici kaj prida zemlje in gozdov. Desna in leva plat zaliva ob vzhodnem kanalu je sicer pogozdena s črnim in morskim borom, a to je vse pre malo. Moralo bi se kaj takega oživitviti, kakor je Marjan v Splitu, morda bi se dal ves hrib okoli trdnjav nad mestom temeljito pogozditi, seveda postopoma, a dosledno, vsako leto nekaj.

Naravna privlačnost in najhvaležnejši izlet v sicer pusto okolico pa je vsekakor izlet k zadnjim slapovom reke Krke. Kdor ima kaj več časa, se lahko popelje s parnikom od starega Skradina, ki so ga baje ustanovili že Liburni. Odtod je do skradinskih slapov le 3 km. V tem primeru pa morate v Skradinu prenočiti. Za potnika, ki se mudi v Šibeniku le mimogrede (n. pr. po vožnji s turističkim parnikom), je edino priporočljivo,

DOBRNA!

Za srčne, živčne in ženske bolezni, počitka potrebne! — S 1. septembrom za 20-dnevno zdravljenje za pavšalno ceno **Din 1.200** (dovoz in odvoz z avtom, stanovanje, štirikrat dnevno hrana s kruhom, dnevno ena kopelj, 2 zdravniški preiskavi in takse). — Prospekti na zahtevo.

da si vzame s še nekaterimi drugimi tovariši avtomobil za 5 oseb, ki jih vse skupaj za 200 Din popelje tja in nazaj po šibeniški planoti do slavnih slapov.

Ti slapovi nad Skradinom — zadnji, ki jih dela Krka — so nekaj krasnega in nepozabnega. S kraske planote se niža cesta v ostrih neprestanih rihah nizdol v dolino, v kateri se malo nazgor že vidi Krško jezero in med cipresami

Voljč Stefan:

S sprehoda Sličica iz Slovenske Krajine

Nedelja je. Krasen in topel majski popoldan, vse oživljajo, lahen vetrič pihlja božajoče. Kliče in vabi narava v svoje mehko, novo zeleno in razcveto narobe. Ptiki so prispeli iz južnih krajev in kukavica zopet veselo oznanja blagodejno pomlad. Pometana so iz srca vsa pusta čustva izza mračnih zimskih dni, polnih dolgočasje in pobotosti. Zakaj kakor da si prišel na drugi svet, prazničen ves in praviljen, koder se značje nenadoma, ves preroben in nov, začudeno opazuje spremembo, tako je vpliven lep majski dan.

Prazna je Murska Sobota. Ni vsakdanjih obrazov, ki jih srečaš vse: jutraj, popoldne in zvečer. Vsi so šli, kamor je koga klicalo. V drevedu na klopih tu pa tam par žensk, čakajočih, da zadone orgle v evangelijskem domu in jih povabijo k popoldanski službi božji. Pred »Krono« en sam velik avto, na vrtu miza gostov iz Nemške Avstrije. Pri vrtljaku kraj parka par glasnih otrok in cigánov, klavirno čakajočih. Tam v parku, daleč pred mano, posamezni šetali.

Kam? V Černelovce, skozi park, mimo grada grofa Szaparyja, do veselega birta Lajčaja? V Rakičan, skozi star, tajinstven dvored visokih, vitkih topolov, gledat tja v daljo? V Puconce, hribčkom nasproti, kjer naj se vpricho njih oživitvijo težnje po domu, se vzbude spomini na Ljubljano in Vič, na Rožnik, Bokavški grad in Golovec? — Tja, da, tja, doma iskat!

Sam grem in prijetno mi je. Spremljajo me: železniški tir — o da bi smel po njem tja, kamor hrepenim —, cesta, vijoča se mehko in rahlo mimo potečka, zdaj skozi šumo, zdaj skozi vas in po polju, vrste se romantične slike z dolgokljuno štorčijo, visoko in bleščajo se v solncu. Vpricho vsega tega, sicer tako vsakdanjega, a vendar danes tako svojevrstnega, razbirljanja v nič se pušče v duši, postajajo oaze, vse lepe in bujno cvetoče. Kako lepa si narava! Sinje nebo z zlatim soncem se toplo smehlja na nedogledno ravan. Globoko se klanja valujoče žito, blesti v solčnih žarkih polje, vse čisto in nedeljsko.

Tu v tej lepi zemlji si se torej narodil, živel in delal za to svoje — naše ljudstvo, ti veliki Kuzmič Stefan, najznamenitejši pisatelj Slovenske Krajine. Tu si oral ledino slovenske književnosti poteptano skozi več stoletij in zasramovano od tujeve, zavdajajoč se krotkosti vaše in govorečih: Nem scep vendel beselnih! (Ni lepo govoriti slovensko!) Mno go je bilo ovir in muk, pekočih in trnjevih, ki jih je premagala tvoja velikodušna ljubezen do Slovenstva, da si ohranil v narodu pristne navede in šege nekdanje in da si ohranil in goreče pisal besedo slovensko: Sečen (Januar), Risalsček (Maj), Ivanček (Junij), Jakobček (Julij), Mešnjek (Avgust), Mihalček (September) in drugih nebroj.

In tu v tej toliko osamljeni, od mnogih čisto nepravilno pojmovani zemlji je bil tvoj dom, ki si ga ljubil tako pristrno in nesebično, da si zanj živel v svojem vzvišenem duhovniškem poklicu, o dr. Ivanocy! Tvoji so prvi sadovi z neutrudljivo ljubeznijo sejane prosvete, tvoje ideje in ideali ogrevajo danes one, ki so poklicani, da Ti sledijo. Glej, prosvetno srce si svojemu narodu, ljubezen rodi prosveto, ki je kakor večni ogenj, ki ne vgas-

Kam naj gremo na zdravljenje, počitek ali oddih?

Pojdimo v naš stari, mili turističski center mednarodne publike

zdravilišče Rogaška Slatina

kategora nadmorska višina znaša 228 m, a podnebje je subalpsko in blago.

Zdravilna mineralna voda »Tempel«, »Styria« in »Donat« z indikacijo za zdravljenje ledvica, črev, jeter, krvoteka in drugih krvnih bolezni, ledvic, mehurja, živčnih bolezni itd.

Normalno zdravljenje v kopališču: 3 tedne. Zdravilno vodo pa pijemo pred in po zdravljenju tudi doma. — Moderna hidro-elektro in mehanoterapija. Röntgen. Prvovrstno urejeni kemijsko-analitični laboratorij. Zdravniški-specialisti. Kopališka godba. Radio. Vse vrste razvedrila. Družabni izleti itd. — Sezona: 1. maja-1. oktobra. Glavna sezona 16. junija-31. avgusta. Izven glavne sezone je najprimernejši poset kopališča vsled udobnosti, nizkih cen in posebnih popustov — Pavšalne cene za popolno oskrbo vključeno zdravljenje. Ugodnosti za neimovite. — Zveze: z železnico via Zagreb-Zabok ali via Grobelno. — Proti predložitvi potrdila znižana vožnja za povratek. — Zavejte se prospekte od direktije zdravilišča odnošno Putnika v Ljubljani, Celju ali Mariboru.

samostan Visovac. Ze oddaleč se sliši grmenje slapov. Pogled nanje je veličasten. Čez pet pragov, širokih skupaj do 100 m, drve ogromne množine vode 42 m v globino. Njih sila je le deloma izrabljena za šibeniško elektrarno. Karbidne tvornice prejemajo svojo silo (36.000 KS) iz drugega, mnogo višje ležečega Manojloviškega slapu, ki pada 62 m globoko.

Pokrajina ob Skradinskem slapu je docela južna. Fige, ciprese, lovor rastejo ob njem. Gole rebri na obeh strmih bregovih Krke so se v zadnjih 30 letih jelo pogozdovati. Nasaj se po precej trpeli za italijanske okupacije. Ko bo to popravljeno, bo okolica slapa še bolj pridobila. Zanimivo je, da je voda teh slapov čisto mlačna; Slovenca, ki je vajen združiti s pojmom slapa tudi mlačno ledenomrzlo vodo Radovine ali Savice ali celo Save, to dejstvo preseneča; pomisliti pa je treba, da stoji voda nad slapovi dolgo časa v Krškem jezeru, izpostavljena zgornji žarkom južnega solnca.

Turistom bi se priporočala sploh pot po celi dolini Krke navzgor čez Kislane do Knina, da se nadvijo še ostalim slapovom (Roški slap, Miljačka, Sondovljski slap, Manojlovac, Čoriški slap in Kninski slap) ter Bjeloborskemu in zlasti krasnemu Marasovičevemu jezeru. A za to je treba več dni in posebnega načrta, ker čudno za nas Slovence — posebnih vodnikov ni in tudi markacij ni na poti do teh edinstvenih naravnih znamenitosti.

Šibenik je tudi važen kot izhodišče za nešteto lepih in hvaležnih izletov po morju na bližnje in dalnje otoke, na staroslavni Biograd, v 11. stoletju najimenitnejše mesto hrvaške kraljevine, v Rožoznicu, na otok Zlarin, kjer love koralne, ali na mične otoke Kaprije in Živije, pa tudi na nepoznane, a krasno silbo in v prepleti, prav tako nepoznani fjord Novigrad-Obrovac.

HOTEL CENTRAL RAB

Kompletni pension

55–60 Din. — Dunaj, domača, madjarska kuhinja.

soletna cerkev v Martjancih in tam prav na obzorju se lesketa prijazna Kápele. Poslušnem. Glasovi nežne otožno-sanjave pesmi valove v uho. Oddaljeni in neznani vsebujejo čudno privlačnost, zakaj prav taki so kot nekoga večera v Soboti. — Mesečina je bila in šetal sem. Mehko je zadonela iz temne sobe, nežen glas se je spajal ubrano s klavirjem v čudovito harmonijo.

»Ringo csonak lágy ólón
a rozsambos járok en...«

približno:
Ziblj se čolnč po mehkih valovih, k deklici, rožci, idem jaz v vas...
Pomembne payze so ganile dušo do doživljaja pesmi: tam čez Tiso, tiho tekočo in srebrno, je veslal v mesečini on k nji... Prvič sem tedaj ališal madjarsko pesem, prvič sem spoznal čudovito nežnost in sentimentalnost teh melodij, ki so kakor v lepi noči iz dalje doneč zvon, ki tako lepo in rahlo polišče najskritejše tajne srca in duše.

Pa sedaj ni bila madjarska. Mimoidoča deklica jo pove, lepo prekmursko narodno. Ona niti noče »popraviti« madjarskih, kajti so naše slovenske »ešče« lepše kakor »vogrské«. — Strmim nad odgovorom, očitno me ima za laskavega gizdalina iz Soboté »csak magyarul« govorečega, kakor pouk so slišati nje besede. In ljubši mi je odgovor deklice kot sto pesmi. Zakaj vzrasla je v srcu v tem trenutku vesela zavest; glej, saj sem doma, saj nisem »prišleka« in »Slav«, sem prav kot bi bil tam daleč onstran Mure. Drave in Save, kjer mi je ob zibki prepevala ljubljena mati slovensko pesem.

IZ TEHNIKE

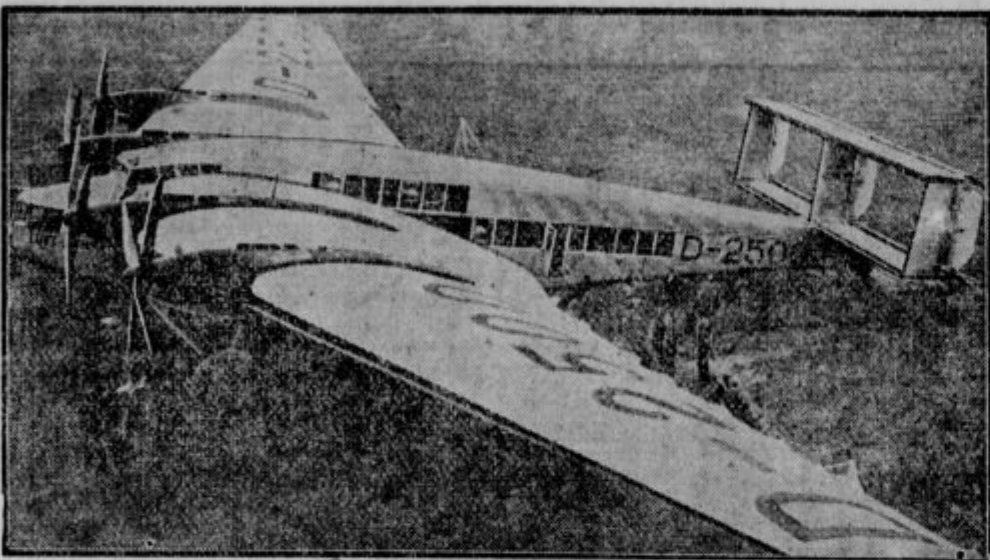
„D 2500“

Nemške Junkersove tovarne za letala so že lani zgradile velikansko letalo za promet po kopnem, ki je dobilo oznako »G 38«. Letos pa so tovarne izdelale izboljšani tip tega letala in ga nazvale »D 2500«. Došim je imelo letalo »G 38« le malo kabin in mnogo prostora za tovore, je dobilo letalo »D 2500« mnogo potniških kabin. Posebno pažnjo je polagal graditelj na to, da so v letalu postavljeni udobni sedeži tako, da je mogoč prijeten razgled na vse strani. Podaljšal je potniški prostor proti repu trupa in je zvišal trup nad krili tako, da je mogel napraviti še eno nadstropje v trupu nad krili. S tem so dobili potniški prostori v zadnji polovici trupa lepa razgledna okna na levo in desno, okna nad krili pa prav tako. Pod prvim nadstropjem kabin pa je na ta način nastalo nekakšno pritličje, ki nima nikakršnega razgleda. To pritličje, v katerem bi segli sicer podaljški kril, pa je namenjeno za tovore. V novem letalu je 34 sedežev za potnike. Od teh jih je 26 v treh kabinah, ki so v zadnji polovici trupa in v prvem nadstropju. 6 sedežev je v sprednji polovici prvega nadstropja. Ti so tako zvanj razgledni sedeži, ker se odpira iz teh sedežev potnikom razgled naprej v vse strani. Dva sedeža sta še v pritličju, ki je nameščena čisto spredaj v spodnjem delu trupa. Prostori za tovore pa so v trupu pod prvim pritličjem in na obeh straneh ob trupu in desnem in levem krilu. Letalo ženejo štirje motorji s skupno 2000 konj. silami. »G 38« je premoget le 2300 konj. sil in je vozil s povprečno hitrostjo 170 km na uro, došim »D 2500« vozi s povprečno hitrostjo 180 km na uro. Zvišanje števila konj. sil v motorjih pa je povečalo tudi dvizno

silo letala, ki je narasla od 21,2 ton pri »G 38« na 24 ton pri »D 2500«. Koristna teža, katero more letalo dvigniti in za katere prevoz se plača, pa se je radi tega povečala za 20 odst.

Glede letalske tehnike ima novo letalo posebno novost. Ob zadnjem robu glavnih kril je dobilo letalo v vsej dolžini neke vrste ozko dvojno krilo, ki se kot pomožno krilo da obračati navzgor ali pa navzdol. Če se zaokreneta ti pomožni krili na obeh straneh navzgor, se da doseči večji vzgon. Pri pristajanju služi to dvojno krilo dvakrat. Kot, v katerem mora letalo pristati, se lahko spreminja v precej širokih mejah, hkrati pa se s tem lahko regulira hitrost letala ob pristanku. Radi tega to letalo lahko pristane tudi na razmeroma kratkih letališčih. To pomožno krilo je na vsaki strani nekako v polovični razpetini kril razdeljeno, tako da se zunanji polovici lahko uporabljata pri navzkrižnem nastavku kot stranski krmilil.

Letalo ima radi teh novih sprememb prav lahke vzlet. Prav posebno pa se pozna ugodnost teh pomožnih kril pri pristajanju. Došim je mogel »G 38« pristajati s najmanjšo brzino 106 km na uro, more pristati »D 2500« s hitrostjo 93 km na uro. Seveda nam ni treba omeniti, da ima letalo moderne naprave za segrevanje in zračenje potniških kabin in da so stene kabine obite s prevleko, ki duši ropot motorjev. Razpetina kril meri 45 m, dolgo pa je letalo 23 metrov. Pri dosedanjih potniških letih se je prav dobro obneslo. Nemci ga nameravajo uporabiti v rednem zračnem prometu na progi London—Berlin. Če bi postavili to letalo postrani ob nebotičniku, bi se dotikalo eno krilo ceste, drugo pa bi segalo do enajstega nadstropja.

24.000 kg težko Junkersovo letalo »D 2500«.

Odprava šumenja pri gramofonih

Ko poslušamo v radiu godbo, lahko takoj ločimo ali dajejo originalni koncert ali pa gramofonske plošče. Če so zvoki iz plošče še tako čisti in blagodejni, vendar naše tankočutno uho čuje še neko spremljajočo šumenje. Igla, ki odzema zvok, drsi po malih jarkih vrteče se plošče. Pri tem se igla tare ob robu teh malih zarež in se vsled tega trese ne samo tako, kakor predpisuje registriran zvok, temveč v svojevrstnem nihanju, ki povzroča šum. Kakor vemo, se igla po enkratnem odigranju plošče tudi močno obrusi. Tudi to trganje in piljenje snovi povzroča dodaten šum. Praksa je na vse mogoče načine poskušala odpraviti to nadlego, veliko se je že posrečilo doseči, saj se nam je treba le spomniti na praskanje in grgranje starih gramofonov in jih primerjati z novimi prvovrstnimi.

Med drugim so raziskovali uporabnost raznih snovi za iglo. Najbolj glas daje seveda običajna jeklena, ki se tudi najmanj obrabi. Poizkusi z bambusovo iglo trikotne oblike pa so pokazali, da je šum pri njih veliko manjši. Po vsakem igranju se jo s posebnim rezilom opišči, na kar je zopet nadalje uporabna. Najbolje seveda se je bambus obnesel, ako se je plošča od vsega početka z njim odigravala. Če pa se je prej uporabljalo jekleno iglo, je treba gramofonsko ploščo parkrat odigrati z bambusovo palčico, da se tudi obraba plošče prilagodi leseni igli. Očividno plošče pod tem

mehkejšim sredstvom dalj časa obdrže zadostno kvaliteto.

V zadnjem času pa se je pojavil nov način, ki je pa uporaben le v zvezi s posebnim električnim ojačevalcem. Glas čujemo potem zvočnika in ne direktno. Tudi plošče niso običajne, temveč je glas na njih sneman na poseben način. Analize šuma so pokazale, da niha njegov zvok s precejšnjo frekvenco. (S frekvenco se v tehniki označuje število nihajev katerega pojavi v eni sekundi.) V glavnem leži število nihajev med 1000 do 8000 v sekundi. Po Braunmühlu snemamo godbo in rezemo jarke v ploščo tako, da so toni med 1000 do 8000 nihajev posebno močno ojačeni. Če bi tako fabricirano ploščo vrteli na običajnem gramofonu, bi nam ta podajal visoke tone sila ojačeno, godba bi donela strašno rezko. Zato je potreben poseben ojačevalec, ki je tako prirejen, da baš duši in slabi omenjene frekvence. Tako slišimo prihajati iz zvočnika popolnoma naravno doneče glasove, kajti ravno toliko, kakor so bili le-ti visoki toni pri fabricaciji favorizirani, za ravno toliko so sedaj zapostavljeni. Kaj smo s tem dosegli? Na kakovosti glasbe sigurno ničesar, toda naš novi ojačevalec je dušil tudi šum igle, ki je, kakor smo zgoraj videli, ležal baš v opisanem območju. S tem je dobila zvočna tehnika sredstvo v roke, s katerim lahko skoro do neslišnosti odpravi šum, ki nam še kvari užitek pri poslušanju, že do idealne popolnosti dospeli gramofonskih plošč.

je s Siemens-Halskejevim bencinskim motorjem za 115 konjskih sil. Zmožen je doseči brzino 80 kilometrov na uro. V gondoli, ki se nahaja pod trupom, na istem mestu kakor pri zepelinih in tudi prilično tako izgleda, je prostora za dva pilota in pet potnikov.

Radio prenos na svetlobnih žarkih

V laboratoriju General-Electric Co. v Ameriki je Alexanderson pričel poizkuse radio oddajanja na svetlobnih valovih in sicer specijelno v svrhu televizije. Pri običajnih oddajnih postajah modulirajo zvočno frekvenco brezžične valove. Pri tem načinu pa modulirajo svetlobno jakost obločnice. Ideja sama na sebi ni nova, če pomislimo na takozvano svoječasno svetlobno telegrafijo in telefonijo. Pri televiziji je potrebno jako veliko število nihajev na sekundo, da je število prenešenih svetlobnih točk zadostno za čim jasnejšo sliko. Svetlobni lok obločnice mora biti tedaj zmožen nihajev prav velikega števila v sekundi in baš to je Alexanderson dosegel pri svojih preizkusih. Eksperimentator vidi silko bodočnosti radiooddajanja in prejemanja v velicestnosti po tem novem načinu. Vsak abonent bo imel mesto antene električno oko, fotoreceptor, ki bo gledal v visoko nad mesto postavljeno oddajno obločnico in bo nje utripe spreminjal v govore in glasbo v zvočniku.

Kokosovi orehi kot kurivo

V Braziliji se kuri 350 kotlov s kokosovimi luščinami ali pa celotnimi kokosovimi orehi. Pri nadaljnjih 300 kotlih se jih privede k premogu ali lesu. 24 lokomotiv je trajno kurjenih s kokosovimi orehi. Vsled sikanja plamena močno ogrežajo kotlove cevi. Tudi nagnja pri lokomotivah, ki so kurjene s kokosovimi orehi, leteti pepel. Na rečnih torpednih čolnih brazilskih mornarice so pa vpeljali kurjenje z briki iz kokosa. Kako se bo do le-ti obnesli, pa še ni znano.

POZOR

Zelim, da si cenjeno občinstvo ogleda na novo došlo češko blago za moške in ženske obleke, posebno **spetijelno pa za dečke in deklice sedaj za šolo.**

Tudi za plašče priporočljivo.

Blago je korantno brez napak in ne v ostankih.

Vabim vse občinstvo iz mesta, okolice in dežele, da si ogleda zalogo in se o tem prepriča in nabavi.

Vse cene istemu so znižane za 40 %.

Se priporoča

Ivanka Štrukelj, manufaktura
pri „Zmajskem mostu“ — Resljeva cesta štev. 2

Joža Herfort:

Stric z iglami

Mračilo se je. Razdrapan kolovoz z globokimi kolesnicami se je dolgočasno vil med temnimi jelšami, voda je enakomerno šumela,

nad travniki je ležala rahla meglena koprena, obrisi dreves v gozdu so se zgubljali v temo. Listje v hribu nad kolovozom je zašumelo, vedno bližje je prihajal šum. Neoprezno, brezbrizno se je bližala kolovozu neka žival. Prišla je na kolovoz. Siva, okroglasta živalca, na prvi pogled je nismo spoznali, ko smo se ji pa približali in ji zastavili pot, da se ni mogla umakniti, je obstala in se zvilila v klobčič, — pa nam nastavila ostre bodice — jež se je branil z orožjem, ki mu ga je dala mati narava.

Pustili smo ga pa mirno obstati. Kmalu se je živa bodičasta krogla potegnila, jež jo je popihljal dalje. Šel je po kolovozu; presenetil tam lazarja, ki je počasi lezel čez cesto, šel ob njivah in tam hrustal hrošče, iskal nato žabe in miši, proti jutru pa se je spet napolnil domov, šumel po listju in obstal pred svojim gradom, pred staro jazbino. Velika prostorna jama je bila, kot si je pa uredil po svoje. Na bodicah je nanosil listja in mah, pa si postal mehko, toplo posteljo.

Cez dan je dremal, ko pa se je bližala noč in je postajalo v gozdu temno, je odšel na lov.

Pohlevna žival je jež, čeprav ima polno bodic. Vedno je navidez samo neokreten, počasen, malomarno šumi po listju in si išče borne hrane, pa naj bi bil to divji sadež, hrošč, žaba ali kača, skromen je in ni izbirljen. Če ga karkoli preseneti, se zvilje v klobčič in igle, edino jezevo orožje, mu štrle na vse strani. Mišičevje je pa tudi tako ustvarjeno, da ježa s težavo stegnemo, če se je enkrat skrčil. Dokler je živ, tega sploh ne moremo storiti. Zelo zanimivo je tudi njegovo kožno mišičje, ki srši igle. Vsa koža izgleda kot eno samo iz mišičja pleteno ogrinjalo. Primeroma velike oči krotko zro v svet, črni rilček pa venomer voha, kje bo kaj za pod zobe.

Na zimo pa, ko si je nabral dovolj debelo maščobno plast pod kožo, si pa na debelo nastelje posteljo z listjem in suhim mahom, da prespi trdo zimo.

Zopet je podajal mrak noči roko, narava se je pomirjala; zakasnela taščica je še žgoela v globoki dragi; lisica se je odpravljala na lov. Tavaje, z nosom vedno pri tleh je šla po robu hriba proti vasi. Prešla je kolovoz in dospela na senošet. Lovila je kobilice, pa je šla počasi s prožnim tihim korakom proti vasi. Daleč okraj poloka so se premikale tri bele točke — tri race mladice, ki so se oddaljile od starke, ki je že zavila na domače dvorišče.

Lisico so krile temne senke jelš, pa se je oprezno bližala racam. Še prav karantna razdalja jo je ločila od plena, oči so nemirno igrave opazovale plen, ko je počila pri potoku vejica in lisica je v enem samem trenutku videla lovca in že planila v temo.

Šla je po kolovozu in naletela na ježa, ki se je urno zvil v klobčič. Lisica, ki so ji race zbudile tek, je hotela na vsak način ježu do živga. Obratila ga je na vse strani, pa ni mogla do občutljivi-

vega mesta, do trebuha in do prs. Čakala je. Jež jo je hotel že pobrisati, ko ga je spet napadla.

Pa jež je bil vztrajnejši kot ona, ki se je končno naveličala in odšla za pripravnejšim plenom, njen lepi, črni gobček pa je imel le sledove in spomine na srečanje z iglastim stricem.

Komaj je lisica odšla in je jež napravil par korakov, je kot ukopan obstal. Iz trate se je čul rahel, komaj slišen šelest, pa ježu je bilo dovolj. Bodice nad čelom so se sovražno nasršile in štrlele v obliki varovalnega štita naprej, rilček je nemirno vonjal zrak, oči pa iskale sovražnika.

Na kolovoz je prišel neslišno velik modras. Jež mu je zastavil pot, tako da ni imel izhoda. Modras ni mogel misliti na beg, postavil se je v obrambo, v boj na življenje in smrt.

Oči, one srepe s podolgovato zenico, so žarele v divjem ognju, malo glavo je dvignil od tal in v dvoje razcepljeni jeziček je nemirno potrepetal.

Dva stara sovražnika sta se srečala.

Modras je udaril prvi na ježa, pa z besnostjo odskočil, glavo mu je orosila črna dečka kri. Bol ga je podžigala na boj, jež je pa samo sršil svoje bodice in se skušal približati modrasu od zadaj. Ko se mu je to posrečilo, je zdrobil z enim napadom, z enim samam prijemom modrasu hrbtenico. Modras ni več napadal, samo slepo je bil okoli sebe, dokler ga ni jež uničil.

Sršeče igle so se pohlevno polegale in mirno je povečerjal modrasa, pa odkolovratil dalje, kot bi ne bilo nič.

Lesnika je dozorela, dren in glog sta se šibila pod težo obilnega sadu. Jež si je pripravljval zalogo za zimo, zalogo pod kožo.

Hrustal je velike hrošče pa žabe, a za slaščico si je privoščil sadežev, ki jih je bilo v izobilju povsod.

Mrzli jesenski vetrovi so odnašali pestro listje, list za listom je venel. Gozd je postajal revnejši, gozd je umiral. Jutra so bila meglena in solnce ni imelo čez dan nobene moči. Sedaj si je prijel jež urejati zimsko posteljo. Na bodicah je vneta nosil listje v svoj dom in posteljo na debelo nastlal s toplim listjem in mahom, pa se v pozni jeseni zaril in zaspal zimsko spanje.

Ko je vesna pripeljala rožno pomlad, ko so ptički spet zapeli, je jež vstal.

Prve noči je ves betezen hodil okoli in si iskal hrane. Neke noči pa, ko je šel na daljši izprehod, so komaj slišno završala nad njim temna krila velike uhariče, skrčile se je, se zvil v klobčič, a ostri dolgi kremplji so si našli kljub iglam pot v srce. Gozdnega dobrovoljčka, iglastega strica je uničil edini njegov nevarni sovražnik — vir.

Novi nemški vodljivi zrakoplov

Te dni izvršuje na Pommernskem v Seddinu poizkusne polete mali zrakoplov tipa »Parsefal Naatz«. Polnjen je s plinom in meri po dolžini 46 m, ter ima največji premer 10,8 m. Zrakoplov, ki ima 2600 kub. metrov prostornine in na zunaj jako sliči običajnim zepelinom, le da je mnogo manjši, je zgrajen na principu poltočnega sistema. Zepelin je predstavnik togega načina gradnje, ker ima po vsej dolžini zgrajeno ogrodje iz kovine, ki mu daje in drži znano obliko dolge cigare, katera je najprikladnejša za čim manjši zračni upor. Prav majhno zračno ladjo bi bilo po zepelinovem sistemu težko zgraditi. Kajti težko ogrodje bi prevč zmanjšalo uporabno nosilnost. Zato so že pred vojno našli več tehničnih rešitev, ki so dovoljevale, da je zrakoplov obdržal svojo zunanjo obliko, ne da bi bila ista vseskozi podprta z ogrodjem. Iznajditelj Parsefal je že takrat uporabljal zrakoplove, ki sploh niso imeli nikakšne utrdilne konstrukcije in vendar je bil njih zunanji obod in oblika povsem napeta, povsem gladka. V notranjosti balona, ki je napolnjen z nosilnim plinom, je namestil še dva manjša balona, tako zvana baloneta, ki pa sta se dala napihovati z zrakom. Če se je nosilni plin, recimo vsled mraza, skrčil, bi oblika zračne ladje upadla, obod bi dobil gube in nastala bi nevarnost, da se zrakoplov na sredi prepogne. Če pa istodobno napihnemo oba baloneta, potem tako rekoč nadomestimo skrčen plin in s tem dosežemo, da ostane obod napet. Pri novem malem zrakoplovu, ki nosi že tvorilno število »P. N. 30«, to je število vseh do sedaj po Parsefalovem načinu dograjenih zrakoplovov, je pa vpeljana še ta posebnost, da ima na svoji spodnji strani po vsej dolžini ozko ogrodje, podobno nekakšni hrbtenici. S tem je močno olajšano vzdrževanje pravilne oblike zrakoplova. Polnjenje in praznjenje baloneta se vrši popolnoma avtomatično, kar jako razbremeni posadko. Gnan

Termalno kopališče Medija-Izlake

Železniška postaja: Zagorje ob Savi. Pošta: Medija-Izlake. Brzovjavni naslov: Toplice Medija-Izlake. Oddaljenost od postaje Zagorje 9 km, od Trojan (gostilne Konšek) 7 km, od Svete Gore ena ura in pol. Avtobusna zveza od postaje do termalnega kopališča ob sobotah, nedeljah in ponedeljkih. Sicer po predhodnem naročilu voz (Din 30.—). Za avtomobile je dostop po cesti, ki se odcepi od državne ceste Ljubljana—Celje (pri gostilni Konšek 40 km od Ljubljane). Od Zagorja pa vodi cesta po romantični piramidni dolini (kamniti svatje). Vse ceste so v zelo dobrem stanju. Termalno kopališče Medija-Izlake je bilo ustanovljeno leta 1877. Vrelec s svojo izredno zdravilno močjo pa je že davno znan, saj ga omenja že Valvazor v svoji »Slavi Vojvodine Kranjske« (L. 16841).

Kopališče zavzema vso širino 14 km dolge doline, ki se rasteza od postaje Zagorje do vnožja Trojan. Hribovje, katero obroblija dolina, doseza s posameznimi vrhovi višino 1000 m in je gosto poraslo s smrekovimi in bukovimi gozdovi.

Vrelec spada v kategorijo indiferentnih termalnih vrelcev kakor so Bad Gastein in Laško. Najbolj pa sliči vreclu državnega kopališča v Dobrni pri Celju. Stalna temperatura je 27° do 28° C, to pa zato, ker je vročim vreclu primešan mrzel vrelec, katerih ločitev se še ni izvršila. Sam topli vrelec bi imel 38° C. Kopeli so izredno priporočljive za očesne in želodčne bolezni, zlasti pa za ženske bolezni.

Podnebje je izrazito gorsko, a milo in osvežujoče. Zato je bivanje predvsem dobrodejno slabotnim in živčno onemoglim.

Kopališče ima dva odprta in en pokrit bazen, 26 kabin za slačenje, 2 terasi za solnčenje, odprti plavalni bazen 18×8 m, — odprt bazen za otroke, 16×6 m, — pokrit družinski bazen 4×4 m, restavracijo s prvovrstno kuhinjo, dependanco Valvazor (30 postelj), garažo (4,50×4,2 m), — hlev za 8 konj.

Kopališče je bilo letos renovirano in je povsod električno razsvetljeno. Popolna penzija (prehrana, soba, kopeli) Din 50 (petdeset) dnevno. Za otroke in služinčad po dogovoru. Zdravilišče takse ni. Izleti v okolico: 1¼ ure hoda: Sv. Gotard, Trojan, Gamberk, Sv. Gora; 2 uri hoda: Cemiška planina; 3¼ ure hoda: Trbovlje, Vače; 3 ure hoda: Sv. Planina, Motnik; 3¼ ure hoda: Vranks.

Kopališče je od države priznано in imajo gostje, ki ostanejo v kopališču najmanj 14 dni 50% popusta na železnih pri povratku.

Drobne vesti

Romunska petrolejska produkcija je silno nadovala, med tem ko je lansko leto znašala proizvodnjo kotlovskih vagonov 2900, znaša letos le 700 vagonov.

V preteklem četrtletju je padlo število radioabonentov v Nemčiji za 1,2% na 4.119.531. Od tega posluša brezplačno 412.000 brezposelnih, slepih, vojnih invalidov itd.

Pariški magistrat je sklenil zgraditi 144 km dolg cevovod za vodovod z dnevnim učinkom približno en milijon kubičnih metrov vode. S tem bo Pariz imel šest daljinskih vodovodov. Pet že obstoječih meri po 100—170 km po dolžini.

Do sedaj se je pridobilo na zemlji skoro pol kilograma radija. Od tega služi 85% zdravstvenim svrham. 10% za izdelovanje svetlečih barv, ostalih 5% pa v znanstvene svrhe.

V Pragi je od januarja leta 1930 do januarja 1932 naraslo število motornih vozil za celih 4235 na 25.856. Od tega je 20.045 osebnih in tovornih avtomobilov, ostanek 5820 so motorna kolesa.

V prvem četrtletju tega leta so ameriška pošta na letala prevozila 12.130.000 km in prenesla 900 ton pošte. Državna dotacija je znesla 260 milijonov dinarjev.

Ravnatelj (novemu uslužbencu). »No, no, vidite, saj gre! Če pa hočete piti naprej, Vam dam nasvet, katerega se vedno držite: Prvič ostanite zvesti sami sebi in drugič, nikdar ne poslušajte tega, kar Vam svetujejo drugi, pravim Vam, nikdar!«

Čuda morskih globin

Človeku in njegovi moderni tehniki se je posrečilo, da je prodrli visoko v zrak in globoko v zemljo. Le morje mu je zabranilo dostop v globine. Došim je človek dosegel že višino 16.000 metrov v zraku in 2000 metrov pod zemljo, je v morju mogel prodreti doslej le 400 metrov globoko. In vendar je morje ponekod silno globoko. Največje globine, ki so jih izmerili, so okrog 10.000 metrov, torej več, kakor segajo v zrak najvišji vrhovi sveta v Himalaji. Z najnovejšimi aparati bodo potapljači mogli doseči globine do 600 metrov. V teh globlinah se jim bo odkrival čudovit nov svet, kakršnega si skoraj ne moremo predstavljati.

Največja solnčna svetloba ne prodre bolj globoko kakor 400 metrov v morje. Vse vodne množice, ki leže pod to črto, so v večni temi. Črna noč vlada v globlinah, večni molk in mir. Rastlinstva v teh morskih globlinah ni več. Saj je solnčna svetloba nujno potrebna za rast zelenja in te tako glo-

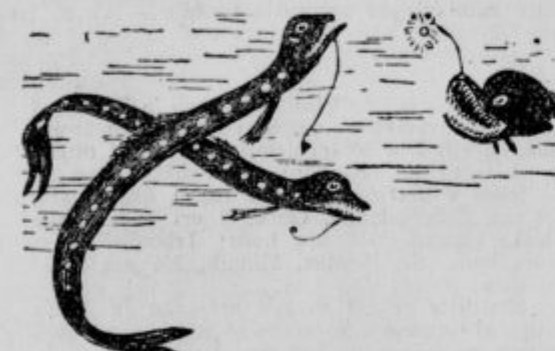

Prebivalci morskih globin. Ribe, ki živijo v globokem morju, imajo čudovite oblike. Večji del telesa pa zavzema ogromni gobec, poln ostrih zob. Tri ribe imajo na sliki na gobcu nastavke v »lučko«, ki vabi nič hudega sluteče ribe. Na desni je svetleče se koralno grmičje.

boko ni več. Le alge rasejo do globine 400 metrov. Od tam naprej pa tudi alg ni več. Pač pa najdemo v vseh globlinah morja posebne vrste bakterij, ki shajajo brez rastlinskega zelenila. Te bakterije, ki so tako majhne, da jih s prostim očesom ne moremo opaziti, so edini zastopniki rastlinstva v črnih morskih globlinah.

Kljub temu pa morje v večni temi ni mrtvo. Kakor da bi hotela narava nadomestiti izgubo rastlinstva, je poslala v hladno in večno temno morje zato tem več rib. Ker pa so te ribe obsojene, da živijo v večni temi in da nikdar ne vidijo solnca, jim je narava dala take organe, kakor jih pri drugih ribah ne poznamo in ki so najbolj prikladni za življenje v globokih morjih. Nešteto različnih rib preživljajo mrtve in temne morske globine. In kakor da bi se hotela prav v teh globlinah narava razbohotiti, je dala ribam čudovite in pravilne oblike, ki se pa čudovito ujemajo z življenjskimi potrebami prebivalcev največjih morskih globin. Zakon, ki vlada med vsem živalstvom, vlada med temi ribami še bolj. Boj za obstanek ni nikjer tako divji kakor med njimi. Večji požre manjšega, manjši požre večjega. Brezobzirno se preganjajo sovražniki med seboj in tudi prijatelji postanejo včasih sovražniki. Lakota jih žene. Saj ni niti najmanjše bilke na globokem morskem dnu in vse, kar je mogoče pojesti, je žival. Prebivalci globin so vsi mesojedi. Zato ni čudno, da imajo vse ribe velikanske gobece, prava žrela in v njih dolge vrste najostrejših zob.

V resnici čudovito izgledajo ribe, ki živijo v tem večno temnem morju. Največje čudo, ki ga pa opazimo na teh prebivalcih morja, pa je njih lastnost, da se v temi svetlikajo. Skoraj vse ribe, raki, morske zvezde in druge živali so obdarjene s tem, kar najbolj potrebujejo, namreč z lučjo. Kakor pozna-

Svetleče se ribe. Na levi vidimo globokovodni jegulji, ki imata ob straneh dolg venec svetlečih se pik. Z gobca pa jima visita dolgi tipalki. Njima nasproti plava mnogo manjša, požrečna riba, ki v svoj želodec z lahkoto spravi dolgo jeguljo. — Na desni dva druga prebivalca morskih globin. Oba imata tipalke in »razsvetljene« plavute in trup.

Za smeh

»Povejte mi no vendar, kaj dela prav za prav ravatelj I. Iz banke so ga vrgli, kljub temu ga pa lahko srečate povsod, kjer se da zapravljati denar na debelo. Vse mogoče počenja, avto ima, na letovišče se vozi — od česa pa živi prav za prav?«

»Neumno vprašanje — od česa neki, če ne od pomanjkanja dokazov!«

Stražnik po telefonu: »Gospod Vrtačnik, zdi se nam, da smo našli vašo izgubljeno gospo soprogo.«

Vrtačnik: »Hvala Bogu! Kaj pa pravi moja žena?«

Stražnik: »Prav nič.«

Vrtačnik: »Kaj? Prav nič? Potem pa ni moja žena!«

Peter hodi po veleselju in se razgleduje. Končno pride do streljšča, kjer se ziblje na vodnem curku majhna žoga.

»Ali boste tudi vi poskusili nekaj streljav?« ga »praša žena v kolibi.«

Peter vzame puško, plača dinar, pomeri in ustreli. Žoga nad curkom se razleti v drobne kosčke.

»Presneta smola,« pravi Peter in potegne de-

narnico iz žepa: »Koliko stane žoga?«

mo pri nas kresnice, ki si ponoči med travo same sebi svetijo, tako imajo te ribe v svojem telesu podobne pike in črte, ki močno žare. Imajo takorekoč vsaka svojo lastno »električno« razsvetljavo. Ker žive vedno v temi, ne rabijo na svojem trupu pestrih barv. Večinoma vse so črne ali temnorjave. Le nekatere redke vrste imajo srebrno se svetlikajoče ali pa čudovito pisane trupe. Pravi kras jim dajejo le luči, ki jih nosijo na svojem telesu s seboj. Gotovi deli trupa jim žare v vseh mavričnih barvah. Nekatere imajo po telesu dolg niz svetločih pik, tako da izgledajo, kot da bi bila nanje obešena dolga vrsta električnih žarnic. Nekaterim žari rep in plavuti, druge imajo zopet nad očmi prave reflektorje, kakor so luči pri avtomobilu. S temi lučmi razsvetljujejo temno vodo pred seboj in tako zapazijo, če je v bližini kaj za pod zob. Druge imajo zopet nad gobcem visoke, tanke nastavke, vrh katerih žari močna luč. Človek bi mislil, da imajo na gobcu postavljen kandelaber s svetilko. Nekaterim se sveti ves trup v dolgih pisanih progah. In celo žrge imajo svoj sij. Nekaj rib pa je takih, ki nimajo nobenih svetlobnih pik na svojem telesu. Te si v večni temi pomagajo drugače. Imajo večinoma čudovito izbuljene oči. Nekatere od teh imajo svoje oči popolnoma izven glave na posebnih nastavkih, ki so podobni rogovom od polža. Tudi take vrste so, ki imajo obliko kladiva. Ročaj kladiva je v tem slučaju trup ribe, kladivo samo pa je nastavek, na čigar koncih bulijo v temo oči. Seveda žive take ribe večinoma le od takih, ki se same svetijo. V temi se jim približajo in nič hudega sluteča svetlikajoča se riba zapade smrti. Prav radi tega pa imajo te ribe tako velike in občutljive oči, da tudi iz večje daljave morejo opaziti svetlikanje rib, ki bi jih mogle požreti. Nasprotno pa imajo ribe, ki se svetlikajo, zelo majhne oči. Gotova vrsta ima celo tako majhne, kakor je bučica od igle. Te so seveda obdarjene z dolgimi in občutljivimi tipalkami, ki jim prav dobro nadomeščajo oči.

Boj, ki se bje v morskih globlinah, je strašen. Nekatere ribe skoraj nimajo trupa. Večji del telesa zavzema velikansko žrelo. Zelodec se nekaterim ribam razširi tako zelo, da morejo požreti mnogo večje ribe, kakor so same. Če se taki ribi posreči dober plen, potem se neverjetno napihne in silita leže v morsko blato, kjer nekaj dni nato v miru prebavlja. Tudi spretnih zvijač se nekatere izmed rib poslužujejo. Med te spadajo zlasti take, ki imajo na dolgih nastavkih nad ali pod gobcem eno samo lučko. Med tem, ko je ogromni trup ribe ves v temi, se bližajo le majhna drobna lučka v nastavku. Druge ribe, ki vidijo to lučko, zaslutijo dober plen in ne preveliko ribo. Ko se približajo, pa se lučka naenkrat zaziblje in že so v velikanskem žrelu. Lučka je le vaba, ki zapelje žrtve v past.

Pa niso le ribe obdarjene s čudovitim darom svetlobe; tudi druge živali se blešče in svetijo. Morske zvezde, ki leže na dnu morja, izgledajo veličastno. V neprodni temi se lesketa v zelenkasti luči mogočna zvezda. Tudi raki si svetijo po morskem dnu, prav tako sipe. Čudovit pogled pa nudijo koral. Kakor je znano, so koralne živali, ki živijo skupaj vsaka v svojem ohišju. Svoje majhne hišice si grade druga na drugo, tako da nastaja v vodi pravo grmičje iz koral. Vsaka koralna v teh morskih globlinah pa ima zopet svojo lučko in ves koralni grmiček izgleda kakor bajno razsvetljeno in migotajoče božično drevo. Zakaj vse živali, ki jim je dan dar žarenja, morejo svoje žarenje poljubno ustaviti. To pač zato, da v slučaju nevarnosti onemogočijo sovražniku zasledovanje. In tako je v morski globini prav tako, kakor v temi kresni noči: tu se prižiga lučka, tam zopet ugaša.

Če se bo kdaj človeku posrečilo gledati te globine, bo gotovo strmel nad bajnimi lepotami neznanih morskih globin. Za sedaj pa ostane človeku le to, kar z veliko težavo v mrežah privleče z morskih globin in iz česar lahko sklepa, kako čudovit nov svet živi v večni morski temi

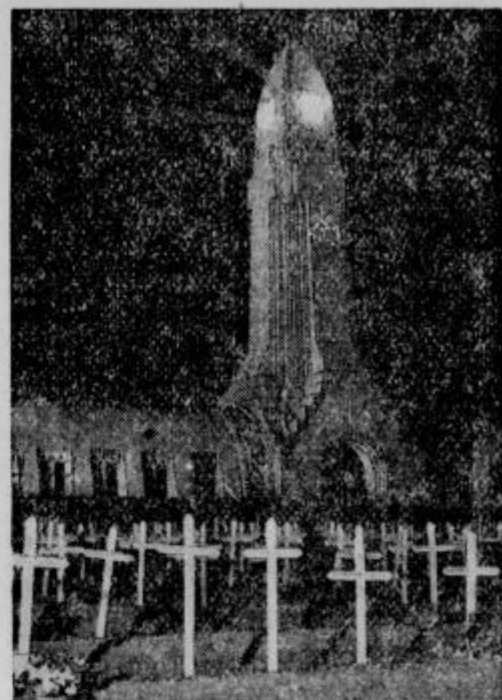

20.000 belih križev

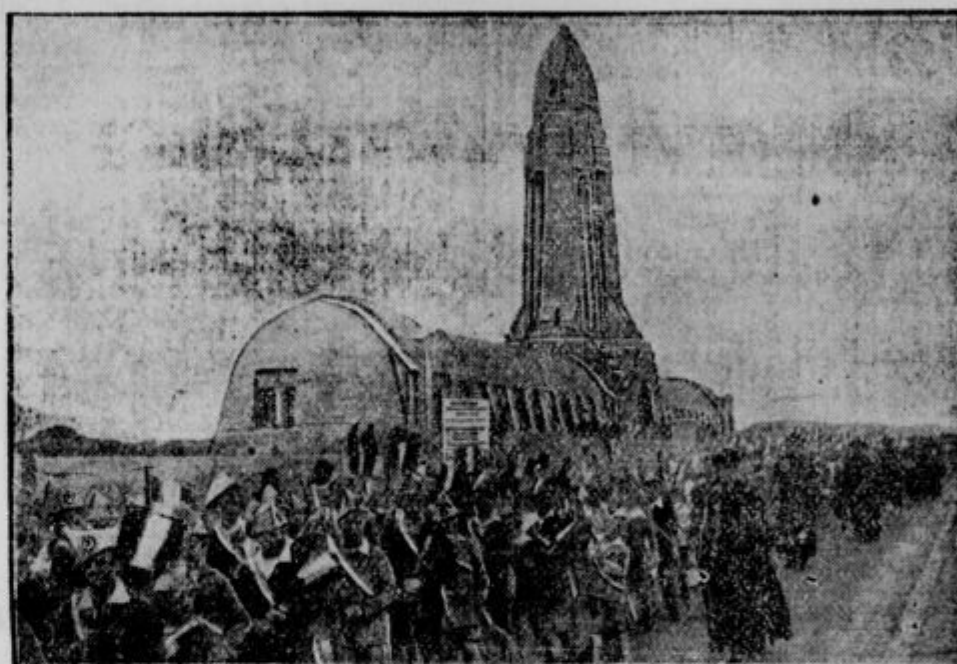
Preteklo nedeljo so blagoslovili ob navzočnosti predsednika francoske republike Lebruna, vojnega ministra Paula Boncourja in 100 francoskih generalov velikansko vojaško pokopališče in največji spomenik vojnim žrtvam v Douaumontu na Francoskem. Na tem velikanskem pokopališču je pokopanih 400.000 francoskih vojakov, ki so padli v najstrašnejših bojih, ki jih je prinesla s seboj svetovna vojna. Branitelji in napadalci francoske trdnjave Verdun so umirali štiri leta kakor muhe. Zato ni čuda, da je na teh krvavih poljanah ležalo ob koncu svetovne vojne že 400.000 mrtvih. Velikanski spomenik je dolg 140 metrov in ima na obeh straneh velikanske dvorane. V sredi pa se pne proti nebu velik stolp iz železobetona, ki je visok 46 metrov. Stolp so nazvali stolp smrti in ima visoko v linah velik zvon, težak 2500 kg. Darovala ga je neka Američanka, ki je izgubila v bojih pred Verdunom svojega sina. Na vrh stolpa so pritrjeni električni žarometi, ki gore vsako noč in ki pošiljajo močne svetlobne žarke na vse strani. Vse pokopališče je obdano z zidom in na glavnem vходу je napisana z velikanskimi črkami ena sama beseda: »Mir.« Pred spomenikom in med obzidjem pa stoji v dolgih vrstah 20.000 enakih belih križev. Te križe je v soboto, 6. avgusta popoldne okrasilo več tisoč francoskih otrok, ki so prišli iz vseh krajev Francije, s cvetjem in zastavami.

Predsednik francoske republike Lebrun je ob blagoslovitvenih svečanostih omenil sledeče: »Na teh poljih je padlo 400.000 Francozov. Ti mrliči naj ostanejo nepozabne priče o največji človeški zablodi, kakršne svet ne pomni. Spominjajo naj vse narode na strašno klanje v letih 1914 do 1918. Naj s svojim molkom v grobovih opominjajo vse, da se

bodo vedeli izogibati največjih strahot, ki prinašajo samo smrt, uboštvo in trpljenje.«

Spomenik pred trdnjavo Verdun padlim francoskim in njihovim zavezniškim vojakom. Pri Douaumontu pri Verdunu na Francoskem so postavili ogromen spomenik zavezniškim vojnim žrtvam. 46 metrov visoki stolp je ponoči razsvetljen.

20.000 grobov so okrasili francoski šolarji. Pred blagoslovitvijo velikanskega pokopališča pri Douaumontu je več tisoč francoskih šolarjev okrasilo s cvetjem in zastavami grobove francoskih vojakov.

Sovjeti spreobračajo pijance

Zanimivo je, da narašča v Sovjetski Rusiji alkoholizem z neverjetno naglico. Sovjeti sicer preganjajo to najstrašnejšo ljudsko šibo na vse mogoče načine, vendar to le malo zaleže. Zato so uvedli v glavnih mestih nov način preganjanja pijanosti. Če je kdo tako srečen, da ima v današnjih časih v Rusiji toliko denarja odveč, da se lahko napije in potem pozno ponoči razsaja po cestah, ga zadene približno ista usoda kakor pri nas. Policija ga prime in odvede na stražnico. Dočim se pa pri nas postopa z nesrečnim pijančkom tako, kakor sveduje že narodni pregovor, namreč pijanca se ognu s senenim vozom, in ga zato pri nas lepo spravijo na »pričnico«, kjer na trdih deskah zaspi in tako srečno tudi prespi svojo pijanost, napravijo v Rusiji drugače. Ko pripelje stražnik pijančka na policijo, ga preišče najprej zdravnik, da približno ugotovi, koliko teh nesrečnih dobrot je že zavžil. Nato pijančka slečejo in lepo okopljejo. Potem mora telovaditi in se gibati vse dotlej, dokler se ne zdani in dokler se med tem ne strezni. Zgodaj zjutraj pa odhaja ves osramočen in skesan domov, zakaj ve, da s tem še ni konec kazni. Čez dva dni dobi namreč masten račun za zdravniško pomoč, ki ga je obvarovala pred zastrupljenjem z alkoholom.

Če pa se tak slučaj ponovi, pa napravijo sovjetske oblasti še drug poskus, da ozdravijo pijančka le nevarne bolezni. V najbolj obiskanem parku mesta postavijo grdo šemo, ki ima na obrazu spakedrano masko. V eni roki drži veliko steklenico, na kateri je napis z njemu najdražjo pijačo. V drugi roki pa drži precej velik lopar, na katerem je z velikimi črkami napisano njegovo ime, poklic in stanovanje. Spodaj pa stoji njegova izpoved: »Vojte, tovariši, tako-le izgledam tedaj, kadar se prav po živinsko napijem in pošteno pijan ne vem več, kaj delam. Vi me gotovo ne boste po-

snemali!« Razumljivo je, da se taki, ki so izpostavljeni na ta način javnemu posmehu, skoro ne upajo na ulico, kaj šele v kako beznico, kjer bi se mogli zopet napiti. Huda je ta kazen, toda prav gotovo pomaga! Kaj pravite, ali ne bi bila včasih primer na tudi pri nas?

Tako Rusi spreobračajo pijance. Šema, postavljena v parku, drži v roki steklenico in tablico z imenom, poklicem in stanovanjem pijanca.

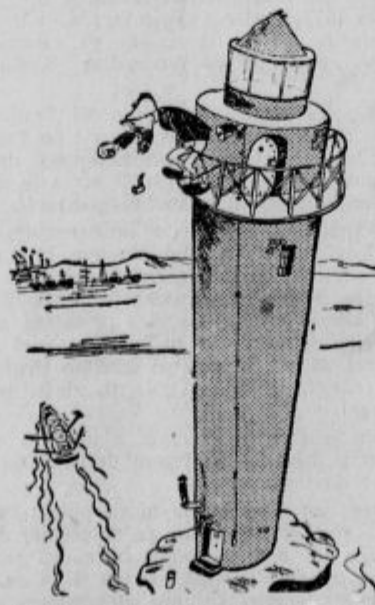
Brezposelnost narašča

V Angliji je 2.812.000 brezposelnih, to je za 4400 več kakor lansko leto. V Nemčiji je 5.393.000 brezposelnih. Koncem junija je bilo v Nemčiji 60 tisoč manj brezposelnih. V Avstriji je 266.000 brezposelnih, 700 več kakor prejšnji mesec. Samo v Angliji in Nemčiji je 8.200.000 brezposelnih. Kakor vse kaže, nobeno evropsko delo ne zadošča, da bi se naraščanje števila brezposelnih ustavilo. Kaj bo šele na zimo, ko bo izgubilo mnogo delavcev, ki imajo čez poletje delo, svoj zaslužek? Stiska in revščina je pa že sedaj strašna!

Z lasi nad kače

Moda je ustvarila že marsikaj in tako so postale najmodernejše torbice in druge potrebščine iz kačje kože največja modna novost. Kačje kože so uvažali večinoma iz južne Amerike in Indije. Te kože so bile seveda kože ogromnih kač veli-

kank, katere so pa kaj hitro začele izumirati. Zato je Južna Amerika prepovedala izvoz kož in tudi živih kač in isto je kmalu nato storila tudi Indija. Kače so namreč zelo koristne, ker ljudi ne napadajo in uničujejo samo nevarne glodalce, ki prinašajo razne nalezljive bolezni. Zato so morali poiskati prekurpi nova lovišča za kače. Našli so kače velikanke v južni Afriki, kjer živijo te kače večinoma v nasadih sladkornega trsa, ki jih gojijo Čulufakri. Stopili so z zamorci v zvezo, kateri so se lotili kačjega lova. Zamorci pošljejo najprej kačje gnezdo; ko gnezdo najdejo, čakajo v precejšnji daljavi, kdaj se bo kača pokazala. Kakor hitro zleze kača iz gnezda, ji vržejo čez glavo laso — vrz z zanko — katerega hitro zategnejo. Kača s tem seveda še ni ujeta. Navadno se povleče nazaj v gnezdo in ker je silno močna, se divje brani in se ne pusti izvléci iz gnezda. Mnogokrat zamorci vprežejo za vrh, na katero je z zanko privezana ujeta kača, par volov, katere poženejo in tako potegnajo kačo iz njene luknje.

Čuvaj na svetilniku: »Presneta paglavci! Najprej zvonite na tujih vratih, potem pa pokazete pete.«

Mali oglasi

Prireditve

Vsaka beseda 1 Din

Ob žegnaniu

pri Sv. Roku v Dravljah ne pozabite poslati znano restavracijo M. Carman v Zg. Šiški. Pridite na kolone, kjer se za mal denar dobro najeste. Tudi žejni bodo prišli na svoj račun. (h)

Danes žegnajte

zato vsi na Brdo pri Viču. Dobra postrežba, solidne cene. — Vabita Jakob in Alojzij Zadnikar na »Brdenski trati«. (h)

Vajenci

Vsaka beseda 1 Din

Vajenca

pridnega in poštenega, najraje brez oskrbe pri moštru, išče dobra tapetniška delavnica. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11.707. (v)

Učenca

sprejme veletrgovina elektrotehn. materijala Bergodac & Co., Dalmatinova ul. 10. (v)

Išče se vajenec

za vrtnarsko obrt. Ponudbe pod »Vajenec« 11534 na upravo »Slov.« (v)

Krojaškega vajenca marljivih in poštenih staršev sprejme »Elite«, Prešernova ul. 7, Ljubljana. (v)

Učenko

sprejme manjša specerijarska trgovina. Oskrba pri starših. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Ljubljana« št. 11851. (v)

Vajenca

za trgovino z mešanim blagom, po možnosti z meščansko šolo, sprejme takoj Kmetijska zadruga v Braslovcah. (v)

Mizarskega vajenca sprejme Ivan Semrl, mizarstvo, Poljanska c. 69, Ljubljana. (o)

Šivilja

sprejme pridno in marljivo učenko iz mesta. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11.734. (v)

Učenko

za v kuhinjo sprejem. — Kolodvorska ul. 23. (v)

Deklica

stara 16 let, se želi kaj izučiti, najraje pa za šiviljo. Po možnosti se prosi tudi za oskrbo. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11781. (v)

Mizarski vajenec

se sprejme. — Štamič, Pobrežje, Prečna ulica št. 4, Maribor. (v)

Službe iščejo

Vsaka beseda 1 Din

Gospodinja

srednjih let, z dobrimi spričevili, želi službo k starejšemu gospodu; gre tudi v župnišče. Ponudbe pod »Dobra kuharica« št. 11.708 na upravo. (a)

Prodajalka

išče mesto s 1. septembrom v mlekarno, slaščičarno, delikateso ali trgovino. Najraje na deželi. Vloži 11.000 Din kavicje. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »11.000-11786«. (a)

Boljša ženka

starejša, išče službo, najraje v župnišče. Naslov v upravi »Slov.« št. 11823. (a)

Nagrado dobi

kdor preskrbi mesto čevljarju začetniku. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Čevljar« 11839. (a)

Prodajalka

mešane stroke, z dobrimi spričevili, želi premeniti službo. Pomagala bi tudi v gospodinjstvu in gostilni. Nastopi takoj. Naslov: Ferdo Gospodarič, Mirna. (a)

Prodajalka

izurjena v mešani stroki, z dveletno prakso, dobra moč, zmožna tudi nemščine, želi premeniti mesto, najraje v Maribor ali v Ljubljano, v dobro in pošteno hišo. Naslov v upr. »Slovenca« 11.673. (a)

Boljša dekle

pridno in marljivo, želi primerno službo, najraje sobarice. — Ponudbe pod »Marljiva« 11.689 na upr. »Slovenca« Maribor. (a)

12-letna sirota

išče mesto kot pomoč pri kakoli boljši kršč. gospe v Ljubljani. Naslov v upr. »Slovenca« 11.630. (a)

Absolventinja

meščanske šole z znanjem nemščine želi primerne službe. Cenjene ponudbe pod »Moč« št. 11.616 na upravo »Slovenca«. (a)

Iščem

mesto hišnika ali kaj sličnega v Mariboru ali okolici. Naslov pove upravo »Slovenca« Maribor. (a)

Hlapec

pošten in pridn, vešč vseh kmetijskih del v vinogradu in na polju, išče službo za takoj. Ponudbe pod »Pošten« 11.579 na upravo »Slovenca« v Mariboru. (a)

Šofer

vojašine prost, zmožen vseh popravil in drugih del, želi stalno službo. — Maks Medved, Sv. Jurij ob juž. žel. (a)

Hišnik

išče službo. Naslov pove upravo »Slovenca« pod št. 11.777. (a)

Službo šoferja

išče mlad, trezen fant, nekadilec. — Ponudbe na upravo »Slov.«, Maribor pod »Zanesljiv« št. 11.756 (a)

Službo dobe Vsaka beseda 1 Din

Natakarico

izvežbano, kot pomožno moč sprejme takoj hotel Strukelj. (b)

Gospodična

z znanjem nemščine, slovenščine, če mogoče francoske, se takoj sprejme k trem otrokom 5, 7 in 9 let. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Nemka« 11.850. (b)

Prodajalka

s kavicjo za trafiklo se sprejme. Uprava K. R. 2. (b)

Deklico

14 let staro, zdravo, pošteno, sprejem k otroku. — Vprašati v torek v trgovini Felber za Bežigradom, Podmilsčakova št. 11. (b)

IŠČEM DEKLICO pošteno, za pomoč v gospodinjstvu za tri osebe. Plačam mesečno 100 Din. St. Smolej, Maribor, Popovičeva 3, I. nadst. (b)

Podružnica »Slovenskega planinskega društva v Litli« razpisuje mesti **oskrbnika** za koč na sv. Gori in na Sv. Planini. Ponudbe je staviti na naslov podružnice. (b)

Regentin Delo v teh težkih časih se more še najbolje dobiti z ustanovitvijo domačih nje. Mi damo vsakomur tekoče delo, ker smo odjemalci za pletenje, dobivamo prejo in izplačamo za delo za pletenje kar dokazuje mnogo zahvalnic. Pišite še danes po gratis-prospekte trditvi Domača Pletarska Industrija, odd 7, Josip Kalin, Maribor, Trubarjeva 2. (a)

„Slovenec“ nam ostane nad vse ljub poslovni prijatelj!

Prvi in edini slovenski **TRGOVSKI DOM** **STERMECKI**, Celje, nam na naše vprašanje piše:

... »Malo je podjetnikov v državi, ki bi toliko žrtvovali za reklamo kakor naš trgovski dom. Večji del naše reklame se osredotočuje okoli bogato ilustriranega cenika, ki ga tiskamo letno v ogromni nakladi, in okoli vzorčnih kolekelj sukna, volne in raznega manufakturnega blaga, katere pošljemo na željo vsakomur brezplačno. Seveda mnogo inseriramo, med drugim tudi v »Slovenca«, ki nam ostane nad vse ljub poslovni prijatelj!«

In Vaši oglasi?

Ali ne spadajo tudi ti v »Slovenca«?

»V trenutku je občinstvo na nogah, če inserirate v »Slovenca«!

št. 25.

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka pletna vrstica po Din 2:50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Kdo posodi

nekaj kapitala za pričetek dobro ideje obrti? — Ponudbe pod »Poštemost« 11.857 na upravo. (d)

Iščem posojilo

15.000 Din, mesečne obresti 250 Din; možnost kontrole. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »M. 7.« d

Družabnico

z majhnim kapitalom za strojno pletilstvo sprejme Tadini, Cvetlična ul. 10, Maribor. (d)

Dijaki

Vsaka beseda 1 Din

Dijake

nižje gimnazije sprejme učitelj na hrano in stanovanje. Cena 550 Din mesečno. Pojasnila daje vsak delavnik od 8—10 šolska upraviteljica Polakova — Ljubljana, Sv. Jakoba trg št. 1. (D)

Gimnazijsko učenko iz dobre hiše, vzajem v vso oskrbo. Cerkvena 14, Kranj. (D)

Dve dijakinji

se sprejmeta na hrano in stanovanje za 450 Din mesečno. Naslov v upr. »Slovenca« št. 11.787. (D)

3 dijakinje (ke)

sprejem v vso oskrbo za 500 Din mesečno. Sv. Petra c. 43, prtl. (D)

Štiri dijakinje

vsake šole, najraje učiteljske, iz dobre rodbine sprejem v krasno sobo, vestno oskrbo in vzgojo. Nemščina, glasovir. — Ponudbe pod »Šola in dom« 11.678 na upravo. (D)

Dva visokošolca

sprejem na stanovanje z zajtrkom. Poseben vhod. Križevniška 7/III. (D)

Dva dijaka

nižješolca sprejem v vso oskrbo. — Florijanska 9/I. (na ulico). (D)

2 dijaka

srednješolca, sprejem v prijazno sobo in dobro domačo hrano. Slomškova ul. 6-I. (D)

Dijak

nižješolac, se sprejme kot sestanovalec k sinu tretješolcu. Vsa oskrba pri dobri krščanski družini. — Streliška ul. 24-I, desno. (D)

Več dijakov

srednješolcev — dobrih kršč. staršev, sprejem na stanovanje v sredini Ljubljane. Naslov v upr. »Slovenca« 11.855. (D)

Stanovanja Vsaka beseda 1 Din

IŠČEJO:

Gospodična uradnica išče majhno stanovanje ali prazno sobo v centru Ljubljane. Naslov v upr. »Slovenca« 11.860. (c)

ODDAJO:

Trisobno stanovanje za september ali pozneje oddam v Vrhovčevi ulici 12. Poizve se pri hišniku. (c)

Stanovanje

dvo- in trisobno oddam. Stari trg 24/II. (c)

Dvosobno stanovanje s predsobo, prostorno poselsko sobo, kopalnico in ostalimi pritliklinami, vse pod enim ključem, v centru mesta se odda s 1. novembrom; na željo tudi prej. Poizvedbe: Gradbeno podjetje G. Tönnies, Dvorakova ulica 3, dvorišče, pisarna. (c)

Stanovanje

v središču Maribora, v mirni, prahu prosti legi, pripravn za vpokojenega duhovnika, se odda. Naslov v upr. »Slovenca« Maribor. (c)

Soba

lepa, opremljena, parketirana, električna razsvetljava, poseben vhod, se odda. Korytkova 28. Naslov pod št. 11.798 v upr. »Slov.« (s)

Ant. Rud. LEGAT^{ov} Enoletni TRGOVSKI TEČAJ MARIBOR, VRAZOVA UL. 4 Začetek dne 9. sept. 1932

Stanovanje

pravo, veliko, se takoj odda ali za september. — Rožna dolina cesta XIII., št. 5. (c)

4-sobno stanovanje

solčno, v novi hiši oddam 1. septembra v Mariboru. — Takoj oddamo za malo najemino dva lepa lokala, primerna za obrt, trgovino ali pisarno. Več pri upravi hiš, Maribor, Gospeina 7/III. (c)

Stanovanje

2 parketiranih sob, kuhinje in ostalih pritliklin, se odda z novembrom. Podrožnik, Večna pot 9. (c)

Enosobno stanovanje se odda. Stožice 120. (c)

Soba

kuhinja (večja), luč, voda in pritlikline, prtiličje, zasebno, oddam za 420 Din. Močnikova 13, blizu Vodmatskega trga. (c)

Stanovanje

1 ali 2 sobi, kuhinja, pritlikline, oddam s 1. sept. Zvezna ul. 35, Moste. (c)

Stanovanje

dveh sob se odda mirni stranki za november. Mesečno 800 Din. Bežigrad št. 15. (c)

Stanovanje

lepo, prtilično, oddam za 180 Din. Malavaz št. 48, Jezica. (c)

Stanovanje

trisobno, kopalnica, soba za služkinjo in pritlikline, oddam v Rožni dolini cesti IV., št. 4-I. (c)

Stanovanje

2 sobi, kuhinja, vrt in dvorišče v Gamelnah, poleg vode, poceni oddam. — Istotam velika vinska klet in mala šolca. Poizvedbe Martin Medved, Tacen, št. Vid. (c)

Stanovanje

eosobno, s pritliklinami — oddam. Zalaznik, Podutik št. 19. (c)

Dvosobno stanovanje Pod Rožnikom, oddam mirni, točni stranki s 1. septembrom v novozidani hiši. Naslov v upr. »Slov.« št. 11.796. (c)

„POSEST“

Realiteta pisarna, dr. z. o. z. LJUBLJANA Miklošičeva cesta 4, odda

sledenja stanovanja: Štirisobna: center, 2.200 Din; šestisobno, center, ugodna cena. — Trisobna: center, 1.800 Din, 1.300 D., 1.100 Din; Bežigrad 1.000 Din; Prule 1.300 Din; Sv. Jožef 1.200 Din; začetek Mirja 1.500 Din, Rožna dolina 750 Din. — Dvosobna: nedaleč Tabora 800 Din; Siska 450 Din; Bežigrad 800 Din, 650 D.; mesto 650 Din, 520 Din, 800 Din; Podrožnikom 700 Din; Mirje 600 Din, 900 Din; blizu Tabora 500 D. Enosobna: Stožice 185 D., 250 Din, 300 Din; Moste 220 Din, 300 Din; Dolenjska cesta 250 Din. Sobe s štedilnikom po 120, 150, 180 in 200 Din. — Poleg tega več drugih stanovanj, trgovskih lokalov itd. v največji izbiri. (c)

Soba

lepa, opremljena, parketirana, električna razsvetljava, poseben vhod, se odda. Korytkova 28. Naslov pod št. 11.798 v upr. »Slov.« (s)

Elegantno sobo

prazno, oddam gospodu ali gospodični. Podjunska ul. 27. (s)

Opremljena soba

se odda mirni gospodični. Posavskega ulica 13, za Stadijonom. (s)

Gospodična

se sprejme na stanovanje. Marmontova ul. 27. Ogle, da se med tednom od 18 do 19 in ob nedeljah dopoldne. (s)

Soba

krasno, opremljeno, sepa, rirano, v centru, oddam. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 11840. (s)

Sostanovalec

k enemu uradniku, se takoj sprejme. Florijanska ul. 40, prtiličje. (s)

Opremljeno sobo

z ali brez oskrbe, oddam gospodu ali gospodični. — Naslov v upr. »Slov.« pod št. 11833. (s)

Opremljena soba

se odda. Sprejem dijak. Cela oskrba, mirno, velik vrt. Erhatič, Sernčeva 5. Tomšičev drevored, Maribor. (s)

Velika soba

opremljena z 2 posteljami in kuhinjo se odda 1. septembra. — Vpraša se pri Gradl, Celje, Vodnikova ulica 6. (s)

Sostanovalka

se sprejme. Naslov pove upravo »Slov.« pod št. 11.859. (s)

Vnajem

Vsaka beseda 1 Din

Trgovski lokal

velik, se odda v najem. — Vico, Gosposka 5. (n)

Lep lokal

na prometnem prostoru v Kranju po nizki ceni takoj oddam. Istotam prodam lep par mladih konj, srednje težkih, za vsako vožnjo, popolnoma zanesljivih in mirnih. — Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 11.643. (n)

Veliko suho skladišče in pisarno v centru Ljubljane oddam. Naslov pove upravo »Slovenca« pod št. 11.762. (n)

Lokal

za mesarijo, na prometni točki oddam. Naslov pove upravo »Slov.« pod št. 11.795. (n)

Dva lokala

visoka, svetla in moderno urejena se odda v Slovenski ulici. Večji lokal z izložbo 750 Din, manjši 450 Din. — Vpraša se pri gdč. Rezi Ledinek, Slomškova trg 4, Maribor. (n)

Lokal

za specerijko trgovino na prometnem kraju pri deželni cesti, vas brez trgovine, odda Franc Drobnič, Slivnica, Grosuplje. (n)

V Kranju

oddam takoj v najem na Roženskem klanec 38 trgovski lokal s stanovanjem ali pa tudi brez stanovanja. Poizve se pri Neži Jezeršek, Kranj 11. (n)

Kovaška delavnica in več skladišč v Ljubljani se odda v najem. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 11.763. (n)

Ženitbe

Državni uradnik

simpatičen in trezen, želi spoznati gospodično nomačeževane preteklosti, naobraženo obrtnico, staro do 24 let. Imetjje zaželjeno. Cenj. dopise s sliko na upr. »Slovenca« pod »Sreče kovač« 11.567. (Z)

Znanja želim

v svrhu ženitve s trgovko ali gostilničarko — tudi vdovo. Zaupljivo. Ponudbe pod »Dober trgovec« št. 11.594 na upravo. (Z

Posestva

Vsaka beseda 1 Din

Droben oglaš v »Slovenca« posestvo ti hitro prodaja; če ne z gotovim denarjem pač kupca ti s knjižico da.

Večje posestvo

z vinogradom ali sadnim vrtom, v lepem kraju, z dobrimi stanovanjskimi in gospodarskimi poslopi — kupim. Obširne ponudbe pod »Posestvo« št. 11.705 na upravo »Slovenca«. (p)

Hiša

enonadstropna, za trgovino, stoječa v neposredni bližini župne cerkve, tik ob državni cesti, gospodarsko poslopje s stanovanjem ter mlin s tremi pari kamnov ob stalni potoki vodi in poleg 92 arav posesti, obstoječe iz vrta, njive in travnika, se prodaja. Ponudbe sprejema Posojilnica na Frankolovu. (p)

Krasno posestvo

prodajam v St. Janžu na Dolenjskem v industrijskem kraju blizu dveh rudnikov, tik farne cerkve, od postaje pol ure, z restavracijo in sledečim posestvom: 112 orolov gozda, 18 orolov njiv, 16 orolov travnikov, 4 orolov vinogradev za 80—100 hl vina letno, 1 orol vrta za 150 hl sadjstva ali 3 vag. jabolk, 1 orol pašnika. — Vsa gospodarska poslopja v najboljšem stanju, z 2 kozolcema, redi se 30 gl. živine. Plača se lahko tudi deloma s knjižico. Cena ugodna: 900.000 Din z vsem inventarjem. Več se izve pri Martin Slapšak, Krmelj pri St. Janžu. (p)

Posestvo

srednje veliko, v Savinjski dolini, blizu Zalca, se vsled bolezni prodaja. — Dopise je poslati podružnici »Slov.« v Celju. (p)

Pot do lastnega doma in blagostanja vsakemu odprta. — Pojasnila daje Stavbna hranilnica in posojilnica, Ljubljana, Miklošičeva 15. (p)

Ogledna hiša

enonadstropna, z dvema stanovanjima, trgovskim lokalom, z eno njivsko in vrtno parcelo naproday v Višnji gori vsled predvidene premostitve. — Hiša je pripravljena za uradnika, trgovca in obrtnika. Vinko Vrančič, sodni oficijal v Višnji gori. (p)

Več parcel

po ugodni ceni naprodaj. Poizve se pri Oražmu v Mostah pri Ljubljani. (p)

Posestva, hiše, vile

gostilne, trgovine, gozdna posestva prodaja Posredovalnica Maribor, Sodna ulica 30. (p)

Gozd in travnik

v bližini Ljubljane, naprodaj. Naslov pove uprava »Slov.« pod št. 11821. (p)

Realitetna pisarna, družba z o. z. Ljubljana — Miklošičeva cesta 4, prodaja:

Vilo, novozidano, moderno, 5-sobno komfortno stanovanje, eno manjše stanovanje, velik vrt, Bežigrad, 525.000 Din. — Vili slično hišo, podkleteno, štiristanovalsko, 400 m² vrta, posebej stavbna parcela, Podrožnik, 420.000 Din. — Vilo, novozidano, dve trisobni komfortni in dve dvosobni stanovanji, gospodarsko poslopje s stanovanjem, 1000 m² vrta, Bežigrad, 475.000 Din. — Vilo, podkleteno, dve trisobni komfortni stanovanji, elektrika, vodovod, 1300 m² vrta, Podrožnik, 300.000 Din. — Vilo, novozidano, podkleteno, enodružinsko, 4 sobe, komfort, 500 m² vrta, Bežigrad, 230.000 Din. — Hišo z delavnico, tri enosobna stanovanja, pritlikline, Siska, 80.000 Din. — Hišo, novozidano, 3 sobe, kuhinja, pritlikline, pri Dolenjskem kolodvoru, 70.000 Din. — Hišo, enodružinsko, novozidano, 2 sobi, kuhinja, shramba, pritlikline, 700 m² vrta, Vič, 40.000 Din. — Hišo, visokopritlikline, novozidano, dve dvosobni stanovanji, pritlikline, ca. 450 m² vrta, Vič, 70.000 Din. — Hišo, trinadstropno, več stanovanj, center, 190.000 Din. — Hišo, novozidano, dve dvosobni stanovanji, pritlikline, 400 m² vrta, Rožna dolina, 105.000 Din. — Hišo, enonadstropno, z gostilno, več stanovanj, ves gostilniški inventar, dvorišče, v mestu, 350.000 Din. — Več parcel po 1000 m² v Trnovem po 15 Din. — Parcele od 400—500 m² v Sp. Siskih po 65 in 70 Din. — Parceli 500 in 600 m², Kodeljevo, po 36 Din. — Parcelo 1000 m², Bežigrad, po 120 Din. — Parcelo ca. 500 m², Dunajska cesta, po 250 Din. — Razen tega različne parcele v raznih velikostih in vseh delih mesta, po jako ugodnih cenah, v največji izbiri, stanovanjske in trgovske hiše, kmečka posestva, industrije itd.

Hišo

kupim. Dam do 100.000 Din. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Ljubljana« št. 11829. (p)

Prodaj

parcelo na Kodeljevem. — Na isti sezidam hišo. — Ravnotam se kupi dobro ohranjeno kolo. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11831. (p)

Hiše

in vsakovrstna posestva — išče realitetna pisarna v Ljubljani, Wolfova 1. (p)

Manjše posestvo

najraje blizu Ljubljane, na Gorenjskem ali Dolenjskem, kupim. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Posestvo« št. 11791. (p)

Posestvo

11 orolov, 1 uro od žel. postaje na Dolenjskem, se prodaja. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod znač. »45.000 Din« 11.702. (p)

Majhno posestvo

v okolici Ljubljane kupi čevljarstva obrtnik. Ponudbe s ceno na upravo Slovenca pod »Resen kupec« 11.620. (p)

Nova hiša

ugodno naprodaj. Stanko Vrazova 22, Pobrežje pri Mariboru. (p)

Trgovino

vsakovrstnega gradbenega materiala, 35 let dobro vpeljana, ki uživa popolno zaupanje svojih stalnih odjemalcev v mestu in okolici, radi boleznih in starosti poceni prodam. — Mavro Mavoser, Dakovo, Slavonija. (p)

Stanovanjska hiša

na Kodeljevem se ugodno prodaja. Istotam se prodaja tudi majhen lokal s stanovanjem. Pismene informacije daje Iv. Šlokan, stavbenik, Kolezijska ul. št. 7, Ljubljana. (p)

Hotel »Sava«

v Tacnu pod Smarno gor. oddam v najem. Ima 3 lepe lokale, 14 tujskih sob in vrt, elektriko in lasten vodovod. Ponudbe na Perovčič, Tacen, pošta St. Vid nad Ljubljano. (p)

Nova hiša

tristanovanjska, na periferiji Ljubljane, okolica Sv. Križa, se ceno prodaja. Pojasnila v menjalnici, Prešernova 46. (p)

Hiša z gostilno

in večjim vrtom v Studu pri Domžalah št. 5 bo prodana na javni dražbi pri sodišču v Kamniku, dne 29. avgusta 1982 ob 9.30. Cenilna vrednost znaša 121.842 Din. Najmanjši ponudek znaša 62.437,66 Din. Informacije daje advokat dr. Zvokelj, Kamnik. (p)

Kmetško posestvo

70 orolov, arondirano, zelo sadonosno, uro od železnice, z mlinom na dva kamna, ugodno naprodaj. Kupnina polovica v gotovini, ostanek s hranilno knjižico. — Ponudbe pod »Dolenjsko« št. 11.710 na upravo »Slovenca« (p)

Stavbišča

v bližini mesta v lepi legi poceni naprodaj. Maribor, Pobrežje, Nasipna 55. (p)

Dvodružinska hiša

se po ugodni ceni prodaja. Maribor, Koseskega 34. p

Posestvo

lepo urejeno, takoj naprodaj. Naprodaj je tudi hiša ob glavni cesti, pripravna za vsako obrt. — Poizve se pri Fras, Selnica ob Dravi. (p)

Novo hišo

štiristanovalsko, slično vili, v Celju, prodajam za 120.000 Din. — Prevolnik Ludvig, Celje, Komenskega ulica (cesta na Dobrovo). (p)

Vila

enonadstropna, nova, se takoj ugodno prodaja v Zg. Siski. Naslov v upr. »Slovenca« 11.373. (p)

Hiša

večstanovanjska, pripravna za vsako obrt, naprodaj. Naslov pove uprava »Slovenca« 11.418. (p)

2 stanovanjski hiši

v sredi mesta, dalje na periferiji več trgovskih in stanovanjskih hiš in lepe komfortne vile po zelo nizki ceni naprodaj. Pojasnila daje Jančar, Sv. Petra cesta 27. (p)

Kupimo

Vsaka beseda 1 Din

Zlato in srebro

vsake vrste kupi F. Čuden, Prešernova ul. 1. (k)

Lipovo cvetje

in druga zdravilna zelišča kupuje Salus d. d., Ljubljana, Aleksandrova 10. k

Srebrne krone

stare zlato in srebro kupuje ZLATERIJA DRAGIH KOVIN — Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina. (p)

Vsakovrstno

zlato po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3. (p)

Bukova drva in ogne

kupuje stalno **Uran Franc** Ljubljana, Sv. Petra cesta 24. (p)

FILATELIJA

Pravkar izšlo!

Novi normalni katalog znamk cele Jugoslavije, Srbije, Crne gore in Bosne. Zepni format na 48 straneh s 75 slikami. — Cena 4.— Din. Trgovina znamk: Haimov, Beograd, Terazije 38.

Objave

Otvoritev gostilne

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da bom 14. avg. odprl gostilno na Zelenem hribu, nasproti Dolenjskega kolodvoru. — Cenjenim gostom se priporočam in jamčim za solidne cene, točno postrežbo, dobro domačo hrano in pristna vina. Ivan Usenik. (o)

PLETILNI STROJI »DIAMANT«

najnižje cene. — Popravila vseh strojev izvršuje strokovnjak t. r. d. **Franc Meglič**, Ljubljana, Karlovska cesta 22. (o)

Zahvala

Podpisana se najtopleje zahvaljuje Vzemjeni zavarovalnici za polno požarno odškodnino. Josip in Marija Strahovnik — Sentjanž, Velenje. (o)

Razno

Vsaka beseda 1 Din

Milostljlval

Iz novo dospele zaloge kožuhovine si nabavite po najnovejših modelih v polletnem času mnogo ceneje fin krznen plašč. Plačljivo šele jeseni. Popravila kožuhovine v predsezoni še za polovično ceno. Plačljivo jeseni pri prevzemu. L. Rot, Mestni trg 9, Ljubljana. (r)

V času draginje

dobite cenene slike za legitimacije, polne liste, dopisnice — takoj. Sest autofot za 15 Din. Deset fotocenikov za 2 Din znamk pri Fotomeyer — Maribor, Gosposka 39. (r)

Umetnik svetovnega glasu

Sebestyén navedbi na zapadu modo v uporabi za soboslikarstvo. *Zahtevajte tudi Vi da lam. Iki soboslikar brezpopolno pokaži. Sebestyén-ove vzorce za soboslikarstvo. Zastopnik teh vzorcev je: Obliko Beograd. Obliko Venaco*

Oskrbo

pripristo, na deželi, išče priletna gospa. Ponudbe pod »Mirni kraj« 11.639. (r)

Kurje oči

odstranite brez bolečin z »Soljo sv. Antona«. Cena Din 14.—. Naročila sprejema: A. H. Klančnik — Mojstrana. (r)

Na dobro dom. hrano

se sprejemajo gospodje in gospodice. Florjanska ul. št. 19-1. (r)

Dosmrtno preskrbo

dobi oseba pri pripristi kračanski družini. Plača po dogovoru. Sprejme se tudi posojilo na prvo mesto. Ponudbe na upravo »Slovenca« 11.858. (r)

Auto-motor

Vsaka beseda 1 Din

Bencin motor

vozeč, nov, 5 HP, ugodno naprodaj. Spedicia »Balkan«, Maribor. (f)

Odprt »Ford« avto

in »Wanderer« limuzino, malo rabljena osebna voza najnovejša tipe, ugodno prodam. (Namesto denarja sprejemam tudi dobro vino, zidno opeko, hranilno knjižico itd. Anton Rojec, Stična. (f)

Motor

na olje, 8 KS, prodam ali zamenjam za rezan les. — Ponudbe pod »Motor« št. 11.563 na upravo. (f)

Avto limuzino

zelo ugodno prodam. Zahtevajte natančne podatke. — Dopise prosim na upravo »Slov.« pod »Peugeot« 24.000« št. 11735. f

Avto limusina

malo rabljena, prvovrstne znamke v najboljšem stanju ugodno naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11.845. (f)

Pohištvo

Vsaka beseda 1 Din

Kuhinjska oprava

moderna, in kompletna spalnica s psiho iz mehkega lesa, poceni naprodaj. Mizarstvo Dovč, Zelena jama, pod Ježami. (s)

Pohištvo

Kdor si želi nabaviti pohištvo, moderno in solidno izdelano, po znatno nižjih cenah, naj si pred nakupom ogleda zalogo pri Matiji Andlovic, Komenskega ul. 34. (s)

Glasba

Vsaka beseda 1 Din

Gramofon omarica

popolnoma nova, pripravna za gostilno, za polovično ceno naprodaj. Vprašati Metelkova 5. (s)

Koncertni harmonij

5 oktav, 2 kolenika, 9 registrov, prodaja Turin, Celje. (s)

Kratek klavir

zelo poceni naprodaj. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11.856. (s)

Harmonika

kromatična, skoraj nova, z 80 basi, naprodaj. Kavarana Plantarič - Škofja Loka. (s)

Zivali

Vsaka beseda 1 Din

Dirkalni konj

polnokrvni »Engler«, poceni naprodaj. Pečovnik, Tržaška c. 23, Vič pri Ljubljani. (f)

Prodaj krave

dobre mlekarice, in telice montafonske pasme. Kolovec, p. Radomlje. (f)

Prodamo

Vsaka beseda 1 Din

Če avto svoj stari prodajal al' motorja bi znebil se rad, brž kupcev ti mnogo prižene Slovenčev najmanjši inšerat

Otroški vozički

poceni naprodaj. Tomšič M., Sv. Petra cesta 52. (f)

Brunice

razposilja po dnevni ceni od 5 kg naprej Henrik Zechner, trgovec, Libelče, Korosko. (f)

2 peči

glinasti, skoraj novi, po zelo nizki ceni prodam. — Vprašati Metelkova ulica št. 5. (f)

Diro (voz)

močno a lahko, na vzmeteh, prodamo. Nosilnost 3500 kg. Društvena čebelarica, Vošnjakova ul. 4 (f)

Puhasto perje

čisto, čobano po 48 Din kg druga vrsta po 38 Din kg čisto, belo, gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg Razposiljam po poštnem povzetju. L. BROZOVIC — Zagreb, Illica 82. Kemična čistilnica peria. (f)

Novo kolo

950 Din (preje 1950 Din) s Torpedo, z zunanjimi muftami, močno, naprodaj. — Se par komadov, z garancijo. Aleksandrova cesta 5/II. (f)

Šivalni stroj

1200 Din, pisalni stroj 2500 Din, oba popolnoma nova, naprodaj. Aleksandrova cesta 5/II. (f)

Vinogradniki, pozor!

Prvovrstne reblijanke — (stroji za trgiranje pecljev) naročite pri Antonu Fišter, strojno ključavničarstvo v Metliki. (f)

Štedilnike

raznih vrst: vrtnice, balkonske in stopniške ograje, dimn. vrata, brzooparilnice, nudi po najnižjih cenah ključ, podjetje Ciril Podržaj, Ig pri Ljubljani. (f)

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam nudi v veliki izbiri najugodnejše in najceneje trvdka Karl Preig Ljubljana, Zidovska ulica in Stari trg. (f)

Mlatilnice

trijeje, slamoreznice, sadne mline, stiskalnice in vse drugo železnino kupite najbolje pri Fr. Stupica, železnina, Ljubljana, Gosposvetska cesta 1. (f)

Nogavice, rokavice, robce, perilo, torbice, kravate

nizke cene, samo pri **PETELINC-u** Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika. (f)

Pohištvo

za samsko sobo, dobro ohranjeno, po nizki ceni prodam. Verstovškova ul. št. 11. (f)

Najboljše hruške

nudimo po 3,75 Din kg, zaboj po 30 kg, franko žel. postaja naročnika in franko zavojnina. Poleg tega nudimo tudi sveže klice v manjših in večjih količinah po jako zmernih cenah. Zahtevajte ponudbe od Commercial ag. kom. podjetje, Tuzla. (f)

Prodaj

nekaj jesenov in raznega trdega lesa ter kobilo lipicanske pasme arabskega žrebca, plemensko, že dobro vajena voziti, stara 3 in pol leta. Janez Markun. Križe št. 18. (f)

Potovalna pisarna

'PUTNIK'

se je preselila začasno z Dunajske ceste št. 1 v

Gajevo ulico
za nebotičnikom -

Konfekcija — moda!

Najcenejši nakup. Anton Presker, Sv. Petra cesta št. 14, Ljubljana. (f)

Premog, drva, koks

prodaja Vinko Podobnik, Tržaška cesta št. 16. Telefon 33-13. (f)

Vrtni stole

zložljive, prodaja Tribuč, Glinice, Tržaška cesta 6, telefon 2605. (f)

Samo Din 15.—

stane 5 l sadnega domačega štajerskega mošta in po znani ceni

Na tem mestu naj vam razložim, kako se naredi »pomežikece«, zato, da se ne bi morda moj sin ali vnuk kdaj drznil napraviti ga po mojem navodilu; če ga bo pa naredil, ga bom mahoma prepoznal po tem znamenju in ga bom kajpada pripisoval njegovi bistroumnosti. Na prošnjo ali za denar dobi študent pest smodnika, na kar izdolbe z nožem, namesto da bi si popravil svoja gosja peresa, luknjo v klop, kjer je ta za kake tri centimetre debela. Središče te izdolbine mora biti nekoliko višje od krožnice naokoli, ki mora biti globlje izrezana. To luknjo potem napolni s smodnikom, vso, razen sredine, kjer je namenoma napravil umetno grčico. Na to grčico, boljše bi bilo, če bi štrlela na njenem mestu trščica, natakne konce lojenice ali tako zvani »mišji rep«, ki jo prižge, da polahko gori. Ko se dečko ob taki luči uči in morda kdaj pa kdaj dvigne oči, zagradi plamenček lojenice smodnik, ki glasno zaprasketa, ko se užge. Tedaj mora prijeti dečko za svoje pero in ga ne glede na njegovo konico krepko vrteti, na kar vidi velik žar in zraven gost dim in živahno prho isker; ako pero pametno vrti in je zaloga smodnika zadostna, ne bo prej dogorela, da bo prežgala les in se bo svečnik s svečo vred pogreznil. Gorje zdaj glavi onega dečka, ki bi predolgo sedel nad to vžigalno vrvice ali pa se celo mudil pod njo! Predvsem pa je treba paziti, da se uri v tej umetniži zarana. Preden stopi učitelj za pisalno mizo.

Prosta vožnja na Lipski sejem:

Lipski jesenski sejem 1932:

Natančnejši pogoji se dobe pri vodilnih potovalnih pisarnah in pri častnem zastopniku:
ING. G. TÖNNIES, Ljubljana, Dvořakova 3
Poštni predal 128.

Vzorčni sejem od 28. avg. do vključno 1. sept. Tekstilni sejem do 31. avgusta, sejem za gradbene, hišne in obratovalne potrebe od 28. avg. do vključno 1. sept.

BORIS BAN

DENTIST

naznanja otvoritev

dentistične prakse za zobozdravstvo in zobotehniko

v Zgornji Šiški, Celovška c. 231

(tramvajska postaja: Nova remiza)

Ordinira

od 8—12 ure dopoldan in od 2—6 ure popoldan

Zaloga pohištva

IVAN NOVAK

splošno strojno mizarstvo

Vižmarje p. št. Vid nad Lj.

Naročila se sprejemajo po lastnih in po podanih načrtih

SLOVENIA - TRANSPORT

železniško-carinsko, spedijsko in transportno podjetje
LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA CESTA 21 - TELEFON 27-18

OGLAS

Rešenjem Min. financ, odločanje carin. br. 21.979/IV, je postavljen **JERNEJ Kladnik**, višji carinski inspektor v pokoju, carinskim posrednikom pri glavni carinarnici v Ljubljani.

Opravlja uvozno in izvozno ocarinjenje ter vsa v carinsko stroko spadajoča dela. Izdeluje reklamacije, pritožbe in rekurze v vseh carinsko-administrativnih zadevah. Izvršuje revizijo carinskih deklaracij. Daje carinsko-tarifna obvestila v naših kakor tudi inozemskih carinsko-tarifnih vprašanjih.

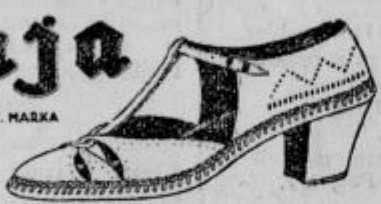
Oskrbi uradna uverjenja carinskega biroja v Beogradu radi tarifiranja blaga, dovoljenja za carine prosti uvoz strojev, surovin in polfabrikatov za industrijo in potrdila za oprostitev ali znižanje prometnega davka pri carinskem uvozu.

Carinsko-tarifni biro. Carinsko-analitični laboratorij.

Strokovno poslovanje! — Vsa pojasnila brezplačno!

LJUBLJANA - MIKLOŠIČEVA CESTA 21 - TELEFON 27-18

Maja
ZAŠT. ZNAČKA

Dobra, praktična vrata in okna so pogoj udobnega bivanja v Vašem domu! — Vse izdelke stavbnega mizarstva v vseh poljubnih oblikah po naročilu izdeluje **strojno mizarstvo Alojzij Trink**
LJUBLJANA - LINHARTOVA ULICA ŠT. 8 - TELEFON 28-56

Vzajemna zavarovalnica

Ljubljana

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

PODRUŽNICE: Celje, Palača Ljudske posojilnice; Zagreb, Starčevićev trg 6; Sarajevo, Aleksandrova cesta 101; Split, Ulica XI. puka 22; Beograd, Poincareova 2.

Posmrtninski oddelek »KARITAS« sprejema v zavarovanje zdrave od 7 do 80 let stare osebe. Glede pojasnil se obrnite na Vzajemno zavarovalnico, oddelek »KARITAS«.

Vaša kuhinja

je Vaša sreča, če je opremljena z moderno in praktično opremo, katero Vam izdela

mizarstvo **JERNEJ SITAR**. Šmihel pri Novem mestu

Vezana izdelava! Cene nizke! Solidna postrežba! Garancija!

Bačvanski mlin

s tu- in v inozemstvu poznano, v Sloveniji dobro vpeljano prvovrstno znamko, pri veletrgovcih in velepekarnah, išče

zastopnika

Cenj. ponudbe na INTERREKLAM D. D., Zagreb, Masarykova 28 pod »Mlin P-2584«.

Naznanjamo cenj. občinstvu, da smo otvorili najmodernejše urejeno

barvarijo,
kemično čistilnico,
pralnico in svetlolikalnico

Barvamo in kemično čistimo volneno, svilen, laneno in bombažasto blago, obleke, plašče, nogavice itd.

Cene so izredno nizke in vsako delo se bo izvršilo točno in solidno.

„Jugobarvarna“

BIŠKO & SEGOVIC

KAMNIK, Mesarska ulica 74.

Sprejemališča v Ljubljani:

Selenburgova ulica št. 7/I., I. Mrak, krojaštvo;
Kopitarjeva ulica št. 1, I. Mohorič, krojaštvo;
Celovška cesta št. 42, I. Ulaga;
Povšetova ulica št. 22/I., M. Pišek;
Predovičeva ulica št. 9 (Moste), V. Stodola.

Cementni izdelki

stavbinska dela, nagrobni spomeniki, vodometi, cevi, vrtna ograja, okraski, kipi itd., najsolidnejša izdelava, prvovrstni material. — **TABOR JOŽE**, Ljubljana, Rožna dolina, cesta VIII št. 13.

JOZE MIHELIC in drug - LJUBLJANA

Dunajska cesta 41 Telefon št. 2777

kleparstvo, ključavničarstvo, vodovodne in strelovodne instalacije

Stavbne parcele

v Melju z lepo solnčno lego, (prodaja tudi proti hranilnim knjižicam)

„Drava“, d. d. Mellška cesta 91
tel. 22-56

Pohištvo

postelnine

preproge, linoleum, postelne garniture in odeje, zavese, postelne vložke, žimnice, flanelaste in volnate odeje, gosje perje za postelje, afrik (morska trava), konjsko žimo, otomane, divane, blago za pohištvo i. t. d. vse po jako nizkih cenah dobite pri

Karol Preis

MARIBOR - Gosposka ulica št. 20

Ceniki brezplačno! Ceniki brezplačno!

OTOMANE

Couch sofe, divane, spalne fotelje, peresnice, žimnice, zložljive postelje, mreže, ter vza tapetniska dela izvršuje najceneje

F. SAJOVIC, LJUBLJANA, STARI TRG ŠT. 6.

Opozorilo industrijalcem, izvoznikom in trgovcem!

6-21 sept. 1932 se bo vršil VZHODNI VZORČNI SEJEM v BARI (Italija)

Razstava vseh panog industrije: poljedelstvo, življenske potrebščine, mehanika, elektromehanika, kemija, elektrokemija, pohištvo, gradbena industrija, konfekcija, dekorativna industrija, prevozna industrija, specialne razstave, trgovska razstava.

Udobnosti na železniških in parobrodskih progah za razstavljalce, posetnike in blago.

Industriji in trgovci, v našem interesu je, da obiščete vzhodni sejem, ker ta obisk pomeni isto kakor poslovno potovanje na zapad ali vzhod z velikimi prihranki na času in denarju. Od zaključenih kupelj dobite še 10% popusta od polnih stroškov.

Turisti, izkoristite to edinstveno priliko, da vidite napredno

Vsa pojasnila se dobe brezplačno pri »PUTNIK« d. d. Beograd ter pri njegovih podružnicah v državi in pri častnem delegatu Vzhodnega sejma v Beogradu Lj. MOHR, poštni predal 25, Telefon 25-447.

Naznanilo

Stara renomirana trvdka

A. KUNC Ljubljana
Gosposka ulica št. 7

otvori zopet z dnem 1. septembra t. l.
atelje za prvovrstno izdelovanje
moških oblačil po meri

V zalogi ima blago najboljših kvalit, za brezhibno izvršitev pa jamči ime. Zato se sl. občinstvu in nekdanjim cenj. odjemalcem najvljudneje priporoča z zagotovilom znano vestne in solidne postrežbe

Elektro-inštalacije za razsvetljavo in pogon izvršuje strokovnjak po zmernih cenah. Specialna delavnica za previjanje elektro-motorjev, transformatorjev in auto-dinam. V zalogi ves elektro-materijal, kakor farolice in elektromotorji, rabljeni in novi najznamenitejših firm v vsaki količini.

Fr. Perčič

Koncesijonirano elektro-podjetje Domšale, nasproti pošte

Elektro-meh. podjetje Ljubljana, Gosposvetska 16. Tel. 2371

Gradbeno podjetje ARH. VIDIC JOSIP, Ljubljana VII
(ŠIŠKA) Celovška cesta 80

TEHNIČNA PISARNA

Načrti, proračuni, skice za vse vrste zgradb in notranjo opremo, pre-skrba parcel-stavbišč, nadzorstvo zgradb in parcelacije zemljišč i. t. d.

ALBIN ŠIFRER, PUŠKAR
LJUBLJANA, GOSPOSVETSKA CESTA 12

Poleg restavracije »NOVI SVET« — Telef. 33-49

Orožje, streljivo, lovski in ribarski pribor. — Lastna delavnica za vsa v to stroko spadajoča popravila.

Montiranje daljnogledov.

Splošno mizarstvo P. Šušteršič

Št. Vid nad Ljubljano

Izdelovanje pohištvene opreme po najmodernejših lastnih in po danih načrtih kakor tudi okenskih lesenih rolet, žaluzij itd. po zmernih cenah

NAZNANILO!

Cenjenemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem prevzela

v Ljubljani, Resljeva c. 7
trgovino z mešanim blagom in mlekarno

Nad 15-letna praksa, ki sem si jo pridobila, ko sem vodila v vse stransko zadovoljnost odjemalcev trgovino pod imenom „FRANC ČESNOVAR“, na Dolenski cesti, nudi najboljšo jamstvo, da bodo cenjene stranke tudi v bodoče v vsakem oziru najbolje postrežene.

Priporočam se ter beležim

z odličnim spoštovanjem

Fani Bezljaj, prej Česnovar.

Zadružni samopomoči v Mariboru

Podpisani izjavljamo, da nam je kot zakonitim dedičem bila po rajnih družvenih članih pripadajoča posmrtnina izplačana točno po družvenih pravilih in da smo se prepričali o poštenem in obetkoristnem delu Zadružne samopomoči v Mariboru. Ostali bomo zato temu društvu še nadalje vneti sodelavci in priporočamo društvu vsakomur, da postane njegov član.

Breznik Martin, Svetinje. Dreo Ivan, Mostečno. Grögl Ferdinand Maribor. Koterič Jožef, Ročengrund. Šafarič Rudolf, Se. Lovrenc na Pohorju. Plestenjak Marija, Dvor pri Polhovemgradu. Smolnig Albert, Marenberg. Mešiček Franciška, Ribnica na Pohorju. Tement Franc, Se. Vid pri Ptuj. Zupanič Terezija, Spodnja Hojdina. Wiltrih Marija, Vuzenica. Kalcher Franc, Plač. Vedernjak Ana, Maribor.

Zadružna samopomoč v Mariboru - Orožnova ulica šte. 8.,

ima po komaj dveletnem delovanju že 5.400 članov, izplačala je že 522.018,75 Din posmrtnin in ima že nad 200.000 — Din rezerv. Člani morejo postati samo osebe do 70 let starosti, ki so zdrave in ki podpisajo prijavo svojeručno pred pričami. Prijavite se torej mirno za pristop!

Stalna razstava na Karlovski cesti št. 4.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles, otroških vozičkov in delov, Ljubljana, Karlovška cesta št. 4. / Znižane cene. / Največja izbira. / Ceniki franko.

Dnevna kronika

Kat. slovensko učiteljstvo na Brezjah

Poročilo o zborovanju Slomškove družbe.

Ze šestič so se bili zbrali dne 10. avgusta t. l. člani Slomškove družbe pri Mariji Pomagaj na Brezjah. Kakor vsa prejšnja zborovanja, tako je bilo tudi to v očigled razmeram, ki jih preživljamo, naravnost sijajno. Najprej so imeli zborovalci sv. mašo, pri kateri je krasno prepeval im-provizirani pevski zbor učiteljev in učiteljic. Po sv. maši je imel cerkveni govor častiti gospod duhovni svetnik J. Kalan, ki je navzočne navduševal za lepo krščansko življenje ter kazal na zgle-de, ki jih je videl na Nemskem, v Belgiji in Ho-lanadi med tamkajšnjim katoliškim učiteljstvom, za katerimi pa tudi ne zaostajajo člani in članice Slomškove družbe, katerim je čestital, ker po svo-jem življenju in prepričanju kažejo, da se žrtvujejo za krščanske ideje.

Takoj po sv. maši so zborovalci napolnili samostansko dvorano, gostoljubnih oo. franciška-nov. Tu je predsednik štrukelj otvoril zborovanje, poudarjajoč, da prihajajo člani Slomškove družbe na Brezje zato tako radi, ker je Marija vzgojila največjega pedagoga vseh časov in svetov, ker je bil vzornik Slomšek velik Marijin častilec, in ker se na Brezje zateka slovensko ljudstvo, s katerim se čutijo člani Slomškove družbe eno. Predlagal je vdanostno brzovajko kralju, ki so jo navzočni sprejeli s petjem državne himne. Predstavil in pozdravil je navzočnega vladnega zastopnika, dalje navzočna gg. dekana Faturja in Keteja, čast. o. lazarista Plantarica iz Belgrada, župnika Kosa z Vinice in ostalo duhovščino, kakor tudi vse druge zborovalce in zborovalke. Temu je sledilo pred-a-vanje gospoda E. Bojca: Kaj nam je Slomšek? Po svojem globoko zamišljenem predavanju nam je pokazal Slomška kot izrazito pedagoško osebnost in vsem njegovem življenju in delovanju. Osebnost, ki je edinstvena med Slovenci, zrasla iz naroda in je kot taka nosila vse njegove znake in barvitosti, ki jih zamaš iščemo v tako veliki

meri pri drugih. Zakoreninjenost v narodu, nje-gova velikopoteznost udejstvovanja ga označujeja kot pravega narodnega voditelja, kot požrtvoval-nega vzgojitelja in buditelja. Gledamo ga iz sto-letja nazaj, vendar nam še danes lahko služi za vzgled. Posebno v sedanjih materialističnih dobi bi morali upoštevati Slomškova vzgojna načela, zadevajoča predvsem srčno kulturo in duhovno oblikovanje, ker narod in posameznik rasteta pro-gresivno v etičnem smislu le tedaj, kadar rasteta v duhovnost in jima daje potrebne smernice šola, ena najvažnejših kulturnih ustanov naroda in drža-ve. Res lepo zamišljeno predavanje so navzočni zadovoljno aplavdirali.

Banski šolski nadzornik v p. g. Fortunat Lužar je predaval o odsevih delovne šole po Slomškovi knjigi Blaže in Nežica. Na konkretnih zgledih iz knjige same nam je pokazal vse bistvo delovne šole tako glede tedenskih učnih enot in strnjenege po-uka, da vse to, kar danes poudarjajo na peda-goškem polju kot po vsem nekaj izvršnega in no-vega — ni novo. Tudi Lužarjeva izvajanja so bila nenavadno zanimiva in hkratu zabavna, zakar je žel priznanje in odobravanje poslušalcev. Sledila so poročila funkcionarjev, kakor tajnice, blagaj-nika, knjižničarja, upravnika podpornega fonda, knjižničarja, kar vse je bilo sprejeto z odobra-vanjem. Podrobnejše poročilo o odobrovem delo-vanju bo objavil Slovenski učitelj. Po izvršnih volitvah so se oglašili k besedi: Rebolj, ki je priporočil učiteljsko udeležbo pri duhovnih va-jah, Igljič, ki je pozival člane in članice na čisto in pravilno slovensko in srbohrvatsko govorico in pisavo in končno J. Kalan, ki je navduševal na-vzočne na protialkoholno delo. Po lepem zboro-vanju je imelo učiteljsko skupno kosilo, po kosilu pa je pohitelo zadovoljno razpoloženo na različne izlete.

Koledar

Nedelja, 14. avgusta: (13. pobinkoština nede-lja.) Evzebij, spoznavalec; Atanazija, vdova.
Ponedeljek, 15. avgusta: Vnebovstaje Marije Device; Tarzicij, škof; Alipij, škof.
Torek, 16. avgusta: Rok, spoznavalec; Joahim, oče Marije Device. — Ščip ob 8.42. — Herschel napoveduje spremenljivo vreme.

Novi grobovi

† **Dijak Dušan Turnšek.** Umrli je včeraj zjutraj dijak II. c na III. realni gimnaziji Dušan Turnšek, sin inž. V. Turnška. Po smesni bolezni, ki jo je prenašal z junaško potrpeljivostjo, je prene-halo biti srce in angelska duša je vzplapolala v nebo. Najbolj je ljubil Dušan svoje starše in brat-ca in mu je bil dom vse. Sedaj je ostala neotlaž-ljiva mati, ki mu je skušala nuditi vse, da bi ozdra-vel, a božji načrti so bili že zaključeni. Z vs. lju-beznijo se je oklenil svojega studija; bil je vester in odlični dijak, zglede svojim tovarišem. Mlado življenje je bilo polno lepih kreposti, ki si jih je vzgajal v dijaški kongregaciji in v iskrenem ver-skem življenju. Danes teden je prejel sv. obha-jilo in bil pripravljen na vse. Pospremili ga bomo danes popoldne ob pol 5 na zadnjem potu na po-kopališče na Viču. Have, anima candida!

RIO - PIVO

vedno sveže zagrebško. — Priznana najboljši

RIO - ZENDEVIČI

od Din 1.— naprej za družabne prireditve
Automatični buffet, Selenburgova 4. Tel. 28-63

† **Monika Šturm.** Iz Železnikov, 13. avgusta. V cerkvenem stolpu je zapel mrtvaški zvon. Bliskovito hitro se je raznesla vest, da je umrla Monika Šturm. Kar verjeti ne moremo, da je ni več, saj je bila pred dobrim tednom še zdrava med nami. Rajna Monika je bila stara 24 let, pa je že veliko storila na prosvetnem polju. Bila je društvena tajnica, poverjenica »Vigreda« itd. Vedno je rada pomagala, kjer je bilo treba. Naj ome-nim je njeno vneto za delo pri pripravah za novo mašo, povsod je bila zraven in pomagala z zgle-dom in besedo. Kdo bi bil mislil takrat, ko je stregla novomašnim svatom, da nas bo tako hitro zapustila. Pa se je prehladila, napadla jo je huda vročinska bolezen, ki je tako hitro pokosila mla-do življenje. Tolaži nas pa zavest, da se že veseli pri svoji nebeski Materi, kateri je tako rada za-lišala majniški oltar. Pogreb bo v nedeljo 14. t. m. po večernicah. Jezus ji bodi plačnik!

Najfiniješe
Glashütte-ure
dobijo se pri
F. Čuden
Ljubljana, Prešernova 1

Osebnosti

— **Poroka.** Včeraj sta se v franciškanski cerkvi v Ljubljani poročila g. Ludovik Tavčar, sol. upravitelj na Rakični in gđe. Marija Zupanov-a, učiteljica istolam. Nvesta je iz znane rod-bine Zupanove v Rožni ulici. Poročal je g. univ. prof. dr. Snoj. Iskreno čestitamo!
— **Vzela sta se profesor gosp. Mirko Avse-nak in gđe. Marija Ivanec,** uradnica v Vel. Laščah. Poročil ju je gosp. dr. Blatnik na Kodelje-vev. Bog daj srečo!
— **Češkoslovaški konzul g. ing. Josef Šev-čik** nastopi z dnem 16. avgusta 1932 svoj redni dopust. V njegovi odsotnosti ga bo zastopal gosp. vicekonzul gosp. Alois Cihelka.
— **Zdravniške vesti iz Litije.** Zdravnik dr. Fr. Lebingger, ki je služboval nad leto dni kot se-kundarij v ženski bolnišnici v Novem mestu, se je po odpustu iz banovinske službe preselil v Litijo,

Slatinske tablete za hujšanje

Vam vrnejo vitkost, mladost in lepoto, ker raztopijo preobilno mašč.

Tekom enega leta izgubite na težini 8—14 kg.

Doza 100 tablet Din 46—
doza 200 tablet Din 74—

Proizvajal:
Lekarna Mr. Bahovec
Ljubljana

kjer je začel privatno zdravniško prakso. Mlademu doktorju želimo v domačem kraju mnogo uspeha!
— Za sanitetnega referenta pri okrajnem glav-arstvu je imenovan zdravnik dr. Vladimir Oreš, ki vrši obremen službo zdravniške OUZD v litijski predlinici. — Zobotehnik gosp. Boris Skok se je iz Litije preselil v Kočevje.

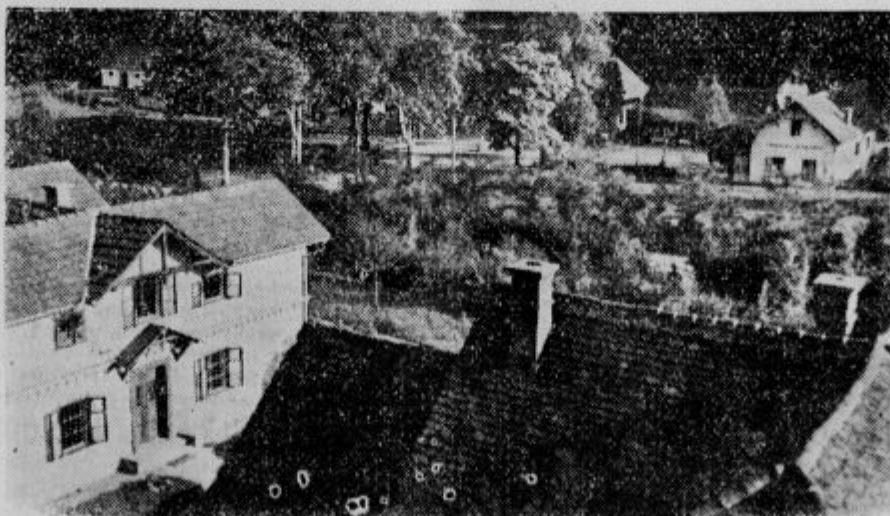
Ostale vesti

— **Naši Američani se vračajo v Ameriko.** Letos sta prišli na obisk v domovino dve skupini sloven-skih izseljencev iz Amerike. Precej jih je ostalo v domovini nad en mesec, sedaj pa se zopet vračajo. Te dni se je vrnilo precej izseljencev nazaj, med njimi tudi g. Kolander, ki ima v Clevelandu poto-valno pisarno in kateri je vodil obe skupini v do-movino. Vsem, ki se vračajo, želimo srečno pot in jim kličemo: Na svidenje!
— **Upokojenci in šolnina.** Potrdila za šolnino na srednji šolah bosta železniško in finančno ravna-teljstvo izdajali onim upokojencem, katerim naka-zujeta pokojnino in kateri nameravajo v imenovane šole vpisati svoje otroke. Potrebno pa je, da starši, kateri bodo vpisali svoje otroke v srednje šole, ne-mudoma pri računskih oddelkih onih ravnateljstev, kjer se jim pokojnina nakazuje, vložijo tozadevno prošnjo, in sicer na sličen način: Podpisani presim za potrdilo o višini letnega uslužbenskega davka.

NAZNANILLO

Vljudno naznanjam otvoritve trgovine z vrvar-skimi izdelki, zimo, afrikom itd.
Cenjenim odjemalcem se najtopleje priporočam. Jamčim za solidne cene, prvovrstno blago in točno postrežbo.

I. ANDLOVIC
Mestni trg 9 (poleg Skaberneta).

Kopališče Medija-Izlake. Članek glej na 15. strani.

Potrdilo potrebujem za predložitev šolski upravi zaradi odmere šolnine. Prošnja je treba kolkovati s 5 Din in priložiti kolek za 20 Din za rešitev. To-liko v pojasnilo onim železniškim upokojencem, katerih se tiče. — Društvo železniških upokojencev za dravsko banovino v Ljubljani.

— **Poziv maturantom ljubljanske realke iz 1. 1922** na prijateljski sestanek ob priliki 10letnice mature. Sestanek je namenjen v začetku oktob-ra t. l. v Ljubljani. Naprosam vse one tovariše, ki se mislijo udeležiti proslave, da sporoče svojo udeležbo in eventuelne predloge na naslov: ing. Viktor Černe, Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana. Kraj in čas sestanka bo pravočasno spo-ročen udeležencem.

D A J Ledeno kavo DAM

— **Slovenskim stenografom.** V soboto 20. t. m. se bo vršilo v Zagrebu zborovanje stenografov iz vse Jugoslavije v zvezi s prvo stenografsko razstavo v naši državi. Po dogovoru s starosto slovenskih stenografov g. rav. Fr. Novakom va-bim vse slovenske stenografe, ki se za zagreb-sko zborovanje in za razstavo zanimajo, na raz-govor o udeležbi Slovencev na tem zborovanju. Sestanek se bo vršil v sredo 17. avgusta ob 10 dopoldne v učiteljski knjižnici I. drž. realne gimn. v Ljubljani, Vegova ulica. — Prof. I. Dolenc, Ljubljana, I. realna gimnazija.

— **Doračajoča mladina naj zavziva** zjutraj kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice, ki doseže vsled svojega učinko-vanja kot čistilo želodca, črev in krvi zelo zadovoljive uspehe pri dekalah in dečkih. Na otroških klinikah se uporablja »Franz-Josef« voda že pri malih, češče zelo za-prtih bolnikih. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerij-skih trgovinah.

— **Glavna skupščina JUU v Belgradu** bo 24. 25. in 26. t. m. Člani združenja, ki se bodo ude-ležili skupščine, uživajo ugodnost četrtinske vož-nje po osebnih in brzovlakih. Na odhodni postaji naj kupijo polovični vozni listek, ki bo veljal tudi za povratek. Potrdilo o udeležbi bo dobil vsakdo na skupščini. Vozni listek bo veljal za povratek le ob predložitvi potrdila o udeležbi. — JUU, sek-cija za dravsko banovino v Ljubljani.

— **Čebelnja gniloba na Murskem polju.** V več občinah na Murskem polju so uradno ugotovili gnilobo čebelne zalege. Da se ta bolezen ne pre-nese v druge kraje, je okr. načelstvo v Ljutome-ru prepovedalo uvoz čebel na pašo iz drugih kra-jev v občine Lukavci, Bolehnečici, Logarovci, Bo-reci, Ključarovci, Križevci, Iljaševci, Staranova-vas, Bučevčinci, Vučja vas, Bunčani, Veržje, Grla-va, Cven, Krištanci, Noršinci in Ljutomer. Prepo-vedano je tudi postavljanje čebelnih panjev na železniškem svetu ob železniških progah Ljuto-mer—Bučevčinci in Ljutomer—Dokležovje.

Izbirčen jeziček
Iže sladoled »Petriček«.

— **Čebelarjem, ki prevažajo čebele na ajdo-vo pašo na Ptujsko polje.** Z ozirom na to, da je prepovedalo letos okr. načelstvo v Ptuj uvoz tu-jih čebel na pašo v nekatere občine, se je bati, da bo naval uvoženih čebel na nekatera pasišča prevelik. Čebelarstva podružnica »Zgornje Drav-sko polje« v Orehovi vasi opozarja radi tega če-belarje, da so bila pasišča v občinah Gorica, Po-dova, Sv. Marijeta na Drav. polju, Rače, Skoke, Orehova vas v polni meri izkoriščena. Oni če-belarji, ki so do sedaj dovažali vsako leto svoje čebele na ajdovo pašo v navedene občine, se opo-zarjajo, da jih ne pripeljejo prej, dokler ne bo ajda v cvetu. Letos se je cvetenje ajde zakas-nilo ter bo treba čakati še najmanj 10 dni na pričetek. Sploh pa bo ajdova pašna leto zelo sla-ba. V ostalem se čebelarji opozarjajo na odluk banske uprave z dne 8. julija t. l.

KOLESARJI!

Ne pozabite, da je Vaš drugi cilj

DAJ-DAM!

— **Zaščitno cepljenje proti davici v občini** Litija. Po naredbi kr. banske uprave bo izvršil Higijenski zavod v Ljubljani obvezno cepljenje proti davici v litijski občini dne 19. avgusta, 2. in 23. septembra, vsakokrat ob 9 v litijski soli in ob 3 popoldne v hotiški soli.

— **Zrtev napada.** Včeraj je prišel v ljubljansko bolnišnico 28 letni delavec Edmund Škrli, uslužben pri gradbenem podjetju »Slavec« v Kranju in doma iz Koroške Bele. Nekdo ga je v jezi s tako silo udar-il po hrbtu, da je Škrli dobil resne notranje poškodbe in ima polomljeno najbrže rebro. Na kolo-dvoru je prevzel Škrli reševalni avto in ga prepe-ljal v bolnišnico.

— **Ant. Rud. Legatov enoletni trgovski te-čaj, Maribor.** Zasebno trgovsko učilišče. Odobren od ministrstva trgovine in industrije v Belgradu. Zavod je na najboljšem glasu zaradi svojih odličnih učnih uspehov, izbornega učiteljskega zbro-ra, vzorne discipline, nadzorstva ter strokovne-g ravnateljstva. Lastni dijaški internat, znižana šolnina. Prijave ustmeno ali pismeno v trgovini

MR. BAHOVEC
PLANINKA ČAJ
Bahovec deluje izvrstno prott nečisti krvi, slabi prebavi in proti zlati žili. — Zavitek D n 20— v apotekah.

v Slovenski ulici 7, zraven trgovine Wegerer. Šol-ski programi brezplačno. Začetek dne 9. septem-bra 1932. Glej tudi današnji insert!

— **Nekaj o jugoslovenski trgovini.** Umetniško sestavljen in moderno tiskan cenik z uradnim in notarskim potrdilom, da je Trg. dom Stermecki v Celju poslal v enem dnevu več kot 300 zavojev blaga svojim odjemalcem, je ravno dotisnjen in se pošlje na zahtevo vsakemu zastopni. Odpreda več kot 300 zavojev v enem dnevu je pač dovolj sigurn dokaz, da Trg. dom Stermecki res to nudi, kar obljubi in vsak to dobi, kar želi.

Kupi meni, ljubi striček,
samo sladoled »Petriček«!
Za en dinar ali dva
liževa ga obadva.

— **V Zgornji Šiški je otvoril g. Boris Ban** dentistično prakso. Opozarjamo na oglaš!

— **Vzajemna zavarovalnica, oddelek »KARI-TAS«.** Pojasnila in prospekte dajejo: Vzajemna zavarovalnica, oddelek »KARITAS«, Ljubljana, podružnica Vzajemne zav. Celje, palača Ljudske pos., glavno zastopstvo Vzajemne zavarovalnice Maribor, Loška c. 10, glavno zastopstvo Vzajem-ne zavarovalnice Novo mesto, Ljudska pos., te- vsi farni zastopniki oddelka »KARITAS«, vsi žup-ni uradi in vsi krajevni zastopniki požarnega od-delka Vzajemne zavarovalnice, Ljubljana. Tele-fon št. 25-21, 25-22. Ček. račun št. 16.049.

Enoletni trgovski tečaj

Slovenskega trgovskega društva v Mariboru spre-jema prijave za pouk dnevno od 9—10, Zrinjskega trg 1-1. (Državna trgovska akademija). Sprejemajo se tudi pismene prijave. Zahtevajte od ravnatelj-siva tečaja prospekte.

— **Kopališče Medija—Izlake** popolna oskrba 50 Din.

— **»Franz-Josef« grenčica** dela telo vitko.
— **Svojim blagopokojnim** bodete postavili na-grobni spomenik zato si ogledajte takoj trajno raz-stavo nagrobnikov najnovejših oblik, skic, album izvršenih spomenikov pri znani najcenejši in naj-solidnejši tvrdki kamnoseško-kiparskem podjetju Franjo Kunovar, pokopališče Sv. Križ, Ljubljana. Telefon 27-87.

KAVA dnevno sveža pri
LEGA. Mitoškeva c. 18
specerija, delicata, za jutrkov

SPORTNIKI POZOR!

Mocca kavine kocke za škodelico dobre črne kave po 1.— Din

pri B. MOTOH, Ljubljana, Vodnikov trg št. 5
trgovina dnevno sveže pražene kave

Cerkljsko jezero usahnilo

Cerkljica, 11. aprila.

Radi velike vročine in dolgotrajne suše je Cerkljsko jezero kaj hitro usahnilo. Pred deseti-mi dnevi je bila voda pod mostom še skoro tri metre globoka. Jezero je usihalo v istem redu, kakor druga leta. Prvi je usahnil požiralnik Vo-donos, tu je bilo zelo malo rib, posebno ščuk. Po-tem je usahnil požiralnik Rešeto, potem Narti, Ponikve itd. Pretekli tri dni pa je usihal Zadnji kraj. Kljub pričakovanju, da bo tu veliko rib, je bil zelo slab ribolov. Temu bo pač največ krivo to, ker je jezero usahnilo tudi še pozimi. Mnogo majhnih ribic ščukle je bilo odposlanih v Ljub-ljano za mestni ribnik. Ribolov je bil dovoljen samo onim, ki so imeli ribolovno karto, izdano od glavnega ribiča g. Sviglja in Dolenjem Jezeru. Seveda je bilo tudi mnogo takih, ki so lovili brez pravice, te pa je orožništvo zapisalo in bodo morali plačati obutno kazen.

REX steklenice in aparati
za vkuhanje sadja. — Zaloga:
Juh. Kiehl Ljubljana, Walfova 4

Ruše

Dva starčka umrla. Pretekli teden je umrl na Lohnici Jurij Pajnik, ki je bil mnogo let zaposlen v tovarni za vžigalice. Dosegel je 84. leto starosti. Še starejši je bil Anton Marinčič, ki je umrl v pe-tek na Bezeni; dosegel je 87. leto. Bil je prej kmet pri Sv. Petru na Krasu, pa je moral vsled vojne posestvo prodati in je pribežal k sinu, Lani mu je umrla žena, zdaj je še sam šel za njo. Pogreb bo danes.

— **Poroka.** Danes bo v Mariboru poroka gđe. Pol-dike Angel, uradnice v ruski tovarni, z električar-jem Ivanom Dogenik.

— **Poljski envaj** v Rušah je šolski sluga g. Pu-hmajster. Pravijo, da ima veliko posla, ker je veli-ko lačnih želodcev, pa malo njiv in vrtov. Občina mu bo morala preskrbeti še strojno puško, da bo kos vsem dolgooprstencem.

— **Konzumno društvo.** Na letni skupščini so bili iznova izvoljeni lanski zaupniki. Zaupniki naj bodo vez in posredovalci med člani in ravnateljstvom. Kdor ima kako željo, naj se brez strahu obrne do zaupnikov. Ravnateljstvo je pripravljeno vsaki že-lji članov ustreči, če je to le v njegovi moči, da bodo člani zadovoljni.

Dentist Ivan Novak
RIBNICA, DOLENJSKO

ne sprejema do sobote 20. avgusta 1932.

10.000 Din je zavarovan vsak Slovenec
—15.000 naročnik za slučaj smrtne nesreče.

Maribor

† Dr. Karl Ipavc

Včeraj popoldne je umrl po daljšem bolehanju dr. Karlo Ipavc, šef-zdravnik ter vodja rejevalnega oddelka mariborske prostovoljne požarne brambe. Pokojnik je užival v mariborskih krajih splošno spoštovanje ter si je pridobil za svoje človekoljubno delo pri rejevalnem oddelku mnogo zaslug. Pred kratkim je dobil kot priznanje za te zasluge red sv. Save. Pokojnika bodo pokopali v zori popoldne na ravanjskem pokopališču. Blag mu spomin, preostali naši iskreno sožalje!

★

□ **Odlični obiskovalci »Mariborskega tedna«.** Včeraj je prislo v Maribor več odličnih osebnosti iz Rogaske Slatine, kjer se nahajajo na zdraviljenju, ter so si ogledali razstave in prisostvovali zvečer prizoriti »Prodane neveste«. V petek popoldne je posetil Maribor ministrski predsednik dr. Sršnik, ki si je ogledal mesto ter se nato vrnil na Bled.

□ **Odlikovanje zaslužnih razvajanjskih gasilcev.** Ob priliki 25 letnice gasilnega društva v Razvanju, ki se je slavila pretekli dne, so bili odlikovani za požarovalno gasilsko delo častni poveljniki Martin Pukl in člani Ivan Novak, Simon Kozar, Anton Mesiček, Herman Lubajšek in Blaž Germ. Odlikovanja jim je izročil srečni načelnik.

□ **Smrt uglednega moža.** V Zgornji Sv. Kunjoti je umrl v petek popoldan najstarejši mož v fari, gospod Ivan Vaupotič, v 89 letu starosti. Blagopokojni je bil oče župana in uglednega trgovca s sadjem F. Vaupotiča. Dolgo dobo njegovega življenja je določila poštenost, dobrosrčnost in vernost. Pogreb se vrši danes popoldne na domačem farnem pokopališču. Pokoj njegovi blagi duši, žalujočim sorodnikom pa naše iskreno sožalje.

□ **Zlata poroka.** Jutri na praznik slavnosti v Mariboru bivačji podmaršal v pokojni Ivan Lavrič in njegova gospa soproga Ernestina redke in častni jubilej. Poteklo bo 50 let, odkar uživata nesklajeno srečo svojega zakona. Še oba v polni duševni čisti in kljub visoki starosti čvrsta in zdrava. Uglednemu paru prisrčno čestitamo ob njuni zlati poroki ter jima želimo dočakati še mnogo let v zdravju in veselju.

□ **Odhod dr. Stojadinovića s Pohorja.** V petek zvečer se je vršil v mariborski koči intimen poslovni večer bivšega finančnega ministra dr. Stojadinovića od njegovih mnogoletnih prijateljev. Dr. Stojadinović se je mudil na Pohorju s svojo družino dalje časa na odhodu ter ga je lepota mariborske okolice in Pohorja zelo navdušila.

□ **Belgrajžani v Mariboru.** Včeraj popoldne je prislo v posebnih vagonih, ki so bili priložni, 220 Belgrajžanov na Mariborski teden. Gospe iz Belgrada so prisostvovali zvečer predstavi »Prodane neveste«, danes pa si bodo ogledali razne prireditve ter napravili izlete v mariborsko okolico.

□ **Streli pri Sv. Marjeti na Drav. polju** prirede 21. avgusta od 8 do 15 strelsko tekmo. Ob 15 pa bodo odigrane komedije »Sokratov gode in »Nocoj je pa lep večer«.

□ **Vsega po ceni.** Tržno vrvenje je bilo včeraj na mariborskem trgu izvanredno. Bilo je 7

špeharskih vozov, 24 voz čebule in krompirja, 30 vozov sadja, preko 2000 komadov perutnine itd. Cene so bile zopet v znamenju nazadovanja. Padle so zlasti sadju, tako da se je dobilo za dinar po trideset jabolk. Posebno proti poldnevno so kmetje dajali vse skoro za smešne cene, ker je bilo ob obilici ponudbe premalo kupcev. — V jutranjih urah so bile cene sledeče: kokoš 12—25, raca in gos 15—60, krompir mera 6, zelna glava 1, glavna salata 0,50—1, karfiola 3—7, kumare 0,25, buče 2—4, čebula 3—4, česen 8—10, hren 8, kislo zelje 4, jabolka in hruške 3—5, breskve 10 do 14, grozdje 8—12, marelice 8—10, slive 4—6, grozdje 3—4, borovnice 2—3 Din. — Trg za živilsko krmo je bil slabše založen. Bilo je 12 s senom in deteljo naloženih voz in 12 voz slame. Cene senu 85—100, slama 50—65, detelja 95—100 dinarjev. — Opaža se še nadaljni porast cen živilske krme.

□ **Pri današnjih vaterpolo-tekma** nastopi moštvo SSK Maratona proti sledeči kombinirani postavi najboljših igralcev od ostalih klubov: Skopin Boris, Kožuh Marjan, Skotič Peter (Sokol), Košak Edgar (Hirija), Juritsch (GAK, Gradec), Bertonec Stane (ISSK Maribor) in R. Reher.

□ **Kaj bo danes?** Ob 7 budnica, ob 10 prihod in sprejem trgovskega ministra Mohoriča in trgovsko zborovanje v Unioinu, ob 11 promenadni koncert in cvetlični korzo. Popoldne ob 15 ljudska veselica v kopališču na Mariborskem otoku. Zvečer bengalična razsvetljava otoka in kopališča.

□ **Zalosten konec vesele vožnje.** Huda nezgoda se je pripetila mariborski veseli družbi, ko se je odpeljala po prečuti veseli noči v petek z avtomobilom na sveži zrak proti meji. V bližini št. lja je namreč šofer zavozil preveč ob kraj ceste ter trčil v obcestni kamen. Vozilo je šlo pri tem skoro na kose in tudi vozniki so dobili več ali manj hude poškodbe, da so se morali v Mariboru zateči v zdravniško oskrbo.

□ **Autobusne vožnje** v kopališče na otoku bodo drevi tudi po 20. uri. Cena za listek 3 Din.

□ **Nabava mesa za mariborsko garnizijo.** Mestno načelstvo v Mariboru razglasa, da se vrši dne 18. t. m. ob 11 dopoldne v pisarni mariborske vojske voj. okrožja v Mariboru (Trstenjakova ulica št. 5) javna ustmena licitacija za nabavo mesa od 1. oktobra 1932 do 31. marca 1933 za mariborsko garnizijo pod pogoji, ki so na vpogled v navedeni pisarni.

□ **Obisk Mariborskega otoka.** Danes mora vsak obiskovalec otoka pri vstopu kupiti tudi vstopnico za večerno ognjemeto vlepredstavo (10 Din). Če zastopi otok pred 17. dobi proti povrnitvi večerne vstopnice to vsoto nazaj, ali pa obdrži vstopnico ter dobi nanjo žig: »se vrne«. Brez tega žiga je vstopnica za ponovni vstop neveljavna. Avtomobilom in motornim kolesom je vstop na otok dovoljen le do pol 20, izstop pa šele po pol 22. Avtotaksiji smejo goste prevažati le do avtobusne postaje. Vstopnina za otok je za avto 20 Din, za motorno kolo 10 Din. Vsa vozila smejo pri vožnji proti otoku uporabljati Koroško cesto, pri povratku nazaj pa preko Kamnice Kamniško cesto. Po pol 20 morajo se paktirati avtomobili in motorna kolesa na glavni cesti, kjer bodo na razpolago čuvaji. Pristojbina 10 Din za avto in 5 Din za motorno kolo.

zapor okrožnega sodišča. Lastnik tovarne Metke pa za tatvino sploh nič vedel ni in izvedel šele od policije. Blago, ki sta ga ukradla oba nediplirava je vredno kakih 2000 Din. — Policijskim agentom pa na tem ponovnem uspehu samo čestitamo.

Z dnem 9. avgusta je prešla **lekarna na Ilesnicah** ki jo je imel do sedaj v najemu g. mag. pharm. Jože Zabkar, v roke lastnika **G. IVA KOŽELJA** sina pok. lekarnarja Mr. pharm. Ernesta Koželja.

Školja Loka

Tretja nova sveta maša v naši fari bo jutri, na Veliki Smaren ob 10 dopoldne v farni cerkvi. Novomislak, g. Peternej Jože, mešan, je študiral bogoslovje v Djakovem in Hrvatskem. Članstvo Prosvetnega društva je ob veliki požrtvovalnosti pripravilo vse potrebno za novo sv. mašo. Hvala! Kino Društveni dom naznanja vsem cenjenim obiskovalcem, da od danes naprej preneha s obratom, ker oblast ni dovolila nadaljnje koncesije.

Za zboljšanje morale. Našemu letnemu kopališču želimo prav dobrih uspehov. Ne zdi se nam pa prav, da kopalič posedajo in postajajo na brvi, ki vodi iz Karlova v Puštal. Ker je to javna pot, ne sme biti zasedena, da so potniki ovirani. — Tudi v »Zvezdic« ni vse v redu. Bila bi lahko prav lepo letno izpremenljiva, a ni nikogar, ki bi se za to pobrazil. Ker ni urejena, je — vsaj podnevi — prazna. Pač pa oživi pomoči, ko jo zagrne tema... Kako to, da prav na tem kraju ni nobene svetilke? Če radi javne varnosti je ta tema košljiva. Kdo bo te stvari uredil? Olepševalno društvo?

Popravljen most. Pretekli dne so popravili most, ki vodi iz mesta v Puštal. Napravili so novo ograjo in mnogo novega stebrovja. Most je zopet odprt.

Študentovska igra bo prihodnjo nedeljo v Prosvetnem društvu. Opozarjamo že danes nanjo in vlnudno vabimo k udeležbi. Podprite naše dijake!

Radovljica
Dr. Slivnik Anton
od 15. do 29. avgusta ne ordinira.

Zahvala
Podpisana se najiskrenee zahvaljuje gosp. primariju dr. Mirku Černiču v Mariboru za vso skrb in trud, ki ga je imel z menoj ob priliki moje operacije. Priporočam g. primarija dr. Černiča kot specialista za kirurgijo in njegov moderno urejen sanatorij v Gosposki ul. 49, kar najtopleje vsakemu, ki potrebuje njegove pomoči ter ostajem vedno hvaležna

Kuhar Marija, Maribor

Huda nesreča z motorjem

Grosuplje, 13. avgusta.

K večerajšnjemu kratkemu poročilu prinašamo še naslednje:

Včeraj proti večeru okrog pol 6 je peljal posestnikov sin Anton Pavčič iz Gatine pri Grosupljem velik voz drv na kolodvor. Na državni cesti po klančku v začetku vasi Grosuplje je za njim privozil z veliko brzino znani ljubljanski motociklist Janko Šiška z motorjem Harley-D., na katerem je sedel za njim njegov prijatelj B.

Ker je bil ravno klanec, je Pavčič hotel voz zavreti. V listem trenutku je motor pribrzel mimo njega in zadel v Pavčiča tako močno, da ga je vlekkel več metrov s seboj, nato pa so vsi trije z motorjem vred padli na stran ceste. Posledice so bile precej hude: najbolj je poškodovan Pavčič, ki je dobil zelo resne poškodbe na glavi in ima najbrž pretresene možgane ter precej krvave rano na levi dlani; Šiška pa je lažje ranjen — zlomljeno ima gornjo čeljust in še nekaj drugih ran v ustni duplini, iz katere je zelo krvavel. Njegov sovozač B. pa je dobil le nekaj manjših prask in se je kmalu nato s skoraj popolnoma nepoškodovanim vozilom odpeljal proti Ljubljani.

Nesreča se je zgodila ravno nasproti stanovanja g. ban. zdravnika dr. Kalana, ki je takoj prihitel in nudil ponesrečenemu prvo pomoč. Pavčič se je najprvo onesvestil, potem pa je postal zelo nemiren in je otepaval okrog sebe ter strgal z glave vse obveze. Kmalu nato se je pripeljal v isti smeri trg. K. R. iz Ljubljane. Ta je oba ponesrečenca odpeljal v Ljubljano. Pavčič vso pot ni

prišel k pravi zavesti. V bolnišnici ga pa niso hoteli sprejeti, kar pa je krivo veliko pomanjkanje prostora na psihiatričnem oddelku (skrajni čas bi že bil, da se te nezdave razmere uredijo); rekli so, naj ga peljejo na policijsko ravnanje, tam pa so ga poslali zopet nazaj. Končno je bil sprejet v Leonišče.

Kako se je nesreča dogodila, bo težko točno ugotoviti. Gotovo je, da je dal motociklist znamenje s hupo nekoliko pred srečanjem. Ni pa res, da bi bil Pavčič skočil tedaj na sredo ceste, kakor je bilo včeraj v nekem ljubljanskem dnevniku, ampak je šel ob vozu, kakor je neka priča povedala. Če pa je vozil čisto po desni, še ni ugotovljeno. Omeniti je še treba, da stoji ob cesti pred vasjo drog z velikim napisom: 15 km! — Orožništvo je bilo takoj na kraju nesreče in priče za slišalo.

Tone Pavčič je sin edince. Ko so doma izvedeli, se jih je polastila silna žalost, zlasti oče, ki se boji, da njegov sin ne bo nikoli več popolnoma zdrav. Bog daj, da bi se vse dobro in srečno izteklo!

Ljubljana, 13. avgusta.

Kakor smo se informirali v bolnišnici, je stanje ponesrečenega Janka Šiške boljše, kakor pa je bilo prvi dan. Zdravniki upajo, da bo v kratkem okreval. O stanju kmečkoga fanta Toneta Pavčiča pa so nam v Leonišču izjavili, da je ponesrečenec sicer zelo nemiren, vendarle pa zdravniki še upajo, da bo krizo srečno prešal in tudi okreval.

Velik požar gosposke zidanice

Ptuj, 13. avgusta.

Krasno in gosposko opremljena zidanica ptujskega veleposelnika Josipa Ortna pri Sv. Trojici v Haložah je postala sredi zrtve plamenov. Okoli 11 zvečer se je posvetilo nebo in kmalu je bilo obsežno poslopje zavito v goreči sij, ki je odseval daleč v Ptujsko polje. Požar so kmalu zapazili in nabralo se je pri gorečem poslopiju dovolj ljudi, toda na gašenje ni bilo misliti, ker je primanjkovalo vode. Poslopje leži tudi na zelo nedostopnem kraju, tako da bi bil prihod gasilcev z brzgalno otežkočen. Plameni so uničili vse ter je od gospodarskega poslopja ostala le okajena razvalina. Zrtve plamena je postalo 6 lepo opremljenih sob, šele pred kratkim vpeljan vodovod, moderna stiskalica in mnogo druge opreme. Škoda je zelo velika in presega 250.000 Din, ter ni krila z zavarovalnico. K sreči je stalo poslopje na samoti, tako da ni bilo nevarnosti za sosedna poslopja.

Požar je bil zvezan s čudnim slučajem. Lastnik Ortnig se je vrnil s svojim avtomobilom baš v trenutku, ko se je posvetilo nebo nad Haložami. V temni slutnji, da gori njegova last, se je takoj odpeljal k Sv. Trojici ter prisel v trenutku, da je še videl uničenje lastne imovine. Požar je bil očitno podtaknjen, vsled česar je uvedlo orožništvo strogo preiskavo.

Terpetinovo „Hubertus“ milo

za žehto v avgustu

Razpečevalec 100 Din bankovcev

Litija, 13. avgusta.

Danes dopoldne je po Litiji starejši človek ponujal 100dinarske bankovce v menjavo, pa jih stranke niso hotele sprejemati, ker so se jim zdeli sumljivi. Pač pa se je možakarju posrečilo, da je v pekariji Selskega napravil v promet tak bankovec in kupil zanj kruha. Litjski orožniki, ki so bili takoj opozorjeni, da nekdo hodi po Litiji s ponarejenim denarjem, so takoj opozorili trgovce in gostilničarje in so pri tem prišli na to, da je v Litiji v pekarni Selskega razpečevalec oddal 100-dinarski bankovec. Mož je seveda izginil.

Dopoldne pa je dobila litjska orožniška postaja telefonično poročilo, da je na Savi ta mož oddal v gostilni »Pri Štamfariju« tak bankovec. Takoj se je odpeljal na lov orožniški narednik Čuš s kolesom in se mu je posrečilo razpečevalca prijeti. Je baje S. J., rudar iz Kotredže. Izročili so ga v litjske sodne zapore.

— Pri tolščici, protinu in sladkosečnosti izboljša naravna »Franz-Josef« grenčica delovanje želodca in črev in vztrajno pospešuje prebavo. Raziskovalci na polju zdravilstva o prebavnih zagotavlja, da so dosegli s »Franz-Josef« vodo sijajne uspehe. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Kdo bo povrnil škodo?

Odpeljava materiala iz rudnika Sitarjevec

Litija, 12. avgusta.

Kakor smo poročali, je voda podrla stari rov v svinčenem rudniku nad Litijo ter nanesele mnogo materiala na dvorišče treh posestnikov. Rudarska družba je menda v dogovoru z občno ves ta material dala speljati pod občinsko hišo v Savo ter tako zaprta precejšen del savske struge. Ker pa so oškodovanci zahtevali, da jim družba povrne vso škodo, povzročeno po takratni katastrofi, družba izjavlja, da noče vse vpostavliti v prejšnji stan, češ, da ni dolžna tega storiti. Zato bodo oškodovanci uveljavljali svoje oškodovniške zahteve sodno. Kako bo pravda iztekla, bomo poročali.

Po oni vodni katastrofi pa je rudarska družba na tem odseku dobila precej okrove barve, katero je odposlala kar cel vagon, tako da je njena škoda s tem vsaj delno krita.

Ptuj

Razpis službe. V smislu sklepa kuratorija dijaškega doma razpisuje mestna uprava ponovno mesto vodje v dijaškem domu v Ptuj. Za mesto pridejo v poštev le osebe, ki imajo pedagoško izobrazbo. Plaćilni pogoji se določijo po dogovoru. Prošnje z dokazili o dosednji zaposlenosti je predložiti mestni upravi v Ptuj do najkasneje 20. t. m. V slučaju podelitve mesta se mora isto takoj nastopiti.

Licitacija dobave mesa za ptujsko garnizijo se vrši 20. t. m. pri komandi mestne v Ptuj. Natančna navodila so razvidna iz razglaš, ki je nabit na občinski deski.

Tedensko službo požarne brambe od 14. do 21. t. m. ima prvi vod, tretja desetina in sicer čelovodja Ernest Daseh in desetnik Ivan Merc. — Rešilni oddelek: šofer Ivan Omulec in desetnik Friderik Mahač, od moža Josip Kmetec in Rudolf Erlač.

Huda nezgoda. Franc Plamec, viničar v Krčevini pri Vurbergu, se je pri podiranju dreves vsek s sekuro v levo nogo tako močno, da bi si jo skoro presekal. Nevarno ranjenega so prepeljali v ptujsko bolnišnico

Sah

Turnir v Bernu se je končal s sledečim rezultatom: 1. Dr. Aljehin 12½, 2. in 3. Euwe in Flohr 11½, 4. Sultan Khan 11, 5. in 6. dr. Bernstein in Bogoljubov 10, 7. in 8. Hans in Pavel Johner 7 točk. Ostali mojstri so odšli brez nagrade, pač pa je vsak igralec dobil za vsako dobljeno partijo nagrado 30 frankov. — Turnir sam ni prinesel kakih presenečenj. Velemojstri so zasedli prvih šest mest, kot je bilo pričakovati, in pustili prva dva Švicarja za cele tri točke zadaj. Pač pa je presenetil Aljehin, ki je prvo mesto dosegel le po sreči. V treh partijah proti Švicarjem je bil že izgubljen, toda mu je kljub temu uspel, da je v dveh remiziral in eno še celo dobil. — Lep uspeh sta dosegla kandidata za prvenstvo sveta, dr. Euwe in Flohr, ki sta zaostala za Aljehinom le za eno točko. Posebno Flohr je že nevarno ogrožal Aljehina in je bilo celo pričakovati, da po porazu Aljehina, ki mu ga je zadal Bogoljubov, turnir ne bo končal, kot je bilo prerokovano. — Sultan Khan je zaostal za Euwejem in Flohrom le za pol točke in je dokazal, da spada med najboljšje mojstre. Dr. Bernstein že ni igral 18 let na turnirjih in je dosegel kljub temu lep uspeh. Če bo nastopil še na kakšnem turniru, moremo od tega izvrstnega igralca pričakovati še lepših uspehov. Bogoljubov v Bernu ni mogel popraviti svojega neuspeha v Sliacu, pač pa nas je presenetil s svojo zmago nad Aljehinom. Kot najboljša švicarska mojstra sta se izkazala brata Hans in Pavel Johner, ki bosta igrala match za prvenstvo Švice.

Naslednja partija je bila odigrana v devetem kolu in nam lepo kaže močno igro svetovnega prvaka.

Damski gambit.

Aljehin : H. Johner

1. d2—c4, d7—d5; 2. e2—c4, e7—e6; 3. Sb1—c3, c7—c5. (To potezo zagovarja zelo trdovratno dr. Tarrasch, po katerem se ta obrambni sistem imenuje. Črni dobi sicer zelo svobodno razvoj svojih figur, toda kmet d5 more postati zelo slab.) 4. c4×d5, e6×d5; 5. Sg1—f3, Sb8—c6; 6. Lc1—g5. (To je starejša varianta. Navadno igrajo moderni mojstri Rubinsteinovo varianto g3 in Lg2.) 6. —, Lf8—e7; 7. Lg5×e7, Sg8×e7; 8. e2—e3. (Na d×c5 sledi d4!) 8. —, Dd8—b6; 9. Sg3—b5 (preli d×c5); 9. —, c5×d4; 10. Sd3×d4, 0—0; 11. Dd1—b3, Sg6×d4; 12. Sb5×d4, Db6—a5+; 13. Db3—c3. (Beli mora menjati dame, kar bi na Kd1 sledilo Ld7 z močnim napadom. S tem dobi beli sicer slabega kmeta na c3, za kar pa ima kompenzacija v izvršnem postopnem konju i. dr.) 13. —, Da5×c3+; 14. b2×c3, Lc8—d7; 15. Ta1—b1, Ta8—b8; 16. Ke1—2, a7—a6; 17. Lf1—e2, b7—b5. (Pripravljene napad na kmeta c3, toda slab damski krilo.) 18. Tb1—b3, Ld7—f5; 19. Th1—a1! (Beli hoče izvesti a4.) 19. —, Lf5—d7; 20. Ta1—b1! (grozi a4). Tb8—a4; 21. Le2—f3, Tf8—e8. 22. a2—a4! (Beli izvaja svoj napad na damskem krilu zelo energično.) 22. —, b5×a4; 23. Tb2—b7, Ld7—e6; 24. Lf3—d1, Kg8—f8. (Izsiljeno, ker je grozilo La4 z izgubo kvalitete.) 25. Ld1×a4, Te8—d8; 26. Tb1—b1, Le6—c8; 27. Tb7—c7, g7—g6; 28. f2—f3, h7—h5. (Aljehinove figure popolnoma obvladajo položaj in enemu preostajajo le še poteze s kmeti, ker so vse črne figure prikovane na svoja mesta. Črni je popolnoma izgubljen.) 29. g2—g3, Lc8—b3; 30. Tb6—b7, Lh3—c8. (Črni izgubi kvaliteto in Aljehin v končnici hitro odloči partijo v svojo korist.) 31. Te7×e7, Lc8×b7; 32. Te7×b7, Td8—b8; 33. La4—c6, a6—a5; 34. Tb7×b8+, Ta8×b8; 35. Kd2—c2, Tb8—b6; 36. Lc6×d5 (za izolirane kmeta d5 ni bilo rešitve), Kf8—e7; 37. Ld5—b5, f7—f5; 38. Lb3—a4, Ke7—d6; 39. Sd4—b3, Tb6—a6; 40. c3—c4, g6—g5; 41. Ke2—c3, Ta6—a7; 42. c4—c5+ in črni se vda.

Hrastnik

Na praznik v ponedeljek popoldne ob 6 priredi trboveljski mladinski zbor v naši cerkvi koncert Marijinih pesmi. Mladi pevci so se že drugod dobro postavili, upamo, da bodo tudi nam nudili lep užitek s svojim petjem.

Ljutomer

Poroka. Poročil se je pretekli teden v Ljutomeru g. Franc Lovrec, nečak g. župnika, z gđ. Ado Antonce. Oba sta vzgojitelja na osnovni šoli v Čirkovcah. Obilo sreče!

Šolske vesti

— Na II. drž. realni gimnaziji v Ljubljani (Poljanska cesta) bo vpisovanje za sprejemni izpit za I. razred dne 24. avgusta t. l. od 10 do 12 dopoldne, sprejemni izpit pa 25. avgusta ob 8 zjutraj. Popravni izpiti za učence I. do III. in V. do VIII. razreda (vključno privatiste) bodo 26. in 27. avgusta, vsakokrat ob 8 zjutraj po sporedu, ki bo nabit na razglasni deski v gimnazijski veži. Popravni nižji tečajni izpiti se bodo vršili 29. popravni višji tečajni izpiti pa: a) pismeni 29., ustni 30. t. m.; pričetek vsakokrat ob 8 zjutraj. Vpisovanje v I. razred se bo vršilo 1. septembra t. l., vpisovanje v II.—VIII. razred se bo vršilo: a) za učence-ke domačega zavoda dne 2. septembra ob 8 v lanskih razredih, b) za učence tujih zavodov 3. septembra od 9 do 12 v ravnateljevi pisarni. — Vsak učenec-čenka mora predložiti poleg izpričevala o dovršenem nižjem razredu (učenci tujih zavodov z odhodnico na izpričevalu in rojstnim listom) še potrdila o višini neposrednih davkov, na podlagi katerega jim bo plačati solnino.

Celje

✶ **Kolporterji za okolico.** Podružnica uprave Slovenca potrebuje nekaj dobrih, predvsem zanesljivih kolporterjev za celjsko okolico. Interesenti naj se blagovoljno prijavijo v pisarno podružnice v Cankarjevi ulici 4. Predpisana starost najmanj 16 let.

✶ **Perilo za dame in gospode,** dobro izdelano in zelo poceni. Tovarna perila Stermečki, Celje.

✶ **Nepričakovana smrt** pri delu je zadela 12. t. m. 43 letnega delavca mestnega mlina Jerneja Levca iz Trnovlje. Levca je bil zaposlen s čiščenjem kotla. Da bi laže opravil svoje delo, je zlezal v kotel. Nenadoma pa je postalo prevroč v kotlu, tako da je postalo Levcu slabo. Potegnili so ga hitro iz kotla, pa je bilo že prepozno. Ker je še bilo upanje, da ga reši hitra pomoč, so telefonirali po rešilni avto, ki je v trenutku pridrvel, a prepozno. Došli zdravnik je konstatiral srčno kap zaradi prevelike vročine. — V javni bolnišnici je umrl v soboto, 13. t. m. predpoldne v starosti 17 let dninar Matija Matavšek iz Ljubnice pri Vitanju. — Naj v miru počivata!

✶ **Lep uspeh celjske policije.** Policijski agenti pri celjski policiji so dosegli v zadnjem času več prav lepih uspehov. Včeraj beleži njihova kronika zopet nov takšen uspeh. V petek, 12. t. m. okoli 10 zvečer je zapazil stražnik v Kocenovi ulici neznanega moškega. Sel je za njim, ta pa je hotel zbežati. Stražnik ga je pa vendarle zasačil. Bil je 19 letni Anton iz Košnice. Imel je pri sebi v roki neki večji paket in na hrbtu poln nahrbtnik. Stražnik ga je prisilil, da mu pokaže, kaj da ima. Povsod samo novo blago. Izgovarjal se je, da mu je to izročila sestra, ki se seli in da ji on pomaga. Ker se je zdel stražniku ta izgovor malo verjeten, ga je povabil na stražnico. Šele po dolgem zaslišavanju je priznal, da je blago ukradenno. Trdil pa je, da je blago iz predilnice v St. Pavlu pri Preboldu, a so ga postavili takoj na laž. Po dolgem oklevanju je potem priznal, da ga je nagovarjal neki Franjo iz Smartnega k tatvini in da sta potem skupno ukradla iz ročnega skladišča tovarne Metle na Spodnjem Lanovžu precej blaga, ki sta si ga razdelila na polovico. Drugo polovico je vzel s seboj Franjo na svoj dom. Na vse zgoraj zjutraj se je odpravil eden policijskih agentov s kolesom v Smartno, kjer je našel zjutraj ob pol 5 Franja še doma, baš ko se je odpravil na delo. Policijski agent mu je kar nastavil revolver in zahteval od njega blago. Mož se ga je ustrašil in takoj vse pokazal. Agent »vzel blago in moža. Policija je oddala oba v

ŽALOIGRA BREZPOSELNOSTI

Ljubljana, 13. avgusta.

Komaj par let je še od tega, kar je bilo še tako lepo in nedolžno veselo povpraševati naše otročiče: »No kaj boš pa ti, ko boš velik?« In razširila so se usta otročiču in v vsem zanosu vam je zaludal: »Jaz bom pa vlakovodja!« Obe je dobro vedel, da bo sinko nekoč korenjak v svojem poklicu in bil je res pravi družinski ponos, če je sm sledil v obrti očetu za mizarstvo stolico, za šoferskim krmilom ali pa za pisalno mizo. Ta dednost poklicev je včasih vplivala tudi uničevalno kot mora...

V nekaj letih se je vse to izpremenilo. Mladina raste v grozno skrb bodoče zaposlenosti ali brezposelnosti in izbira poklica je itak že postala enakovredna obupu neizbire poklica. Ali je treba utoniti v brezbrzičnosti ali pa se držati tako kot so se držali očete in si domisljati, da veselje do dela nikakor še ne tone. Polna notranjega nemira se ta mladina vprašuje, kaj bo jutri. Samo za jutri ji daje odgovora, da bi bil jutrišnji dan bolj brez brezposelnosti nego današnji; nikdo ne zahteva prekrobo in odgovora za dve tretjini življenja, ki je še pred to mladino.

Seveda ni mogoče zahtevati, da mladina odhaja v življenje z dovršenim in razvijenim življenjskim načrtom. Je pa to strašno znamenje našega časa, da ta mladina, pa tudi starejši trpini naše krize, ne pozna drugega, ko svoj položaj za danes, samo to, kar je trenutno in bežno. Oblikovanje notranjosti se tako silno utesnjuje mučnemu neprostovoljnemu životarcu vsakodnevnosti. Nikdo ne more dati

odgovora za jutri. Jutri bodo obrazi brezposelnosti le še obilnejši in oni srečni priključek k delu, k smolnosti življenja bo le še težavnejši.

Današnja kriza ne zasenečuje le gospodarskega obstoja, ampak v isti meri tudi duševno-nravno dogajanje velikega dela človeštva.

Na lastni, trpljenja polni preizkušnji je tako večina spoznala, da tako vsakodnevno delo ni le vprašanje plače in pobijanje dolgega časa, ampak da to delo daje tudi globok smisel življenja. Silno prazno — ne prazno na dogodkih in vsebini — mora biti danes življenje milijonov brezposelnih. Zato na mora biti bilanca vsega strokovno in mehanično izobraženega delavstva, ki po najvišji stopnji industrijske civilizacije je v okviru širše sodobne civilizacije ne more najti nobene strokovne zaposlitve.

Sami so le še odvisni. To je čas, ko lahko čveto najrazličnejši preroki političnih in socialnih svetovnih nazorov. Pridite z nami, ker le pri nas je resnica, ki bo dala smisel našemu življenju. Mnogi se odzovejo in najdejo v okviru teh organizacij možnost boga iz vsakdanjosti. Mnogi utonejo v apatičnosti in so kmalu popolni fatalisti in asocijalni hkrati. Boda uči moliti, pa žal marsikaj drugega tudi.

Toda beda mora naučiti tudi moliti. Ta molitev more biti silna in globoka: dosledna samozaveš samega sebe, poglobitev v lastno notranje snovanje in volja v oblikovanju lastnega življenja. Ta molitev more biti velik plod naše skupne sodobne nesreče. Iz tega bo izšla edino pravilna pot za oblikovanje novega reda v zunanjem materialnem svetu.

Položaj socialnega katolicizma

Pod tem naslovom je prejšnji teden predaval v kölnskem radiju generalni ravnatelj nemškega Volksvereina van der Velden o sodobni socialni orientaciji nemških katoličanov. Tako je med drugim izjavil tudi sledeče:

»To, kar danes imenujemo kapitalizem, prehaja v novo dobo razvoja. Organizacija blagovnega, denarnega in delovnega trga, borba za ta organizirani trg, ki ni več svobodni trg individualističnega kapitalizma, koncentracija kapitalistične oblasti v koncentrih, sindikatih, kartelih, trustih in finančnih organizacijah, to je danes družabna oblika kapitalizma. Temu nasproti pa še svobodna ljudska država politično ni dograjena. Sodobna oblikovna demokracija, v kateri se izživlja danes še politična volja širokih ljudskih mas, pa ne nudi nikake odločilne moči ljudskim masam v borbi proti kapitalističnemu sistemu. Tako država sama ne postaja drugega, ko zmagovalna nagrada zaagovalec enega ali drugega tabora. »Preziranje gospodarstva« imenuje Pij XI. pravilno sedanjo stopnjo kapitalizma. S tem pa tudi socialno vprašanje spremeni svoje oblike. Razredna zgradba kapitalizma postaja zmiraj očitnejša. Neutrlni srednji stan meščanstva je med obema blokoma vsled inflacije in racionalizacije propadel. Zda pa se je morala pokazati družabna stran socialne politike. Tako je socialna politika preprečila poostreitev revolucionarnega razračunavanja med obema blokoma. S tem pa je prek sebe sama dokazala, da ima močne nprave organizatorne temelje za končno veljavno rešitev socialnega vprašanja, za odpravo razredne zgradbe sodobnega družabnega reda. Pomagala je rešiti družino, to praelico vseh socialnih vrednot in avtoritete in je z uvajanjem delavskega pokreta v odločevanju o usodi naroda in gospodarstva izvršila veliko socialno etično vzgojo novega reda. Zato se ne more in ne sme socialna politika kot najdragocenejši del naše socialne kulture zapostavljati, ker le iz nje raste novi red.

Zgodaj se je te naloge zavedel socialni katolicizem. Zmiraj opozarja na idejo stanovske organizacije delovnega ljudstva. Ta ideja edina je mogla zasidirati temelje novega hotenja. Namreč čim izrazitejša je smer za ojačanje gospodarstva, tem nujnejša je rešitev socialnega vprašanja na podlagi sigurnih in zdravih institucij. Dolga in bridka disku-

sija o lastnini najde tukaj svojo pravo realno podlago.

Izredno močno pobudo pa je dobila ta smer tudi v encikliki »Quadragesimo anno«, ki stavlja stanovsko organizacijo kot ideal vse katoliške socialne miselnosti.

Vendar je pot do dejanske izvedbe še dolga. Ta cilj pa je zastavljen in da se nemški katoličani z njim resno bavijo, dokazuje majsko zasedanje katoliškega socialnega instituta v Essenu, ki je razpravljalo v dnevnem redu »Socialni red na stanovski podlagi«.

Katolicizem dobro ve, da se ta beseda o stanovskih organizacijah mnogo izrablja. Neredko se za to besedo skriva socialna reakcionarnost gotovih krogov. Zato je treba točne razmejiti pojma in razlikovanje od istoimenskih tendenc, ki pa hočejo čisto nekaj drugega. V današnji razredni družbi se celotna družba organizira po razmerah na trgu, ki da so edina točka, od katere zavisi orientacija razredov. V stanovski ureditvi pa se udje naroda organizirajo z ozirom na svojo funkcijo v stanovih. V stanovskih organizacijah so zbrani vsi tvori iste gospodarske funkcije, delodajalci in delavci. Enotni in vodilni princip je le zmiraj in povsod potrebno in enotno sodelovanje. Ti stanovi pa naj urejajo vse svoje naloge in zahteve kot samoupravna telesa. V tem obstoja glavna razlika od fašistične korporativne države. Katolicizem v tem oziru postavlja načelo, da naj so stanovske organizacije v položaju, od države in drugih deželnih edinic prevzeti v svoje roke vso dosedaj centralistično vodeno socialno politiko.

Katolicizem upa, da bo s to novo zgradbo današnje družbe zopet rešil osebno svobodo individua demokracijo silam koncentriranega kapitalizma, diktaturi socialističnega državnega reda in policijskemu absolutizmu fašistične države.

Praktična rešitev lastninske pravice in s tem zvezana deproletarizacija širokih mas se nam zdi mogoča le v okviru te stanovske organizacije.

Pa tudi državi mislimo tako vrniti njeno pravo mesto. Če je bila dozdaj država le žoga v borbi notranje odbijajočih se interesov, potem bo stanovska organizacija državno oblast v mnogem oprostila vseh usodnih gospodarskih intervencij.

Študent v službi delavstva

»Equipes Sociales« — francoska dijaška socialna organizacija.

»Equipes Sociales« — socialna krdela francoskem katoliškega dijaštva je v Parizu l. 1919 ustanovil Robert Gavric, profesor na Sorboni. Njih cilj je, ustvariti čim večje zblizanje in skupnost med študentom in delavcem in pa posredovanje znanja in izobrazbe od strani študiranih nestudiranih članom socialnih krdel. V vsakem takem »socialnem krdelu« imajo dijakovi vsaj eden ali dva študijska krožka, kjer se lahko izobrazujejo delavci v vseh stvareh, ki jih smatrajo za potrebne. Predvsem pa se naj v teh krožkih izvede duhovno in socialno zblizanje med dijakom in delavcem. Od l. 1923 naprej obstojajo »Equipes Sociales« tudi že za dijakinje. Trenotno deluje v Parizu 72 moških in 62 dekliških socialnih krdel s približno 5000 člani, v provinci pa, predvsem v Lyonu, Lilleu, Rouenu, Brestu, Marseillu, Nancyju, Bordeauxu in Straßbourgu 150 grup s 6000 člani. Ta provincialna krdela so razdeljena tudi na strokovne dele, in tako obstojajo skupine za mornarje, ribiče, kmete in kmetijske delavce. Leta 1925 so bila ustanovljena krdela tudi za bolnišnice in zdravilišča, s katerimi se vsi vršni dela dela potom dopisovanja. Msel teh »Equipes Sociales« je že tudi prešla meje Francije in trenutno se snujejo slična krdela tudi že v Belgiji in Holandiji.

Velika beda brezposelnih v Ameriki

Združene države so danes najbolj prizadete po veliki gospodarski krizi, ki uničuje danes svet. Kako je ta kriza predvsem zadela ameriške delavce, prav dobro dokazuje položaj socialne krize v glavnem mestu ameriške avtomobilske industrije, v Fordovem Detroitu. To mesto je leta 1910 imelo 500.000 prebivalcev, a leta 1930 jih je imelo že 1.600.000; vsi so bili povsem zaposleni v Fordovih podjetjih. Zadnje dve leti pa je moralo vsled krize, ki se silno čuti tudi v Fordovih podjetjih, Detroit zapustiti 35.000 družin in iti iskati drugam možnosti življenjskega obstanka. Približno 50.000 moških se mora pa danes vzdrževati z zasebnimi in javnimi podporami. Občinska uprava in dobrodelne organizacije delajo pri tej akciji skupno. Meseca marca 1932 je socialni urad v Detroitu 27.000 brezposelnim družinam, ki so obstojale iz očeta, matere in treh otrok, tedensko izplačeval 5 dolarjev 24 centov, to je 15 centov (približno 9 dinarjev) na dan za vsako osebo. Razen tega je bilo treba dodajati v nekaterih slučajih 8—20 dolarjev izredne podpore. Med tistimi, ki trpe na pomankanju in za katere se je našla zaposlitev pri javnih zgradbah, je tudi mnogo zdravnikov, sodnikov, inženjerjev in glasbenikov. Tako je socialni urad v letu 1931 izdal 14 milijonov dolarjev brez-

poselne podpore in je tako prišlo na vsakega izmed 300.000 davkoplačevalcev 47 dolarjev davkov za brezposelne. Vsled plačilnih težav davkoplačevalcev pa je moral biti letos ta znesek znižan za polovico. Zasebne dobrodelne organizacije pomagajo, kjer le morejo. Vincencijeve konference vzdržujejo v 80 farah 1600 družin. Ustanovile so tudi javno kuhinjo, ki dvakrat na dan daje hrano 850 brezposelnim. Tudi Franciskov tretji red obilo pomaga. Ravnotako pomagajo mnogo dobrodelne organizacije, ki so jih ustanovile posamezne narodnosti sami: Poljaki, Jugoslovani, Madjari, Italijani in Nemci.

Stavka v Belgiji

Belgija je v gospodarskem in socialnem pogledu ena najbolj urejenih držav v Evropi. Zato je stavkovno gibanje v času tako obče obsegajoče gospodarske krize zelo presenetljivo. Glavno glasilo belgijskih strokovnih zvez »Le mouvement syndical Belge« prinaša v eni svojih zadnjih številov uvidnik, v katerem se o vzrokih gibanja takole izraža: »V početku se je mislilo, da je stavko v pokrajini Borinage, ki se je nato v juliju razširila na vso Belgijo, izzvalo nekaj vročkovnih mladitvev, ki so se v obupu nad udarci zadnje krize zatekli v anarhični ali pa se dali nahujskati od plačanih moskovskih agentov. Toda spontani odmev in splošni odziv vsega delavstva, ki je tako nenadoma poseglo po sredstvu stavke, dokazuje, da je vzroke treba iskati vse drugje nego v uspehu kratkovidnih mladih agitatorjev.

Stavko je povzročilo predvsem socialno nazadnjaštvo gotovih krogov, ki so se hoteli s krizo okoristiti na ta način, da bi postopoma okrnjevali že zdavnaj izvojevane pravice delavstva in njegovih strokovnih zvez. Plače delavcem z družinami so se sramotno krčile in podpora brezposelnim se je vedno zmanjševala. Dobrovoljna intervencija strokovnih zvez se ni hotela opoštevati in tako je nezadovoljnost in zagrenjenost delavstva izbruhnila končno na dan v obliki, ki je preplavila strokovne zveze in jim izrgala vodstvo gibanje iz rok. Sele po osemindnevem revolucionarnem gibanju se je strokovnim zvezam posrečilo, da prevzamejo vodstvo stavke in da v imenu delavstva zahtevajo zadoščenje za krivice in pravično postopanje z delavstvom, ki trpi na preliranem izrabljanju težav sodobne krize. Vendar nekateri nezavisni voditelji delavstva napadajo strokovne zveze, češ, da je njih kompromisna intervencija obstala na sredini poti in da bodo že vedeli, kako je treba njihov sedanji uspeh v bodoče še povečati. Strokovne zveze pa se ponosno zavedajo, da so dosegle v pogajanjih resnične in praktične uspehe za delavstvo. Uspejo jim je, da so se delavske plače v dveh največjih belgijskih industrijah za tri mesece ustale. S tem so preprežile, da se 150.000 delavcem v kovinski industriji plače ne bodo znižale. Dosegle so, da se odpravi davek na kruh in da se v vseh podjetjih ustanove komisije, ki bodo določevale stalno obseg tedenskega dela, da tako v krizi delo v obratu ne bo prepuščeno uvidenosti delodajalčevi.

Papeževe enciklike v Ameriki

Kako velik je danes vpliv papeževih enciklik v Ameriki, dokazuje značilno sledeči dogodek. Nadškof v New Yorku, kardinal Hayes, je nedavno krstil najznamenitejšega zgodovinarja današnje Amerike, ki je bil preje znan zaradi svojega komunističnega prepričanja. Konvertit je izjavil, da je po proučevanju enciklik »Rerum novarum« in »Quadragesimo anno« začel podrobneje proučevati nauk katoliške cerkve in da je v njem spoznal, da je le to pravi in edini nauk socialne pravičnosti.

Pa tudi protestantsko časopisje posveča zmerom več zanimanja papeškim enciklikam. Vse protestantske sekte na široko obravnavajo osobito zadnjo papeško encikliko »Cavitate Christi« v ka-

teri piše pastor Charles Claiton Morrison v uvodniku revije »Christian Century«: »Papež se je obrnil na ves svet z novim apelom; ne samo na svoje vernike, ampak na celo človeštvo. Mi vsi se nahajamo v težki krizi, v kateri se mora odločiti, ali smo za Boga ali proti Bogu. O tem vprašanju se moramo odločiti v politiki, v financih, v morali, v umetnosti, v družbi in družini, na vzhodu in zapadu... Res da je ta enciklika naslovljena predvsem na katoliške vernike, toda brez dvoma in nujno naj tudi verniki protestantskih cerkva prečitajo to papeževo razsodbo današnje svetovne krize in njegov socialni načrt rešitve iz tega zla in naj se globoko nad njim zamislijo.«

Katoliška socialna aktivnost

Socialni urad nemškega dijaštva na Dunaju, katerega voditelj je Neuländer, prireja počitniško delavsko taborenje na Gornjem Štajerskem. 100 dijakov in 100 brezposelnih delavcev bo tam v avgustu in septembru zastoj gradilo poti in ceste in sicer od pol 6 do pol 9 zjutraj in od 9 do 12 dopoldne. Zvečer se vsa mladina razdeli v krožke, kjer si dijaki in delavci pripovedujejo borbe svojega življenja.

Vodilne katoliške osebnosti Združenih držav so ustanovile ameriško »Ligo za socialno pravičnost«. V ligo sodelujejo znani ameriški industrijalci, finančniki, juristi in teologi. Ustanovnemu zborovanju je prisostvoval apostolski delegat msgr. Fumasoni-Biondi. Liga si je nadelala naloge, uvesti v ameriški nered socialni red v smislu zadnjih papeških enciklik.

Kaplan Bell iz Porenja je s skupino brezposelne mladine, ki se je prej izsolala v poljedelstvu, odpotoval v Brazilijo, da tam ustvari nemške poljedelske naselbine. Za 100 RM (1400 Din) daje brazilijanska vlada vsakemu članu 100 juter zemlje na razpolago. Za vsakega izseljenca znašajo skupni stroški 1300 RM, ki jih je kaplan kot brezobresno posojilo nabral med nemškimi katoliki.

Od pomoči brezposelnim ženam v Parizu je organizirala katoliška »Union féminine civique et sociale«. Ustanovila je delovne grupe, ki naj ženam s številnimi rodbinami pomagajo v gospodinj-

stvu in hišni oskrbi. Obenem se prirejajo gospodinjjski tečaji in stroške nosijo »katoliški podporni odbori« v Parizu.

Londonski katoliški odvetniki so ustanovili v Londonu »Dom za brezdomovinski proletarijat«, da tako razbremenijo predvsem londonsko duhovščino. Duhovniki pošiljajo tako sedaj vse potujoče brezposelne v domove »Catholic Fund for the Homeless and Destitute«, kjer so preskrbljeni z vsem najnujnejšim. Predvsem se skrbi zato, da se jim najde znova delo.

Letošnji socialni teden francoskih katoličanov se je vršil zadnje dni julija v Lilleu v Severni Franciji. Predavanjem te francoske socialne potovalne univerze je prisostvovalo 3000 slušateljev, voditeljev vsega katoliškega francoskega socialnega gibanja. Obravnavalo se je vprašanje »Nered v mednarodnem gospodarstvu in krštanstvo«.

V Parizu obstoja že pet let »Zveza katolikov za gledališče«, ki ima danes že 800 članov, pariških gledaliških igralcev, ki nudi svojim članom s svojimi javnimi in verskimi prireditvami duhovno zatočišče iz borbe pariškega življenja. V brezposelnosti krizi se je sedaj ustanovil poseben dobrodelni pododbor, ki naj pomaga bednim brezposelnim tovarišem. Belgija si je nedavno ustanovila slično organizacijo, Nemčija, Kanada in Italija ji sledijo še tekom tega leta.

Hoover je za ameriške veterane — umrl. Ameriški veterani so v svojem taboru v bližini Washingtona napravili štiri lepe grobove, na katere so napisali imena Hoover, Mellon, senator Reed in Davis. Ti gospodje so zanje pač — mrtvi, ker se niso niti najmanj zavzeli za njihovo revščino. Hoover se je pa lepo masčeval in jih razgal. V ozadju vidimo razvaline podrtega taborišča, ki ga je policija uničila z ognjem in mečem.

GOSPODARSKA ZVEZA LJUBLJANA R. Z. Z. O. Z.

Prodaja deželne pridelke, žito, mlevske izdelke, seno, slamo, kolonialno in specerijsko blago, kmetijske stroje in orodja, umetna gnojila, cement, premog itd.

Prvovrstna moka iz mlina Forgacs, Bačka Topola, je stalno na zalogi.

Dušana Turnška

dijaka III. drž. real. gimnazije.

Pogreb našega nepozabljenega Dušana se bo vršil v nedeljo, dne 14. avgusta 1932 ob pol 5 uri popoldne iz hiše žalosti Langusova ul. 11, na Viško pokopališče.

Prosimo tihega sožalja!

Ljubljana, dne 13. avgusta 1932.

Rodbina ing. Turnšek.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Pred obiranjem hmelja

Naši hmeljarji se pripravljajo na obiranje. Njihovo društvo jim je dalo potrebna navodila, kako naj hmelj obirajo, da mu ohranijo sile, ki ga uživa v svetu slovenski hmelj. »Slovenski Hmeljar« meni, da bo hmelj dosegel pri nas letos vsaj tako visoke cene kakor lansko leto, ako bo hmeljarska zaščitnica Mati božja Petrovska uslišala skrivne želje slovenskih hmeljarjev. Zadnjih štiri najst dni ni bilo nič kaj ugodno vreme za razvoj hmelja in nasadi, v katerih so pustošile hmeljske uši so le težko napredovali. Huda vročina je zelo ovirala normalni razvoj hmelja. Zadnje dni je izdatno deževje preskrbelo zadostno vlago in sedajni topli dnevi so kakor nalašč za pravilno dozorevanje kobil pred obiranjem. Iz Vojvodine poročajo, da je stanje hmeljskih nasadov prav dobro. Hmelj je v splošnem ocvetel in dozoreva, medtem ko so zgodnje vrste že pričeli obirati.

Toplo vreme je tudi na Češkoslovaškem pospešilo dozorevanje hmelja in v Zalcu nameravajo pričeti z obiranjem 15. avgusta. Kakovost pridelka bo v Zalcu, kakor tudi v drugih krajih na Češkoslovaškem, razen v Roudnicah, zelo dobra. Po količini bo letina srednja. Bližnji dnevi še vedno lahko odločijo v prid hmeljarjem, vendar je že danes gotovo, da bo letina na Češkoslovaškem po količini zelo zaostajala za lansko.

Francoska posojila Jugoslaviji in Madjarski

Na vprašanje poslanca Barona je francoski finančni minister dal naslednje pojasnilo o posojilih, ki jih je podelila francoska vlada Jugoslaviji in Madjarski: Po 30. juniju 1931 je francosko finančno ministrstvo posodilo Madjarski 354 milijonov in Jugoslaviji 250 milijonov frankov. Bani, ki jih je podpisala francoska zakladnica, so zajamčeni »pari passu« z boni iz l. 1930, in sicer z dohodki madjarske vlade kakor pri 7½% posojilu iz l. 1924 (dohodki iz carin, iz davka na sladkor, iz monopolov na tobak in sol). Jugoslovanski boni so zajamčeni s prebitkom jugoslovanskih monopolov. Posojila Jugoslaviji in Madjarski predstavljajo samo investicijo fando, s katerimi razpolaga zakladnica, v inozemstvu. Denar za madjarsko posojilo je finančni minister dvignil iz imetja francoske zakladnice v Newyorku, denar za Jugoslavijo pa iz imetja pri Banque de France. Posojila so bila izdana v frankih, in sicer tako, da so bila vpisana v dobro jugoslovanske Narodne banke pri Banque de France in v dobro madjarske narodne banke pri Banque de l'Union Parisienne.

NARODNA BANKA IN DRŽAVA

Upravni odbor Narodne banke je sklical izredni občni zbor za dan 21. avgusta. Na dnevnem redu je vprašanje odnosov Narodne banke do države v zadevi kovanja srebrnega denarja od 10, 20 in 50 dinarjev. Med državo in Narodno banko obstoji dogovor z dne 13. junija t. l., v smislu katerega bi se moral čisti dobiček od kovanja kovinskega drobiža uporabiti za zmanjšanje dolgov, ki jih ima država pri Narodni banki radi prejemov pred stabilizacijo dinarja. Država hoče imenovani dogovor spremeniti tako, da bi se izkupiček pri kovanju drobiža (gre za okoli 200 milj.) smatral za državni dohodek in da bi ga Narodna banka ne uporabljala za delno kritje svojih dolgov na pram državi, ki izvirajo iz zgornjega naslova. O tem vprašanju bo odločal občni zbor Narodne banke.

BORZA V PRETEKLEM TEDNU

Devizno tržišče.

8. avgusta 1932 Din 449.161,92 Trst
9. avgusta 1932 Din 1071.118,97 London
10. avgusta 1932 Din 422.854,38 London
11. avgusta 1932 Din 123.848,42 Newyork
12. avgusta 1932 Din 217.232,65 Dunaj
Din 2.284.216,34

Elektno tržišče.

Tedenca nespremenjena mlačna. Notice industrijskih papirjev so ostale tudi v pretečenem tednu brez izpremenb in je bila Kraljevska industrijska družba zaključena v torek dne 9. t. m. po 300 Din.

2½% drž. renta za vojno škodo je notirala 8. t. m. 202 Din, dne 10. t. m. 210 Din, na vseh ostalih borznih sestankih tega tedna 205 Din.

V Bliu ni bilo prometa, dočim je beležila ponudba v 8% posojilu 8. in 10. avgusta 44 Din, 9. t. m. 43 Din, na ostale borzne dneve 46 Din, a v 7% posojilu 41 Din 8. t. m., 42 Din pa na vseh ostalih borznih sestankih tega tedna.

★

Višji carinski inšpektor v pokouju in bivši upr. ljubljanske carinarnice, g. Jernej Kladnik, je imenovan carinskim posrednikom ter posluje na Miklošičevi cesti št. 21. Telefon št. 27-18.

Cene na debelo. Irving Fisher je za teden, ki se je zaključil 5. julija, izračunal, da se je indeks cen na debelo v Združenih državah dvignil od 62 na 62,2, prav tako so se cene na debelo tudi na Angleškem učvrstile; nasprotno sta indeksa na Francoskem in v Nemčiji nazadovale, in sicer od 74,2 na 72, oziroma od 70,1 na 69,8. Prav tako so cene na debelo nazadovale v Italiji, in sicer od 61,1 na 60,8.

Kokoši po znižani ceni. Kraljevska banska uprava oddaja to jesen večje število prvovrstnih plemenitih petelinov in kokoši selekcijonirane štajerske pasme po zelo znižani ceni. Popolnoma odrasli petelini se bodo oddali po 10 Din, kokoši pa po 20 Din za komad. Blago bo kupljeno od naših najboljših vzrejalšč. Zajamčena je najmanjša nesnost 140 jajc na leto. Zanimanci dobijo vsa potrebna navodila pri svojih okrajnih kmetijskih referentih. Prošnje neposredno na bansko upravo se ne morejo upoštevati.

Na kmetijski soli na Grmu pri Novem mestu prične novo šolsko leto letne šole dne 1. novembra t. l. Šola je enoletna, poučujejo se vse panoge kmetijstva. Vsi učenci stanujejo v zavodu, kjer imajo vse oskrbo. Sprejemajo se pridni, dovolj nadarjeni sinovi kmetijskih staršev, ki bodo ostali po končanem šolanju na kmetiji. Lastnorodno pisane prošnje, kolkovane z Din 5, je treba poslati ravnatelju šole banovinske kmetijske šole na Grmu do dne 15. septembra t. l.

Poleg drugih listin je obvezna izjava staršev ali varuha (kolek 2 Din), ki reflektirajo na banovinske ali kako drugo štipendijo iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domači kmetiji, v nasprotnem slučaju pa po vrsto zavodu sprejeto podporo iz javnih sredstev. Starost najmanj 16 let ter najmanj z dobrim uspehom dovršena osnovna šola.

Oskrbovalna znanost do preklica mesečno 400 Din in se plačuje mesečno vnaprej. Pridnim sinovom manj premožnih posestnikov se po možnosti dovolijo popolnoma, do polovice ali četrtine prosta mesta v zavodu.

Na banovinskem posestvu Mala Loka p. Velika Loka in St. Jurij ob juž. žel. se odprta 1. oktobra

Kupčija s hmeljem je v zadnjem času zelo mrtva in v Zalcu se prodaja hmelj po 150—160 Kč. za 50 kg srednje vrste, medtem ko se prvovrstno blago prodaja po 250 Kč. Te cene veljajo za lanskimi hmelji.

Naši hmeljarji se bojijo, da bodo neokorne devizne navedbe v raznih državah otežile trgovino s hmeljem in da bodo radi tega cene hmelja toliko nižje. Hmeljarji si po vsem svetu mnogo obetajo od odprave prohibicije v Združenih državah. O tem vprašanju bodo odločile bližnje volitve predsednika. V ostalem se zdi, da se je svetovna proizvodnja že približala dejanskim potrebam konsuma. Površina s hmeljem zasajene zemlje je je namreč v zadnjih treh letih silno zmanjšala (od 78.558 ha v l. 1929 na 50.89 ha v l. 1931) temu primerno je padel tudi pridelok, in sicer 834,25 stotov na 477,60 stotov.

V gospodarski prilogi, ki je posvečena hmelju, poroča »Prager Tagblatt« o jugoslovanskem hmelju naslednje: Jugoslavija je s svojimi rekordnimi žetvami 1925, 1926 in 1927 nastopila kot resen konkurent češkoslovaškega in bavarskega hmelja, vendar si v mednarodni trgovini ni mogla obdržati svojih postojank, čeprav so njene dobre vrste posebno »Goldings« iz Zalca našle pristop na angleški trg.

1932 gospodinski šoli. Pouk traja 10 mesecev, to je do 31. julija 1933. — Namen šole je izobraziti dekleta srednjih in malih posestnikov za dobre kmečke gospodinjice, jim vcepiti veselje do kmetijskega dela in jih ohraniti kmečki hiši. Zato se sprejemajo v šolo le kmetijske dekleta.

Učence stanujejo v zavodu, kjer imajo šolo in vso oskrbo. Celotna oskrbina (hrana, slonovanje, kurjava, razsvetljava itd. razen potrebščin za šivanje, knjig in zvezkov) znaša mesečno 400 Din. Revnejšim gojenkam podeljuje kr. banska uprava dravske banovine v upoštevanju vrednih primerih na utemeljeno in s potrebnimi prilogi opremljeno prošnjo, štipendije.

Dekleta, ki hočejo vstopiti v kmetijsko-gospodinsko šolo, morajo izkazati, da so stare nad 16 let (krstni list). — S potrebnimi prilogi opremljene pravilno kolkovane (kolek 5 Din) prošnje za sprejem, naj se pošljejo najkasneje do 1. septembra t. l. na vodstvo banovinske kmetijsko-gospodinske šole.

Alpinska razstava na jesenskem vselejmu od 3. do 12. septembra, ki jo prireja SPD, s sodelovanjem turistovskega kluba »Skalec«, s pomočjo odličnih strokovnjakov ljubljanske univerze in muzeja, Lovskega društva in Zimsko-sportnega saveza, bo kakor vse kaže zanimiva revija lepote in zanimivosti, ki so na goro razsejane po Julijskih, Kamniških Alpah in Karavankah in našem lepem Srednjem. Znanstveni del razstave, kjer bodo zastopane fauna, flora, geološke in mineraloške posebnosti, meteorologija itd. bo pokazala odnos vede do alpe in predstavila elemente teh znanosti obiskovalcem razstave. Znanstveno delo bo sestavljeno v poljudni obliki, tako da bo vsakemu motrilecu razumljivo in dostopno, a bo vendar nudilo bežen vpogled v razne stroke alpskih ved.

Licencije in dobave. Kr. banska uprava dravske banovine razpisuje za prevzem instalacije električne razsvetljave, plina in vodovoda v zgradbah carinarnice v Mariboru II. javno pisarno ponudbeno licitacijo na dan 6. septembra v tehničnem oddelku v Ljubljani. Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih na vsote odobrenega proračuna, ki znaša: 1. instalacija električne razsvetljave 85.147,80 Din; 2. instalacija plina 128.714 dinarjev; instalacija vodovoda 169.430,20 Din. — Ravnateljstvo državnega rudnika Velenje razpisuje na dan 22. avgusta dobavo 20.000 kg pšenice moke, nadalje večjih količin terpeninovnega mila, bučnega olja, riža, sirove kave, svinjske masti, koruznega zdroba in cikorije.

Konkurzi in poravnave. Razglašen je bil konkurz o imovini Kmetijske ekspozitne zadruge v Mariboru (upravniki mase dr. Snuderl Makso, odvetnik v Mariboru, prvi zbor upnikov 23. avgusta, oglasitveni rok 30. septembra, narok pri okrožnem sodišču v Mariboru 6. oktobra). — Uvedeno je bilo poravnalno postopanje o imovini tvrdke Hüfer Josip, trgovina z muzikalijami v Mariboru (upravitelj dr. Bučar Edvard, narok 19. septembra, rok za oglasitev 13. septembra, poravnalna kvota 40%); o imovini Letiča Boža, trgovca v Mariboru (upravitelj dr. Stajko Mihael, odvetnik v Mariboru, rok za sklepanje poravnave 22. septembra, rok za oglasitev 17. septembra, poravnalna kvota 50%); o imovini tvrdke Marko Rosenberg, Ljutomer, veletrgovina z mešanim blagom (upravitelj dr. Zmave Josip, odvetnik v Ljutomeru, narok 22. septembra, rok za oglasitev 17. septembra, poravnalna kvota 40%); o imovini Antona Škoka, trgovskega žaga in lesna trgovina, Spodnje Domžale (upravitelj dr. Janežič Konrad, odvetnik v Kamniku, narok 15. septembra, rok za oglasitev 10. septembra); o imovini Starovašnik Antonije, trgovke v Vitanju (poravnalna ponudba 40%); o imovini Veseleha Iva, trgovca v Ormožu (upravitelj dr. Lovrenc Franjo, odvetnik v Ormožu, narok 22. septembra, rok za oglasitev 17. septembra, poravnalna kvota 40%).

Borza

19. avgusta.

Denar

Curih. Pariz 20.12375, London 17.8750, Newyork 513.50, Bruselj 71.25, Milan 26.28, Madrid 41.25, Amsterdam 206.8250, Berlin 122.30, Stockholm 91.50, Oslo 89.50, Kopenhagen 95.50, Sofija 3.72, Praga 15.1850, Varšava 57.50, Atene 3.30, Carigrad 2.44, Burešta 3.05, Helsingfors 7.65.

Žitni trg

Novi Sad, Pšenica: bačka okol. Novi Sad 79 kg 150—155, bačka okol. Sombor 78 kg 150—155, bačka srednja 79 kg 150—155, bačka gornja 79 kg 150—155, bačka potiska 79 kg 152.50—157.50, bačka ladja Tisa 79 kg 155—160, bačka ladja Begej 79 kg 150—155, banaška gornja 79 kg 147.50—152.50, bačka par Vršac 78 kg 145—150, bačka sremska nova 76 kg 140—145, banaška nova 76 kg 137.50—142.50, bačka nova ladja Tisa 76 kg 145—150. — Vse je 2% no. — Koruza: bačka 113—115, bačka okol. Sombor 114—116, banaška 110—112, sremska 114—116, sremska okol. Sid 118—120. — Moka: bačka, banaška št. Og. 235—250, št. 2 215—225, št. 5 195—205, št. 6 180—185, št. 7 145—150, št. 8 92.50—97.50. — Orobi: bački, sremski v luto vrečah novi 72.50—77.50. — Ostalo neizpremenjeno. — Tendence labava. — Promet 31 vagonov.

Budimpešta. Tendence slaba. Promet sreden. — Pšenica: oktober: 13.95, 14.02, 13.94, 13.85, zaklj. 13.86—13.87, marec: 15.25, 15.30, 15. — Rž: oktober: 8.75, 8.65, zaklj. 7.75, marec: 10, 10.05, 9.92, zaklj. 9.50—10. — Koruza: avgust: nova 14.95, maj: 8.50, 8.88, 8.92, 8.88, zaklj. 8.87—8.80.

Chicago. Pšenica: marec 61.75, sept. 52, dec. 55.75. — Koruza: marec 30, sept. 33.25, dec. 29.125. — Oves: sept. 10.50, dec. 22.25. — Rž: sept. 32.

Naznanila

Liubljana

Občni zbor škofijskega društva za varstvo sirot v Ljubljani bo dne 30. avgusta 1932 (torek) ob 16.30 v pisarni »Karitativne zveze« v Ljubljani Marijanišče, Poljanska cesta 28, s sledečim sporedom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega obnega zbora z dne 12. maja 1931. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blaginjskega. 4. Potrdjenje računskega zaključka za leto 1931. 5. Služajnosti.

Ljubitelji kolestarstva! Danes na otvoritev dirkališča! Z današnjim dnevom se začne za naše kolestarje novo udejstvovanje. Prijave konkurentov so zelo narasle, kar dokazuje, da je njihovo zanimanje za dirkališčne tekme veliko, čeprav bodo v svoji sredi imeli zelo nevarne inozemce. Vse je pripravljeno, tako dirkači kakor tudi njihova kola, da se požejejo v ostro borbo za krasno in dragoceno darilo, ki prekašajo vrednost 14.000 dinarjev. Vsa kolestarska energija, ki se je že nekaj mesecev sem kopičila v naših kolestarjih, mora danes popoldne izbruhniti na dan in dokazati svojo neustrašenost pred močnejšim in izurjenjšim konkurentom, ki naj ponese s seboj čim boljše vtise z dirkališčne borbe v beli Ljubljani. Ob pogledu na to zanimivo borbo bo tudi ubčinstvo preživelu nekaj lepih uric, katere se bodo zaradi napetega pričakovanja izida vsake programske točke zdele zelo kratke. Da bodo gledalci imeli v vse čim jasnejši vpogled, jim bodo na razpolago tiskani programi, vsebujoči vse pravočasno prijavljene dirkače z navedbo hrbne številke, kraja in kluba. Dalje so v programu navedene tudi posamezne točke in dirkači, ki jih bodo izvajali. Pričakujemo, da bo cenjeno občinstvo upoštevalo vsestransko požrtovalnost in ambiciozno delo ŽSK Hermesa ter prihitelo polnoštevilno na današnjo prireditve.

Podporno društvo železniških uslužbencev in upokojencev v Ljubljani sklicuje izredni občni zbor za nedeljo 21. avgusta ob 8 dopoldne v dvorani Okrožnega urada na Miklošičevi cesti 20. Dnevni red obsega samo eno točko: Zazidava društvenega zemljišča. K obilni udeležbi vabi odbor.

Prosvetno društvo v Sp. Šiški bo ta mesec obhajalo 20-letnico obstoja, ki jo bo proslavilo na sledeči način: V soboto 27. avg. vpripori dramatični odsek društva ob 8 zvečer Finžgarjevega Divjega lova na vrtu Centralne vinarne. V nedeljo dne 28. avg. bo ob pol 10 v župniški cerkvi govor, nato sv. maša za umrle člane, potem pa blagoslovitev nove društvene zgrade. Popoldne ob pol 3 na vrtu Centralne vinarne v Šiški velika vrtna veselica z godbo in drugim sporedom. — Vabimo vsa bratska društva in vse naše prijatelje iz Šiške, mesta in okolice, da se udeležijo teh prireditev. — Na komarjevo nedeljo: tedaj na svidenje v Šiški, pa tudi že na predvečer pri predstavi!

★

Pevski zbor na Krki priredi v nedeljo 21. avgusta narodno igro »Revček Andrejček« ob 3 popoldne v župnijskem prostoru. Vabimo tudi okoličane k obilni udeležbi. Za dobro razpoloženje gledalcev bo skrbel hlapec »Anže«.

Jesenice. Redni letni občni zbor Kluba esepantistov Jesenice bo v nedeljo dne 28. avgusta t. l. ob 9 dopoldne v posebni sobi kavarne Mencinger (Arh) Slov. Javornik 98. Ob tej priliki bodo sprejemani novi člani in event. tečajniki. Ob zadostni pripravi bo tudi v tem letu nov začelniški tečaj. Pristopnina in članarina je minimalna. Zato je vsakomur omogočen pristop. Odzovite se polnoštevilno. Zlasti pričakujemo udeležbo od inteligentnejših strani, razume pa se, da tudi od delavcev. Povdarjamo, da je klub do vseh in do vsakogar nevtralen. Fial vivu Esperanto! — Odbor.

Smartno ob Savi. V nedeljo dne 14. avgusta 1932 imamo v Smartnem pevski praznik. Pevsko društvo »Škrjanček« praznuje desletnico z blagoslovilno pevsko godbo. Ob 9 bo sv. maša na prostem pred samostansko kapelo. Pri sv. maši nastopi do 50 pevcev iz Smartna, Tomačevega in Snerberja s spremljevanjem železničarske godbe »Sloga« iz Ljubljane. Po sv. maši blagoslovitev pevškega doma in slavnostni občni zbor. Popoldne veselica s koncertom. Nastopilo bo čez 100 pevcev skupno. Pevsko društvo Zvezda — Moste, pevsko društvo Zora — Ježica, Prosvetno društvo D. M. v Polju, pevsko društvo Snerberje, pevsko društvo Savski Val — Tomačev, Prosvetno društvo Dol pri Ljubljani in pevsko društvo Škerjanček, Pečnikarjev avtobus bo vozil iz Ljubljane ob 8 jutraj, ob pol 15 popoldne. Nazaj v Ljubljano ob 18, potem pa do kler bodo udeleženi.

Radio

Programi Radijske Ljubljane:

Nedelja, 14. avgusta: 9.30 Prenos cerkvene glasbe iz franciskanske cerkve — 10.00 Nedeljske misli — 10.30 Prenos iz Bratislave — 11.00 Salonski kvintet — 12.00 Cas, poročila, plošče — 15.15 Max Reimann in Otto Schwarz: »Pajek s križem«, igra St. Jakobski gled. oder — 16.45 Citre šolo, igra g. Zemljč — 17.00 Prenos iz Milstadta: Waterpolo-tekme — 17.30 Plošče — 20.00 Samospevi, poje gđ. Pepca Dolenčeva — 20.30 Prenos pesne glasbe Erich Hersejevega jazz-orkestra s Park hotela na Bledu — 22.00 Cas, poročila — 22.15 Salonski kvintet.

Ponedeljek, 15. avgusta: 10. Prenos cerkvene glasbe iz stolnice. — 11. Salonski kvintet. — 12. Cas, poročila, plošče. — 15.15 Religiozna glasba (plošče). — 15.45 Tamburaški sekstet. — 16.45 Salonski kvintet.

Ponedeljek, 15. avgusta: 10. Prenos cerkvene glasbe iz stolnice. — 11. Salonski kvintet. — 12. Cas, poročila, plošče. — 15.15 Religiozna glasba (plošče). — 15.45 Tamburaški sekstet. — 16.45 Salonski kvintet.

KIS ŠPIRIT IN ŽGANJE ZA VLAGANJE

DOBITE PRI

JAKOB PERHAVEC, MARIBOR, GOSPOSKA UL. 9

Tisoči že ozdravljeni!

Zahtevajte takoj knjigo o moji novi umetnosti prehranjevanja, ki je že marsikoga rešila. Ona more poleg vsakega načina življenja pomagati, da se bolezen hitro premaga. Nočno znojenje in kašelj prenehata, teža telesa se zviša ter po poapneju sčasoma bolezen preneha.

Resni moške

zdravniške vede potrjujejo prednost te moje metode in jo ra i priporočajo. Cim prej začnete z mojim načinom prehranjevanja, tem bolje.

Popolnoma zastoj in poštnine prosto dobite mojo knjigo, iz katere boste žrali mnogo koristnega. Ker moj založnik razpolaga samo

10.000 komadov brezplačno.

Pišite takoj,

zadežna dopisnica na spodnji naslov!

Zbiralnica za pošto:

GEORG FULGNER, Berlin-Neukölln, Ringbahnstrasse 24., Abl. 516.

kvintet. — 20 Godba 40. pp. Triglavskega. — 22 Cas, poročila. — 22.15 Salonski kvintet.
Torek, 16. avgusta: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13 Cas, plošče, borza. — 18 Otroški kotichek (Manca Komanova). — 18.30 Plošče. — 19 Mozart: »Carolina piščalk« (prenos iz Salzburga). — 22.30 Cas, poročila.
Sreda, 17. avgusta: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13 Cas, plošče, borza. — 18 Salonski kvintet. — 19 Nasveti za domači vrt (M. Humek). — 19.30 Literarna ura: Rene Bazin (Fr. Vodnik). — 20 Mozart: Cosi fan tutte (prenos iz Münchena). — 22 Cas, poročila. — 22.15 Salonski kvintet.

Drugi programi

Ponedeljek, 15. avgusta.

Zagreb: 20.30 Vokalni in instrumentalni koncert. 22.45 Plesna glasba. — Milano: 21 Operni prenos. — Stuttgart: 21 Plošče. 21.15 Kmečka komedija. 23.10 Zabavni koncert. — Toulouse: 22 Violinska glasba. 22.45 Argentinski orkester. 0.05 Angleška glasba. — Berlin: 21.10 Narodne pesmi. 22.30 Plesna glasba. — Belgrad: 20 Narodne melodije. 20.30 Zagreb. 22.30 Plesna glasba. — Rim: 21 Operni prenos. — Beromünster: 20 Ruska glasba. 21.05 Sonatni večer. 21.45 Mozartov koncert. — Langenberg: 20 Bretonske narodne pesmi. 21 Simfonični koncert. — Dunaj: 20 Zabavni koncert. 22.15 Plesna glasba. — Budapest: 20.35 Koncert opernega orkestra. 22.15 Pester koncert. 23 Ciganska glasba.

Torek, 16. avgusta.

Zagreb: 19 Prenos iz Salzburga (glej dunajski program). — Milano: 20.30 Operni prenos. — Stuttgart: 21.30 »O skratih in duhovih, slike s petjem. 22.45 Nočna glasba. — Toulouse: 21 Večerni koncert. 22.45 Pesta glasba. 0.05 Angleška glasba. — Berlin: 20 Koncert berlinskega radio orkestra. — Belgrad: 19 »Carolina piščalk«, Mozart, prenos iz Salzburga. Sprehodi po Evropi. — Rim: 20.45 Operni prenos. — Beromünster: 20 Simfonični koncert bemskega mestnega orkestra. 21.45 Operni prenos. — Langenberg: 20 Rapsodije in plesi. — Praga: 20.05 Vokalni koncert. 20.30 Brno. — Dunaj: 19 »Carolina piščalk«, opera, prenos iz Salzburga. 22.20 Večerna glasba. — Budapest: 20.15 Igra. 22.45 Ciganska glasba.

Sreda, 17. avgusta.

Zagreb: 20 Prenos iz Münchena. 22 Plošče. 22.40 Plošče. — Milano: 20 Operni prenos. — Stuttgart: 20 München: »Cosi fan tutte«, R. Wagner. 22.45 Nočna glasba. — Toulouse: 21.15 Operna glasba. 22 Melodije. 23 Pesta poljudna glasba. 0.05 Angleška glasba. — Berlin: 20 »Cosi fan tutte«, kom. opera. 22.40 Plesna glasba. — Belgrad: 20 München. — Rim: 20 Komedija, Plesna glasba. — Beromünster: 20 München. — Langenberg: 20 Mozart: »Cosi fan tutte«, komična opera. 22.45 Nočna glasba. — Praga: 20.30 Večer Griegovih kompozicij. — Dunaj: 21.10 »Goale, igra. 21.55 Edmund Eysler-Charles Weinbergerjeve kompozicije. 22.10 Plesna glasba. — Budapest: 20.15 Italijanska operna glasba. 20.25 Plošče.

FOTOAPARATE

svetovnih tvrdk Zeiss-Ikon. Rodenstock. Voigtländer. Welta. Certo itd ima vedno v zalogi

fotoodd. Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani Zahtevajte cenik!

Naznanilo otvoritve

Uljudno naznanjam, da sem otvoril v Ljubljani, v palači »Dunav«, vhod iz Beethovne ulice

trgovino in tovar. zalogo usnja

Na zalogi bom imel vedno vse vrste usnja po najnižjih tovarniških cenah. Prepričan sem, da bom svoje cenj. odjemalce tako v ceni kakor v kvaliteti popolnoma zadovoljil. Vabim na brezobzeven ogled zaloge!

Priporočam se

VIKTOR LEGAN.